

STORTINGET

Dokument 15:13

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 1801-1950
30.03.-11.04.2025**

Innhold

1801. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. press i utleiesektoren, besvart av finansminister	11
1802. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. beskyttelse av barn mot overgrep, besvart av justis- og beredskapsminister.....	12
1803. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. arbeidet med nye vaksiner i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	13
1804. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. tiltakene som Bane Nor skisserte for økt sikring av Lillestrøm stasjon, besvart av samferdselsminister	14
1805. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. kraftforsyningssystemer, besvart av samferdselsminister	15
1806. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kinesiske busser, besvart av samferdselsminister.....	16
1807. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. vedlikeholdsaget, besvart av samferdselsminister.....	17
1808. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. ansettelsesforhold, besvart av klima- og miljøminister	17
1809. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. elbiler, besvart av samferdselsminister	18
1810. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. Trumps spørreskjema til forskere, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	19
1811. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. arkeologiske funn på Rygge flystasjon, besvart av forsvarsminister	19
1812. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. nasjonalt kjøreseddelregister, besvart av samferdselsminister....	20
1813. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. eierskapsforventinger, besvart av næringsminister	21
1814. Fra stortingsrepresentant Emilie Mehl, vedr. EØS-avtalen, besvart av utenriksminister	22
1815. Fra stortingsrepresentant Eivind Drivenes, vedr. prosess på tildeling av midler, besvart av klima- og miljøminister	23
1816. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. den akademiske friheten i USA, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	23
1817. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. elektronisk rapportering av fangst og posisjon som skal gjelde for alle norske fiskefartøy fra 1. januar 2026, besvart av fiskeri- og havminister	24
1818. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. frikjøpte fylkespolitikere, besvart av kommunal- og distriktsminister	25
1819. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. Nye Veier AS sitt mandat til å kunne innløse næringseiendom i forbindelse med pågående grunnverv for ny E16 og Ringeriksbanen, besvart av samferdselsminister	26
1820. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes, vedr. at auken i oppgaver for kommunane blir kompensert i regjeringas budsjettarbeid, besvart av kommunal- og distriktsminister	27
1821. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. organisasjonen Spillavhengighet Norge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	27
1822. Fra stortingsrepresentant Audun Hammer Hovda, vedr. arbeidsgiveravgiften, besvart av finansminister	28
1823. Fra stortingsrepresentant Audun Hammer Hovda, vedr. soldater i førstegangstjenesten kan stemme i valg, besvart av forsvarsminister	29
1824. Fra stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud, vedr. sparebankutvalgets rapport, besvart av finansminister.....	30
1825. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. å innføre like konkurransevilkår mellom bensinstasjoner og dagligvarebutikker, besvart av helse- og omsorgsminister	32
1826. Fra stortingsrepresentant Else Marie Rødby, vedr. den planlagte sprengstoff-fabrikken i Hurummarka i Asker, besvart av forsvarsminister	33
1827. Fra stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune, vedr. energibruken i Trøndelag, besvart av kommunal- og distriktsminister	33
1828. Fra stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune, vedr. akvakulturtillatelse for stamfisk av torsk ved land-baserte anlegg for produksjon av settefisk på Rødberg, besvart av klima- og miljøminister	34
1829. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. adopsjonssaker fra Columbia, besvart av barne- og familieminister.....	35
1830. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Norsk Lokalradioforbund, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	36
1831. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. heiser til begge perronger ved Kolbotn stasjon, besvart av samferdselsminister.....	37
1832. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. helsetoppene, besvart av helse- og omsorgsminister	38

1833. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. dekningsgraden av høyhastighetsbredbånd, 100 Mbit/s og 1 Gbit/s, for husholdninger, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	38
1834. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, besvart av kommunal- og distriktsminister	40
1835. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. tap av rettigheter for norsk statsborger, besvart av finansminister	41
1836. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. rettsikkerheten for allmennheten i klagesaker mot forvaltningen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	41
1837. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. Avinor, besvart av samferdselsminister	42
1838. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Helsekøene på sykehusene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	43
1839. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. klage på dispensasjon til handelsetablering i Time kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	44
1840. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. totaloversikt i Forsvaret over fysisk og psykisk skadde utenlandsveteraner fra internasjonale operasjoner, besvart av forsvarsminister.....	44
1841. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. Norske Skog Saugbrugs AS, besvart av klima- og miljøminister	46
1842. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. import fra USA, besvart av finansminister.....	47
1843. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. dagsavgift ved innkjøring i Lofoten, besvart av næringsminister.....	47
1844. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. regjeringens nye klimamål for 2035 på 70 til 75 %, besvart av klima- og miljøminister.....	48
1845. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. egne rettighetsvurderingar og få større fridom for ideelle aktører, besvart av helse- og omsorgsminister	49
1846. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. reduksjon i mangfold av læremidler, besvart av kunnskapsminister	50
1847. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. etableringsstøtte for barnevernsinstitusjoner i regi av ideelle aktører, besvart av barne- og familieminister.....	51
1848. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. logistikkstruktur på det sentrale Østlandet, besvart av forsvarsminister	52
1849. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. endringer og utbedringer som er planlagt på stasjonsområdet knyttet til Hamar stasjon, besvart av samferdselsminister	53
1850. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. alvorlig kriminalitet, besvart av kunnskapsminister	54
1851. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. arbeidsgiveravgiften, besvart av finansminister	55
1852. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. nytt hovedsykehus i Moelv innunder Sykehuset Innlandet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	56
1853. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter med sine anbefalinger, besvart av klima- og miljøminister.....	56
1854. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. avgifter på bruk av førstegangsbruk av ikke-fornybare naturressurser, besvart av finansminister	57
1855. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. regjeringens nye klimamål på 70-75 % klimakutt innen 2035, besvart av klima- og miljøminister.....	58
1856. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. at Posten sikrer prioritering av samfunnskritiske varer som ferskvarer, medisiner og reservedeler til viktig infrastruktur ved flyfrakt til Svalbard, besvart av samferdselsminister.....	59
1857. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. underveisavgiftene som kreves for å fly i luftrommet vårt, besvart av samferdselsminister	60
1858. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. rettsaktene, besvart av energiminister.....	61
1859. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. overgangsregjeringa i Syria, besvart av utenriksminister.....	63
1860. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. fastlandsøkonomien, besvart av finansminister	64
1861. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. den amerikanske klimaforskningen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	65

1862. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. ungdomsbedrifter, besvart av finansminister.....	65
1863. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. matvareprisvekst, besvart av finansminister	67
1864. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. metodevurderingen av vaksinene mot vannkopper og helvetesild, besvart av helse- og omsorgsminister.....	68
1865. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. over og reglement, besvart av forsvarsminister	69
1866. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen, besvart av energiminister.....	70
1867. Fra stortingsrepresentant Emilie Mehl, vedr. kuttene og sentralisering av ambulanser i Lofoten og Salten, besvart av helse- og omsorgsminister	71
1868. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. investering og drift av CCS for andre avfallsforbrenningsanlegg enn Klemetsrud, besvart av energiminister	72
1869. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. private aktører som tilbyr diagnostikk og helsescreening, besvart av helse- og omsorgsminister	72
1870. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. salg av tobakkvarer og tobakkssurrogater fra ubetjente butikker, besvart av helse- og omsorgsminister.....	74
1871. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. eksplosiv økning i søkertallene til de tre private videregående skolene i Fredrikstad, besvart av kunnskapsminister.....	75
1872. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. transpersoner, besvart av helse- og omsorgsminister	76
1873. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. autorisering av helsepersonell, besvart av helse- og omsorgsminister.....	77
1874. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. forskriftene til PST komme for å dekke sikkerhetshull, besvart av justis- og beredskapsminister	78
1875. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. pensjonsutgifter, besvart av justis- og beredskapsminister.....	78
1876. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. sikkerhetsbrudd, besvart av justis- og beredskapsminister.....	79
1877. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. gjennomgang fra POD, besvart av justis- og beredskapsminister.....	80
1878. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. forsvarsanskaffelse, besvart av forsvarsminister	81
1879. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. bevilgninger til ras- og skredsikring, besvart av samferdselsminister.....	81
1880. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. inntektsramme og de rammetilskudd som kommunesektoren er tildelt i statsbudsjettet t.o.m. 2025, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	82
1881. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. ankringsplasser i den norske skjærgården, besvart av fiskeri- og havminister.....	83
1882. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. strekningen E6/E136 Otta-Vestnes, besvart av samferdselsminister.....	84
1883. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. Israels ulovlige okkupasjon og tilstedeværelse i Palestina, besvart av utenriksminister	85
1884. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. uttaksprosent i forhold til handlingsregelen, besvart av finansminister.....	86
1885. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. Palestina, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	86
1886. Fra stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud, vedr. dyrere veiprosjekter som følge av strenge klimautslippskrav, besvart av samferdselsminister.....	87
1887. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. at vannforekomstene er påvirket av sur nedbør, besvart av klima- og miljøminister.....	88
1888. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. ammunisjonskjøretøy til 24 artillerivogner av typen K9, besvart av forsvarsminister	89
1889. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. tredje rullebane på Oslo lufthavn, besvart av samferdselsminister.....	89
1890. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Skatteetaten, besvart av finansminister.....	90
1891. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. menneskehandel, besvart av justis- og beredskapsminister.....	91

1892. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. at Opera Østfold trenger økt driftstilskudd, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	92
1893. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. Ventetidsløftet, besvart av helse- og omsorgsminister	92
1894. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. ventetidene for hjerteoperasjon ved Oslo Universitetssykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	93
1895. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. retten til lovfestet barnehageplass, besvart av kunnskapsminister	94
1896. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. støtte til studentboliger, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	95
1897. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. antall med ansvar tilsvarende direktør, besvart av helse- og omsorgsminister.....	95
1898. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. anskaffelsesregelverket, besvart av forsvarsminister.....	96
1899. Fra stortingsrepresentant Tina Bru, vedr. provenyet i 2026 av de ulike endringene i utflyttingsskatten som er gjennomført siden 2021, besvart av finansminister.....	97
1900. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. handlingsrommet skoleleder, foreldre og elev har til å benytte seg av alternative opplæringsarenaer, besvart av kunnskapsminister.....	98
1901. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. mobbing og skolevegring, besvart av kunnskapsminister.....	99
1902. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kinesiske el-maskiner i bruk på prosjekter på Norske forsvarsinstallasjoner/prosjekter, besvart av forsvarsminister.....	100
1903. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. beboere i Ankerveien, Oslo, besvart av kommunal- og distriktsminister	101
1904. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. reguleringer av HC-parkering, besvart av samferdselsminister.....	102
1905. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. telesikkerhet, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	103
1906. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. formuesskatt, besvart av finansminister	104
1907. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. innsigelsessaker, besvart av kommunal- og distriktsminister ...	105
1908. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. hva det vil koste å utvide reglene for sletting av studiegjeld for grunnskolelærere til å omfatte barnehagelærere, besvart av kunnskapsminister	106
1909. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. provenyvirkningen av å fjerne tidsavgrensningen i pendlerfradraget, besvart av finansminister.....	106
1910. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. anslag på brutto nasjonalinntekt og ODA-godkjent bistand, besvart av finansminister.....	107
1911. Fra stortingsrepresentant Sandra Bruflot, vedr. arbeidstidsbestemmelsene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	107
1912. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. jordbrukspolitikken, besvart av landbruks- og matminister	112
1913. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. mengden plast og papp til medisinsk utstyr og medisiner, besvart av helse- og omsorgsminister	112
1914. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. at dette ikke er tiden for å utfordre EØS-avtalen, besvart av samferdselsminister.....	113
1915. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. å innføre gratis tog for pensjonister utenom rushtiden, besvart av samferdselsminister	114
1916. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. om EU ville ramme Norge med tolltiltak, besvart av utenriksminister	115
1917. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. akkreditering og fagområdeakkreditering av fagskoleutdanninger, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	115
1918. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. utredningsinstruksen, besvart av energiminister.....	116
1919. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Norgespris, besvart av energiminister.....	117
1920. Fra stortingsrepresentant Per Olav Tyldum, vedr. å etablere et tverrfaglig og nivåovergripende kunnskaps-senter for nasjonale kulturmiljøer, besvart av klima- og miljøminister.....	118

1921. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. status for utvidelse av eksisterende og innføring av nye produsentansvarsordninger, besvart av klima- og miljøminister.....	119
1922. Fra stortingsrepresentant Trine Fagervik, vedr. omklassifisering av fylkesvei 82 til riksvei, besvart av samferdselsminister.....	119
1923. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. oversikt over hvor mange frikjøpte fylkespolitikere det er, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	120
1924. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. etterretningstrussel i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	121
1925. Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. sykefraværet i Norge, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	122
1926. Fra stortingsrepresentant Jan Grønningen, vedr. finansieringsnøkkelen for tilskudd til studiesentre, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	122
1927. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. vindkraft, besvart av energiminister.....	123
1928. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. sentralisering av dialysetilbudet i Askim, besvart av helse- og omsorgsminister.....	124
1929. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. politiske flyktninger med samisk bakgrunn, besvart av justis- og beredskapsminister.....	125
1930. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. barnerabatten på tog, besvart av samferdselsminister.....	126
1931. Fra stortingsrepresentant Trine Fagervik, vedr. pasientsikkerheten, besvart av helse- og omsorgsminister.....	126
1932. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. lønnstyveri, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	127
1933. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. oversikt over kostnadene brukt til innleie og andelen innleide på Ullevål sykehus, Rikshospitalet og Aker sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	128
1934. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. arbeidsgiveravgift, besvart av finansminister.....	129
1935. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. status i arbeidet med et nasjonalt mandat for Internasjonalt Samisk Filminstitutt, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	130
1936. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. tralopyril i oppdrettsnæringen merder, besvart av klima- og miljøminister.....	131
1937. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. unntak for rabiesvaksine på hund for omkjøring via «rabiesland» når hundeier uforskyldt havner i en situasjon der omkjøring er eneste mulighet for å komme seg hjem med hunden, besvart av landbruks- og matminister.....	132
1938. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. Holmefjordutvalget, besvart av fiskeri- og havminister.....	133
1939. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. ESAs vurdering av regjeringens nye forslag til norsk lønn i norske farvann, besvart av fiskeri- og havminister.....	134
1940. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. bedriftskunstforeninger, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	134
1941. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. den nye tingretten for Hardanger, Voss og Samnanger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	135
1942. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. BankID, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	136
1943. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. skatteletter, besvart av finansminister.....	137
1944. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. flaskehalsinntektene, besvart av energiminister.....	137
1945. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. dobbeltspor Stokke-Sandefjord, besvart av samferdselsminister.....	138
1946. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. ukesverk og kroner som er brukt på ukentlig rapportering av ventetidsløftet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	139
1947. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. lungekreftscreening, besvart av helse- og omsorgsminister.....	140
1948. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Nesna-bevilgningen i Nord Universitets ramme, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	141
1949. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. forbrenningsavgift, besvart av finansminister.....	142
1950. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. ambulanse i Troms, besvart av helse- og omsorgsminister.....	143

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1801 - 1950) for sesjonen 2024-2025**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
PF Pasientfokus

Abrahamsen, Stig Atle (FrP)	1925
Amundsen, Per-Willy (FrP)	1817, 1870
Astrup, Nikolai (H)	1858
Aydar, Seher (R)	1832, 1835, 1897
Bastholm, Une (MDG)	1834
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1845, 1906, 1919
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1893, 1894
Borch, Sandra (Sp)	1950
Bru, Tina (H)	1899
Bruflot, Sandra (H)	1911
Drivenes, Eivind (Sp)	1815
Elvenes, Hårek (H)	1888, 1898
Fagervik, Trine (Sp)	1922, 1931
Fagerås, Mona (SV)	1812, 1831, 1930
Farahmand, Mahmoud (H)	1908, 1909
Fiskaa, Ingrid (SV)	1859, 1883
Framnes, Sigbjørn (FrP)	1820
Funderud, Kjerstin Wøyen (Sp)	1824, 1886
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1891, 1916
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	1804, 1807, 1879, 1882
Grønningen, Jan (H)	1926
Gulati, Himanshu (FrP)	1805
Hagen, Carl I. (FrP)	1903
Hagerup, Margret (H)	1839, 1900
Haltbrekken, Lars (SV)	1861, 1913
Hansson, Rasmus (MDG)	1857, 1866, 1936
Heiberg, Sigrid Zurbuchen (MDG)	1810, 1927, 1929
Helleland, Trond (H)	1914
Hjemdal, Silje (FrP)	1802, 1830, 1840, 1940
Hoksrud, Bård (FrP)	1803, 1864, 1873
Hovda, Audun Hammer (SV)	1822, 1823
Hussein, Marian (SV)	1869, 1872, 1915
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1853, 1854, 1921
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1801, 1885
Kristensen, Turid (H)	1821
Larsen, Erlend (H)	1837
Lie, Kathy (SV)	1847, 1851, 1935
Limi, Hans Andreas (FrP)	1860, 1863, 1943
Linnestad, Anne Kristine (H)	1833, 1905
Lund, Tobias Drevland (R)	1880, 1881
Lysbakken, Audun (SV)	1868
Marhaug, Sofie (R)	1813, 1918
Mehl, Emilie (Sp)	1814, 1867

Molberg, Anna (H)	1848, 1849
Moxnes, Bjørnar (R)	1865, 1933
Myhrvold, Ole André (Sp)	1841, 1842
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1808, 1844, 1855
Njåstad, Helge André (FrP)	1874, 1875, 1890
Nordlund, Willfred (Sp)	1924
Nyholt, Hege Bae (R)	1871
Ojala, Irene (PF)	1937
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	1876, 1877
Orten, Helge (H)	1910
Pettersen, Tage (H)	1907
Raja, Abid (V)	1846, 1917
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1887, 1944
Rødby, Else Marie (Sp)	1826
Sandaune, Lill Harriet (FrP)	1827, 1828
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	1829
Skjelstad, André N. (V)	1878, 1945
Stensland, Sveinung (H)	1843, 1938, 1939
Stokkebø, Aleksander (H)	1836, 1862
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	1850, 1852, 1948, 1949
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	1825, 1934
Sve, Frank Edvard (FrP)	1806, 1809, 1902, 1904
Toppe, Kjersti (Sp)	1941, 1942
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	1946, 1947
Tyldum, Per Olav (Sp)	1920
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	1928
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1884, 1896
Westgaard-Halle, Lene (H)	1856, 1912
Wiborg, Erlend (FrP)	1818, 1838, 1889, 1923
Wold, Morten (FrP)	1811, 1819
Wold, Grete (SV)	1816, 1895, 1901
Øvstegård, Freddy André (SV)	1892, 1932

STORTINGET

Dokument 15:13

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1801

Innlevert 30. mars 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 7. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Det er press i utleigesektoren og venta stor prisvekst, men stadig fleire slit med å betale husleiga som krevst for at eit byggeprosjekt skal går rundt reint økonomisk. Også bustader har slitasje og må fornyast etter eit tid, men det er ikkje saldoavskrivning på utleigebustader slik som for næringsbygg.

Kvifor er det ikkje innført saldoavskrivning på utleigebustader slik som for næringsbygg, og vurderer ministeren å innføre saldoavskrivning som eit grep for å få fart på bygginga av utleigebustader?

GRUNNGJEVING:

Det blir bygt færre bustader enn behovet. Trass i ein liten oppgang i januar er det venta lav byggetakt framover og høgt press i leigesektoren. Byggeverksemdar legg ned siste tida har det vore reportarar i media som får fram kor stressande det er å få beskjed om enno ei auke i husleiga, og kor inngripande det ville vere for husstandar dersom borna må flytte fleire gonger og dermed måtte reise ifrå vener og skulen der dei går. Barn har berre ein oppvekst. Kirkens Bymisjon opplyser at SSB sine tal på familier som har store problem med å finne ein eigna utleigebustad til ein pris dei har råd til, er kraftig aukande. Familier i midlertidige leigeforhold er tredobla sidan 2022. Utleigebustader er einaste alternativet for dei som har for låg inntekt til å få lån for å kjøpe seg bustad, og som heller ikkje kvalifiserer for å få startlån. Byggenæringa opplyser at materialkostnadane har auka kraftig siste åra, i tillegg til dyrare lån og usikker verdsøkonomi gjer det at risikoen

ved å bygge aukar. Husbanken bekrefta under arrangementet Boligpulsen at å bygge utleigebustader ikkje er mogleg å rekne heim med dei rentene, auken kommunale avgifter og prisveksten på materialer på 30-50 %, som har vore siste åra. Samtidig er det eit skrikande behov for fleire rimelige utleigebustader både for unge, flyktningar med midlertidig opphaldsløyve og for eldre som treng å flytte til ein meir lettstelt bustad i området dei bur. Det seier seg sjølv at om dei som har behov for bustadane har for låge inntekter til å betale husleiga som må vere stor nok til å dekke kostnadane med bustadane, så vil det ikkje bli bygd utleigebustader. Skal kommunene greie å oppfylle plikta til å skaffe eigna butad til alle som treng det, så må det takast grep på tilførselssida for behovet er stort og vek-sande.

Svar:

Avskrivningssystemet er utformet etter prinsippet om at skattemessige avskrivninger skal samsvare med drifts-midlenes faktiske verdifall. Grunnen til at det ikke gis avskrivninger for boligbygg, er at det har blitt vurdert at det ikke er godt grunnlag for at boliger som vedlikeholdes forsvarlig, har vesentlig verdifall, i motsetning til andre typer bygg. Kostnader til vedlikehold kommer til fradrag løpende.

Avskrivningssystemet har blitt vurdert av tre skat-teutvalg siden 1989. Finansdepartementet utførte en egen, helhetlig gjennomgang under Stoltenberg I-regjeringen i 2001, se Ot.prp. nr. 1 (2001–2002), kapittel 3. I 2018, under Solberg-regjeringen, vurderte departementet særskilt spørsmålet om avskrivninger for boligbygg, se Prop. 1 LS

(2018–2019) kapittel 33. Ved ingen av disse anledningene ble det foreslått å åpne for skattemessige avskrivninger for verdifall på boliger. I Prop. 1 LS (2018–2019) uttalte departementet at

«[a]vskrivningssystemet er lite egnet for å oppnå sektorpolitiske målsetninger, for eksempel innen boligpolitikken. Da vil som regel andre, mer målrettede virkemidler være bedre egnet.»

Å innføre skattemessige avskrivninger for boligeiendommer vil redusere den løpende beskatningen av utleieinntekter, og kan gi opphav til at det bygges opp skattekreditter. Siden boliger er driftsmidler med svært lang levetid, vil skattekredittene kunne bli langvarige, og mer betydningsfulle enn skattekreditter knyttet til driftsmidler med kortere levetid.

Jeg viser til at eierskap til boligeiendom som oft-est innebærer eierskap også til tomtegrunn. Over tid vil tomtegrunn som regel øke i verdi. Denne verdistigningen beskattes ikke løpende, men ved realisasjon. Å innføre avskrivninger for boliger, vil innebære at man gir skattefradrag for verdifall selv om investeringsobjektet øker i verdi.

Videre viser jeg til at forskerne Finn Kinserdal og Aksel Mjøs ved Norges Handelshøyskole har analysert norske selskaper i perioden 2017–2022, og funnet at effektiv selskapsskatt i perioden har vært 22 pst., altså omkring nivået på den formelle selskapsskattesatsen i perioden. Men når forskerne ser spesielt på aktører i eiendomsbransjen som regnskapsfører verdistigning på eiendom, så er den effektive beskatningen i perioden beregnet til 5 pst. Hvis vi hadde innført skattemessige avskrivninger

for boliger, ville skatteprosenten for denne gruppen vært enda lavere.

Det fremgår i bakgrunnsdelen av spørsmålet at spørsmålsstiller ser for seg at skattemessige avskrivninger for boliger kan være et tiltak for å øke byggingen av utleieboliger. Det er imidlertid usikkert hvem som til syvende og sist vil dra nytte av en slik skattefordel. Forslaget vil i første omgang kunne øke betalingsviljen for å kjøpe eksisterende boliger med hensikt å leie dem ut, noe som kan trekke boligprisene opp og gjøre det vanskeligere å kjøpe egen bolig. Videre kan forslaget føre til økt betalingsvilje for boligtomter, slik at deler av skattefordelen i realiteten tilfaller eiere av tomter.

Jeg deler representant Kjerstads ønske om at de som sliter økonomisk, og særlig familier med barn, skal ha egnede boliger. Imidlertid tror jeg ikke den beste måten å sørge for dette på, er å gi skattefordeler til aktører som leier ut boliger. Jeg viser til at Husbankens låneramme under denne regjeringen er økt med 13 mrd. kroner, til 32 mrd. kroner. Dette bidrar til at flere får mulighet til å kjøpe egen bolig.

Regjeringen vil også få fart på boligbyggingen og gjøre det enklere, billigere og raskere å realisere gode boligprosjekter. Vi jobber med å bidra til mer effektiv saksbehandling, fjerne reguleringer og sørge for gode rammevilkår for boligbygging. Dette er ikke minst viktig i byene. Dessuten vil jeg fremheve at noe av det viktigste regjeringen gjør for å få fart på boligbyggingen igjen, er å føre en ansvarlig økonomisk politikk.

SPØRSMÅL NR. 1802

Innlevert 30. mars 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 3. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Barn trenger beskyttelse mot overgrep.

Vil justisministeren følge opp anmodningen fra domstolene om å innføre høyere strafferamme for brudd på straffeloven § 311?

BEGRUNNELSE:

Digitale overgrep mot barn er svært alvorlig for det enkelte barnet som blir misbrukt, men er også en del av et stort samfunnsproblem.

Dessverre er det altfor mange barn som opplever at seksualiserte bilder og filmer av dem blir delt og lastet ned av et utall mennesker. Vi har saker der voksne er dømt for besittelse av flere millioner bilder.

Norge er også i verdenstoppen når det gjelder kjøp av seksuelle overgrep fra barn i fattige land.

Høyesterett påpekte allerede i 2016 at dagens straffebestemmelse om fremstilling av seksuelle overgrep mot barn, straffeloven § 311, ikke gjenspeiler alvorligheten i flere av disse sakene. De påpeker at den digitale utviklingen gir grunn til å vurdere om allmennpreventive

hensyn tilsier at det må skje en justering av straffnivået. I flere saker etter 2016 har domstolen tatt til orde for at strafferammen på tre år ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å uttrykke straffverdigheten ved handlingene de skal avsi dom for. Våre nordiske naboland, Sverige og Danmark, har i dag dobbelt så høy strafferamme (6 år).

Svar:

Straffeloven § 311 rammer produksjon av og ulike former for befatning med framstillinger av seksuelle overgrep mot barn og framstillinger som seksualiserer barn. Som representanten påpeker, ga Høyesterett i 2016 uttrykk for at den teknologiske utviklingen gir grunn til å vurdere om allmennpreventive hensyn tilsier at det bør skje en justering av straffnivået ved overtredelse av bestemmelsen, se HR-2016-2357-A avsnitt 25. Retten kommenterte ikke spørsmålet om strafferammen i straffeloven § 311 var tilstrekkelig høy. I en senere sak kom Høyesterett til at strafferammen på fengsel inntil 3 år for forsettlig overtredelse av straffeloven § 311 burde benyttes fullt ut, se HR-2019-2048-A. I den aktuelle saken hadde tiltalte gjort seg kjent med framstillinger av seksuelle overgrep mot barn ved blant annet å delta i chatter og anskaffe og dele overgrepsmateriale. Som begrunnelse uttalte for reaksjonsfastsettelsen uttalte Høyesterett blant annet følgende (avsnitt 45):

«Chattene inneholder fremstillinger av grove overgrep mot barn som fremstår som reelle. Det dreier seg videre om et omfattende film- og bildemateriale som inneholder groteske reelle overgrep, av lagmannsretten omtalt som 'tortur av barn'. Etter spørsmål etter slikt materiale bidrar direkte til nye, ødeleggende overgrep. Ved denne typen nettkriminalitet mot barn gjør allmennpreventive hensyn seg gjeldende med særlig styrke. Aktor redegjorde i sin prosedyre for at den teknologiske utviklingen gjør det stadig vanskeligere å avdekke nettbasert overgrepsskriminalitet.»

Straffelovrådet drøftet ikke strafferammen § 311 i NOU 2022: 21 Strafferettslig vern av den seksuelle selvbestemmelsesretten. Rådet påpekte imidlertid at seksuallovbrudd mot barn i økende grad begås på internett, og uttalte at «rådet ser [...] at det er behov for en nærmere vurdering av håndteringen av seksuallovbrudd, og eventuelt andre lovbrudd, som begås på digitale plattformer», se punkt 1.2 side 21. Da Straffelovrådets utredning var på høring tok flere høringsinstanser til orde for strafferammen for forsettlig overtredelse av § 311 bør heves, og eventuelt også nyanseres. For eksempel uttalte Kripos at det er grunn til å se nærmere på om den gjeldende strafferammen i tilstrekkelig grad fanger opp straffverdigheten i de mest alvorlige tilfellene. Jeg er enig i dette. Etter mitt syn er det hensiktsmessig at strafferammene i straffeloven § 311 vurderes som ledd i arbeidet med å følge opp Prop. 36 S (2023–2024) Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028). Proposisjonen inneholder en rekke tiltak. Blant annet framgår det av proposisjon at regjeringen vil vurdere den strafferettslige håndteringen av seksuallovbrudd som begås på digitale plattformer. Da proposisjonen ble behandlet i Stortinget, ga Stortinget sin tilslutning til at det gjennomføres en opptrappingsplan i tråd med hovedlinjene i proposisjonen.

Når det gjelder kjøp av seksuelle overgrep fra barn i fattige land, som representanten også omtaler, nevner jeg at den som får andre til å overtre straffelovens bestemmelser om seksuallovbrudd, kan straffes for medvirkning til overtredelse av det aktuelle straffebudet. Som eksempel nevner jeg Høyesteretts avgjørelse i HR-2020-2136-A, der tiltalte ble dømt til fengsel i 21 år for medvirkning til grove seksuelle overgrep mot omkring 200 filippinske barn.

SPØRSMÅL NR. 1803

Innlevert 30. mars 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 8. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan kan statsråden akseptere at DMP nedprioriterer metodevurderinger av nye vaksiner, og hvilke tiltak planlegger statsråden å gjennomføre for å sikre at tilgangen på nye vaksiner til Norge ikke forsinkes eller stanser helt opp av situasjonen i DMP?

BEGRUNNELSE:

I en urolig verden og med en norsk helsetjeneste som står overfor store utfordringer er det viktigere enn noen gang at Norge er rustet med en frisk befolkning. Vaksiner er nettopp et av de aller viktigste folkehelseiltakene vi har,

og Norge har vært et foregangsland med sitt barnevaksinasjonsprogram.

Nå synes imidlertid en helt sentral del av arbeidet med nye vaksiner i Norge å ha bremsset kraftig.

DMP fikk overført ansvaret for å metodevurdere nye vaksiner 1. januar 2024. Etter ett år synes lite å ha skjedd. Når DMP nå uttaler at metodevurdering av vaksiner må nedprioriteres på grunn av manglende kapasitet og ressurser, er det grunn til bekymring. Flere vaksiner har allerede ventet i søknadsbunken i mange år på å bli behandlet. Nedprioriteringen kan innebære en utsettelse på ubestemt tid for vurdering av innføring av nyutviklede vaksiner som beskytter spedbarn, barn, ungdom, voksne og eldre mot skadene av sykdommer som influensa, helvetesild, meningokokk, og RSV. Gitt det alvorlige bakteppet er dette uholdbart. Det er uakseptabelt at Norge havner bakpå når det gjelder tilgang til nye vaksiner, både med hensyn til den norske folkehelsen og vår fremtidige beredskap.

Svar:

Direktoratet for medisinske produkter (DMP) har ansvar for forsyningssikkerhet og metodevurdering av medisinske produkter, herunder vaksiner. Ansvaret for metodevurdering og forsyningssikkerhet for vaksiner ble overført til direktoratet i januar 2024 som en del av endringene i den sentrale helseforvaltningen. Formålet med endringen var blant annet å samle det overordnede ansvaret for beredskap og forsyningssikkerhet for legemidler og medisinsk utstyr i DMP, samt spisse Folkehelseinstituttet (FHI) som kunnskapsetat. Direktoratet har fått på plass nye arbeidsprosesser og samarbeidsrutiner, blant annet med FHI om metodevurderinger og anbefalinger om offentlig finansiering av vaksiner, samt med Sykehusinnkjøp HF om offentlige anskaffelser av vaksiner.

DMP arbeider nå med flere metodevurderinger av vaksiner. Direktoratet vil blant annet gjennomføre metodevurdering av produkter for å forebygge RSV-infeksjoner hos barn. Direktoratet har informert departementet om at behovet for metodevurdering av vaksiner er stort og økende. Departementet vil ta opp saksbehandlingstiden for metodevurderinger av vaksiner i styringsdialogen med DMP. Vi vil også ha en dialog med DMP om muligheter for effektivisering av saksbehandlingen.

DMP arbeider nå med flere metodevurderinger av vaksiner. Direktoratet vil blant annet gjennomføre metodevurdering av produkter for å forebygge RSV-infeksjoner hos barn. Direktoratet har informert departementet om at behovet for metodevurdering av vaksiner er stort og økende. Departementet vil ta opp saksbehandlingstiden for metodevurderinger av vaksiner i styringsdialogen med DMP. Vi vil også ha en dialog med DMP om muligheter for effektivisering av saksbehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 1804

Innlevert 30. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 8. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er bakgrunnen for at ikke flere av de konkrete tiltakene som Bane Nor skisserte for økt sikring av Lillestrøm stasjon i januar 2024, ikke allerede er gjennomført, og vil statsråden nå sørge for at fysiske sikringstiltak blir prioritert fra Bane Nor?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i Romerikes Blad 9. januar 2024 kom det frem at Lillestrøm kommune, Bane Nor og Jernbanedirektoratet hadde diskutert sikkerheten på Lillestrøm stasjon med statsråden, og at det nå ble lovet nye sikkerhetstiltak.

I en artikkel i Romerikes Blad 26. januar 2024 uttalte sjefsingeniør sikkerhet i Jernbanedirektoratet, Kjetil Gjønnes:

«Nå skal vi se nærmere på forholdene ved Lillestrøm stasjon og mulige tiltak. Jeg opplever at det ikke er noen tvil om at dette blir tatt på alvor, både av samferdselsdepartementet og Bane Nor. Det kommer til å skje noe, det føler jeg meg trygg på.»

I samme artikkel fra januar i fjor uttalte viste områdedirektør Lars Berge at Bane Nor lyssetting, kamera, gjerder og informasjonsplakater som konkrete tiltak som ble vurdert, og fremhevet at «Vi håper å få på plass dette i løpet av ganske kort tid.» Av tiltakene som Berge trakk frem, er det så langt kun kommet informasjonsplakater.

I Romerikes Blad 29. mars d.å. er Gjønnes i Jernbanedirektoratet sitert på at:

«I Norge har temaet vært preget av berøringsangst og direktoratet har opplevd at lite har skjedd. Det er vår vurdering at mer kunne vært gjort når man har et begrenset område som Lillestrøm stasjon og områdene rundt, med en kjent stor risiko og man har erfart mange hendelser.»

Spørsmål om sikkerhet på Lillestrøm stasjon, herunder tiltak som kan bidra til å motvirke selvmord, har blitt løftet en rekke ganger over lang tid. At det ikke tidligere er gjennomført flere tiltak, bærer således flere ulike samferdselsministre ansvaret for. Basert på de møter som ble avholdt for et drøyt år siden, fremlagt rapport med konkrete tiltak, og de signaler som ble gitt fra både Jernbanedirektoratet og Bane Nor, så er det svært overraskende at det så langt bare er kommet informasjonsplakater og at fremdrift for fysiske sikringstiltak fortsatt fremstår uavklart.

Svar:

Å forebygge selvmord er et felles ansvar som krever felles innsats. Selvmordsforebygging er et tema med stor offentlig interesse og samtidig en problemstilling som må håndteres med varsomhet for å unngå smitteeffekt.

Regjeringen følger opp handlingsplanen for forebygging av selvmord, som ble lagt fram av den forrige regjeringen. Vi følger opp Bane NOR, Jernbanedirektoratet og andre relevante aktører om hvordan vi best mulig kan forebygge selvmord på jernbanen.

Det er Bane NOR, som infrastrukturforvalter, som har ansvar for å ivareta sikkerheten i og ved infrastrukturen, og forebygge hendelser med dødelig utfall, selvmord inkludert. Det er således Bane NOR som er nærmest til å avgjør hvilke tiltak som bør og kan iverksettes. Bane NOR opplyser at fire viktige tiltak nå er på plass på nevnte stasjon:

- Oppgradering og montering av noen nye kameraer i hallen og på plattformer.
- Vektere på stasjonen hele døgnet. Vekterne har som oppdrag å patruljere stasjon og plattformer, og får telefon fra vaktentralen hvis de ser noen på plattform som oppfører seg annerledes. De tar da kontakt med vedkommende, og henviser videre til Kirkens Bymisjon ved behov. Vekterne er et effektivt tiltak.
- Samarbeid med Kirkens bymisjon, med oppsøkende og tilstedeværende arbeid.
- Informasjonsplakater med telefonnummeret til Mental Helse, som er en medlemsorganisasjon for mennesker med psykiske helseutfordringer, pårørende og andre interesserte.

Bane NOR sin vurdering er at nevnte tiltak er mest hensiktsmessige. Andre fysiske tiltak er vurdert og ikke gått videre med da de er vurdert til å ha mindre effekt og/eller medfører andre vesentlige ulemper bl.a. for sikkerheten, operative forhold mv. Eksempelvis vil det å sperre av for mye på enden av en plattform kunne få uheldige konsekvenser for vinterdrift og en eventuell evakuering av tog med oppimot 600 passasjerer.

Bane NOR arbeider videre med å skaffe seg oversikt over relevante, effektive og robuste tiltak i samarbeid med forskningsmiljøer og andre relevante interessenter. Det vurderes også tiltak i det forebyggende arbeidet generelt. Bane NOR opplyser at foretaket også vurderer å innføre nye tiltak for nevnte stasjon, eksempelvis utvidet kamerabruk og bomber i enden av enkelte plattformer som ikke hindrer drift og evakuering.

SPØRSMÅL NR. 1805

Innlevert 30. mars 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 3. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har landets hovedflyplass Oslo Lufthavn på Gardermoen dieseldrevne nødgeneratorer som kan brukes i unntakssituasjoner eller alvorlige beredskapssituasjoner med strømavbrudd eller svikt i kraftforsyningssystemer?

BEGRUNNELSE:

For litt over en uke siden ble Heathrow lufthavn utenfor London fullstendig stengt ned for flygninger som følge av et strømavbrudd etter en brannhendelse.

Heathrow er et av verdens desidert travleste og viktigste knutepunkt. Opp mot 1 300 flyvninger og nesten 300 000 passasjerer skal ha blitt påvirket av kanselleringsene, og fly over hele verden ble omdirigert som følge av hendelsen.

Det er i etterkant av hendelsen kommet anklager om at strømavbruddet kunne finne sted fordi flyplassen har gått bort fra dieseldrevne generatorer for slike nødtilfeller.

En hendelse hvor en nasjons, et kontinents og kanskje verdens viktigste knutepunkt stenger helt ned over

en lenger tidsperiode er både alvorlig og har enorme konsekvenser.

Svar:

Jeg har lagt spørsmålet fram for Avinor.

Avinor viser til at Oslo lufthavn har redundant kraftforsyning. En ekstern brann eller eksplosjon i en transformatorstasjon utenfor Oslo lufthavn, vil ikke stoppe driften. Skulle det skje et samtidig bortfall av kraftforsyning, vil avbruddsfri strømforsyning og reservekraftfunksjoner starte, og lufthavna vil kunne driftes i en redu-

sert modus. Dette er reservekraftfunksjoner som testes jevnlig.

For at en lufthavn skal være operativ viser Avinor til at det stilles krav til to uavhengige kraftforsyningskilder. Ved utfall av ordinær kraftforsyning vil reservekraft brukes til å avvike flytrafikken. Ordinær flytrafikk kan gjenopptas når det er etablert to uavhengige kilder. På bakgrunn av hendelsen ved Heathrow gjør Avinor nå en ekstra gjennomgang og kvalitetssikring av kraftforsyningen ved alle større lufthavner.

SPØRSMÅL NR. 1806

Innlevert 31. mars 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 7. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Det er gjennomført en rapport i Sverige som er bakgrunnen for at de ikke kjøper kinesiske busser lenger.

Kan statsråden vise til hva kunnskap Norge sitter med som gjør at en vurderer dette helt annerledes, og kan samferdselsministeren sende over VY sine sikkerhetsvurderinger i saken ang. kjøp av kinesiske busser som omtalt i Aftenposten?

BEGRUNNELSE:

Statlige sikkerhetsmyndigheter advarte om kjøpene av kinesiske busser, VY svarer med at de har vurdert sikkerheten.

Svar:

Jeg har innhentet informasjon fra Vygruppen AS (Vy) i denne saken, som opplyser at den svenske rapporten som spørsmålsstiller henviser til omhandler risiko for menneskerettighetsbrudd i produksjonen av busser i Kina. Utelukkelsen av kinesiske bussprodusenter er altså ikke knyttet til sikkerhetsrisiko, men til risiko for menneskerettighetsbrudd. Til orientering har Vy gjort omfattende aktsomhetsvurderinger i henhold til kravene i Åpenhetsloven om blant annet arbeidsforhold og menneskerettigheter i forbindelse med anskaffelser av busser fra Kina. I aktsomhetsvurderingen er det gjennomført videre kartlegging og analyse av risiko for brudd på grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter i hvert ledd.

Kartleggingen er basert på informasjonen fra bussprodusentene/forhandlerne og IDD-analyser (Integrity due dilligence), hvor det blant annet innhentes informasjon om eierforhold og selskapsstruktur, rettslige tvister, regulatoriske forhold og negative medieoppslag. Informasjonen Vy mottar brukes til å følge opp eventuelle mangler og funn ovenfor leverandøren. Se utførlig beskrivelse av dette arbeidet fra side 95 i Vys års- og bærekraftsrapport: <https://www.vy.no/files/eyx1eny7/vyno-production/7f-22809293c392bc9427b66da9fb9bbe11036c1d.pdf>.

Samferdselsdepartementet har utarbeidet Retningslinjer for virksomheter i transportsektoren: Håndtering av økonomisk aktivitet med utenlandske aktører som kan utgjøre en risiko for at nasjonale sikkerhetsinteresser blir truet. Vy har iht. disse retningslinjene vært i dialog med NSM om risikovurderinger knyttet til kinesiske busser. Vy opplyser at NSMs tilbakemelding ikke gav grunnlag for å unngå kinesiske busser.

Vi har sett en rask teknologiutvikling som har ført til en kraftig økning i tilbudet av elbusser. Kina er en dominerende aktør når det gjelder nullutslippskjøretøy og det er påregnelig at vi får se flere kinesiske kjøretøy i Norge i takt med at vi når de tverrpolitiske målene om elektrifisering av transportsektoren. Teknologisk utvikling utfordrer sikkerhet og beredskap på måter vi ikke fullt ut overskuer. Denne utviklingen og kompleksiteten i trusselbildet krever et stadig mer årvåkent og mer motstandsdyktig sivil samfunn. Samferdselsdepartementet vil fra sin side følge utviklingen i den norske bussparken fremover.

SPØRSMÅL NR. 1807**Innlevert 30. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 7. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I følge innspill undertegnede har mottatt, settes det i de aller fleste drift/vedlikeholds-kontrakter fra stat og fylke, krav om fagarbeidere i kontrakten.

Hvordan tenker statsråden at dette skal løses, da drift/vedlikeholds-faget er et eget fag, og flere av driftskontraktene ifølge nevnte innspill ikke oppfyller disse krav?

Svar:

Både for Statens vegvesen og Nye Veier er det viktig å sikre at arbeid utføres av personell med relevant utdanning, godkjent fagbrev eller erfaring, samt å fremme ansettelser av lærlinger i fagretta utdanningsløp.

Statens vegvesen og Nye Veier baserer all veidrift på anbudskonkurranser og fastsetter detaljerte krav i sine kontrakter som entreprenøren er forpliktet til å oppfylle. Statens vegvesen stiller for eksempel krav i sine veidriftskontrakter om at de som arbeider med vinterdrift skal ha nødvendig teoretisk og praktisk kompetanse innen vinterdrift. Personellens kompetanse verifiseres gjennom en kompetansetest basert på kravene beskrevet i kontrakten. Entreprenørene er ansvarlige for å ha tilgjengelig utstyr, mannskap, kompetanse og informasjon som er nødvendig for å utføre arbeidet i henhold til kontrakten. Dette inkluderer også vaktberedskap og mannskaps-/maskinberedskap.

Det er krav om bruk av lærlinger i veidriftskontraktene. Entreprenøren skal være tilknyttet en lærlingordning hvor lærlinger deltar i utførelsen av kontraktarbeidet. Ved bruk av lærlinger gis det kompensasjon innenfor et antall timeverk for lærlinger, basert på en prosentandel av det totale timeverket i kontrakten. Det er fylkeskommunene som har ansvaret for fagopplæringen av lærlinger.

Ved utforming av veidriftskontraktene vurderer Nye Veier grundig hvordan de best kan bidra til at entreprenør benytter lærlinger og medarbeidere med fagbrev, og da spesielt innen Veidrift- og veivedlikeholdsarbeidet-faget. Dette faget er forholdsvis nytt, og et krav om en prosentandel ville gjort det vanskelig for driftsentreprenørene å levere. Nye Veier har derfor valgt å stille krav til at entreprenørene skal være tilknyttet en lærlingeordning og at en eller flere lærlinger deltar i oppfyllelsen av kontrakten. I tillegg har de krav om rapportering av utførte timer.

Nye Veier legger videre til grunn forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv. i deres kontrakter. Statens vegvesen har krav i sine kontrakter om at lønns- og arbeidsvilkår skal være i henhold til gjeldende overenskomster mellom arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner. Etaten etterspør og kontrollerer dokumentasjon fra entreprenøren for å sikre at disse kravene oppfylles. Dette er en del av et kontinuerlig forbedringsarbeid som Statens vegvesen vil videreføre i samarbeid med bransjen.

SPØRSMÅL NR. 1808**Innlevert 30. mars 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 4. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Norge er en meget stor giver til regnskoginitiativ i verden med substansielle, store summer. Ifølge regnskogfondet er Norge verdens viktigste giver til arbeidet for å redde regnskogen. De norske pengene betales ut etter resultater. Det er nærliggende å tro at støtten også avkortes, eller stoppes når midlene misbrukes.

I hvilken grad var ministeren klar over nevnte ansettelsesforhold, og vil han nå ta initiativ til en full revisjon av regnskogprogrammet og kreve endring i avtalen med Indonesia?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med klimatoppmøtet 2023, delte statsminister Støre ut en rekordsum. Indonesia fikk minst 100 millioner dollar – nesten 1,1 milliarder kroner – av Norge for sin innsats for å redde regnskogen. Klima og miljøministeren undertegnet tidligere i år en forlengelse av avtalen i Jakarta i forbindelse med regnskogprogrammet. I etterkant er det kommet nyheter om at skogministeren Raja Juli Antoni og 11 andre partimedlemmer har utnevnt seg selv til forvaltningsorganet som kontrollerer midlene. Honorarene ser ut til å være særdeles rause. Saken har vekket oppsikt i Indonesia og det er forelagt alvorlige påstander om misbruk av midler.

Gjennom flere år har Norge utbetalt mangfoldige milliarder til Indonesia med tilsynelatende liten kontroll over hva pengene brukes til.

Svar:

Det bilaterale partnerskapet med Indonesia er resultatbasert. Det betyr at Norge først betaler ut etter at resultatene er oppnådd, til forskjell fra andre typer bistandsprosjekter. Resultatene i form av utslippsreduksjoner fra avskoging og skogforringelse verifiseres av en uavhengig tredjepart før pengene blir utbetalt. Dersom det ikke foreligger resultater, blir pengene ikke utbetalt. Pengene fra Norge blir brukt til å implementere Indonesias plan

for utslippskutt i skog- og arealbrukssektoren (FOLU Net Sink 2030) og blir revidert årlig av en uavhengig revisor. Gjennom ambassaden i Jakarta har Norge en god dialog med indonesiske myndigheter, inkludert den indonesiske skogministeren, og jeg har blitt informert om nevnte ansettelsesforhold.

De norske resultatbaserte bidragene utbetales til, og forvaltes av, det indonesiske Miljøfondet (IEF). Operation Management Office (OMO), som saken gjelder, er et prosjektkontor i tilknytning til det indonesiske skogdepartementet. Prosjektkontoret støtter departementet i utviklingen av programmer for utslippskutt i skog- og arealbrukssektoren. Nasjonalt eierskap er en viktig del av vår samarbeidsmodell, og det er Indonesia selv som bestemmer hvilke aktiviteter som skal prioriteres. Det er ikke noe som tilsier at de norske bidragene til det indonesiske Miljøfondet har vært misligholdt i henhold til avtalen mellom Norge og Indonesia.

Avtalen mellom Norge og Indonesia har nulltoleranse for økonomiske uregelmessigheter og inneholder krav om å unngå interessekonflikter. Det er ikke i strid med avtalen at administrative kostnader dekkes av de norske bidragene. Bruken av midler er gjenstand for årlig revisjon fra en uavhengig revisor som følger internasjonale standarder. Siden det ikke har kommet frem noe som tilsier brudd på avtalen med Norge vurderer vi ikke en gjennomgang på det nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1809

Innlevert 31. mars 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 8. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for om det er gjort noen vurdering av betydningen av elektrifisering av bilparken i Norge med hensyn til beredskapen i en krigs- eller krisesituasjon og de langsiktige beredskapskonsekvensene av målsettingen om at det bare skal selges nullutslippsbiler i det norske kjøretøymarkedet?

BEGRUNNELSE:

I februar hadde elbilene en markedsandel på omtrent 95 % i nybilsalget og regjeringen har en målsetting om at 100% av nybilsalget skal være nullutslipp. Selv om det i dag fortsatt er langt flere konvensjonelle biler enn

elbiler i trafikk vil utviklingen her kunne gå fort til at mesteparten av den norske kjøretøybestanden vil være avhengig av strømmettet noe som vil kunne være en sårbarhet i beredskapssammenheng. I Ukraina har vi sett at Russland systematisk har gått etter å slå ut strømforsyningen i landet. Strøm er kritisk infrastruktur som kan gjøre samfunnet sårbart.

Svar:

Jeg viser til svar på likelydende spørsmål, spørsmål nr. 1769, som nettopp er sendt Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1810**Innlevert 31. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 9. april 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Vil ministeren signalisere overfor norske universiteter og høyskoler om at hun oppfordrer forskere til ikke å svare på Trumps spørreskjema til forskere fordi spørsmålene utgjør en politisering av fri forskning med mål om å hindre fri forskning og akademisk frihet?

BEGRUNNELSE:

Forskere over hele verden har de siste ukene mottatt et spørreskjema fra amerikanske myndigheter. Mange av de 36 spørsmålene er politisk ladet. Forskerne som har mottatt spørsmålene må blant annet svare på om de jobber med klima- og miljørettferdighet eller "kjønnsideologi". De som har mottatt skjemaet mottar finansiering fra USA eller samarbeider med amerikanere som får midler fra føderale myndigheter.

Det er uklart om norske forskere så langt har mottatt skjemaet, men ifølge Aftenposten (<https://www.aftenposten.no/verden/i/zAyOQK/trump-administrasjonen-krever-svar-fra-forskere-i-europa>) så har universitetene litt ulik holdning til skjemaet. NTNU ber enkeltforskere vurdere om de skal svare selv, mens Universitetet i Oslo synes å ha tatt et standpunkt om at deres forskere ikke skal svare på skjemaet. Det er behov for en tydeliggjøring av hva regjeringen mener, slik at ansvaret ikke legges på enkeltpersoner. MDG mener brevet representerer en innblanding i fri forskning og en politisering av vitenskapen som er svært uheldig. Norske myndigheter bør ta avstand fra spørreskjemaet, både ved å oppfordre forskere til å ikke svare på brevet og ved å gi tydelig beskjed om saken overfor amerikanske myndigheter.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for utviklingen i USA når det gjelder akademisk frihet og fri forskning, og for hvordan dette vil påvirke fri forskning i hele verden. Dagens situasjon er uoversiktlig og usikker, men vi ser flere tydelige tegn på at en politisk agenda legger tydelige begrensinger på hva det kan forskes på og formidles om, slik som dette spørreskjemaet som representanten tar opp.

Innholdet i spørreskjemaet er ikke i tråd med våre verdier knyttet til akademisk frihet og fri forskning. Jeg vil understreke at ingen norske institusjoner ikke skal føle seg presset til å svare på spørreskjemaet. Jeg instruerer ikke norske universiteter og høyskoler om hvordan de svarer på brev, og har tillit til de vurderingene de høyere utdanningsinstitusjonene selv gjør i disse tilfellene. Det er viktig for meg at institusjonene ikke opplever at den akademiske friheten er truet.

For meg er det viktig å gjøre det vi kan her i Norge for å dempe de negative konsekvensene for norsk forskning og være en tydelig forsvarer av den akademiske friheten også internasjonalt. Jeg jobber med å koordinere videre arbeid. Forskningsrådet har satt ned en egen innsatsgruppe for å kartlegge hvordan situasjonen påvirker forskning i Norge. Jeg har, og vil også fremover ha, tett og jevnlig dialog med både Forskningsrådet og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) om situasjonen for både forskning og høyere utdanning, og om hvordan vi nå kan sikre god og oppdatert informasjon til forskere og studenter.

SPØRSMÅL NR. 1811**Innlevert 31. mars 2025 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 9. april 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor lenge prosjektet blir forsinket på grunn av arkeologiske funn, hvilke konse-

kvenser det får for prosjektet og hva regjeringen vil gjøre for å få fortgang i prosessen?

BEGRUNNELSE:

På NRK kunne vi den 28. mars lese:

«USA utsetter bygging på Rygge flystasjon

Utsettelsen begrunnes med arkeologiske funn som inkluderer 14 boplasser fra steinalderen: – Liten forsinkelse i prosessen, opplyser statssekretær Andreas Flåm (Ap).»

Om det er slik at de arkeologiske funnene forsinker USAs utbygging på Rygge, vil det utsette viktige investeringer på Rygge. Disse investeringene er sikkerhetspolitisk og militært viktige både for Norge og USA. Dagens sikkerhetspolitiske situasjon tilsier at det nå er viktig at all utvidelse av forsvarskapasiteter skjer så raskt som mulig, uten unødvendige forsinkelser og byråkratiske hindre.

Svar:

Tilrettelegging for mottak av allierte styrker er viktig for norsk sikkerhet og forsvarsevne. Bilateralt samarbeid med nære allierte er en sentral del av den allierte dimensjonen i forsvaret av Norge. Det tette forsvarssamarbeidet mellom Norge og USA har vart i mer enn 75 år.

De planlagte amerikanske investeringene i infrastruktur på Rygge flystasjon vil bidra til å styrke Norges og NATOs samlede forsvarsevne. Investeringene er sikkerhetspolitisk og militært viktige både for Norge og USA. Nettopp derfor er det løpende dialog mellom relevante aktører på norsk og amerikansk side, for å legge best mulig til rette for at byggingen skal kunne starte. Det har tatt noe lengre tid enn først antatt å utvikle prosjektene, samtidig som dialogen og samarbeidet med USA om de planlagte tiltakene på Rygge fungerer godt.

Det har ikke kommet signaler fra amerikansk side om eventuelle utsettelse av de planlagte prosjektene. Imidlertid har funnet av kulturminner fra steinalderen medført behov for en mer detaljert koordinering av felles fremdriftsplan for gjerdeprosjektet. Dette innebærer en mindre forsinkelse i planleggingsprosessen for at man både på norsk og amerikansk side skal kunne forsikre seg om at utgravingene, som er hjemlet i kulturminneloven, vil være ferdige før byggestart. Utgravingene som vil bli gjennomført i regi av Universitetet i Oslo, planlegges med oppstart i slutten av april og ferdigstillelse innen utløpet av september i år. Parallelt med utgravingene vil norske og amerikanske myndigheter jobbe videre med andre forberedelser for å legge til rette for planlagt byggestart i løpet av høsten.

SPØRSMÅL NR. 1812

Innlevert 31. mars 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 7. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er status for nasjonalt kjøreseddelregister, og vil et slikt register kunne bidra til at drosjesentraler får beskjed når sjåfører tilknyttet sentralen mister kjøreseddelen?

BEGRUNNELSE:

Avisa Oslo har den siste tiden skrevet om flere anmeldelser av overgrep og voldtekt i taxier, som nå er under etterforskning hos Politiet i Oslo. Ifølge avisa kjørte sjåførene for taxiselskaper som kom på markedet etter frislippet i 2020.

Regjeringen har i samarbeid med SV fått på plass flere tiltak for økt seriøsitet i taxinæringen de siste årene, som å gjeninnføre sentraltilknytningsplikten. Samtidig er det behov for flere tiltak som kan øke seriøsiteten og trygge kundene.

Alle som kjører drosje, minibuss, buss, limousin eller liknende, og mottar betaling for det, må ha en kjøreseddel i tillegg til førerkort. Denne fungerer som bevis for at sjåføren oppfyller visse krav til helse, vandel, alder, kompetanse og førerkorttid.

Flere har tatt til orde for å innføre en ordning hvor drosjesentralene får automatisk beskjed dersom en sjåfør mister kjøreseddelen, en ordning som finnes i flere andre land.

Drosjeutvalget II kom med sin utredning sommeren 2024, og viste til det pågående arbeidet hos Politidirektoratet og Statens vegvesen om en mulig etablering av et nasjonalt kjøreseddelregister, og at utredningen skulle leveres høsten 2024. Drosjeutvalget har pekt på at mangelen av et nasjonalt register gjør oppfølgingen av kjøreseddelsaker vanskeligere, og støtter innføringen av et nasjonalt register.

Svar:

Medieoppslagene om overgrep og voldtekt i drosjer som har kommet frem den siste tiden er dypt bekymringsfulle, og jeg ser med stort alvor på situasjonen.

Kjøreseddelordningen skal fungere som et effektivt virkemiddel for å sikre trygg og profesjonell persontransport. Dette er særlig viktig for drosjetjenester, fordi situasjonen ofte kan oppleves som sårbar av kundene.

Jeg deler representantens synspunkt om at det er nødvendig å iverksette tiltak for å legge til rette for trygg persontransport. Et mulig steg i oppryddingsarbeidet kan være etablering av et nasjonalt kjøreseddelregister. Et slikt register kan gi kontrollmyndighetene bedre verktøy for å identifisere og tilbakekalle kjøresedler fra sjåfører som ikke lenger oppfyller de fastsatte kravene, og dermed tilrettelegge for et marked der kun kvalifiserte sjåfører opererer. Det vil også forhindre at sjåfører kan

omgå regelverket ved å søke om ny kjøreseddel i et annet politidistrikt. Passasjerer som benytter seg av løyvepliktig transport, herunder drosje, må være trygge på at sjåføren oppfyller lovbestemte krav som er nødvendig for å utføre slik transport.

På oppdrag fra Samferdselsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet, har Statens vegvesen og Politidirektoratet gjennomført en utredning og kommet med en anbefaling for etablering av et nasjonalt kjøreseddelregister. Arbeidet med saken har tatt noe lenger tid enn først antatt ettersom departementene har anmodet om nærmere utredning knyttet til enkelte deler av anbefalingen. Hvordan kjøreseddelregisteret vil fungere best, herunder om det kobles til andre registre mv., er en del av utredningen. Det pågår et omfattende arbeid både i departementene og etatene for å ferdigstille saken.

SPØRSMÅL NR. 1813

Innlevert 1. april 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 8. april 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Equinors samarbeid med israelsk-eide Ithaca Energy er i strid både med statens forventninger til statseide selskaper, og regjeringens advarsel til norske selskaper mot å bidra til å opprettholde ulovlige israelske bosettinger på Vestbredden, Gaza og Øst-Jerusalem. Næringsministeren har understreket at det ikke er aktuelt å instruere Equinor i enkeltsaker.

Hvordan skal da statsråden sikre at statens eierskapsforventninger og regjeringens advarsler faktisk etterleves?

BEGRUNNELSE:

Equinor samarbeider med Ithaca Energy på det britiske oljefeltet Rosebank. Ithaca Energy, er majoritetseid av Delek Group, et selskap oppført på FNs liste over selskaper som driver med næringsvirksomhet i folkerettsstridige israelske okkupasjoner, og som reiser «reiser særlige menneskerettslige bekymringer.» KLP og Oljefondet har også ekskludert Delek fra sine porteføljer.

Som majoritetseier i Equinor forventer staten, gjennom eierskapsmeldingen, at selskapet gjennom-

fører aktsomhetsvurderinger og respekterer menneskerettigheter i hele sin verdikjede.

I oktober skjerpet UD sin fraråding til norske selskaper og advarer mot å bidra til å opprettholde ulovlige israelske bosettinger på Vestbredden, Gaza og Øst-Jerusalem. Likevel fortsetter Equinor sitt samarbeid med Ithaca Energy, til tross for at det er i strid med både regjeringens fraråding og statens eierskapsforventninger.

Dersom regjeringen ikke griper inn, risikerer Norge at Equinor bidrar til å finansiere israelske bosetninger, som etter folkeretten er ulovlig.

Svar:

Siden Hamas' terrorangrep mot Israel og den påfølgende krigen mellom Israel og Hamas, har regjeringen kommet med flere oppfordringer og frarådingen til norsk næringsliv. Jeg viser blant annet til regjeringens pressemelding fra oktober 2024, der regjeringen fraråder alle norske selskaper å drive handel og næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde Israels okkupasjon av Palestina. Det fremgår også at regjeringen forventer at norske selskaper opptrer ansvarlig og etterlever åpenhetsloven, FNs veiledende

prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

I eierskapsmeldingen, Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen), fremgår det at statens mål som eier i Equinor ASA er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Dette forutsetter at selskapet integrerer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold i sin virksomhet. Det fremgår også i meldingen at staten forventer at «selskapet er ledende i arbeidet med ansvarlig virksomhet, gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med anerkjente metoder samt respekterer menneskerettigheter [...] i selskapets egen virksomhet og i leverandørkjeden.» Dette innebærer bl.a. å opptre etisk forsvarlig og følge internasjonalt anerkjente retningslinjer som relevante retningslinjer fra OECD og UNGP jf. over.

Aktsomhetsvurderinger inkluderer å kartlegge og vurdere negativ påvirkning og skade ut fra egen virksomhet, leverandørkjede og forretningsforbindelser. Å respektere menneske-rettigheter innebærer at selskapet arbeider i tråd med UNGP, ILOs kjernekonvensjoner og relevante kapitler i OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Videre er staten opptatt av at selskaper som opererer i, handler med eller har forretningsforbindelser tilknyttet konfliktområder, utviser respekt for internasjonal humanitærrett og unngår å bidra til, eller støtte opp under, brudd på disse reglene. I situasjoner med væpnet

konflikt eller fare for overgrep, er det særlig aktuelt med slike aktsomhetsvurderinger.

Rosebank-feltet ble funnet i 2004. Siden da har det vært flere endringer i eier-/partnerskap. Equinor er operatør og eier nå 80 pst. av feltet, mens Ithaca Energy plc eier 20 pst. etter at de kjøpte opp Siccar Point Energy i 2022. Equinor hadde ingen rolle i denne transaksjonen, som ble godkjent av britiske myndigheter og medførte at Ithaca Energy ble Equinors nye partner. Ithaca Energy plc er et britisk olje- og gasselskap notert på børsen i London. Dette selskapet gjennomførte i oktober 2024 en sammenslåing med det italienske oljeselskapet ENIs britiske virksomhet. Etter denne sammenslåingen eier israelske Delek Group Ltd 50,7 pst. av aksjene i Ithaca mens ENI S.p.a. eier 38,7 pst.

Det er i tråd med rollefordelingen som følger av selskapslovgivningen og anerkjente eierstyringsprinsipper og -standarder som omtalt i eierskapsmeldingen, styret i Equinor som er ansvarlig for forvaltningen av selskapet. Hvilke konkrete prosjekter selskapet investerer i, må styret selv vurdere. Det er også selskapet selv som må gjennomføre aktsomhetsvurderingene omtalt over.

Staten som eier forventer at styret og administrasjonen arbeider aktivt med statens forventninger. Staten som eier følger opp selskapene bl.a. gjennom eierdialogen og på generalforsamling. Nærings- og fiskeridepartementet har jevnlig dialog med Equinor om bl.a. ansvarlig virksomhet, menneskerettigheter, aktsomhetsvurderinger og risikostyring.

SPØRSMÅL NR. 1814

Innlevert 1. april 2025 av stortingsrepresentant Emilie Mehl

Besvart 9. april 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

1. april skrev VG: "Norge er en del av det indre markedet gjennom EØS-avtalen, men ikke en del av EUs tollunion. – Det er ingen i EU som har en egen plan om å innføre tollsatser mot Norge. Men et unntak fra EUs tiltak er ikke noe vi har krav på ifølge EØS-avtalen, så det må forhandles på plass og skrives ned. Vi kan ikke ta det for gitt og vi må stå på helt inn, sier Støre."

Hva er statsministerens tolkning av art. 26 i EØS-avtalen, som uttrykkelig slår fast at EU ikke skal anvende beskyttelsestoll eller andre tiltak mot Norge?

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Emilie Mehl til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Gjennom 30 år har EØS-avtalen bidratt til vekst i velferd, trygghet for arbeid og verdiskaping i hele landet. Avtalen er dynamisk og tilpasningsdyktig, noe som har bidratt til at den har fortsatt å være relevant og viktig for norske interesser. Men avtalen har også klare begrensninger, der toll og handel er to av områdene den ikke dekker. Handelsuroen som preger verden nå, omhandler toll.

Når det gjelder EØS-avtalens artikkel 26, sier den norske versjonen av bestemmelsen «beskyttelsestoll». Den engelske versjonen sier «countervailing duties», som på norsk oversettes til «utjevningsavgifter». Øvrige språkversjoner av EØS-avtalen som islandsk, tysk, fransk og dansk bruker også i artikkel 26 uttrykk som tilsvarer «utjevningsavgifter» eller «utjevningstoll», og ikke «beskyttelsestoll».

Norges klare posisjon er at både EØS-avtalens formål og innhold tilsier at globale beskyttelsestiltak

EØS-avtalepartene imellom ikke er i tråd med EØS-avtalen. Samtidig er det ikke gitt at alle land deler den vurderingen. Regjeringen har derfor tett kontakt med EU. I vår dialog med EU, sist i forbindelse med statsministerens møte med EU-kommisjonens president Ursula von der Leyen 7. april, opplever vi stor forståelse for Norges rolle og bidrag til vårt felles marked. Regjeringen vil fortsatt jobbe aktivt opp mot EU for å ivareta norske interesser.

SPØRSMÅL NR. 1815

Innlevert 1. april 2025 av stortingsrepresentant Eivind Drivenes

Besvart 7. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Enklere tilskuddsordning for søppelplukking i sjøen. I mitt spørsmål 1578 tar jeg opp problemene for frivillige søppelplukking i regi av Søgne dykkerklubb. I svarbrevet fra Ministeren redegjøres det for at deler av tildelingen er en tilsagnsfullmakt, og som det er mulig å gi tilsagn på kommende budsjettår. Det å kunne tildele for neste år er det dykkerklubben trenger.

Vil statsråden ta initiativ ovenfor Miljødirektoratet til å få en mer egnet og forutsigbar prosess på tildeling av midler?

Svar:

Opprydding av marin forsøpling er viktig, og frivillige som Søgne dykkerklubb gjør en verdifull innsats med opprydding. Opptil 15 millioner kroner fra tilskuddsmidlene for marin forsøpling kan tildeles som et tilsagn. En tilsagnsfullmakt gir mulighet for mottakere av tilskuddsordningen til å motta midler året etter det gjeldende budsjettåret. Dette bidrar til forutsigbarhet for relevante mottakere. Det er ikke planlagt endringer i dagens søknadsprosess for tildeling av midler for tilskuddsordningen for marin forsøpling.

SPØRSMÅL NR. 1816

Innlevert 1. april 2025 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 8. april 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

USAs president Trump angriper nå forskningen og den akademiske friheten i USA. Det fremstår nå tilnærmet umulig å forske på flere viktige områder som grønn omstilling, natur, helse og utvikling. Det vil få alvorlige konsekvenser også utenfor USA, og norske forskningsmiljø er bekymret.

Hvordan vil statsråden legge til rette for at Norge kan bistå, og ta et ansvar for forskere som nå flykter fra USA?

BEGRUNNELSE:

Fri forskning og akademisk frihet er avgjørende for et demokrati, og ytringsfriheten trues når disse pilarer settes under press. Nå ser vi et USA som angriper og gjør det tilnærmet umulig å fortsette forskning på viktige områder der USA har hatt, og har en avgjørende rolle. Norske forskere er alvorlig bekymret og vi må ta innover at dette utfordrer også Norge. Nå ser vi undersøkelser som viser at 3 av 4 forskere vurderer å flykte fra USA, og mange peker på Europa og Canada som alternativ. Det er derfor nå tiden for å legge til rette, se på våre muligheter for å støtte, og også gi opphold til forskere slik at de kan fortsette sin forskning. Det kan være flere muligheter, og det er viktig at statsråden nå jobber med denne problemstillingen. Dermed også av interesse å vite hvordan.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for utviklingen i USA når det gjelder akademisk frihet og fri forskning, og for hvordan dette vil påvirke fri forskning i hele verden.

Slik jeg nylig varslet i meldingen til Stortinget «Sikker kunnskap i en usikker verden», vurderer jeg nå ulike ordninger og insentiver for en mer strategisk rekruttering av internasjonale forskere. Imidlertid mener jeg at

det ikke er hensiktsmessig å avgrense dette til forskere fra USA. Jeg er opptatt av at Norge skal være et attraktivt land for talentfulle studenter og forskere fra ulike deler av verden, inkludert fra USA. Derfor ønsker jeg å se nærmere på hvordan vi framover kan tiltrekke og beholde internasjonal kompetanse i Norge.

Problemstillingen som representanten peker på er noe som opptar flere av mine europeiske kollegaer, og som jeg vil diskutere med mine nordiske og europeiske kollegaer fremover.

Det er forskere med mange ulike nasjonaliteter ved amerikanske institusjoner, og fremover kan USA oppleves som et mindre attraktivt land å reise til for dyktige forskere fra hele verden. I Norge har vi gode insentiver for å rekruttere yngre forskere, mens etablerte forskere opplever flere barrierer. Departementet har nylig lyst ut et analyseoppdrag for å skaffe oversikt over hvilke barrierer som møter studenter og forskere som ønsker å søke seg til og arbeide i Norge. I tillegg arbeider vi nå med helt konkrete ordninger for å kunne ta imot erfarne forskere i norske forskningsmiljø, innenfor rammen av forskningssaktiviteter som allerede mottar finansiering gjennom Forskningsrådet. Jeg vil komme raskt tilbake med nøyaktig innretning på en slik ordning, og har mål om at den skal være virksom så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1817

Innlevert 1. april 2025 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 8. april 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Vil fiskeriministeren revurdere innføring av krav til at elektronisk rapportering av fangst og posisjon skal gjelde for alle norske fiskefartøy fra 1. januar 2026, og ser hun at slike krav i ytterste konsekvens kan føre til økt risiko og alvorlige, utilsiktede konsekvenser – ikke minst hva gjelder sikkerheten til de som opererer alene på havet?

BEGRUNNELSE:

Norske fiske- og fangstfartøy på eller over 10 meter skal rapportere fangst og aktivitet på havet, uavhengig av hvor de befinner seg. Fra og med 1. januar 2026 gjelder dette kravet alle norske fiskefartøy, uavhengig av lengde. Fartøyene skal benytte godkjent utstyr for elektronisk rapportering og posisjonssporing.

Dette er en regel som i utgangspunktet er ment å gi bedre oversikt og kontroll, men for mange yrkesfiskere kan det paradoksalt nok føre til økt risiko og alvorlige, utilsiktede konsekvenser – ikke minst hva gjelder sikkerheten til de som opererer alene på havet.

Mange fiskere arbeider alene på båtene sine, ofte under krevende værforhold. Dersom man må bruke verdifull tid og oppmerksomhet på rapportering, i stedet for å holde fokus på navigasjon og sikkerhet, kan det få alvorlige konsekvenser. I en bransje hvor hvert sekund teller, spesielt når uforutsette hendelser oppstår, kan slike administrative krav bli en distraksjon som setter liv og helse i fare.

Svar:

Jeg har besluttet at kravene til elektronisk rapportering av fangst og posisjon skal gjelde for alle merkeregistrerte fartøy fra 1. januar 2026. Jeg mener at dette er en riktig beslutning og et viktig grep for å sikre bærekraft, kontroll og kunnskap. Fiskernes rapporteringsplikter i form av posisjons- og fangstrapportering befinner seg i kjernen av de formål som havressurslova og norsk fiskeriforvaltning skal ivareta. Det er derfor viktig å komme i mål med innføringen av posisjons- og fangstrapportering fra fiskeflåten. Min jobb er å sikre at vi har en lønnsom fiskerinæring også i fremtiden. For å sikre at høstingen er bærekraftig, er det viktig med data fra hele flåten.

Rapporteringspliktene ble innført allerede i 2009 for flåten over 15 meter. Innføring av tilsvarende krav for flåten under 15 meter var en sentral anbefaling i fiskerikontrollutvalgets NOU 2019:21. Rapporteringen er helt avgjørende for å kunne føre kontroll med kvoter og etterlevelse av annet regelverk. Ikke minst er det viktig å ha dokumentasjon av hvilke fartøy som faktisk er ute og fisker, for å sikre rettferdig konkurranse.

I en tid med synkende kvoter for mange viktige bestander, er det viktigere enn noensinne at ressursene

vi har, blir utnyttet så godt som mulig, uten å bli overutnyttet. Det er dermed helt sentralt med rapportering for å sikre nok kunnskap om fisket. Rapporteringen er i tillegg viktig for havforskernes bestandsvurderinger, og for å dokumentere viktige fiskeområder i forbindelse med arealplanlegging.

Vi har gjort en grundig vurdering av fiskernes sikkerhet i forbindelse med sporing og rapportering, og lyttet mye til fiskernes organisasjoner i saken. Når det gjelder posisjonsrapportering vil det kun være behov for å installere en VMS-sender, som utfører jobben uten at fiskeren trenger å foreta seg noe.

Fangstrapporteringen vil kunne gjøres med noen få tastetrykk fra en mobiltelefon, som fiskeren uansett har med seg på sjøen. Kravene som stilles til den minste flåten er sterkt forenklet, og fiskeren vil kun trenge å sende én melding. Sikkerheten er alltid viktigst, og under svært krevende værforhold vil dette også være noe Fiskeridirektoratet tar hensyn til i håndhevingen av regelverket. VMS-sporingen vil også gi økt sikkerhet, da nødetatene ved en hendelse vil ha tilgang til fartøyets nøyaktige posisjon i BarentsWatch.

SPØRSMÅL NR. 1818

Innlevert 1. april 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 8. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvor mange frikjøpte fylkespolitikere er det og hvordan har utviklingen vært de siste 5 årene, herunder også lønnsnivå?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om at oversikten både tar med "årsverk", men da mange er frikjøpt i lavere stillinger enn 100 pst. ber jeg om at antallet kommet frem, også utviklingen de siste 5 årene. Med frikjøp tenker jeg både på direkte frikjøp grunnet funksjon (som f.eks. fylkesordfører, utvalgsleder etc.), men også frikjøpte via partiressurser stilt tilgjengelig fra fylkeskommunen.

Svar:

Vervet som folkevalgt i fylkeskommunene innebærer flere rettigheter og plikter, som reguleres av kommuneloven. Det følger blant annet av loven at den som taper inntekt fordi han eller hun har et kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv, har krav på erstatning opp til et visst beløp per dag. Den som har et fylkeskommunalt tillitsverv har også krav på godtgjøring for sitt arbeid. For folkevalgte som frikjøpes fra sitt ordinære arbeid kan fylkestinget selv bestemme at den folkevalgte skal motta én fast godtgjøring i stedet for dekning av tapt inntekt og arbeidsgodtgjøring.

Kommuneloven inneholder ingen regler om hvordan godtgjøringen skal fastsettes, og heller ikke størrelsen på godtgjøringen. Det er fylkestinget selv som gir forskrifter om erstatning for tapt inntekt og arbeidsgodtgjøring. Dette gir fylkeskommunene handlingsrom til å selv vedta reglementer ut fra lokale ønsker og lokale forhold.

Departementet har ingen oversikt eller statistikk over hvor mange folkevalgte i fylkeskommunene som er frikjøpt, eller utviklingen på dette området.

By- og regionsforskningsinstituttet NIBR utarbeidet i 2019 rapporten «Godtgjøring til folkevalgte i fylkeskommunene», på oppdrag fra departementet. Rapporten omtaler blant annet utgifter til godtgjøring i landets fylkeskommuner og fylkesordføreres godtgjøring i fylkestingsperiodene 2015-2019 og 2019-2023. Rapporten kan leses her: [Godtgjøring til folkevalgte i fylkeskommunene](#). Stor-

tingets presidentskap besluttet 18. juni 2020 å nedsette et utvalg som skulle utrede felles prinsipper for godtgjøring til politikere på alle forvaltningsnivåer (Godtgjøringsutvalget). Utvalget leverte sin rapport i desember 2021. I rapporten omtales blant annet utviklingen av godtgjøring til folkevalgte over tid, og i vedlegg 1 er det oversikt over godtgjøring per år rapportert på ordførere og fylkesordførere for perioden 2001–2019. [Rapporten kan leses her: Rapport fra Godtgjøringsutvalget](#).

SPØRSMÅL NR. 1819

Innlevert 1. april 2025 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 9. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at Nye Veier AS har mandat til å kunne innløse næringseiendom i forbindelse med pågående grunnnerverv for ny E16 og Ringeriksbanen?

BEGRUNNELSE:

Jøsil Eiendom AS eier eiendommen gnr. 225 bnr. 86 i Hole kommune. Eiendommen ligger midt i regulert trasé for fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet – Hønefoss, planid. NO201604.

Nye Veier AS igangsatte i mai 2024 arbeidet med å utarbeide takst for eiendommen, til grunnlag for forhandlinger mellom partene om et frivillig erverv. Tilbakemelding fra Nye Veier AS i etterkant av dette, er at selskapet ikke har mandat til å innløse annet enn boligeiendom på nåværende tidspunkt, og derfor ikke har myndighet til å gå videre i prosessen med å innløse eiendommen.

Virkningen for Jøsil Eiendom AS er at de per dags dato besitter et næringsbygg som det er allment kjent at på et tidspunkt må erverves/eksproprieres, til gjennomføring av prosjektet. Når dette vil skje, er imidlertid uklart. Den manglende forutsigbarheten gir seg virkning i tapte leieinntekter, da fravær av forutsigbarhet vanskeliggjør nye leieforhold på eiendommen. Den private part lider her et tap, som for den allmenne innbygger oppfattes som svært urimelig.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at innbyggere og kommuner kan oppleve usikkerhet og frustrasjon når boliger og næring-

seiendom påvirkes av statens planer slik stortingsrepresentanten her viser til. For å bøte på denne belastningen, er det utarbeidet retningslinjer om innløsning av boliger i fremtidige veglinjer. Dette innebærer en plikt til å kjøpe boligeiendommer som, iht. reguleringsplan må rives, fra de boligeierne som krever det, på gitte vilkår. Denneplikten omfatter imidlertid ikke næringseiendommer. Næringseiendom som må rives på grunn av et nytt veganlegg kompenseres først når det foreligger en bevilging for realisering av prosjektet i henhold til det ordinære grunnnervet. Ettersom det ikke foreligger en slik bevilgning for fellesprosjektet FRE16 Ringeriksbanen, har ikke det ordinære grunnnervet startet opp.

Den dagen det foreligger en bevilging for realisering av prosjektet, vil innløsning av næringsarealer følge det ordinære grunnnervet.

SPØRSMÅL NR. 1820**Innlevert 1. april 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes****Besvart 7. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Vil ministeren sørge for at auken i oppgaver for kommunane blir kompensert i regjeringas budsjettarbeid?

GRUNNGJEVING:

Satsing på forsvar og beredskap er avgjerande. For kommunane vil dette føre til auka krav til planar og drift, ettersom tenestene i stor grad vert utførte av kommunane.

Svar:

Denne regjeringen stiller opp for kommunene. I fjor ble det gitt en realvekst i de frie inntektene på rundt 13

mrd. kroner. Jeg er opptatt av en bærekraftig kommuneøkonomi og en trygg og forutsigbar økonomisk styring av kommunesektoren. Dette er særlig viktig i en urolig og uforutsigbar verden. Samtidig er rammestyring hovedprinsippet for styring av kommunene, noe som innebærer at kommunene selv kan disponere inntekter fritt innenfor rammene av lov og forskrift.

Når det gjelder finansiering av nye oppgaver for kommunene, er det et viktig prinsipp at kommunene samlet skal kompenseres fullt ut for anslåtte merutgifter som følge av nye oppgaver og endringer i regelverk. Det er det enkelte fagdepartement som har ansvar for at nye tiltak blir finansiert.

SPØRSMÅL NR. 1821**Innlevert 1. april 2025 av stortingsrepresentant Turid Kristensen****Besvart 8. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Spillavhengighet Norge har offentliggjort at de nå må legge ned tilbudet Svartjenesten på grunn av manglende økonomiske ressurser. Dette er et svært viktig og godt tilbud til spilleavhengige, og en nedleggelse vil kunne få alvorlige konsekvenser.

Hva vil statsråden bidra med for å sikre at dette tilbudet kan videreføres?

BEGRUNNELSE:

Spillavhengighet Norge driver et svært viktig hjelpetilbud til spilleavhengige i Norge. De har nå kommet med et opprop fra sitt Landsmøte 2025. Budskapet i oppropet er at tilbudet Svartjenesten må legges ned på grunn av manglende økonomiske ressurser. Denne hjelpetelefonen beskrives som selve hjertet i organisasjonen Spillavhengighet Norge, og oppfattes som inngangsporten til alle organisasjonens hjelpetilbud.

Rapporten «Omfanget av penge- og dataspillproblemer i Norge 2022» beskriver en nedgang i antall

spilleavhengige, noe som er gledelig. Usikkerheten om tallene er likevel ganske stor, og Spillavhengighet Norge og andre aktører opplever en økning i antall henvendelser.

Spillavhengighet Norge har i 23 år jobbet for å sikre gode hjelpetilbud, både til de avhengige og deres pårørende, og er en ganske unik organisasjon i Norge. En organisasjon som tilbyr en tjeneste det er viktig at vi tar vare på.

Stortinget debatterte 18. mars et representantforslag om å sørge for en forsterket politikk for å forhindre spilleavhengighet. Det var bred tverrpolitisk enighet i fem av de seks forslagene, forslag som både handlet om å forebygge og behandle spilleavhengighet. I innstillingen pekes det også på det viktige arbeidet Spillavhengighet Norge utfører, og det er en utfordring for organisasjonen å kunne møte den økte pågangen innenfor de rammene de har i dag. Det vises også til at tilbudet som Spillavhengighet Norge må kunne sees på som en del av forebyggingsarbeidet og behandlingstilbudet vi har.

Det kan synes som om det er behov for en rask gjennomgang av tildeling av økonomisk støtte til aktører som

jobber for å forebygge og behandle spilleavhengighet, for å sikre at viktige aktører som Spilleavhengighet Norge og dere hjelpetilbud Svartjenesten ikke må legges ned. Det fremstår som viktig at en slik gjennomgang ikke må vente til en oppdatert handlingsplan mot spilleavhengighet skal legges frem, men at statsråden griper fatt i dette for å finne en ordning som kan ivareta et viktig hjelpetilbud til spilleavhengige i Norge.

Svar:

Spørsmålet ble stilt til Kultur- og likestillingsministeren, men besvares av meg som Helse og omsorgsminister. Det er Helsedirektoratet som forvalter tilskuddene innen Helse- og omsorgsdepartementets budsjettområde som det vises til i spørsmålet. Alle søknader behandles på selvstendig grunnlag ut fra fastsatte kriterier for de aktuelle tilskudds-ordningene. Departementet har på bakgrunn av representantens spørsmål mottatt følgende informasjon fra Helsedirektoratet:

«Spillavhengighet Norge har sendt åtte søknader til Helsedirektoratet på syv ulike tilskuddsordninger, og får tildelt totalt kroner 6 685 000 fra Helsedirektoratet for 2025. Det er betydelige overlapp mellom innholdet i Spillavhengighet Norge sine søknader på ordningene "Hjelpetelefon- og chattilbud innen psykisk helse-, rus- og voldsfeltet", "Samtale- og mestringstilbud innen psykisk helse-, rus- og voldsfeltet", "Hjelpetiltak for personer med problematisk spillatferd". Det er mange søkere og med det stor konkurranse på tilskuddsordningene.

Alle søknader blir grundig gått igjennom etter flere vurderingskriterier. Spillavhengighet Norge fikk gjennomgående lavere poeng på flere vurderingskriterier siden søknadene var svært overordnede, lite beskrivende og/eller ikke svarte ut vik-

tige punkter på en tilfredsstillende måte. Det førte til at de ikke nådde opp i konkurransen med de andre søkerne på ordningen «Hjelpetelefon- og chattilbud innen psykisk helse-, rus- og voldsfeltet».

Imidlertid søker Spillavhengighet Norge om midler til generell drift også fra Lotteri- og stiftelsestilsynet. De har fått støtte herfra de siste årene, og disse midlene kan Spillavhengighet Norge forvalte som de ønsker, også til drift av Hjelpetelefonen. De får innvilget midler fra Lotteri- og stiftelsestilsynet på samme nivå som for 2024. Det betyr at Spillavhengighet Norge samlet mottar 10 300 000 kroner i tilskudd fra Lotteri- og stiftelsestilsynet og Helsedirektoratet. Dette er en økning på over 1 000 000 kroner fra i fjor.»

Helsedirektoratets opplysninger gir således et annet bilde av den økonomiske situasjonen for Spillavhengighet Norge enn det representanten Kristensen gir uttrykk for. Uten å ta stilling til hvilke aktører innen spillfeltet som bør få støtte av staten, vil jeg fremheve de ideelle aktørenes viktige rolle i det samlede behandlingstilbudet til personer med spilleavhengighet og spilleproblemer.

Til slutt nevner jeg at Nasjonalt kompetansesenter for spillforskning ved Universitetet i Bergen har utført en evaluering av de tiltakene som retter seg mot forebygging og behandling av spilleproblemer, på oppdrag fra Helsedirektoratet. Kompetansesenteret har vurdert i hvilken grad de to siste handlingsplanene (2019-2021 og 2022-2025) har blitt implementert i kommunene, rus- og avhengighetsklinikkene, fengslene og kriminalomsorgen. Arbeidet er nettopp sluttført og rapporten vil bli gjennomgått med tanke på utvikling av nye tiltak mot spilleproblemer etter at den nåværende planen løper ut i år.

SPØRSMÅL NR. 1822

Innlevert 1. april 2025 av stortingsrepresentant Audun Hammer Hovda

Besvart 9. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hvor mye vil det koste å fjerne arbeidsgiveravgiften for arbeidstakere under 25 år gamle?

BEGRUNNELSE:

I 2024 var det omtrent 52 000 registrerte arbeidsledige som var under 25 år gamle. Det er et betydelig antall, og vi må gjøre det vi kan for at alle som kan jobbe, får mulighet til det. Dette er viktig fordi vi kommer til å se et økt be-

hov for arbeidskraft i årene som kommer, men ikke minst fordi vi vet at unge i denne aldersgruppa som er utenfor arbeid, utdanning, eller opplæring i mye større grad enn befolkningen ellers sliter med psykiske helseplager, og har det vanskeligere for å komme tilbake til arbeids- og næringslivet senere i livet. Vi er nødt til å snu alle steiner, og finne nye tiltak som kan bidra til at unge får en jobb å gå til. En storsatsning på ungdomsjobber vil inneholde mange tiltak, og da må vi vurdere om å fjerne eller redu-

sere arbeidsavgiften for unge arbeidstakere vil bidra til dette, og hva et slikt tiltak i så fall vil koste.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for antall unge som står utenfor arbeid eller utdanning. Jeg er enig i at vi må arbeide for at flere unge fullfører utdanning og kommer seg i jobb. Samtidig mener jeg at arbeidsgiveravgiften nødvendigvis ikke er det virkemiddelet som er best egnet for å nå dette målet.

Arbeidsgiveravgiften er geografisk differensiert (DA-ordningen). Den indirekte støtten gjennom å redusere arbeidsgiveravgift for personer under 25 år vil derfor bli forskjellig avhengig av hvor bedriften er lokalisert. Eksempelvis ville bedrifter i sone 5 (innsatssonen i Nord-Troms og Finnmark) ikke ha noen fordel av at arbeidsgiveravgiften for personer under 25 år fjernes, fordi det er fritak fra arbeidsgiveravgift i denne sonen.

DA-ordningen innebærer statsstøtte og er godkjent av ESA. Et unntak fra arbeidsgiveravgiften for personer under 25 år vil være et unntak fra de generelle satsene for arbeidsgiveravgift og vil kreve en ny notifikasjonspro-

sess mot ESA. ESAs aksept av reduserte satser er basert på regionalstøtteregelverket i EØS. Dersom man også åpner for annen type differensiering, for eksempel ut fra hvilken alder arbeidstakeren har, kan man risikere at det stilles spørsmål ved DA-ordningen som sådan. En ordning med fritak for arbeidsgiveravgift for en bestemt type arbeidstakere (personer under 25 år) vil komplisere regelverket for arbeidsgiveravgiften. Det vil også få administrative og systemtekniske konsekvenser som vil kunne være krevende å gjennomføre for Skatteetaten, og ville også krevet endringer i arbeidsgiveres lønns- og regnskapssystemer.

Å fjerne arbeidsgiveravgiften for personer under 25 år er anslått å gi et påløpt provenytap på om lag 14 mrd. kroner i 2025, hvorav om lag 11,5 mrd. kroner bokføres i 2025. Det legges til grunn at endringen ble iverksatt 1. januar 2025. Provenyanslaget er basert på kontantlønn fra SSB lønnsstatistikk (tabell 13161). Grunnlaget for arbeidsgiveravgift består i tillegg av godtgjørelser, tilskudd og premier til pensjonsordninger og refusjon av sykepenge. Det reelle provenytapet vil derfor trolig være noe større.

SPØRSMÅL NR. 1823

Innlevert 1. april 2025 av stortingsrepresentant Audun Hammer Hovda

Besvart 9. april 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvordan jobber regjeringen for å sikre at soldater i førstegangstjenesten kan stemme i valg, på lik linje med alle andre?

BEGRUNNELSE:

Stemmeretten er helt avgjørende for at vårt demokrati skal fungere som det skal, det samme gjelder verneplikten. Det hender allikevel at disse to kommer i konflikt, og tillitsvalgte fra TVO rapporterer om at det i enkelte tilfeller har vært vanskelig for soldater i førstegangstjenesten å stemme ved valg. Dette kan blant annet handle om at det er upraktisk å komme seg til stemmelokaler, eller at de over lenge tid er på øvelser. Det er viktig at alle gis lik rett til valgdeltakelse. De aller fleste soldater er dessuten i en alder hvor det har mye å si om du stemmer eller ikke. Man vet at stemmegivning ved første og andre valg bidrar til i hvilken grad du kommer til å delta i demokratiet når

du blir eldre. Det er derfor viktig at vi sikrer at alle kan få avgitt sin stemme i år, og jeg håper derfor at dette er noe regjeringen jobber aktivt for å sikre.

Svar:

Forsvaret har lang tradisjon for å tilrettelegge for at soldater i førstegangstjeneste skal få bruke sin stemmerett. Forsvarets ledelse vil i forkant av stortingsvalget i 2025 gi avdelingene i Forsvaret ordre om å tilrettelegge for at soldatene kan benytte seg av forhåndsstemming, slik Forsvaret også har lagt til rette for ved tidligere valg.

SPØRSMÅL NR. 1824**Innlevert 2. april 2025 av stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud****Besvart 9. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Sparebankene er bekymret for at sparebankutvalgets foretrukne modell, modell 3, vil gjøre skeivdeling mer krevende.

Deler finansministeren dette synet, og hva vil finansministeren gjøre for å sikre at skeivdeling skal kunne foregå på en enkel og ubyråkratisk måte også i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Historisk sett har det vært tvungen skeivdeling i sparebankregelverket, noe som bl.a. har bidratt til å opprettholde grunnfondet. Skeivdeling kan også være viktig bl.a. for å sikre egenkapitalbevisets attraktivitet gjennom gode utbytter, sikre fleksibilitet mtp. gaveutdeling (også mellom år) og generelt legge til rette for mer effektiv og fleksibel bankdrift. Dersom skeivdeling aldri gjøres, vil eierbrøken over tid øke og i et langsiktig perspektiv kunne gå mot 100 prosent, gjennom emisjoner, år med underskudd, konvertering av grunnfondskapital til eierandelskapital og sammenslåinger med oppgjør i egenkapitalbevis. Finans Norges prosjektgruppe skriver følgende:

«Skjevdeling fremstår derfor som helt nødvendig for å unngå for høy eierbrøk og press for omdanning til aksjebank.»

Sparebankene mener at modell 3, den såkalte eierandelsmodellen, i sparebankutvalgets utredning vil innebære at skeivdeling, i motsetning til i dag, må gjøres gjennom en utbytteemisjon. En slik emisjon er arbeids- og kostnadskrevende og kan innebære bl.a. (1) ekstern tilrettelegging og verifisering av emisjonskurs, (2) juridisk bistand og (3) årlig vedtektsendring. Vedtektsendringer som omfatter kapitalendringer vil ikke bare måtte godkjennes av bankens generalforsamling, men vil også kreve godkjenning av Finanstilsynet. Denne prosessen må gjennomføres hvert år. Med dagens modell eller modell 2 i Sparebankutvalgets utredning, vil skeivdeling derimot kunne gjennomføres enkelt og ubyråkratisk.

Svar:

Utgangspunktet etter finansforetaksloven § 10-17 første ledd er at årets overskudd i sparebanker med egenkapitalbevis tilordnes eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen etter forholdet mellom (i) «eierandelskapitalen med tillegg av overkursfondet», og (ii) «grunnfondet med tillegg av kompensasjonsfondet». Som en del av årsoppgjørssdisposisjonen skal banken også fastsette hvor stor

andel av overskuddet som skal disponeres som utbyttedmidler, og disse midlene skal fordeles mellom eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen etter samme forhold som fordelingen av årets overskudd.

Utbyttedmidler som er tilordnet eierandelskapitalen, utbetales som utbytte til eierne av egenkapitalbevis. Resten av årets overskudd som er tilordnet eierandelskapitalen, skal tilføres utjevningsfondet eller utgjøre annen eierandelskapital, jf. finansforetaksloven § 10-17 tredje ledd.

Den delen av årets overskudd som er tilordnet grunnfondskapitalen, legges til denne, men det kan fastsettes i vedtektene at utbyttedmidler kan benyttes til utbytte på innskutt grunnfondskapital, til gaver til allmenntilguttige formål eller overføres til et fond for slike gaver (gavefondet), overføres til en stiftelse med allmenntilguttig formål, eller benyttes til utbytte til forsikringstakere eller andre kunder, jf. finansforetaksloven § 10-17 fjerde ledd første og annet punktum. Videre følger følgende av tredje punktum:

«Ved disponeringen av utbyttedmidler bør foretaket legge vekt på at forholdet mellom grunnfondskapitalen og eierandelskapitalen ikke endres vesentlig.»

Finansforetaksloven § 10-17 forutsetter i utgangspunktet at det skal deles ut like mye fra både eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen. Likedeling skal opprettholde størrelsesforholdet mellom kapitalklassene og forhindre utvanning av en av «eiergruppene». Lovens anvendelse av «bør» i fjerde ledd tredje punktum innebærer samtidig at det ikke er et absolutt forbud mot såkalt skjevdeling.

Skjevdeling innebærer i korte trekk at størrelsen på det utbyttet som en sparebank betaler ut til henholdsvis (i) egenkapitalbeviserne og (ii) som gaver eller kundedutbytte, ikke samsvarer med eierbrøken, dvs. forholdet mellom eierandelskapital og grunnfondskapital i banken.

Sparebankutvalget omtaler skjevdeling i NOU 2024: 22 punkt 10.9. Utvalget illustrerer effekten av skjevdeling etter gjeldende regelverk i figur 10.1. Figuren viser at skjevdeling vil lede til at eierbrøken endres. I eksemplet i figur 10.1 reduseres eierbrøken over tid som følge av at kontantutbyttet til egenkapitalbeviserne er høyere enn gaveutdelingen fra grunnfondet. Utvalget skriver videre at:

«Skjevdeling synes å forekomme oftere i mindre egenkapitalbevisbanker enn i de større egenkapitalbevisbankene, hvor det vektlegges at skjevdeling ikke skal forekomme. Forskjellene kan

blant annet ha sammenheng med om bankene prises over eller under bokført verdi.»

Som del av bakgrunnen for spørsmålet viser representanten til rapporten «Prosjekt Egenkapitalbevis» fra 2021, utarbeidet av Finans Norges prosjektgruppe. I forlengelsen av det representanten siterer fra denne rapporten, står det bl.a.:

«Det er imidlertid ingen entydig oppfatning i investormarkedet av om skjevdeling er viktig. Investorgruppen er todelt slik at de mindre eierne ofte er opptatt av løpende kontantutbytte, mens andre, særlig de større investorene, ønsker ikke å bli utvannet. Egenkapitalbevis er tradisjonelt markedsført som et utbytteinstrument, og særlig for mindre banker kan utbytte kompensere for lav likviditet i egenkapitalbeviset. For mange banker med lav eierbrøk vil et forbud mot skjevdeling medføre betydelig lavere utbytte på egenkapitalbevisene. Alternativet er at andelen som deles ut på grunnfondskapitalen må økes vesentlig, noe som vil svekke kapitaloppbyggingen i banken. Dette kan igjen medføre hyppig emisjonsbehov, noe som igjen kan medføre lavere prising av egenkapitalbeviset. Dette kan svekke interessen for egenkapitalbeviset, da et instrument med manglende likviditet kombinert med lavt utbytte er lite attraktivt å investere i. Det bør derfor være opp til den enkelte bank å avgjøre fordelingen av utbyttemidler ut fra bankens kapitalstruktur (eierbrøk) og den aktuelle investorgruppen i banken.

Prosjektgruppen har diskutert forholdet mellom graden av skjevdeling i enkeltår og graden av skjevdeling over tid. Det kan være fornuftig med gradvise bevegelser over tid, men det kan også tenkes større endringer i enkeltår, for eksempel i stressituasjoner. Det kan tale for at vesentlighetskriteriet bør tas ut. Det kan også stilles spørsmål ved hva som anses som vesentlig endring av eierbrøken, og i denne sammenheng Finanstilsynets handlingsrom etter ffl. § 10-17 fjerde ledd fjerde punktum.

Det er også diskutert om det er behov for nærmere regulering av adgangen til skjevdeling. Det er herunder diskutert om det kan skilles mellom skjevdeling i normalår og skjevdelinger i perioder med stress, slik at adgangen er større i sistnevnte tilfelle. Det synes imidlertid vanskelig å finne et felles grunnlag for eventuell regulering av i hvilke tilfeller det kan skjevdeles. Dette kan øke kompleksiteten i egenkapitalbeviset, og det kan også øke risikoen for at Finanstilsynet griper inn mot disponeringen av utbyttemidler, og at banken dermed står mindre fritt til å disponere utbyttemidler.

Prosjektgruppen er likevel enige om at det kan være behov for at den klare praksisen som foreligger for skjevdeling bør tydeliggjøres i loven, slik at bestemmelsene klarere reflekterer det som er praksis. Det kan også vurderes om vesentlighetskriteriet i dagens regler bør tas ut. Det å ta ut vesentlighetsbegrepet vil isolert sett skjerpe kravet om forholdsmessig lik fordeling dersom ordlyden for øvrig beholdes, og må derfor vurderes i lys av en eventuell justering som presiserer adgangen til skjevdeling.»

Skjevdeling av utbytte synes altså å være en problemstilling som det er ulike synspunkter på i sparebanknæringen, og et spørsmål som kan vurderes ulikt avhengig av den enkelte banks størrelse og kapitalsammensetning. I tillegg viser sitatet at ev. ønske om skjevdeling kan være ulikt i «normalår» og «perioder med stress».

Sparebankutvalgets foreslåtte «eierandelsmodell» utelukker ikke skjevdeling, men vil innebære en mer for-

malisert prosess enn i dag, bl.a. som følge av at eierandelsmodellen er utformet slik at eierbrøken skal fremgå av vedtektene og ikke, som i dag, følge av en «volumbasert» beregning. I punkt 15.2.4.5 i utredningen beskriver Sparebankutvalget prosessen som må følges ved skjevdeling innenfor eierandelsmodellen:

«Ved skjevdeling av utbyttemidler forutsetter eierandelsmodellen at tilbakeholdte midler (den delen som er skjevdelt) må håndteres som en 'utbytteemisjon'. Dette medfører at overskudd til utdeling tilhørende for eksempel grunnfondskapitalen som ikke deles ut som gaver, motsvares av nyopprettede grunnfondsandeler. Etter at en slik 'utbytteemisjon' er gjennomført, blir eierbrøken redusert og grunnfondskapitalen får økt sin andel av totalkapitalen tilsvarende. Eierandelsmodellen gir dermed økt transparens om konsekvenser av ulik utdeling sammenholdt med i dag, se punkt 10.9. Dersom skjevdeling skulle skje uten en slik justering, ville det medføre at én av kapitalklassene bidrar forholdsmessig mer til det felles fondet for opptjent egenkapitalen uten å få kompensasjon for det. Dette ville innebære en 'verdioverføring' som det er vanskelig å finne noen god begrunnelse for.»

I høringen er det fremkommet ulike synspunkter på fordeler og ulemper ved de modellene som drøftes av utvalget. Departementet vil i den videre oppfølgingen av Sparebankutvalgets utredning gjøre en selvstendig vurdering av kapitalstrukturen i sparebanker, herunder spørsmålet om regler rundt skjevdeling. I denne vurderingen vil departementet også ta i betraktning alle høringsinnspillene som er kommet inn. Jeg kan ikke foregripe utfallet av departementets vurdering av utvalgets modeller eller de enkelte elementene i reguleringen.

SPØRSMÅL NR. 1825**Innlevert 2. april 2025 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 10. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å innføre like konkurransevilkår mellom bensinstasjoner og dagligvarebutikker, med sikte på å bremse nedgangen i antallet betjente bensinstasjoner?

BEGRUNNELSE:

En rapport utarbeidet av Menon Economics, på vegne av Hovedorganisasjonen Virke, viser at antallet betjente bensinstasjoner i Norge er redusert med 21 prosent siden 2014. Rapporten estimerer at nedgangen vil akselerere de ti neste årene, noe som peker mot en halvering i løpet av en tjueårsperiode. Denne utviklingen rammer spesielt distriktene, der bensinstasjonene utgjør et viktig samlingspunkt, servicesenter og beredskapssentral for lokalbefolkningen.

Som hovedgrunn for nedgangen viser rapporten til at bensinstasjonene har ufordelaktige konkurransevilkår i forhold til dagligvarebransjen. Spesifikt pekes det på at bensinstasjonene ikke har anledning til å søke slagsbevilling for alkoholklasse A, noe som fører til at bensinstasjonene ikke kan konkurrere på hele handlekurven, og dermed taper kunder til dagligvarebutikkene.

I de senere år har vi sett en utvikling hvor dagligvarebutikker etablerer bensinpumper og elbilladere utenfor butikklokalet. I disse tilfellene kan dagligvarebutikken fortsatt selge alkoholklasse A. Realiteten er dermed at dagligvarebutikker med bensinpumpe kan tilby fullt varesortiment, mens bensinpumper med dagligvarebutikk ikke kan konkurrere på like vilkår.

Svar:

Det skriftlige spørsmålet er rettet til næringsministeren, som har oversendt spørsmålet til meg som ansvarlig for alkoholregelverket.

Alkoholholdige drikkevarer er ikke vanlige varer på lik linje med andre varer som selges i dagligvarebransjen. Alkohol kan medføre skader og problemer for den som drikker, pårørende, andre tredjepersoner, arbeidslivet og for samfunnet. Derfor er det strengt regulert hvem som skal kunne selge alkohol. Formålet bak alkoholloven er i størst mulig utstrekning å begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære.

Forbudet mot å gi salgsbevilling for alkoholholdig drikk til bensinstasjoner og kiosker er fastsatt i alkoholforskriften § 3-4. Bestemmelsen har til hensikt å begrense

tilgjengeligheten til alkohol, ved å begrense antall steder forbrukerne kan få tilgang til å kjøpe alkohol. Å åpne opp for salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 fra bensinstasjoner vil øke tilgjengeligheten til alkoholholdig drikk.

Jeg ser at det er en utvikling i servicehandelnæringen ved at bensinstasjoner i noen lokalsamfunn fungerer som dagligvarebutikker. Bevillingsmyndigheten, altså kommunene, må foreta en helhetsvurdering av det enkelte utsalgssted ved behandling av søknad om bevilling for salg av alkoholholdig drikk gruppe 1. Jeg viser til Helsedirektoratets rundskriv om alkoholforskriften hvor det fremgår at det i vurderingen av om omsetningsstedet må betraktes som bensinstasjon eller dagligvarebutikk, er sentralt hvilke vareslag bruttoomsetningen er knyttet til og hva slags type virksomhet utsalgsstedet etter en helhetsvurdering fremstår som.

Regjeringen ønsker å videreføre en restriktiv alkoholpolitikk. Det innebærer blant annet å opprettholde virkemidler som begrenser tilgjengeligheten av alkoholholdig drikk og dermed begrenser totalforbruket av alkohol i befolkningen. Å åpne opp for at bensinstasjoner skal kunne få bevilling til salg av alkoholholdig drikk vil svekke et viktig virkemiddel for å begrense forekomsten av alkoholrelaterte skader og problemer.

SPØRSMÅL NR. 1826**Innlevert 2. april 2025 av stortingsrepresentant Else Marie Rødby****Besvart 9. april 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Chemring Nobel er et britisk selskap, og det er de som skal bygge den planlagte sprengstoff-fabrikken i Hurummarka i Asker. De leverer sine produkter til både sivile og militære formål over hele verden.

Hvilke garantier vil Forsvarsdepartementet og regjeringen kreve av Chemring for at det som produseres ved den nye fabrikken i Hurummarka faktisk går til de formål som man bruker som begrunnelse for å bygge dette anlegget?

BEGRUNNELSE:

Når det gjelder Chemring Nobels planer om en sprengstoffabrikk i Hurummarka pekes det i forbindelse med mulighetsstudien som er gjennomført på et stort behov både knyttet til Norges og Ukrainas behov for forsvarsmateriell, og at dette haster.

Dette har ført til at spørsmålet om beredskap nasjonalt og i Europa på mange måter veies opp mot andre viktige verdier og målsetninger.

Hensynet til lokalbefolkningens trygghet, miljø og helse står i fare for å måtte vike for beredskap og nasjonalt forsvar. Lokaldemokratiet settes delvis til side dersom staten skal stå for et reguleringsarbeid som det er gitt uttrykk for at haster. Regjeringens egen målsetning uttalt i Naturmeldingen om behovet for et «gjennomgående prinsipp» om at «utbygging bør skje gjennom fortetting og transformasjon av allerede grå arealer.»

For at disse avveiningene og disse inngrepene skal kunne forsvares må vi være helt sikre på at de produktene som skal produseres ved det nye sprengstoffanlegget faktisk går til forsvarsmateriell til bruk av Norge eller Ukraina.

Svar:

Hovedhensikten med mulighetsstudien er å sikre at beslutningstakere både på industrisiden og hos norske myndigheter har en samlet og helhetlig forståelse av prosjektets potensial og utfordringer. Dette for å kunne ta stilling til om det eventuelt er grunnlag for å gå videre med en etablering av økt produksjonskapasitet av militære eksplosiver i Norge.

Bakgrunnen for studien er et identifisert behov for styrket beredskap i forsyningen av kritiske kapasiteter, både til det norske forsvaret og i støtte til allierte og partnerland som Ukraina.

Dersom det blir aktuelt å etablere en slik ny produksjonskapasitet, vil virksomheten måtte etterleve norsk lovgivning, inkludert strengt eksportkontrollregelverk og lisensplikt etter lov om eksport av forsvarsmateriell, flerbbruksvarer, teknologi og tjenester (eksportkontrollloven). Dette regelverket forvaltes av Utenriksdepartementet, og det stilles strenge krav til sluttbrukerdokumentasjon og etterprøvbarehet knyttet til hvor og til hvilke formål norskprodusert forsvarsmateriell eksporteres.

Regjeringen vil legge vekt på at eventuell ny produksjonskapasitet bidrar til nasjonale og allierte beredskapsformål.

SPØRSMÅL NR. 1827**Innlevert 2. april 2025 av stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune****Besvart 8. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Mener statsråden det er behov for at oppdragsbeskrivelsen til statsforvalteren oppdateres med spesifikke næringspolitiske og energipolitiske målsetninger, slik at måloppnåelsen på disse målsetningene kan rapporteres på

- og kan statsråden redegjøre for hvordan statsforvalteren vektet behovet for kraft og omstilling i sine vedtak?

BEGRUNNELSE:

Selv om trøndersk elektrisitet stort sett er fornybar - så er ikke energibruken i fylket det. I Trøndelag bruker vi over 12 TWh fossil kraft (olje og kull 2022). Siden 2009 har CO₂-utslippene i Trøndelag økt med 10 %. På den andre siden er det ikke produsert så mye som 1 KWh ny fornybar energi det siste året. Pr. nå har vi nesten 50 modne prosjekter som står i kø, og ikke får gjort etablering eller elektrifisering pga. manglende kraft.

Vi må ta vare på naturen, men vi trenger også å legge til rette for at vi har en energipolitikk som gjør det mulig for norske bedrifter å ivareta konkurransekraft og omstillingsevne.

Svar:

Regjeringen utarbeider hvert fjerde år nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Disse er særlig rettet mot kommunene og fylkeskommunene, men skal også legges til grunn for statsforvalternes medvirkning i planprosessene lokalt og regionalt.

Den siste versjonen av de nasjonale forventningene ble vedtatt sommeren 2023. Forventningsdokumentet har et eget kapittel om velferd og bærekraftig verdiskaping, som blant annet omtaler hva som skal til for at vi skal få til en grønn omstilling av næringslivet. Noen av regjeringens forventninger er at det legges til rette for tilstrekkelige næringsarealer med minst mulige negative konsekvenser med minst mulige negative konsekvenser for klima, miljø og samfunn, og for mer fornybar kraftproduksjon, særlig i områder med kraftkrevende næringsutvikling.

I nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet som trådte i kraft tidligere i år, står det at kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter bør samarbeide for å legge til rette for tilstrekkelige arealer til fornybar kraftproduksjon og kraftledninger, og at dette er særlig samfunnsnyttige formål som skal vektas tungt ved konflikter mellom utbyggingsformål.

Jeg har tillit til at statsforvalterne følger opp disse nasjonale føringene i sin medvirkning i arealplanleggingen, samtidig som de også skal ivare sektoransvaret de har på blant annet miljø- og landbruksområdet.

SPØRSMÅL NR. 1828

Innlevert 2. april 2025 av stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune

Besvart 10. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Mener statsråden det bør være et mål å ha en effektiv forvaltning på alle forvaltningsnivåer, med mest mulig like regler og praksis i ulike oppdrettssoner?

BEGRUNNELSE:

Ode AS, driver med oppdrett av torsk i Stadsbygd i Trøndelag, der de har anlegg med klekkeri. Anlegget har ulike avdelinger, noe som gjør det mulig å ta imot både rogn og yngel.

Ode AS har søkt om akvakulturtillatelse for stamfisk av torsk ved sitt landbaserte anlegg for produksjon av settefisk på Rødberg. Formålet er å produsere rogn til egen yngelproduksjon i samme anlegg. Statsforvalteren har nå gitt avslag på denne søknaden, og søker forteller at begrunnelsen er bekymring for rømning fra anlegget på land, til fjorden, og dermed blanding av oppdrettstorsk med villtorsk.

En ganske tilsvarende søknad i Møre og Romsdal fylke, er blitt godkjent.

Slik ulik behandling av like saker hos statsforvalteren i forskjellige fylker, kan tyde på manglende styring og klare retningslinjer fra departementet.

Svar:

Søknader om tillatelse til landbasert akvakulturvirksomhet etter forurensningsloven skal vurderes konkret i hver enkelt sak. Søknadene vurderes på bakgrunn av blant annet type virksomhet, produksjonsstørrelse, utslippsmengde, plassering av anlegget og utslippspunkt(er), resipientforhold og berørte miljøverdier.

Det har over tid har vært økt interesse fra næringen for å produsere fisk på land. For å sikre mest mulig lik regulering, har Klima- og miljødepartementet gitt i oppdrag til Miljødirektoratet å vurdere behovet og mulighetene for å stille standardiserte krav. Frist for svar på oppdraget er desember 2025. Videre veileder Miljødirektoratet

statsforvalteren og det arbeides løpende med innhenting av nødvendig kunnskapsgrunnlag, i samråd med andre myndigheter, som Fiskeridirektoratet og Mattilsynet.

Når det gjelder den konkrete aktøren som representanten viser til, søkte Ode AS om tillatelse til hold og stryking av stamfisk av torsk i anlegget deres på Rødberg

i Indre Fosen kommune. Statsforvalteren vurderte at etablering av stamfiskeanlegg blant annet gir økt risiko for utslipp av torskeegg og sannsynlighet for økt forurensningsbelastning. Vedtaket er klaget på, og klagen vil behandles på vanlig måte med Miljødirektoratet som klageinstans.

SPØRSMÅL NR. 1829

Innlevert 2. april 2025 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 11. april 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Kan statsråden akseptere at Bufdir trenerer adopsjonssaker fra Columbia, slik at tildelte barn risikerer å miste mulighetene til å få en trygg familie i Norge?

GRUNNGJEVING:

Saka er basert på brev fra fire familier som har fått tildelt barn fra Colombia, men der Bufdir har endra krav til dokumentasjon utan forvarsel, noko som har forseinka behandlinga av sakene. Dette har skapt stor uvisse og risiko for at Colombia trekkjer tilbake tildelingane. Bufdir har bede om direkte dokumentasjon frå colombianske styresmakter, noko som hindrar Adopsjonsforum i å gi naudsynt rettleiing og bistand. Dette bryt med adopsjonsforskrifta og skaper eit informasjonsvakuum. Dei omtala familiene får heller ikkje informasjon frå Bufdir om status på sakshandsaminga.

Svar:

Innledningsvis ønsker jeg å understreke at jeg har forståelse for den krevende og ofte langvarige situasjonen adopsjonssøkere står i.

Bufdir er adopsjonsmyndighet i Norge og har et overordnet ansvar for å sikre at internasjonale adopsjoner skjer i samsvar med norsk rett, FNs barnekonvensjon og Haagkonvensjonen 1993 om vern av barn og samarbeid ved internasjonale adopsjoner. Jeg forventer at Bufdir sørger for en forsvarlig og systematisk saksbehandling for å sikre trygge adopsjoner, og videre at prosessene ikke trekker unødige ut i tid. Departementet har tidligere bedt Bufdir om å sørge for god informasjon og forutsigbarhet for de involverte på feltet, og at adopsjonsprosessene skal være trygge, forsvarlige og ivaretagende. Departementet vil fortsatt vektlegge dette i kontakten med Bufdir.

Bufdir gjorde en revurdering av formidlingstiltaket til Colombia i fjor, på oppdrag fra departementet, og kom til at denne kunne opprettholdes. Jeg viser også til at granskingsutvalget for utenlandsadopsjoner, etter mandatet skal melde fra dersom de vurderer at adopsjoner fra visse land bør stoppes. Utvalget skriver i sin delrapport fra januar 2025 at de ikke har «avdekket noe som har gitt grunn til noen slik melding til departementet» angående Colombia.

Norske adopsjonsmyndigheter og adopsjonsorganisasjonene må sørge for at nødvendig dokumentasjon foreligger i hver enkelt sak for å ivareta barnets rettssikkerhet. Bufdir har utarbeidet retningslinjer for dokumentasjon i adopsjonssaker, som organisasjonene fikk oversendt i januar 2024. Direktoratet har opplyst meg om at de forut for dette har hatt dialog med adopsjonsorganisasjonene om dokumentasjonskrav, og videre at dette ikke er nye krav. Hva som eventuelt er nødvendig å innhente av ytterligere dokumentasjon og fremgangsmåten for innhenting, vil variere fra sak til sak ut ifra faktum og dokumentasjonen som foreligger. Disse retningslinjene er utarbeidet nettopp for å ivareta rettssikkerheten til barna. Jeg legger til grunn at det er samsvar mellom Bufdirs retningslinjer og praksis, og at Bufdir oppdaterer disse ved behov og holder organisasjonene orientert.

SPØRSMÅL NR. 1830**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 10. april 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Ny pengespilllovgivning har medført at lokalradio ikke lenger kan avvikle smålotterier til inntekt for egen virksomhet. Kultur- og likestillingsdepartementet har bekreftet overfor Norsk Lokalradioforbund at dette er en utilsiktet konsekvens av ny lov. Til tross for flere henvendelser har departementet ikke fulgt opp saken. Tapet av disse lotteriinntektene rammer bransjen hardt, spesielt de minste og mest sårbare lokalradioene som er avhengige av disse midlene for å overleve.

Hva vil statsråden gjøre for å rette opp denne uheldige utviklingen og sikre at lokalradioene får tilgang til alternative inntektsmuligheter?

BEGRUNNELSE:

Lokalradiobransjen består av et mangfold av aktører med ulike oppdrag, mål, organisering, størrelse og finansieringsmodeller. I mange år har flere lokalradioer lovlig arrangert smålotterier, hvor overskuddet har vært en viktig inntektskilde for å finansiere driften. Disse inntektene er spesielt viktige for aktører med et ikke-kommersielt formål, hvor frivillig arbeid er en sentral drivkraft.

Reglene for smålotteri skulle nylig forenkles, slik at det ikke lenger var nødvendig å søke om tillatelse. Det er imidlertid fortsatt visse vilkår som må oppfylles, som beskrevet på Lotteritilsynets nettsider. Mange lokalradioer oppfyller kravene for å drive smålotteri, men har blitt utestengt fra å gjøre dette på bakgrunn av Lotteritilsynets tolkning av lovarbeidene som omhandler en annen type pengespill.

Lotteritilsynet har, i tråd med lovforarbeidene i Prop. 220 L (2020-2021), punkt 14.2, konkludert med at lokalradioer ikke kan fortsette med smålotteriene. Dette er basert på Lotteritilsynets tolkning av intensjonene i lovforarbeidene knyttet til bingo i lokalradio og lokal fjernsyn, der det blir antatt at aktører som driver med slike typer pengespill ikke kan arrangere lotterier. Den nye lovgivningen forbyr dermed smålotterier for lokalradioer, selv om de i stor grad oppfyller kravene for å arrangere dem.

Denne utviklingen har fått alvorlige konsekvenser for lokalradiobransjen, spesielt for de minste og mest sårbare aktørene. Tapet av disse lotteriinntektene rammer hardt, og mange av disse stasjonene har ikke kapasitet til å drive andre former for pengespill, som bingo, på grunn av sin struktur og bemanning. Denne situasjonen har ført til økonomiske utfordringer for mange lokalradioer, som

nå står i fare for å redusere driften eller legge ned virksomheten.

Behovet for å rydde opp i dette ble sterkt understreket sist uke under Norsk Lokalradios Landskonferanse i Bergen sist uke.

Svar:

Jeg takker representanten for spørsmålet, og kan forsikre om at jeg er oppmerksom på saken.

Utfordringen er at det nye lovverket kun tillater pengespill uten søknad om tillatelse - slik som smålotteri - dersom overskuddet går til ikke-fortjenestebaserte formål, jf. pengespilloven § 22. Bestemmelsen som gjelder særskilt for kringkastere i lovens § 20, åpner heller ikke for denne typen pengespill, men derimot for bingo.

Det er viktig for meg at lokalradioene, og særlig småaktørene, sikres mulighet til videre drift. Samtidig veier hensynet til å begrense omfanget av det private pengespillmarkedet tungt.

Departementet arbeider allerede med en løsning som vil balansere disse hensynene på en god måte, og vi planlegger å fremlegge et forslag til forskriftsendring i løpet av våren.

SPØRSMÅL NR. 1831**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 10. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden kreve at Kolbotn stasjon skal anlegge heiser til begge perronger for å sikre at stasjonen blir godt universelt utformet?

GRUNNGJEVING:

BaneNor har fått en kostnadsramme på 1,3 milliarder kroner for ombygging av Kolbotn stasjon. (https://www.nrk.no/nyheter/ny-kolbotn-stasjon-koster-1_3-milliard-er-1.16882390)

Den nye Kolbotn stasjon bygges med kulvert under perrongene, altså er stasjonen over to plan. I Bane NORs Stasjons håndbok er det oppgitt følgende krav (2.3.5. F):

“Det skal installeres heis på stasjon med to etasjer eller mer.”

I og med at stasjonen er over to plan mener jeg at kravet om heis er tilstede.

BaneNor har sagt i et åpent møte på Kolben på Kolbotn sagt at de ikke kan sette inn heiser på grunn av kommunens reguleringsplan.

Onsdag 26. mars 2025 vedtok et enstemmig kommunestyre i Nordre Follo dette:

Nordre Follo kommune ønsker at det blir anlagt heiser til begge perronger for å sikre at stasjonen blir godt universelt utformet for alle våre innbyggere

Svar:

Universell utforming er viktig for jernbanesektoren, og det blir jobbet systematisk og målrettet for at togstasjoner skal bli universelt utformet. På noen stasjoner betyr dette at høydeforskjeller utlignes med trapp og gangrampe, på andre stasjoner trapp og heis. Heis eller gangrampe velges ut fra forholdet til drift, gangavstander og tilgjengelig areal. Gangrampe og heis er ansett som likeverdige løsninger i universelt utformede stasjoner.

Kolbotn stasjon bygges med trapper og ramper, ikke heis. Dette er i tråd med gjeldende krav til universell utforming, og i henhold til reguleringsplanen som ble vedtatt av Nordre Follo kommune i 2020.

Ved førstegangsbehandling av planforslaget ble heis vurdert, og det ble konkluderte med at heis ikke bygges pga. blant annet varierende erfaring med heis på togstasjoner, herunder problemer med driftsstans. Bruk av ramper skal sikre trinnfrie forbindelser mellom sentrum og togstasjonen, og god tilgjengelighet på stasjonen.

Fjerning av det tredje sporet muliggjør også gode koblinger mellom stasjonen og torget.

I planarbeidet med Kolbotn stasjon er det gjennomført en ordinær medvirkningsprosess, der berørte og andre interesserte hadde mulighet til å få informasjon og komme med innspill. Heis var ikke et tema i merknadsdokumentet eller sluttbehandlingen av planforslaget.

Selv om kommunestyret i Nordre Follo nå likevel ønsker at det bygges heis på stasjonen, er det Bane NORs vurdering at vurderingene fra førstegangsbehandlingen av planforslaget fortsatt står seg, og at ramper er den beste og mest robuste løsningen. Hensynet til kostnad og fremdrift i arbeidet tilsier også at det er urealistisk å endre planene nå som byggingen er i gang. Stasjonen vil bli universelt utformet, i tråd med gjeldende regelverk, uten bygging av heis.

Det er et uttrykt mål at antallet universelt utformede og tilgjengelige stasjoner skal opp, og i Nasjonal transportplan 2025-2036 heter det at:

“Regjeringen har som ambisjon at om lag 45 prosent av alle togreisene vil foregå til/fra en universelt utformet stasjon i løpet av første seksårsperiode og 68 prosent i hele planperioden”.

Ombyggingen av Kolbotn stasjon er et viktig bidrag for å nå dette målet.

SPØRSMÅL NR. 1832**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 10. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Dagens Medisin skriver 3.4.25 om at flere av helsetoppene tjener mer enn helse- og omsorgsministeren. Det samme gjør flere ledere i helseforetakene. Helsekronene våre må brukes til det beste for befolkninga, ikke til å gjøre topplerne rike. Det er ikke på toppen vi sliter med å rekruttere. Det er et enormt gap mellom helsetoppenes lønns og vilkårene til helsepersonell og andre sykehusansatte som gjør selve jobben.

Bør ikke helse- og omsorgsministerens lønn være et øvre tak, slik at ingen helsetopper tjener mer enn statsråden?

Svar:

Jeg er opptatt av at ressursene i helsetjenesten skal komme pasientene til gode, og at vi skal ha en bærekraftig helsetjeneste med god kvalitet og tilgjengelighet. For å få til det trenger vi dyktige medarbeidere på alle nivåer, både i det pasientnære arbeidet og i ledelsen. Lønn til ledere i helsesektoren skal være preget av moderasjon, samtidig som den må være konkurransedyktig for å sikre rekruttering og stabilitet i viktige lederstillinger.

Det er ulike systemer for lønnsfastsettelse for topplerne i helsesektoren, avhengig av hvor de er ansatt. For

ledere i departementer og direktorater gjelder Statens lederlønnssystem. Lønn fastsettes på grunnlag av stillingens ansvar, kompleksitet og lederens kvalifikasjoner. Det gis verken bonus eller resultatavhengig godtgjørelse, og det skal utvises nøkternhet og moderasjon. For ledere i helseforetakene gjelder Statens retningslinjer for lederlønn i selskaper med direkte statlig eierandel. Retningslinjene understreker at godtgjørelsen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende, og at hensynet til moderasjon skal veie tungt. Det innebærer at lønnen ikke skal være høyere enn nødvendig for å rekruttere og beholde ønsket kompetanse. Å lede et helseforetak er et stort og krevende ansvar, og det er derfor viktig at styrene har handlingsrom til å rekruttere den kandidaten de mener er best egnet til oppgaven.

De regionale helseforetakene skal videre følge statens forventninger slik de fremgår i eierskapsmeldingen. Dette gjelder også for underliggende helseforetak. For å sikre åpenhet om lederlønn, legger helseforetakene årlig frem rapport om godtgjørelse til ledende personer. Dersom ledende ansatte får en høyere årlig justering i fastlønn enn gjennomsnittet for øvrige ansatte, forventer staten at selskapet begrunner dette i rapporten. Jeg forventer at helseforetakene utviser ansvarlighet og åpenhet i sine vurderinger av lønns- og godtgjørelsesnivåer.

SPØRSMÅL NR. 1833**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 11. april 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hva er dekningsgraden av høyhastighetsbredbånd, 100 Mbit/s og 1 Gbit/s, for husholdninger og virksomheter, nasjonalt, per fylke og per kommune, samlet og hver for seg?

BEGRUNNELSE:

I den nasjonale digitaliseringsstrategien er det et uttalt mål at alle husstander og virksomheter skal ha tilbud om

bredbånd med nedlastingshastighet på minst 1 gigabit innen 2030. NKOM rapporterer tall for husholdninger i tett- og spredt-bygde strøk, men så langt jeg kan se ikke for virksomheter eller nedbrutt geografisk.

Svar:

Bredbåndsnettene er en viktig del av vår digitale grunnmur, og regjeringen arbeider systematisk med å oppnå målene på høyhastighetsbredbånd som er satt i den na-

sjonale digitaliseringsstrategien Fremtidens Digitale Norge. Dette innebærer blant annet tilskudd i områder uten kommersielt grunnlag for utbygging. For budsjettåret for 2025 har vi sørget for at Stortinget bevilget over 415 millioner kroner til dette arbeidet.

Dekningen for minst 100 Mbit/s og 1 Gbit/s nedlastningshastighet for virksomheter og husstander nasjonalt og per fylke i henhold til de nyeste offisielle dekningstall, dvs. per første halvår 2023, fremgår av følgende tabell:

	Dekning* - virksomheter		Dekning - husstander	
	100 Mbit/s	1 Gbit/s	100 Mbit/s	1 Gbit/s
Agder	96,1	94,6	97,4	96,4
Innlandet	92,2	86,9	93,3	88,8
Møre og Romsdal	96,3	95,5	97,2	96,6
Nordland	87,9	86,8	88,4	87,7
Oslo	99,9	99,5	99,9	99,6
Rogaland	96,9	95,6	98,1	97,2
Troms og Finnmark	96,4	95,6	96,5	95,7
Trøndelag	93,0	91,0	94,2	93,0
Vestfold og Telemark	95,3	92,0	96,8	94,5
Vestland	96,7	95,6	97,6	96,8
Viken	95,6	92,0	96,7	94,3
Nasjonalt	95,9	93,8	96,6	95,1

*prosent av virksomhetene. Kilde: Nasjonal kommunikasjonsmyndighet.

I tabellen ovenfor inngår alle aktive virksomheter i Norge. Tallene for virksomheter er mer usikre enn tallene for husstander. Når man inkluderer alle virksomheter, er det stort overlapp mellom virksomheter og husstander (mange enkeltpersonforetak). Dekningsundersøkelsen gjøres på adressenivå, og det er ofte både privathusholdninger og virksomheter lokalisert på samme adresse. Denne usikkerheten i tallene gjør at Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) ikke publiserer tall for virksomhetsdekning på kommunenivå. Tallene for husstandsdekning på kommunenivå (og på fylkesnivå og nasjonalt) finnes her:

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiZjlmMWU3Z-TQYjBmOC00YjdkLTllYmQtMjNlMzVmNmU1Njk1IiwidCI6ImFkODNlNjVjLTAzZjYtNGNmZC1iNz-k5LTQ3YTJmYWZkN2JjZSJ9>

Nkom nå har gått over til å publisere dekningstall ved utgangen av år. Dette innebærer at det ikke ble laget fullstendige dekningstall per første halvår 2024, men foreløpige estimater fra Nkom, som omfatter de største tilbyderne, viser at per første halvår 2024 hadde 98,7 prosent av husstandene tilbud om bredbånd med minst 100 Mbit/s nedlastningshastighet og 95,7 prosent tilbud om gigabitbredbånd. De fullstendige dekningstallene per utgangen av 2024 vil publiseres i mai 2025.

SPØRSMÅL NR. 1834**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 9. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Vil statsråden be Statsforvalteren i Vestfold og Telemark endre sin praksis og vektlegging i plansaker slik at mer av den verdifulle matjorda bevares av hensyn til matforsyning?

BEGRUNNELSE:

Holmestrand næringspark er planlagt i et natur- og boligområde som ligger i både Tønsberg og Holmestrand. Naturområdet har store verdier som matjord, sårbare naturtyper, og huser et privat museum med blant annet Holmestrandes eldste bevarte bygning. Store deler av skogen er av høy bonitet som bidrar til mer lagring av karbondioksid, og viktig i et klimaperspektiv. Det planlagte næringsområdet ødelegger også god korndyrkingsmatjord.

Statsforvalteren i Vestfold fremmet to innsigelser til planforslaget med begrunnelse i at forslaget er i vesentlig konflikt med naturverdier av nasjonal interesse. Nærmere bestemt dreier det seg om hensyn til hul eik, og forekomster av lågurtedellauvskog, som er registrert som truet i Norsk rødliste for naturtyper. Innsigelsen ble foreslått løst ved at området for planen reduseres.

Fremfor å vedta bygging i et mindre område, slik administrasjonen foreslo på bakgrunn av innsigelsene, vedtok et politisk flertall i Tønsberg å sende saken til mekling hos Statsforvalteren i håp om at hele planområdet likevel kunne benyttes.

Regjeringen har økt ambisjonene for selvforsyning og for vern av matjord. Det krever at norske kommuner i mindre grad omdisponerer dyrka og dyrkbar mark til andre formål enn landbruk i sin arealplanlegging. Planområdet for Holmestrand næringspark innbefatter 31 dekar med dyrket mark der det produseres mathvete. Bit for bit-nedbygging av matjord i Norge svekker norsk selvforsyning og matsikkerhet. Regjeringen peker selv på viktigheten av økt selvforsyning i sin totalberedskapsmelding.

Resultatet av meklingen hos Statsforvalteren foreligger og Statsforvalteren stod ikke fast på at de kartlagte naturtypene skulle hensyntas. Deler av innsigelsen ble trukket fordi den hule eika har blitt hugget ned mens planprosessen pågikk.

Sivilombudet har uttalt seg i en annen sak fra Larvik, hvor Statsforvalteren har fått kritikk for utilstrekkelig utredning og vurdering av naturmangfoldsloven. Denne saken forsterker bekymringen om at Statsforvalteren i

Vestfold og Telemark ser ut til å nedprioritere natur- og miljøhensyn. 24.1.2025 (2024/1708)

Dermed er denne saken enda et av mange eksempler på at hensynet til naturverdier og matjord ikke vektlegges.

Svar:

De foreløpige tallene fra alle landets kommuner viser at omdisponeringen av dyrka jord i 2024 var på 2 651 dekar for hele Norge. Det er det laveste nivået på over femti år. Samtidig er vi fortsatt over det nasjonale jordvernmålet til regjeringen om at den årlige omdisponeringen av dyrka jord skal være redusert til 2 000 dekar innen 2030.

Statsforvalterne har flere roller i kommunale planprosesser. De er fagmyndighet på flere områder, og kan fremme innsigelse til planforslag som kommer i konflikt med nasjonale og vesentlig regionale interesser. Statsforvalterne skal også samordne statlige innsigelser på oppdrag av Kommunal- og distriktsdepartementet, og mekle i saker der kommunen og innsigelsesmyndigheten ikke kommer til enighet.

Klima- og miljødepartementet har gitt føringer for statsforvalternes innsigelsespraksis på miljøområdet i rundskriv T-2/16 «Nasjonale og vesentlig regionale interesser på miljøområdet». Tilsvarende har Landbruks- og matdepartementet gitt føringer i et nytt rundskriv M-1/2025 «Nasjonale og vesentlige regionale interesser innfor jordvern – klargjering av motsegnspraksisen». Rundskrivene vektlegger at vesentlig samfunnsnytte skal tillegges vekt i vurderingen av om det skal fremmes innsigelse eller ikke.

De konkrete vurderingene av om det skal fremmes innsigelse til et planforslag, og om innsigelsene skal trekkes i mekling, ligger innenfor statsforvalternes ansvarsområde. Sikkerhetsmekanismen for ordningen ligger i at fagdepartementene kan be Kommunal- og distriktsdepartementet omgjøre planer som strider mot nasjonale interesser eller regional plan. Denne mekanismen er svært lite brukt.

Kommunal- og distriktsdepartementet behandler innsigelser som ikke blir løst gjennom dialog eller etter mekling hos statsforvalteren. Jeg vurderer at innsigelsesordningen fungerer godt, men statsforvalterne har likevel fått føringer om å legge enda større vekt på tidlig dialog i planprosessene slik at nasjonale og viktige regionale interesser blir ivarettatt.

SPØRSMÅL NR. 1835**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 7. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

En norsk statsborg ble bortført i Pakistan i 2009. Han er balutsjer, norsk statsborger og var fengslet i tolv år. Da han kom tilbake til Norge i 2021 hadde han mistet alle rettigheter. Klassekampen skriver 31. mars 2025 om hvordan han sto på bar bakke. Norske borgere som utsettes for tortur og forfølgelse i andre land, bør ikke bli straffet også i Norge. Tvert imot. Det var kjent for norske myndigheter at han var i fangenskap.

Vil statsråden sørge for at denne norske statsborgeren får sine rettigheter tilbake?

Svar:

Representant Aydar viser til en artikkel i Klassekampen, som gjelder en norsk statsborger som ble bortført av paki-

stansk etterretning og holdt i 12 års fangenskap. Det fremgår at han ble registrert i Folkeregisteret som utflyttet etter først å ha vært registrert med ukjent bosted, og at dette skapte problemer for ham da han kom tilbake til Norge. Han er nå registrert som bosatt i Norge.

Etter det opplyste har vedkommende borger bedt folkeregistermyndigheten om å omgjøre vedtaket om utflytting. Han har også sendt varsel til Skatteetaten om søksmål dersom vedtaket ikke omgjøres.

Saken er under behandling i Skatteetaten, og det er varslet søksmål mot etaten. Det er da ikke riktig av meg å gå nærmere inn i saken.

For ordens skyld nevner jeg at eventuelle rettigheter til uføretrygd reguleres av folketrygdloven, som ligger utenfor mitt ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 1836**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 14. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvordan stiller statsråden seg til forslaget om at privatpersoner kan få dekket deler av sin medgåtte tid, for eksempel gjennom et sjablongtilskudd, ved omgjøring av et vedtak til gunst for den klagende part, når parten selv fører klagesaken, og hvordan vurderer statsråden dette i lys av den teknologisk utviklingen og behovet for å styrke rettssikkerheten for allmennheten i klagesaker mot forvaltningen?

BEGRUNNELSE:

Forvaltningsloven § 36 gir i dag rett til dekning av nødvendige kostnader for å få endret et vedtak til gunst for parten, men det gis ikke dekning for eget arbeid. Samtidig kan det dekkes profesjonelle tjenester som advokattjenester og bruk av fagekspert, dersom slike kostnader har vært nødvendige. Dette gjør at klagerne ofte må bære en høy fi-

nansiell risiko over lang tid før vedtaket blir behandlet i klageinstans og eventuelt omgjort til gunst for klageren.

Nye teknologiske verktøy, inkludert kunstig intelligens (KI), gjør det mulig for privatpersoner å utarbeide komplekse klager uten bruk av eksterne tjenester. Likevel får de i dag ikke dekket noe av kostnadene for egeninnsatsen, selv når vedtakene endres til gunst for dem. Dette kan føre til at mange kvier seg for å klage, selv ved feilaktige vedtak fra forvaltningen, fordi de må bære både risikoen for tid og for eventuelle advokatkostnader.

Jeg har fått denne interessante problemstillingen fra en innbygger og er interessert i å høre statsrådens syn på en justering § 36, med åpning for et sjablongtilskudd for medgått tid, når en part selv fører saken og får omgjort vedtaket til gunst for seg.

Svar:

Regjeringen fremmet 4. april 2025 et forslag til ny forvaltningslov i Prop. 79 L (2024-2025). I proposisjonen uttaler departementet følgende om spørsmålet om en part bør kunne tilkjennes sakskostnader for partens eget arbeid med en forvaltningssak:

«Det klare utgangspunktet etter gjeldende rett er at partens eget arbeid med saken ikke anses som en «kostnad» som kan kreves dekket. Departementet er enig med utvalgets mindretall i at partens egeninnsats ikke bør omfattes av kostnadsbegrepet etter den nye loven. Det må kunne forventes at parter i en klagesak bruker tid på saken uten at dette skal anses som en kost-

nad forvaltningen bør dekke hvis parten får medhold. Selv om det for den enkelte kan fremstå urimelig å nekte dekning for eget arbeid, særlig for dem som ikke har råd eller mulighet til å benytte advokatbistand, vil et krav på godtgjøring for eget arbeid kunne medføre avgrensningsproblemer og forventninger om dekning som det ikke er grunnlag for. Etter departementets syn bør fysiske og juridiske personer her vurderes likt, selv om spørsmålet oppstår på en noe annen måte der det er ansatte i en juridisk person som utfører arbeidet.»

Etter mitt syn medfører ikke den teknologiske utviklingen, herunder økt bruk av kunstig intelligens, at det er større grunn til å gi parter kompensasjon for tiden de bruker på egen forvaltningssak.

SPØRSMÅL NR. 1837

Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 9. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva gjorde Avinor i dagene etter tilsynet fra ESA for å unngå at nødvendige forbedringer i sikkerhetskontrollen skulle skape køkaos for passasjerene?

BEGRUNNELSE:

Viser til statsrådens svar på mitt spørsmål av 18. mars om køkaoset på OSL den 13. mars.

Statsråden skriver i sitt svar at ESA gjennomførte tilsyn i uke 10 (3. til 7. mars), og at tilsynet avdekte et behov for forbedringer i sikkerhetskontrollen. Avinor gjennomførte tiltak for forbedringer, som torsdag den 13. mars skapte køkaos. Fra utsiden vil en tro at dersom Avinor iverksetter tiltak med ukjent effekt og ukjente konsekvenser, så burde de øke bemanningen og beredskapen for å unngå køkaos. At slusene ble oppbemannet med tilgjengelig personell, antar jeg kun betyr at de som kunne møte på jobb på kort varsel ble brukt. På den fjerde arbeidsdag uka etter tilsynet burde Avinor vært bedre forberedt på mulige konsekvenser av tiltakene som var nødvendig for å svare ut anmerkningene fra ESA.

Svar:

Jeg har lagt spørsmålet fram for Avinor.

Avinor viser til at selskapet i sitt innspill til svar på spørsmål nr. 1658 til skriftlig besvarelse ved en feiltakelse opplyste at EØS-avtalens overvåkingsorgan (EFTA Surveillance Authority – ESA) gjennomførte et myndighetstil-

syn på Oslo lufthavn første uken i mars (uke 10). Avinor opplyser nå at selskapet oppga feil tidsrom for tilsynet. Det riktige er at tilsynet ble gjennomført i uke 11, det vil si tidsrommet 10.–14. mars.

Som opplyst i svaret på spørsmål nr. 1658 ble slusene oppbemannet med alt tilgjengelig personell i den situasjonen som oppsto den 13. mars. Dette var imidlertid ikke tilstrekkelig til å håndtere køene som hadde oppstått, og i kombinasjon med et økende antall ankommende passasjerer oppsto det derfor lange køer.

Avinor opplyser at selskapet har forsterket bemanningen ytterligere inn mot kommende høytrafikkperioder. I tillegg vil det via media gå ut henstillinger om at passasjerene følger flyselskapenes anbefalte oppmøtetider.

SPØRSMÅL NR. 1838**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 9. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Helsekøene på sykehusene har som kjent økt kraftig under dagens regjering. Et annet område undertegnende stadig får henvendelser på er personer som er henvist fra fastlegen til hudleger. Ventetidene der er uakseptabelt lange, flere av eksemplene jeg har fått er 6-12 måneder.

Hvordan har utviklingen i disse ventetidene vært de siste 5 årene (år for år) og hva gjør regjeringen for å få ned ventekøene på dette området?

Svar:

Solberg-regjeringen gikk av i oktober 2021. Per utgangen av oktober 2021 var det 237 119 pasienter som ventet på å få påstartet sin helsehjelp. Per utgangen av februar 2025

var det 233 331 pasienter som ventet på å få påstartet sin helsehjelp. Den ukentlige rapporteringen vi får fra de regionale helseforetakene viser at antallet ventende ved utgangen av mars vil være lavere enn dette. Den 11. april publiserer Folkehelseinstituttet tall for antallet ventende per 31. mars. Antallet ventende, «helsekøen», er altså redusert sammenlignet med status da Solberg-regjeringen gikk av.

Ventetider for hud og veneriske sykdommer framgår av [FHI sin ventetidsstatistikk](#). Ventetider for fagområder innenfor somatikken oppgis per tertial. Siste tilgjengelige tall i FHI sin statistikk er fra 3. tertial 2024. Representanten har bedt om en oversikt for de siste 5 årene. Oversikten under viser gjennomsnittlig ventetid for påbegynt helsehjelp for hud og veneriske sykdommer i 3. tertial i årene 2020-2024 per regionale helseforetak.

	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord
3. tertial 2024	58,9 dager	57 dager	87,7 dager	74,9 dager
3. tertial 2023	63 dager	50,5 dager	79,9 dager	81,5 dager
3. tertial 2022	55,4 dager	59,8 dager	65 dager	80,6 dager
3. tertial 2021	69 dager	56,1 dager	46,2 dager	74,3 dager
3. tertial 2020	45,4 dager	52,6 dager	45,1 dager	85,9 dager

Som det framgår av tabellen, er det variasjon i de gjennomsnittlige ventetidene for påbegynt helsehjelp innen hud og veneriske sykdommer mellom de regionale helseforetakene og mellom år. Gjennomsnittet på regionalt nivå er ikke over 3 måneder per 3. tertial i noen av disse fem årene. Dette er imidlertid et gjennomsnitt på regionnivå og ventetiden for den enkelte pasient vil variere avhengig av hvor alvorlig tilstanden er og nytten og ressursbruken ved aktuell behandling, jf. prioriteringskriteriene som gjelder for tjenesten.

Regjeringen satte i mai 2024 i gang Ventetidsløftet grunnet at ventetidene har økt under og etter pandemien, med mål om en markant nedgang. Som det framgår i Ventetidsløftet, og i oppdragsdokumenter og foretaksprotokoller, arbeides det med tiltak på både kort og lang sikt. De kortsiktige tiltakene er ekstrapoliklinikk, bruk av avtalespesialister og kjøp fra private leverandører. De langsiktige tiltakene handler blant annet om bedre arbeids- og oppgavedeling, bruk av teknologiske løsninger når det er relevant, behovsstyrt poliklinikk, unngå unødvendige kontroller, god oversikt over ventelister og kapasitet, samt fjerne unødig plunder og heft i hverdagen for helsepersonell. Tiltakene vil også være aktuelle i helse-

foretak med lange ventetider innenfor hud og veneriske sykdommer. I Helse Midt-Norge er det utfordringer med lange ventetider innenfor hudsykdommer. Det er derfor nylig gjort en ny anskaffelse innenfor hudsykdommer og øyesykdommer. Avtalene er inngått med Aleris Helse AS og Medi 3 AS med startdato 7. april.

SPØRSMÅL NR. 1839**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 11. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre fremdrift i denne saken, og vil statsråden revurdere beslutningen om at departementet skal overta klagebehandlingen for å avklare prinsipielle spørsmål om balansen mellom regionale retningslinjer og kommunalt selvstyre i dispensasjonssaker?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til en sak der Time kommune 14. februar 2025 ba departementet om å overta behandlingen av en klage på dispensasjon til handelsetablering i kommunen. Klagen er fremmet av Statsforvalteren i Rogaland, og kommunen mener saken er prinsipiell fordi den gjelder dispensasjonsspraksis utenfor sentrumsområdene og tolkning av regionale retningslinjer opp mot kommunens frie skjønn.

Departementet har avvist å overta saksbehandlingen med begrunnelsen at saken ikke er tilstrekkelig prinsipiell eller spesiell, og at det finnes god praksis for hvordan plan- og bygningsloven § 19-2 skal tolkes. For kommunen oppleves dette som en viktig prinsippsak knyttet til lokalt selvstyre og handlingsrom i arealpolitikken. Saken har stått i stampe lenge og skaper usikkerhet for både kommunen og næringslivet.

Svar:

Som lokal planmyndighet har kommunene stor grad av frihet til å bestemme arealpolitikken. Dersom en plansak fra kommunen skulle bli møtt med innsigelse, kan arealsaken bringes inn for mitt departement. For eksempel for å avklare forholdet mellom viktige regionale interesser og lokale interesser i en kommune.

Jeg vil påpeke at statsforvalteren er en viktig rettssikkerhetsgarantist når det gjelder kommunale enkeltsaker etter plan- og bygningsloven. Embetene bidrar med å sikre likebehandling og forutsigbarhet overfor tiltakshavere, naboer og også andre handelsaktører.

Departementet har i denne saken vurdert hvorvidt det er grunnlag for å overta saksbehandlingen. Vurderingen er at saken ikke er tilstrekkelig prinsipiell eller spesiell. Det vises til at plan- og bygningsloven § 19-2 gir rettslige skranker for når det kan gis dispensasjon, og det finnes god praksis for hvordan bestemmelsen skal tolkes. Jeg ser ikke at det er noen grunn til å revurdere beslutningen om at departementet skal overta klagebehandlingen.

Saken det er vist til i spørsmålet er fortsatt under behandling i forvaltningen. Jeg finner det derfor ikke riktig å kommentere eller vurdere saken. Jeg har tillit til at statsforvalteren treffer en snarlig avgjørelse i samsvar med lovverket, og innenfor fristene som er satt for å behandle klagesaker.

SPØRSMÅL NR. 1840**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 10. april 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Spørsmålet er om det finnes det en totaloversikt i Forsvaret over fysisk og psykisk skadde utenlandsveteraner fra internasjonale operasjoner og innsats.

I så fall hvilket tidsrom er den evt. gjeldende for, og vurderer statsråden prosedyrene i Forsvaret for å registrere skader fra stridshandlinger i utenlandsoperasjoner som gode, er dokumentasjonen tilstrekkelig til bruk i er-

statningssakene, og til saker som angår medaljen såret i strid, og gir det informasjon om hvem som var involvert, hva som har skjedd, hvor, når og hvordan, og hvorvidt det anses som en stridssituasjon?

BEGRUNNELSE:

Militære veteraner fra operasjoner i utlandet har gjort en betydelig innsats for Norge i krigs- og kriseområder

verden over. Ikke alle er kommet hel hjem til Norge. Mange har skader på kropp og sinn, og flere opplevde aldri hjemkomsten. Veteranforbundet SIOPS-Skadde i internasjonale operasjoner har tidligere stilt spørsmål om Forsvarsdepartementet eller Forsvaret i dag har en samlet oversikt over skadde soldater fra internasjonale operasjoner og innsats, også før oppstarten av UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon) i 1978. Tilgjengelig arkivdata fra internasjonale operasjoner er viktig for enkeltveteranen og deres nærmeste, dette er essensielt både for innstillinger til Forsvarets medaljer, og for søknadsprosessene til den særskilte kompensasjonsordningen for veteranene. Ifølge Støre-regjeringens tiltaksplan for veteranene som ble lansert i mars i fjor, pågår det nå et arbeid med å digitalisere eldre data. Tidligere har Forsvaret presentert offentlig skadestatistikk fra blant annet misjonene i Afghanistan, en skadestatistikk i 2021 som ikke kunne kvalitetssikre presist om hvor mange soldater som ble såret i stridshandlinger. Representanter fra SIOPS har stilt flere spørsmål til hvor god dagens dokumentasjon faktisk er.

Svar:

Forsvaret har to helseregistre: Forsvarets medisinske journalsystem (SANDOK), som er Forsvarets behandlingsrettede helseregister og brukes i behandling av pasienten, og Forsvarets helseregister (FHR), som er Forsvarets personidentifiserbare helseregister med formål utover behandling, f.eks. forskning.

Oversikten vil ikke være komplett for alle utenlandsoperasjoner som norsk personell har deltatt i siden 1947. Når det gjelder psykiske skader, som kan debutere flere år etter at tjenesten er avsluttet, har ikke Forsvaret tilgang til den enkeltes helseopplysninger etter at de har sluttet i Forsvaret. Det er mulig å utveksle medisinske opplysninger til og fra Forsvaret, men det krever at den enkelte ber om dette og gir sitt samtykke til at opplysningene kan overføres.

Det er Statens pensjonskasse (SPK) som forvalter erstatnings- og kompensasjons-ordningene som gjelder for internasjonale operasjoner. SPK har ikke totaloversikt over skader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner og -innsats.

Forsvarets medalje for sårede i strid stiller krav om dokumentasjon av deltakelse i kamphandlinger, årsakssammenheng mellom kamphandling og skade, og at skaden har krevd lege- eller psykologbehandling. Erfaring fra disse sakene viser at det hefter utfordringer ved dokumentasjon av den enkeltes deltakelse i kamphandlinger, og at det kan være utfordringer knyttet til dokumentasjon av lege- og psykologbehandling. Forsvarets dokumentasjon har tidligere i liten grad identifisert hvem som har vært til stede ved særlige hendelser.

Det gjøres en god innsats for å forbedre Forsvarets arkivsystem. I regjeringens tiltaksplan for anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av veteraner (2024–2028) pålegges Forsvaret å ordne arkivalia fra internasjonale operasjoner og å legge til rette for digitalisering og tilgjengeliggjøring. Dette arbeidet pågår. En av begrunnelsene for tiltaket er dokumentasjons-behov i erstatningssaker.

Forsvarets to helseregistre SANDOK og FHR er gode kilder for å dokumentere helseopplysninger til alle som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner og -tjeneste siden 1947. Det er imidlertid ikke slik at alle forhold rundt en soldats tjeneste f.eks. i UNIFIL kan dokumenteres enkelt og digitalt. Dette skyldes flere forhold, både måten Forsvaret historisk har rapport på, hvor lenge det er siden hendelsen, og at Forsvaret ikke har tilgang til den enkeltes private helseopplysninger etter at vedkommande har sluttet i Forsvaret. Dette gjelder særlig psykiske belastningsskader som kan oppstå mange år etter avsluttet tjeneste.

Jeg mener det er gjort og gjøres et godt arbeid i Forsvaret med et arkivsystem som kan dokumentere fysiske og psykiske skader i internasjonale operasjoner og -tjeneste, men spesielt hva gjelder forhold langt tilbake i tid er det fremdeles utfordringer. Så langt det er mulig vil alle få tilgang til det materialet Forsvaret har om dem selv hvis det er nødvendig for dokumentasjon, og denne tilgangen blir stadig bedre.

SPØRSMÅL NR. 1841**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 11. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Miljødirektoratet vedtok i dag 3. april at Norske Skog Saugbrugs AS' tillatelse til kvotepliktige utslipp tilbakekalles f.o.m. 1. januar 2026. Begrunnelsen er at Østfold-bedriften har vært så dyktig til å omstille driften i klimavennlig retning at bioandelen er over 95 prosent. I stedet for en påskjønning for sin vellykkete klimaomstilling, får bedriften altså en ekstraregning som ifølge dem selv er på ca. 40 mill. kroner per år.

Mener statsråden at avgjørelsen vil motivere flere norske bedrifter til å bli klimavennlige?

BEGRUNNELSE:

Norge og verden er avhengig av omstillingsvilje og -evne i næringslivet for at vi skal kunne nå våre klimamål. For at flere bedrifter skal motiveres til og gjøres i stand til omstilling benyttes ofte ulike typer incentiver fra myndighetenes side. Norske Skog har ligget i forkant av utviklingen etter innføringen av kvotehandelssystemet i 2005 og har gjennomført store investeringer i energieffektiviseringer, bl.a. biogassanlegg i Halden. Dagens beslutning vil medføre en kraftig reduksjon i lønnsomheten og vil resultere i en kraftig forringelse av konkurransekraften. Det er et stort paradoks at Miljødirektoratet gjennom beslutningen straffer de bedriftene som går foran. Beslutningen vil være en fordel for de som har fossile utslipp. Bedriftene kan fremover la være å gjennomføre grønn omstilling av frykt for kvotetap som følge av avgjørelsen. Det er interessant å høre om klima- og miljøministeren mener dette er greit, eller om han har tenkt å ta grep for å unngå dette.

Svar:

Norske Skog har opplyst om at de vil klage på Miljødirektoratets vedtak, og at saken dermed kan havne på mitt bord i til Klima- og miljødepartementet. Det er dermed svært begrenset hva jeg kan si om denne saken.

Generelt kan jeg si at vi vil at bedrifter som investerer i grønn omstilling skal oppleve at de har gode og stabile rammevilkår. Sånn er det ikke for Norske Skog akkurat nå, og det er jeg oppriktig lei meg for.

Det er EUs klimakvoteregulering som regulerer EUs klimakvotesystem (EU ETS). Gjennom endringer i klimakvotedirektivet bestemte EU i 2023 at kvotepliktige virksomheter skal tas ut av kvotesystemet fra 2026 hvis utslippene fra forbrenning av bærekraftig biomasse stod for mer enn 95 % av de totale utslippene fra virksomhe-

ten i årene 2019-2023. Dette er en innstramming fra tidligere regelverk, som ekskluderte virksomheter dersom de brant 100 % biomasse. Virksomheter som tas ut av kvotesystemet slipper både rapporteringsforpliktelser og ikke minst å levere klimakvoter til oppgjør. De får da heller ikke tildelt kvoter vederlagsfritt. EU har forklart at de gjør denne endringen for å unngå at virksomheter som forbrenner mye biomasse og får nulltelt disse utslippene, får overført store verdier i form av vederlagsfrie kvoter når virksomhetene ikke har kvotepliktige utslipp og dermed ikke trenger klimakvotene.

Norge deltar i EUs klimakvotesystem gjennom EØS-avtalen. De aktuelle endringene i klimakvotereguleringen ble innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett i desember 2023. Endringen i kvotereguleringen gjelder derfor også for norske virksomheter.

Norge kan ikke se bort fra EU-reguleringen når vi beregner tildelingen av vederlagsfrie kvoter til virksomheter i Norge. Regelverket er harmonisert for å sikre likebehandling av virksomheter på tvers av land. Dersom det finnes et handlingsrom i regelverket, vil regjeringen bruke det til fordel for norsk industri.

SPØRSMÅL NR. 1842**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 9. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Jeg ber om en matrise/tabell der alle mulighetene i mitt følgende spørsmål angis med en konkret tallverdi, dvs. at 1a, 1b, 2a, 2b, 3a, 3b, 4a og 4b får hver sin tallverdi.

Hva er gjennomsnittlig (vektet) momssats (1) på hhv. (a) alle varer og tjenester omsatt i Norge og (b) slike varer og tjenester importert fra USA, og hvordan vil slik gjennomsnittlig momssats for hhv. a og b påvirkes dersom hhv. (2) alminnelig moms (25 pst.), (3) matmoms (15 pst.) eller (4) kulturmoms (12 pst.) reduseres med ett prosentpoeng?

BEGRUNNELSE:

Jeg opplever at skriftlige spørsmål ofte ikke besvares konkret og er derfor her pinlig tydelig på hva jeg forventer i et svar. Jeg etterspør ikke mye tekst i svaret - kun en matrise/tabell med åtte konkrete tallverdier.

Svar:

Merverdiavgiften er en generell avgift på forbruk av varer og tjenester og den alminnelige satsen er 25 pst. Det er en redusert sats på 15 pst. næringsmidler og en lav sats på 12 pst. for enkelte tjenester som persontransport, overnatting, kino mv.

Enkelte varer og tjenester har fritak (såkalt nullsats), som innebærer at den næringsdrivende har full fradragrett for merverdiavgift på varer og tjenester til bruk i virksomheten, men at det ikke beregnes merverdiavgift av omsetningen. Videre er flere tjenester unntatt fra merverdiavgiftsloven, blant annet finansielle tjenester, helsetjenester og undervisning. Virksomheter som er unntatt fra merverdiavgiftsloven, har ikke rett til fradrag for merverdiavgift på varer og tjenester til virksomheten.

Gjennomsnittlig merverdiavgiftssats på merverdiavgiftspliktig omsetning er om lag 19 pst. Med merverdiavgiftspliktig omsetning menes all omsetning som er ilagt merverdiavgift med 25 pst., 15 pst., 12 pst. eller nullsats. Beregningen er basert på merverdiavgiftsmeldinger fra 2023.

Å redusere den alminnelige merverdiavgiftssatsen med én prosentenhhet reduserer den gjennomsnittlige merverdiavgiftssatsen med om lag 0,7 prosentenheter, mens en tilsvarende reduksjon i merverdiavgiftssatsen for næringsmidler gir en reduksjon på om lag 0,1 prosentenheter. Å redusere den lave satsen for overnatting, persontransport mv. har marginal virkning på den gjennomsnittlige merverdiavgiftssatsen.

Departementet er ikke kjent med statistikk som viser omsetning av amerikanske varer og tjenester fordelt på merverdiavgiftssatsen den er ilagt. Departementet kan derfor ikke besvare del b av spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 1843**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 11. april 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

I Dagsnytt 18 den 26. mars 2025 uttalte statsråden at en dagsavgift ved innkjøring i Lofoten er det samme som å privatisere hele Lofoten.

Kan statsråden utdype hvordan en dagsbesøksavgift inn i et område der inntekten går til kommunen(e) innebærer en privatisering av det samme området, og kan det bes om at statsråden redegjør for hvordan dette even-

tuelt skiller seg fra andre typer avgifter som er knyttet til kjøring i utvalgte områder, slik som bomringer, rushtidssavgifter og lignende?

BEGRUNNELSE:

Dagsbesøksavgift er ønsket flere steder i Norge og brukes i dag mange steder i Europa. En dagsbesøksavgift rammer

dagsbesøkende som cruisegjester og bobiler som ofte ikke betaler andre avgifter slik som f.eks. overnattingsmoms. I 2024 innførte Venezia kommune en prøveordning med adgangsavgift for turister som reiser inn til den historiske bykjernen. Den venetianske avgiften rammer kun dagsbesøkende og avgiftsplikten faller på den enkelte turist, uavhengig av hvordan turisten kommer seg inn til den historiske kjernen. Turisten må dokumentere betalt avgift via en app eller direkte på nettsiden. Det er lagt opp til at det kan gjennomføres kontroller og at brudd kan sanksjoneres. Det er gjort fritak for ulike grupper, for eksempel: Fastboende i Venezia, fastboende i den omliggende regionen, personer som besøker fastboende og yrkesutøvere og studenter. Formålet med avgiften er å legge til rette for bærekraftig turisme.

Svar:

Regjeringens innsats for reiseliv innebærer en helhetlig satsing der vi også tar vare på lokalsamfunnene, menneskene og naturen i de områdene av landet som får besøk. Skal reiselivsnæringen fortsette å vokse, må dette skje innenfor bærekraftige rammer.

Muligheten til å kreve inn et besøksbidrag er etterspurt av flere norske kommuner. Bakgrunnen er at flere turister fører til et økt press på fellesgoder, som for eksempel tilgang til stier, offentlige toaletter og søppelhåndtering. Regjeringen la derfor frem et forslag til lov om besøksbidrag 10. april 2025, for å gi kommunene et nytt verktøy for å håndtere disse utfordringene.

Lovforslaget innebærer en kommunal overnattingssavgift på 3 pst. på alle former for korttidsovernatting mot

betaling. Ordningen, som er frivillig å innføre, vil være tilgjengelig for alle landets kommuner. Forslaget innebærer at de besøkende i større grad enn tidligere må bære kostnadene de påfører lokalsamfunnene. Dette kan bidra til bedre sameksistens mellom lokalbefolkningen og de besøkende.

Stortingsrepresentanten peker på andre former for besøksbidrag som regjeringen ikke har valgt å gå videre med. Når det gjelder innkreving av bompenger, er dette strengt regulert i veglova § 27. Bompenginntektene kan kun brukes til tiltak som veglova regulerer, dette gjelder primært infrastruktur for vei, men også til skinnegående kollektivtransport. Bompenginntektene i bompengeringene i byene kan også brukes til driftstiltak for kollektivtransport. I tillegg stiller EU-regelverk krav til innføring og bruk av bompenginntekter.

Videre trekker stortingsrepresentanten frem Venezia og deres forsøk med adgangsavgifter. Det er vel neppe noen områder i Norge som kan sammenliknes med Venezia, verken hva gjelder turisttilstrømming eller geografi. En slik løsning reiser en rekke juridiske og praktiske spørsmål, og etter mitt syn er det prinsipielt uheldig å innføre en inngangsavgift for å besøke et avgrenset område av landet.

Et besøksbidrag knyttet til overnatting løser ikke alt. Men dersom Norge skal bevare sin attraksjonskraft som reiselivsdestinasjon for norsk og utenlandske turister i årene som kommer, må vi ta tak i utfordringene som vekst i antall besøkende medfører. Med regjeringens forslag får kommunene et nytt verktøy de frivillig kan velge å benytte i møte med flere besøkende.

SPØRSMÅL NR. 1844

Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 11. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Klimaministeren var ute i media i dag 3. april og proklamerte regjeringens nye klimamål for 2035 på 70 til 75 %. Et mål som skal lovfestes bør en forvente et grundig forberedt tallgrunnlag for.

Kan statsråden dele av dette tallgrunnlaget og spesifisere hva dette målet vil koste, listet opp med forskjellige tiltak, effekt av forskjellige tiltak, og kostnad av de forskjellige tiltakene?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har satt et klimamål som innebærer at man går fra dagens 9 % kutt i løpet av 35 år, til målsatte 70-75 % de neste 10 år. Det er svært interessant å få vite faktagrunnlaget som ligger bak et så ekstremt ambisiøst mål, all den tid vi er milevis unna dagens urealistiske mål. Det er også særs interessant å få hele regnestykket for klimakuttene presentert detaljert, med estimert kostnad og klimakutteffekt.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet sitt, gjør representanten et poeng av at regjeringen nå foreslår et mål om å kutte utslippene med minst 70-75 prosent innen 2035 samtidig som Norge bare har kuttet utslippene med 9 prosent fra 1990 til 2023. Å sammenligne de to prosentsatsene blir å sammenligne epler og pærer.

Det er riktig at Norge har redusert innenlandske utslipp med 9 prosent fra 1990 til 2023, men vi ligger samtidig godt an til å oppfylle vårt 2030-mål om å kutte utslippene med 55 prosent i 2030, sammenlignet med 1990. Dette målet er meldt inn til FN og skal oppfylles både gjennom innenlandske utslippsreduksjoner og gjennom samarbeid med EU. Regjeringens klimastatus og -plan for 2025 viser at regjeringen har en plan for å nå dette målet. For det tilfellet at klimasamarbeidet med EU ikke skulle være tilstrekkelig til å ta oss helt til 55 prosent i 2030, kan det som måtte mangle på måloppnåelsen oppfylles gjennom Parisavtalens artikkel 6 om samarbeid med land utenfor EU/EØS.

Klimamålet for 2035 skal i hovedsak nås gjennom nasjonale tiltak og gjennom samarbeid med EU. Men også i dette målet kan Norge bruke en kombinasjon av nasjonale utslippsreduksjoner, samarbeid med EU og kjøp av utslippsreduksjoner utenfor EU/EØS. Regjeringens forslag om et klimamål på minst 70-75 prosent for 2035 bygger med andre ord videre på målet om 55 prosents kutt i 2030.

Basert på utslippsfremskrivning med vedtatt politikk og anslått effekt av planlagt politikk ved en videreføring av klimaplanen for 2030 til 2035, er de innenlandske utslippene i Norge anslått å kunne bli redusert med 47 prosent i 2035 sammenlignet med 1990-nivå. Medregnet anslag på forventet effekt av norsk deltakelse i det europeiske kvotesystemet kan utslippene bli anslagsvis 67 prosent lavere i 2035 enn i 1990. Dette tilsvarer over 90 prosent av måloppnåelsen av det foreslåtte klimamålet for 2035. Det må understrekes at dette er anslag, at de er svært usikre, og at de vil kunne endres over tid.

Så vil jeg påpeke at klimaloven ikke legger føringer for hvordan målet for 2035 skal nås. Klimaloven lovfester Norges overordnede klimamål, og det er opp til den til enhver tid sittende regjering å gjennomføre en politikk som gjør at de lovfestede målene nås. Det er med andre ord ikke i klimaloven politikken for å nå klimamålene blir lagt. Regjeringen legger parallelt med forslaget til nytt klimamål for 2035 fram en stortingsmelding om klima som gir retning for hovedlinjene i klimapolitikken fram mot 2035 i lys av at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050. I tillegg legger regjeringen årlig fram Klimastatus og -plan som viser de konkrete utslippskuttene som skal ta oss til å nå klimamålene våre.

For mer spesifiserte kostnadsestimer for oppnåelse av det nye klimamålet for 2035, viser jeg til Prop. 129 L (2024-2025) Endringer i klimaloven (klimamål for 2035).

SPØRSMÅL NR. 1845

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 9. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Modum Bad fremmer psykisk helse og livskvalitet gjennom behandling, forskning og forebygging. Dei har kapasitet og vilje til å hjelpe fleire, men får ikkje lov.

Vil statsråden sørge for at ideelle aktører som Modum Bad igjen får gjere egne rettighetsvurderingar og få større fridom til å bruke sin kapasitet der behovet er størst?

GRUNNGJEVING:

Den nye rammeavtalen mellom Helse Sør-Øst og private/ideelle institusjoner, som trådte i kraft i 2024, legger opp til at rettighetsvurderinger skal gjøres på helseforetak-

snivå – altså sentralt i de regionale helseforetakene. Det innebærer at avtalepartnere som blant annet Modum Bad og Capio, som tidligere har hatt kompetanse og ansvar for rettighetsvurdering, nå ikke lenger har anledning til å gjøre disse vurderingene selv. Dette er i tråd med føringene i avtalen.

Avtalepartnerne er samtidig forpliktet til å opprettholde en viss bemanning og kapasitet, men kan i praksis i mindre grad påvirke hvilke pasienter som faktisk får tilbud. Dette kan føre til ubenyttet kapasitet og i verste fall at pasienter med rett til nødvendig helsehjelp ikke får et tilbud ved institusjoner som har kompetanse og ressurser tilgjengelig.

Dette handler ikke om en sentralisering av vurderingsansvaret, som gjør det vanskeligere for private aktører å bruke den fleksibiliteten og kapasiteten de faktisk har – og som de tidligere har hatt myndighet til å benytte innenfor rammene av spesialisthelsetjenesteloven.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har på bakgrunn av dette spørsmålet bedt Helse Sør-Øst RHF om en orientering om saken. Helse Sør-Øst RHF opplyser at enkelte private leverandører er gitt kompetanse til å rettighetsvurdere henvisninger i dagens avtaler innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling og psykisk helsevern. I de nye avtalene innen spiseforstyrrelser og i anskaffelsen av tverrfaglig spesialisert rusbehandling som ble kunngjort i januar 2024, er denne kompetansen imidlertid i sin helhet lagt til helseforetak og sykehus med opptaksområde.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at rett til nødvendig helsehjelp for pasienter innen psykisk helsevern vurderes i samsvar med prioriteringsveilederen i psykisk helsevern.

En sentralisering/samling av rettighetsvurderinger bidrar ifølge Helse Sør-Øst RHF til en harmonisering i hvordan veilederen praktiseres. Det er en målsetning at like forhold i størst mulig grad vurderes likt, og at det er pasientens behov som skal være styrende for behandlingen. Alle pasienter som har rett til nødvendig helsehjelp, skal få det.

Pasienter som er gitt rett, vil behandles ved helseforetak, sykehus eller hos private avtaleparter. Helseforetakene og sykehusene i regionen har ifølge Helse Sør-Øst RHF en god oversikt over hvilke avtaler som er inngått innen området. I tillegg har pasientene selv rett til å velge behandlingssted.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at de har en løpende dialog med de private avtalepartene, og at det rapporteres månedlig på ulike variabler. Helse Sør-Øst RHF har derfor god oversikt over tilgjengelig kapasitet og samlet kapasitetsutnyttelse hos private avtaleparter, og opplyser at det innen psykisk helsevern er tilnærmet full utnyttelse av inngåtte avtaler over tid.

SPØRSMÅL NR. 1846

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 10. april 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Er statsråden ubekymret for at politisk styrt reduksjon i mangfold av læremidler vil få konsekvenser for barn med lese- og skrivevansker, og for at en slik villet politikk vil kunne gå på bekostning av muligheten til å avdekke utfordringer, følge opp elvene og gi de tilpasset opplæring i klasserommet?

BEGRUNNELSE:

Kunnskapsministeren har ved flere anledninger uttalt at digitaliseringen har gått for langt i norsk skole. Nylig var kunnskapsministeren sitert i Dagsavisen på at statsråden mener at de yngste barna best lærer grunnleggende ferdigheter, som å lese og skrive, ved å bruke fysiske læremidler og at Statsråden er skeptisk til at de viktigste læremidlene skal være digitale for de yngste barna i skolen. Det er etter spørsmålsstillers syn viktig at så mange som mulig utvikler gode grunnleggende ferdigheter de første skoleårene. Og at barn som har utfordringer med å lese og regne får avdekket og fulgt opp sine utfordringer så tidlig

som mulig. Udir anslår at 5-8 % av befolkningen har dysleksi. I den statistikken finner vi mange tusen elever i norsk skole. Elever med lesevansker har rett på læremidler som lydbøker og digitale bøker. Dette er hjemlet i opplæringsloven. For barn som har dysleksi så er digitale læremidler avgjørende for deres muligheter til å utvikle sine lese og skriveferdigheter og delta i undervisningen på lik linje med andre elever. Når kunnskapsministeren vil politisk styre hvilke læremidler lærerne tar bruk i sine klasserom så er spørsmålsstiller bekymret for at et politisk styrt redusert mangfold av læremidler vil gjøre det vanskeligere å avdekke utfordringer norske lærere allerede i dag opplever at det er utfordrende å avdekke tidlig nok i skoleløpet. Og at det kan bli vanskeligere å gi tilpasset opplæring i klasserommet når mangfoldet i læremidler skal bli smalere.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at alle skal utvikle grunnleggende leseferdigheter. For noen betyr det at de trenger digi-

tale hjelpemidler, og for mange betyr det at de trenger å lese mer på papir.

Vi vil ikke kaste alle skjermer ut av klasserommet, og vi vil ikke ha mindre mangfold. Men vi vil ha en bedre balanse mellom digitale læremidler og trykte lærebøker enn i dag, og vi vil være mer føre var særlig for de yngste.

Jeg vil ikke styre hvilke læremidler den enkelte lærer skal ta i bruk, tvert i mot – jeg vil sikre bedre handlingsrom for lærerne. Etter pandemien så vi at en stor del av de læremidlene som var kjøpt inn til de nye læreplanene, var digitale. I en del klasserom var det bare digitale læremidler. Derfor har regjeringen øremerket midler til trykte lærebøker, som en ekstraordinær støtte på toppen av det kommunene allerede hadde fått til nye læremidler til fagfornyelsen, og på toppen av det kommunene hadde investert av egne midler.

For at lærerne skal ha reelt handlingsrom må de ha trykte bøker tilgjengelig. Men de må også ha de digitale læremidlene de trenger, og hjelpemidlene som enkelt elever trenger, tilgjengelig.

På skolen er det læringen som er viktigst. Det gjelder alle barn, med eller uten behov for tilrettelegginger. Selvfølgelig skal elever som trenger digitale læremidler eller andre hjelpemidler få tilgang til dette.

I skolen må det være læreren, som kjenner elevene og faget, som må vurdere hva som er pedagogisk riktig - og

for hvem, i tråd med reglene om tilpasset opplæring. Det er viktig at de elevene som trenger ekstra oppfølging blir fanget opp tidlig og får den hjelpen de trenger.

I forrige uke lanserte jeg at dagens kartleggingsprøver for første trinn skal utvikles sin nåværende form. Det er viktig at skoler og lærere har tilgang til gode kartleggingsverktøy slik at de kan følge opp elever som trenger ekstra støtte. Jeg vil derfor gå i dialog med Utdanningsdirektoratet for å sette i gang et arbeid med å utvikle gode og kvalitetssikrede kartleggingsverktøy.

Forskningen, som blant annet Skjermbrukutvalget har sammenfattet, peker på at leseforståelsen blir dårligere på skjerm enn på papir, særlig for lengre tekster. Utvalget peker også på at elever med dysleksi, synsnedsettelse eller læringsutfordringer har god nytte av digitale læremidler, fordi de gir muligheter for eksempel til å få opplest tekst, forstørre tekst eller endre farge. Dette perspektivet har vi med oss i arbeidet i skolepolitikken og vi skriver blant annet om det i Leselyststrategien.

Gjennom den nasjonale satsingen Tid for lesing styrker vi kvaliteten på leseopplæringen i skolen blant annet med tiltak for elever som strever med lesing. Lærere skal få lett tilgjengelige ressurser med kunnskap om god leseopplæring og hvordan fremme leseinteresse.

SPØRSMÅL NR. 1847

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 11. april 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Hvorfor er de øremerkede midlene på 20 millioner kroner, som skulle gå til etableringsstøtte for barnevernsinstitusjoner i regi av ideelle aktører, ikke blitt gjort tilgjengelige for Bufdir i tråd med flertallsmerknaden fra Stortinget:

«Flertallet (medlemmene fra Ap, Sp og SV) foreslår å øremerke 20 mill. kroner av den foreslåtte bevilgningen på kap. 855 statlig forvaltning av barnevernet, post 22, kjøp av private barnevernstenester».

?

BEGRUNNELSE:

Institusjonsbarnevernet har over tid strevd med betydelige kapasitetsutfordringer, noe som har ført til omfatt-

ende brudd på bistandsplikten. Dette har konsekvenser for barn som ikke får den hjelpen de trenger og har krav på, spesielt de med omfattende og sammensatte hjelpebehov.

Regjeringen bevilget 10 millioner kroner i 2024-budsjettet som etableringsstøtte til ideelle organisasjoner for opprettelse av nye institusjonsplasser. Etableringsstøtten skulle være en forsøksordning, med bakgrunn i Stortingets vedtak 762 (2017-2018) – anmodningsvedtaket, som ønsker at ideelle aktører skal stå for en større andel av kapasiteten i barnevernet. Dette er også i tråd med de politiske føringene i Hurdalsplattformen. Regjeringen har et uttalt mål om å øke grunnkapasiteten i institusjonsbarnevernet gjennom økt statlig og ideell kapasitet.

I 2024 ble det tildelt etableringsstøtte til fem ideelle leverandører for etablering av 16 nye institusjonsplasser

er. Tilbakemeldingene fra de som mottok støtte var entydige: Støtten ble betraktet som et viktig bidrag og insentiv, både symbolsk og reelt, og den skapte nytenking om etableringsmuligheter blant de ideelle. Alene er støtten for lite til å etablere nye plasser, men den er et reelt og viktig risikoreduserende tiltak for de ideelle. Det påløper vesentlige kostnader ved oppbygging av ny institusjonskapasitet før driften er i gang, knyttet til blant annet rekruttering av personell, nødvendig opplæring og kompetanseheving, implementering av systemer/infrastruktur, utenom kjøp av eiendom eller husleie. Etablering tar tid.

Etableringsstøtten ble ikke foreslått videreført i Regjeringens forslag til 2025-budsjett. I forbindelse med budsjettbehandlingen i familie- og kulturkomiteen samlet imidlertid flertallet seg om følgende merknad:

«Flertallet (medlemmene fra Ap, Sp og SV) foreslår å øremerke 20 millioner kroner av den foreslåtte bevilgningen på kap. 855 statlig forvaltning av barnevernet, post 22, kjøp av private

barneverntjenester. Bevilgningen øremerkes etableringsstøtte for barnevernsinstitusjoner i regi av ideelle aktører.»

Det viser seg nå at de øremerkede midlene ikke er blitt gjort tilgjengelige for Bufdir (som står for tildelingen) i tråd med flertallsmerknaden fra Stortinget.

Svar:

Bevilgningen dekker kjøp av barnevernstjenester for å oppfylle den lovbestemte bistandsplikten. Bevilgningen dekker også kjøp av barnevernstiltak uten bistandsplikt som kjøp av private fosterhjem og plasser i ideelle sentre for foreldre og barn. Den budsjettmessige situasjonen i det statlige barnevernet for å kunne ivareta bistandsplikten og sikre et forsvarlig tilbud, gjorde at departementet ikke kunne prioritere å igangsette etableringsstøtte ved inngangen til 2025.

SPØRSMÅL NR. 1848

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 22. april 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan statsråden si noe om det er et behov for eller planer for nye etableringer eller endringer av logistikkstruktur på det sentrale Østlandet?

BEGRUNNELSE:

Siden langtidsplanen ikke regulerer spørsmål rundt logistikkstrukturer i detalj, kunne det vært interessant å vite om det er eller vil bli behov for nye forsyningslagre eller andre mindre etableringer for å understøtte logistikken i forbindelse med forsvarssatsingen og etableringen av Brigade Sør.

Svar:

Som grunnlag for å svare ut dette spørsmålet har jeg innhentet informasjon fra Forsvaret om eventuelle planer for endringer av logistikkstrukturen som en del av den overordnede planen for realisering av langtidsplanen for Forsvaret, herunder Brigade Sør.

Forsvaret er nå, sammen med de andre etatene i sektoren, godt i gang med å lage sin felles plan for gjennomføring av langtidsplanen. Denne planen er i stadig

utvikling, og de tiltakene som kommer først i tid, er tydeligst definert så langt. Brigade Sør skal utvikles gjennom hele langtidsperioden frem til 2036. For Brigade Sør gjenstår per nå fortsatt mye av detaljplanleggingen, herunder logistikkbehovet.

Forsvaret opplyser at de planlegger å tilsette sjef for Brigade Sør høsten 2025. Brigade Sør vil ha lav oppsettingsgrad og i hovedsak være mobiliseringsbasert. Brigaden skal være et komplett taktisk samvirkesystem med tilhørende logistikk og støttestruktur. Brigadens endelige innretning og materielloppsett skal vurderes helhetlig i en konseptvalgsutredning (KVU). KVUen planlegges levert fra Forsvaret til Forsvarsdepartementet første del av 2026.

Ut over dette opplyser Forsvaret at det også pågår, eller planlegges, andre endringer innenfor logistikkområdet i Forsvaret. Her nevnes for eksempel at Norwegian Joint Logistics Support Group (NORJLSG) skal flyttes fra nåværende lokaler på Kjeller, og flytte til egnet sted på Øvre Romerike, og at Hæren nå har overtatt deler av Forsvaret kompetansesenter for logistikk og operativ støtte.

Forsvaret opplyser dessuten generelt om at Forsvarets Logistikkorganisasjon (FLO) jobber med planer for å modernisere lagerstrukturen fremover innenfor områder

som for eksempel medisinsk etterforsyning og ammunisjonslagring. Også Heimevernet jobber med planer for mer desentralisert lagring av utstyr og materiell for å bedre re-

sponstiden i områdestrukturen, også dette vil omfatte det sentrale østlandsområdet.

SPØRSMÅL NR. 1849

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 11. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for regjeringens planer for endringer og utbedringer som er planlagt på stasjonsområdet knyttet til Hamar stasjon?

BEGRUNNELSE:

Hamar kommune og Staten inngikk i 2020 et jernbaneforlik ettersom planene om Ytre Intercity ble lagt på is. Det er enighet om at investeringer inne på stasjonsområdet vil bli avgjørende for å forløse hele effekten av dobbeltspor til Hamar siden stasjonen er flaskehalsen samt også muliggjøre effekt nordover. Planleggingen av ny Hamar stasjon opplyses fra Bane Nor å være nærmest ferdig, inklusive nytt signalsystem (ERTMS), og forliket med kommunen innebærer å ferdigstille i 2030. Det er fra flere hold knyttet tvil til om planene kommer til å bli forskjøvet frem i tid - noe som vil skje dersom det ikke bevilges midler til å fullføre hele strekningen inklusive oppgradering av Hamar stasjon.

Svar:

Regjeringen prioriterer å øke kapasiteten på Dovrebanen og å gi de reisende og godskundene et bedre tilbud på strekningen Oslo-Hamar -Trondheim. Tilbudsforbedringen som ligger inne i effektpakken Flere og raskere tog på Dovrebanen (Oslo-Hamar) innebærer halvtimesintervall for regionekspresstog til Hamar, gjennom forlengelse av RE11 (Skien–Oslo S-Eidsvoll) fra Eidsvoll til Hamar, samt en tredje avgang mellom Hamar og Oslo S i rushretning (retning den største reisestrømmen går i). Ny infrastruktur vil redusere reisetiden og økt driftsstabilitet for alle togtilbud, samt legge til rette for tilbudsforbedringer for region-, gods- og fjern tog på senere tidspunkt.

Tilbudsforbedringen skal etter planen komme fra 2029/2030, og kan realiseres uten full utbygging av Hamar stasjon, men forutsetter at det gjennomføres midlertidige tiltak og fornyelse av infrastrukturen på stasjonen.

En full utbygging av Hamar stasjon er en forutsetning for en videre utvikling av togtilbudet på Dovrebanen. Effekten av full stasjonsutbygging vil i første omgang være at godstogene bruker kortere tid på å kjøre gjennom stasjonen og det tar kortere tid når tog møtes (kryssing). Tiltaket er således en forutsetning for økt godskapasitet på Dovrebanen, som forutsatt i effektpakken Kombitransport Oslo-Trondheim. Denne effektpakken er prioritert med oppstart i første periode av NTP 2025-2036, men er ennå ikke besluttet igangsatt.

En eventuell beslutning om oppstart av og kostnadsramme for en full utbygging av Hamar stasjon må fremmes for Stortinget, et forbehold som også ligger inne i jernbaneforliket fra 2020, som representanten viser til.

SPØRSMÅL NR. 1850**Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 10. april 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Dagsavisen har gjennom flere oppslag den siste tida avdekket hvordan skolen står i skvis knytta til elever som er i kontakt med narkotika og alvorlig kriminalitet. Eksempelet med de anonymiserte guttene Modi og Amir som ble utestengt er graverende. Oslo-byrådet påpeker at verken opplæringslova eller taushetsplikten gir rom for god håndtering.

Mener statsråden det trengs lovendringer, eller hvordan kan elever på randen til en kriminell løpebane få riktig og nødvendig oppfølging på og rundt skolen for å forbli lovlige i dag?

BEGRUNNELSE:

Forebygging skjer på mange arenaer. Skolen kan ikke ha ansvaret for oppfølging av ulovligheter. Like fullt er det dramatisk om tilknytningen til nærskolen faller bort og elevenes fastpunkt i livet forsvinner. Koordinering gjennom skolen og tilstedeværende instanser på skolen kan være en trygghet for elever. Alle elever har rett på et trygt og godt skolemiljø, og aktivitetsplikten slår inn hvis det ikke er tilfelle.

Viser til oppslag i Dagsavisen 4. april, 31. mars, 30. mars og 28. mars.

Svar:

Det er vanskelig for alle berørte når barn er involvert i kriminalitet. Skoler står i slike tilfeller også i en krevende situasjon, og godt samarbeid mellom skolen, andre offentlige instanser, foreldre og eleven selv er avgjørende for å finne gode løsninger.

Skolen skal være trygge for alle elever. Opplæringsloven har gode virkemidler for å håndtere at elever er involvert i kriminalitet, både for å ivareta disse elevene, og øvrige elevers rett til opplæring og et godt skolemiljø. Skolens eget reglement kan inneholde regler om bortvisning for brudd på skolereglene. Elever på ungdomsskolen kan bortvises for opptil tre dager. Elever på videregående skoler kan bortvises for resten av skoleåret dersom regelbruddene er særlig alvorlige. Kommuner og fylkeskommuner kan også pålegge eleven å bytte skole dersom oppførselen til eleven går alvorlig ut over tryggheten eller læringen til en eller flere medelever dersom mindre inngripende tiltak ikke vil avhjelpe situasjonen. Både bortvisning (for én dag eller mer) og pålagt skolebytte krever at det blir fattet vedtak.

Skolen må arbeide for at alle elever har et trygt og godt skolemiljø. Et trygt og godt skolemiljø er et viktig forebyggende tiltak som kan forebygge at elever begår kriminalitet. For å støtte opp under dette og for å bidra til trygge skole- og nærmiljøer for alle har regjeringen satt av 115 mill. kr til kommunale beredskapsteam og skolemiljøteam for 2025.

Det er viktig å understreke at elever som begår, eller står i fare for å begå kriminalitet, ikke skal følges opp av skolen alene. Skolen har plikt til å melde fra til barnevernet når et barn viser alvorlige atferdsvansker i form av for eksempel alvorlig eller gjentatt kriminalitet eller ulovlig bruk av rusmidler. Skolen skal samarbeide med andre tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gi eleven et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Kommunen og fylkeskommunen skal også sørge for at alle som utfører tjeneste eller arbeid etter opplæringsloven er opptrekkssomme på forhold som bør føre til tiltak fra sosialtjenesten eller helse- og omsorgstjenesten. Det påligger videre politiet å innlede et nært samarbeid med skole- og sosialmyndighetene og snarest underrette disse om forhold av antatt interesse for deres virksomhet.

Vi har med andre ord mange verktøy, og det er viktig at disse brukes godt lokalt.

Samtidig skal vi alltid vurdere om det er behov for forbedringer, og jeg har vært tydelig på at jeg ser at reglene for hvilke opplysninger som kan deles mellom skoler, spesielt i overgangen fra ungdomsskolen til videregående skole, kan være for strenge. I dag åpner ikke opplæringsloven eller privatskoleloven for at det deles informasjon om elever med vold/trusselhistorikk med den videregående skolen som eleven skal starte på. Dette kan for eksempel føre til uheldige classesammensetninger. Jeg vurderer derfor å lage et forslag som utvider adgangen til å dele informasjon om elever i forbindelse med skolebytte.

SPØRSMÅL NR. 1851**Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 11. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hva vil det koste å fjerne arbeidsgiveravgiften for ansatte under 25 år, og hvilke økonomiske konsekvenser vil en slik endring ha for folketrygden og for arbeidsgivere?

BEGRUNNELSE:

Arbeidsgiveravgiften er en avgift som arbeidsgivere betaler til folketrygden, beregnet som en prosentandel av de ansattes brutto lønn. Satsen varierer fra 0 til 14,1 prosent avhengig av geografisk sone. I tillegg er det innført en ekstra arbeidsgiveravgift på 5 prosent for lønn over 850 000 kroner, slik at den totale avgiften for høyere lønnsnivåer i enkelte tilfeller er 19,1 prosent.

Det har vært foreslått å redusere eller fjerne arbeidsgiveravgiften for ansatte under 25 år som et tiltak for å stimulere til økt sysselsetting blant unge. Ifølge Skatteetaten er arbeidsgiveravgiften en betydelig kostnad for arbeidsgivere, og en slik endring kan derfor få store økonomiske konsekvenser både for arbeidsgivere og for statens inntekter til folketrygden.

Svar:

Representanten viser til at det er innført ekstra arbeidsgiveravgift på lønnsinntekter mv. over 850 000 kroner. Jeg gjør oppmerksom på at den ekstra arbeidsgiveravgiften ble avvirket 1. januar 2025.

Jeg er enig i at vi må gjøre det vi kan for å sørge for at flere unge fullfører utdanning og kommer seg i jobb. Samtidig mener jeg at arbeidsgiveravgiften ikke er det virkemiddelet som er best egnet for å nå dette målet.

Arbeidsgiveravgiften er geografisk differensiert (DA-ordningen). Den indirekte støtten gjennom å redusere arbeidsgiveravgift for personer under 25 år vil derfor bli forskjellig avhengig av hvor bedriften er lokalisert. Eksempelvis ville bedrifter i sone 5 (innsatssonen i Nord-Troms og Finnmark) ikke ha noen fordel av at arbeidsgiveravgiften for personer under 25 år fjernes, fordi det er fritak fra arbeidsgiveravgift i denne sonen.

DA-ordningen innebærer statsstøtte og er godkjent av ESA. Et unntak fra arbeidsgiveravgiften for personer under 25 år vil være et unntak fra de generelle satsene for arbeidsgiveravgift og vil kreve en ny notifikasjonsprosess mot ESA. ESAs aksept av reduserte satser er basert på regionalstøtteregelverket i EØS. Dersom man også åpner for annen type differensiering, for eksempel ut fra hvilken alder arbeidstakeren har, kan man risikere at det stilles

spørsmål ved DA-ordningen som sådan. En ordning med fritak for arbeidsgiveravgift for en bestemt type arbeidstakere (personer under 25 år) vil komplisere regelverket for arbeidsgiveravgiften.

Å fjerne arbeidsgiveravgiften for personer under 25 år er anslått å gi et påløpt provenytap på om lag 14 mrd. kroner i 2025, hvorav om lag 11,5 mrd. kroner bokføres i 2025. Det legges til grunn at endringen ble iverksatt 1. januar 2025.

Provenyanslaget er basert på kontantlønn fra SSB lønnsstatistikk (tabell 13161). Grunnlaget for arbeidsgiveravgift består i tillegg av godtgjørelser, tilskudd og premier til pensjonsordninger og refusjon av sykepenger. Det reelle provenytapet vil derfor trolig være noe større.

På kort sikt vil redusert arbeidsgiveravgift for personer under 25 år redusere kostnadene for bedrifter med arbeidstakere under 25 år. Isolert sett kan dette også føre til at arbeidsgivere ønsker å ansette flere arbeidstakere i denne aldersgruppen, noe som kan fortrenge ansatte i eldre aldersgrupper. Fritaket vil også føre til lavere kostnader og økte overskudd for arbeidsgiverne. Dette kan øke lønnskravene blant de ansatte slik at reduksjonen i arbeidsgiveravgiften fører til høyere utbetalt lønn. Det vil i så fall bidra til at virkningen på sysselsettingen blir mindre.

Endringen ville også krevd endringer i arbeidsgiveres lønns- og regnskapssystemer. I tillegg vil det også få administrative og systemtekniske konsekvenser som vil kunne være krevende å gjennomføre for Skatteetaten.

Plikten til å betale arbeidsgiveravgift og avgiftens størrelse er løstrevet fra den ansattes trygdemedlemskap.

I Skatteutvalget (NOU 2022: 20) ble det gitt en nærmere redegjørelse av hvordan arbeidsgiveravgiften og trygdeavgiften er koblet til trygdesystemet, se punkt 6.3.3 i utredningen.

SPØRSMÅL NR. 1852**Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 10. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Nytt hovedsjukehus i Moelv innunder Sykehuset Innlandet har vært i støpeskjeen i 20 år. 10. april avgjør Helse Sør-Øst om det sendes lånesøknad for å kunne realisere bygget, med mål om å være en del av statsbudsjettet for 2026. Senterpartiet i Oppland har ivret for nytt sykehus i snart 15 år for å bedre helsetilbud og best mulig bruk av dyrebar kompetanse i helsevesenet, samtidig som desentraliserte tilbud styrkes.

Ser statsråden lys i tunnelen for å kunne realisere nytt sykehus i Moelv med bevilgning i statsbudsjettet for 2026?

BEGRUNNELSE:

Det er også reist spørsmål fra lokalt hold rundt krav om tilfluktsrom, som statsråden også gjerne må avklare forholdene rundt.

Svar:

Styret i Sykehuset Innlandet HF vedtok i møtet 25. mars 2025 en anbefaling til Helse Sør-Øst RHF om å søke lån til finansiering av Mjøssykehuset og tilknyttede investeringsområder (sak 033-2025 Videreutvikling av Sykehuset Innlandet – konseptfasen steg 2). Som representanten viser til, skal saken behandles av styret i Helse Sør-Øst RHF i møtet 10. april 2025 (sak 036-2025 Sykehuset Innlandet HF – konseptfase for videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF).

Dersom styret i Helse Sør-Øst RHF 10. april vedtar at det skal sendes lånesøknad inn mot 2026-budsjettet, i tråd med administrasjonens forslag, så vil regjeringen på vanlig måte vurdere søknaden i forbindelse med statsbudsjettprosessen. Jeg er godt orientert om saken og har vært på besøk på sykehustomten. Jeg er videre opptatt av at Helse Sør-Øst RHF skal komme i gang med bygging av nytt Mjøssykehus.

Et stortingsvedtak fra 1998 gir utbyggere fritak fraplikten til å bygge tilfluktsrom i nye bygg. Regjeringen har i Totalberedskapsmeldingen (Meld. St. 9 (2024–2025)) foreslått at Stortinget opphever dette vedtaket. Meldingen er nå til behandling i Stortinget. Forutsatt at Stortinget opphever beslutningen om midlertidig suspensjon avplikten til å bygge tilfluktsrom i nye bygninger, vil regjeringen snarlig sende på høring et forslag til justeringer av regelverket med nye kriterier for krav til bygging av permanente beskyttelsesrom som skal verne befolkningen mot skader ved krigshandlinger. I påvente av Stortingets vedtak vil Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) ikke avvike gjeldende praksis med å innvilge fritak fra å bygge tilfluktsrom i nye bygninger. Dette vil gjelde til nytt regelverk og kriterier er på plass.

Helse Sør-Øst RHF og Sykehuset Innlandet HF vil som utbygger måtte forholde seg til det til enhver tid gjeldende regelverk innen området. Hvilke konsekvenser forslaget som nå er til behandling i Stortinget vil få for nytt Mjøssykehus, vil følge av nytt regelverk når dette foreligger.

SPØRSMÅL NR. 1853**Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 11. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Når kommer ekspertgruppen som utreder virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter med sine anbefalinger og vil de behandles i Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen kom i 2024 med en handlingsplan for sirkulær økonomi, hvor de også nedsatte en ekspertgruppe som skal utrede virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter.

Da handlingsplanen ble presentert ble det sagt at ekspertgruppen skulle levere en samlet rapport og anbefaling innen april 2025.

Svar:

Jeg viser til mandatet til ekspertgruppen for utredning av virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter, hvor det kommer frem at «[...] gruppen skal levere en samlet rapport og anbefaling senest innen april 2025». Videre viser jeg til Stortingets vedtak 94 for Statsbudsjettet 2025:

«Stortinget ber regjeringen gi ekspertgruppen for sirkulære aktiviteter et tilleggsoppdrag om å utrede en tekstilavgift. Utredningen skal leveres innen april 2025».

Som oppfølging av Stortingets vedtak fikk ekspertgruppen tilleggsoppdraget om å utrede en tekstilavgift 8. januar 2025. Utredningen av en tekstilavgift vil inngå i ekspertgruppens endelige rapport. Det er planlagt lansering av rapporten i uke 22.

Regjeringen vil vurdere ekspertgruppens anbefalinger når rapporten foreligger. Stortinget vil involveres på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1854

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 9. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva har regjeringen gjort for å utrede avgifter på bruk av førstegangsbruk av ikke-fornybare naturressurser, og hvor står dette arbeidet nå?

BEGRUNNELSE:

SV deler regjeringens ambisjon om å gå fra en lineær til en sirkulær økonomi. I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil “utrede regime for avgifter på bruk av førstegangs bruk av ikke-fornybare naturressurser”, og vi lurte derfor på hva regjeringen har gjort og planlegger å gjøre på dette området.

Svar:

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil «utrede et mulig regime for avgifter på bruk av førstegangs bruk av ikke-fornybare naturressurser og innføre en ordning med økt produsentansvar for produktets levetid.»

Med ikke-fornybare naturressurser forstås normalt ressurser som naturen bruker svært lang tid på å produsere. Viktige ikke-fornybare naturressurser er radioaktive grunnstoff, metaller og mineraler, fossil energi i form av råolje, naturgass og kull samt masser som sand, grus, pukk og naturstein.

Naturressurser kan gå gjennom svært lange verdikjeder fra de blir tatt ut av sin naturlige tilstand til de blir «brukt». Slike industrielle verdikjeder kan omfatte mange virksomheter i mange land. Det vil være krevende å avgjøre

re når en naturressurs blir brukt for første gang. Et alternativ til en avgift på førstegangs bruk vil være en avgift på selve uttaket av en naturressurs.

I Norge har vi allerede to skatter/avgifter som er nært knyttet til uttak av ikke-fornybare naturressurser. Særskatten på inntekter fra petroleumsutvinning er en skatt på meravkastningen (grunnrenten) som oppstår ved utvinning av olje og gass. Rettigheter til undersøkelser og utvinning av statens mineraler er omfattet av en særavgift under Nærings- og fiskeridepartementet.

Både Danmark og Sverige har avgifter på uttak av enkelte ikke-fornybare naturressurser som sand og grus. Danmark innførte i 1990 en afgift af råstoffer. Avgiften omfatter virksomheter som utvinner eller importerer over 200 m³ råstoff per år. For 2025 er avgiftssatsen 5,56 DKK per m³. Sverige innførte i 1996 en naturgrusavgift. Avgiften omfatter virksomheter som tar ut naturgrus. For 2025 er avgiftssatsen 23 SEK per tonn naturgrus.

Regjeringen la 14. mars 2024 frem Handlingsplan for en sirkulær økonomi. Samtidig ble det oppnevnt en ekspertgruppe for utredning av virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter. Ekspertgruppen fikk i mandatet blant annet i oppgave å «gjøre en helhetlig utredning av virkemidler som kan fremme sirkulære aktiviteter som gir bedre utnyttelse av fornybare og ikke-fornybare ressurser, bærekraftig produksjon og forbruk, og økt verdiskaping. (...) Utredningen skal inkludere vurderinger av og eventuelle forslag til endringer i skatte- og avgiftssystemet.» Avgifter på ikke-fornybare naturressurser ligger derfor innenfor ekspertgruppens mandat.

Ekspertgruppen skal snart levere sine anbefalinger. Regjeringen vil vurdere oppfølging av ekspertgruppens

anbefalinger etter at ekspertgruppen har avgitt sin rapport.

SPØRSMÅL NR. 1855

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 11. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Regjeringens nye klimamål på 70-75 % klimakutt innen 2035 vil kreve store mengder kraft og nett.

Kan statsråden avklare hvor mange ekstra TWH med kraft som kreves for å nå klimamålene i 2035, samt hvor store investeringer i kraftnett man som behøves for å muliggjøre dette?

BEGRUNNELSE:

34 TWH er kraftmengden som Miljødirektoratet mener er nødvendig for at Norge kan innfri målet om 55 prosent utslippskutt innen 2030. Regjeringens utnevnte Energikommisjon regnet seg fram til at Norge trenger «minst 40 TWh» kraft til all elektrifisering som er planlagt.

I rapporten «Framskriving av nettleie i lokalt distribusjonsnett 2024-2030» beregner NVE økt investeringsbehov i kraftnettet som følge av økt strømforbruk. NVE tror forbruket skal øke med 22 TWh fram til 2030. Det er planlagt å investere rundt 170 milliarder kroner fram til 2030.

170 milliarder var for 22 TWH, samt oppgradering og slikt. Nye klimamål vil øke kraft- og nettbehovet vesentlig mer. Det er særst interessant å høre hvilke tall regjeringen opererer med hva gjelder kraft- og nettinvesteringer for å nå klimamålene.

Svar:

Regjeringen foreslår et klimamål for 2035 som innebærer utslippskutt på minst 70–75 prosent sammenlignet med 1990. Klimamålet vil bli meldt inn til FN som Norges nasjonalt fastsatte bidrag under Parisavtalen, og vil lovfestes i norsk rett gjennom endringer i klimaloven. Klimaloven legger ikke føringer på hvilke politiske løsninger, veivalg og virkemidler som skal tas i bruk for å oppfylle de lovfestede klimamålene. Selv om det foreslåtte målet åpner for kjøp av utslippsreduksjoner utenfor EU/EØS, er regjeringen tydelig på at målet i hovedsak skal nås gjennom nasjonale tiltak og gjennom samarbeidet med EU.

Norge skal fortsette å redusere nasjonale utslipp og legge til rette for en gradvis omstilling. Tilstrekkelig tilgang på utslippsfri kraftproduksjon er viktig for at Norge skal bli et lavutslippssamfunn i 2050. Kraftforsyningen må derfor utvikles på en måte som gir rom for fortsatt nedgang i den fossile energibruken. Det krever økt kraftproduksjon, styrket overføringskapasitet i nettet og mer effektiv bruk av energi og eksisterende nett. Regjeringen satser derfor både på vannkraft, solkraft og vindkraft på land og til havs, og fører en ambisiøs politikk for energiomstilling og energieffektivisering. Kraftsystemet styrkes gjennom økt overføringskapasitet i strømmettet. Dette arbeidet er regjeringen godt i gang med.

Norges utgangspunkt er godt. Vi har et kraftsystem uten utslipp basert på produksjon fra fornybare energikilder og som har god reguleringsevne. Med normale værforhold har Norge i dag et beregnet kraftoverskudd på om lag 15 TWh. Utviklingstrekk internasjonalt og de siste års særskilte situasjon i energimarkedene har medført at veksten i energiforbruk i flere land, inkludert Norge, går saktere enn tidligere antatt. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) anslår i årets rapport om tilstanden i kraftsystemet at kraftbalansen i et normalår synker til 11 TWh i 2029. En slik nedgang er svakere enn tidligere anslag fra NVE.

Det er viktig å se klima- og energipolitikken i sammenheng. NVE har fått i oppgave å gjennomføre regelmessige analyser av hvordan ulike utviklingstrekk og målsettinger på blant annet klima- og energiområdet påvirker kraftsystemet. De første forenklede analysen kom i fjor og ga nyttig kunnskap om hvordan ulike klimatiltak kan påvirke kraftforbruk, kraftbalanse og -pris.

Analysene baserer seg på, og supplerer, kunnskapsgrunnlaget utarbeidet av Miljødirektoratet og presentert i rapporten «Klimatiltak i Norge: Kunnskapsgrunnlag 2024». I rapporten har Miljødirektoratet anslått et kraftbehov ved ulike identifiserte tiltak for utslippsreduksjoner i Norge mot 2030 og 2035. Dersom alle de nasjonale utslippsreduserende tiltakene i Miljødirektoratets rapport gjennomføres vil norske utslipp være 63 prosent lavere

i 2035 enn de var i 1990. Samlet tilsvarende tiltakene et økt kraftbehov på 43 TWh fra 2022 til 2035. Rundt halvparten av denne forbruksøkningen ligger imidlertid allerede inne i NVEs basisbane for kraftmarkedet.

Samtidig er det viktig å merke seg at NVEs første forenklete analyser illustrerer én mulig utviklingsbane for utslippskutt. For eksempel er ikke tiltakene i regjeringens Klimastatus og -plan de samme som ligger til grunn i rapporten «Klimatiltak i Norge» og dermed for NVEs analyser, og motsatt. Rapporten til Miljødirektoratet viser et potensiale for utslippsreduksjoner, og det er flere tiltak i rapporten som i dag ikke er en del av regjeringens planlagte politikk i Klimastatus- og plan. Virkningen av klimatiltak på kraftsystemet avhenger av hvilke faktiske tiltak og virkemidler som gjennomføres. Ulike typer utslippsreduksjoner og tiltak krever ulike mengder kraft, med ulike konsekvenser for effektuttak i enkeltregioner, og for det samlede kraftforbruket.

Regjeringen er tydelig på at det nye klimamålet i hovedsak skal nås gjennom nasjonale tiltak og gjennom samarbeidet med EU. Det innebærer at Norge skal fortsette å redusere nasjonale utslipp. Samtidig er om lag 150 norske virksomheter inkludert i EUs kvotesystem. Disse står overfor en pris på utslippene som gir incentiver for utslippskutt. Systemet er også lagt opp slik at de norske virksomhetene samarbeider med rundt 10 000 andre virksomheter i Europa om en felles reduksjon av utslippene. Har en virksomhet i Danmark mulighet til å kutte utslipp billigere enn en virksomhet i Norge, legger systemet opp til at den danske virksomheten kutter utslippene først. Den samlede utslippsreduksjonen er likevel den samme. Utslippskutt som norske kvotepliktige virksom-

heter utløser i andre land som deltar i kvotesystemet, skal godskrives Norges måloppnåelse for både 2030, 2035 og 2050.

Utslippseffekten av klimakvotesystemet regnes med andre ord samlet for EU og Norge. Dette innebærer at det ikke er et én-til-én-forhold mellom kutt i Norge og oppfyllelsen av det foreslåtte målet på minst 70–75 prosent i 2035. Eventuelle kjøp av utslippsreduksjoner utenfor EU/EØS vil også komme i tillegg. At klimamålet for 2035 ikke setter et konkret nivå for nasjonale utslipp er likevel ikke til hinder for at Norge har som mål å legge til rette for omstilling av norsk økonomi til lavutslippssamfunnet og betydelige utslippsreduksjoner nasjonalt gjennom troverdig og effektiv virkemiddelbruk. Selv om usikkerheten er stor, anslås det med allerede vedtatt politikk og med effekten av regjeringens planlagte politikk i Klimastatus- og plan for 2025 at utslippene i Norge vil bli 47 prosent lavere i 2035 sammenlignet med 1990. Når vi inkluderer den anslåtte effekten av EUs kvotesystem i 2035, kan vi legge til grunn et utslippsnivå i 2035 som er 67 prosent lavere enn i 1990.

Oppsummert vil virkningen på kraftsystemet og kraftforbruk som følge av overgangen fra fossilt til fornybart være større jo høyere andel av utslippskuttene som gjennomføres i Norge, og mindre jo mer som gjennomføres ved bruk av fleksibilitet i EU-samarbeidet eller gjennom kjøp av utslippsreduksjoner i andre land utenfor EU. Det vil igjen påvirke kraftsystemet, behovet for nettinvesteringer og forbruksutviklingen, sammen med andre utviklingstrekk i samfunnet fremover, som økt elektrifisering generelt, etablering av ny industri, og økonomisk utvikling.

SPØRSMÅL NR. 1856

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 10. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at Posten sikrer prioritering av samfunnsmessige varer som ferskvarer, medisiner og reservedeler til viktig infrastruktur ved flyfrakt til Svalbard, og at dette ikke fortrenses av mindre viktige postforsendelser?

BEGRUNNELSE:

Visit Svalbard uttrykker 26. mars i et høringsinnspill til Postutvalgets rapport bekymring for at nedleggelsen av det dedikerte postflyet til Svalbard har skapt alvorlige utfordringer for forsyningssikkerheten til Longyearbyen. Frakten skjer nå med rutefly, hvor postpakker ofte prioriteres foran nødvendige varer for befolkningen. Dette har ført til risiko for manglende leveranser av medisiner, deler til kritisk infrastruktur og dagligvarer.

Posttjenester er avgjørende for livskvaliteten og beredskapen i Longyearbyen, og defineres som en kritisk samfunnsfunksjon. I dag er det mangel på tydelige krav til prioritering av samfunnskritisk post, selv om postloven § 17 åpner for dette.

Regjeringen har etablert en midlertidig fraktordning for 2025, men det trengs en varig og forutsigbar løsning. Det må være et mål at viktige varer til befolkningen ikke havner bakerst i køen bak pakker med forbrukerartikler. Svalbard er en del av Norge og likeverdige posttjenester og trygghet for at samfunnskritiske leveranser når frem må også gjelde her.

Svar:

De leveringspliktige posttjenestene er definert i postloven og omfatter formidling av produktene brevpost inntil 2 kg, aviser og blad i abonnement inntil 2 kg og lettgods inntil 20 kg, det siste avgrenset til «Norgespakke stor», jf. postloven § 7 første ledd. Det er Posten Bring (Posten) som er ansvarlig for de leveringspliktige tjenestene som direkte utpekt tilbyder.

Posten har informert meg om at leveringen av leveringspliktig post til/fra Svalbard sikres gjennom egne avtaler med rutefly. Brevposten som er leveringspliktig til og fra Svalbard utgjør ifølge Posten små volum og få kilo,

omtrent på størrelse med en trillekoffert. Posten oppgir at større leveringspliktige pakker, produktet «Norgespakken stor», går med båt, i tråd med avtalen mellom Posten og Lokalstyret, etter vedtak fra Samferdselsdepartementet.

Andre posttjenester som ikke er leveringspliktige håndteres etter kommersielle avtaler.

Frakt av dagligvarer og medisiner er ikke leveringspliktig post. Denne typen forsendelser går også med rutefly. Når det gjelder frakt av legemidler til apotek i utkantstrøk så skal legemiddelgrossistene sikre levering innen en frist på 48 timer. Per i dag er det ikke gjort unntak for leveranser til Svalbard på generell basis. Myndighetene kan ikke med grunnlag i legemiddelverket pålegge rutefly å prioritere disse forsendelsene.

Stortinget bevilget, etter regjeringens forslag, 15 mill. kroner til Longyearbyen lokalstyre i nysalderingen av 2024-budsjettet til støtte for å opprettholde fraktkapasitet mellom Svalbard og fastlandet i 2025, inntil de lokale aktørene har kommet frem til en langsiktig løsning. Den økte bevilgningen ble foreslått som et ekstraordinært omstillingstilskudd. Lokalstyret viser til at man allerede har gjennomført ekstraordinær flyfrakt til Svalbard i 2025, og at man samtidig jobber langsiktig for å etablere en mer forutsigbar plan med nok kapasitet for frakt til Longyearbyen, på noe sikt.

SPØRSMÅL NR. 1857

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 11. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Aftenposten rapporterte 01.04 om at Norge har en av de laveste prisene i Europa på underveisavgiftene som kreves for å fly i luftrommet vårt.

Kan statsråden redegjøre for hvorfor Norge legger seg på et lavere nivå enn andre europeiske land, og om dette er i tråd med regjeringens klimapolitikk, samt gi en fullstendig oversikt over avgiftsnivået i alle andre europeiske land sammenlignet med det norske?

Svar:

Det korte svaret er at avgiftsnivået for underveisavgiften er regulert av felleseuropeisk regelverk der prinsippet er at avgiftene spiller kostnadene med å yte flysikringstjenester

er til trafikken. Lavt avgiftsnivå er generelt uttrykk for en kostnadseffektiv tjenesteproduksjon.

For å svare representanten Hansson mer utførlig, er det først på sin plass å minne om at det felleseuropeiske regelverket som regulerer tjenesteytingen, og også avgiftsfastsettelsen. Regelverket har som generell målsetting å fremme ikke bare kostnadseffektive flysikringstjenester, men også å sikre kvalitativt gode tjenester og målsetting for redusert miljøpåvirkning. Dette er monopolstjenester som typisk ytes av statlige virksomheter i hvert enkelt land og den felleseuropeiske lovgivningen skal bidra til en bedre koordinering og samtidig sikre kvalitet (sikkerhet og kapasitet) og kostnadseffektivitet ved produksjon av disse flysikringstjenestene. Det er også satt krav for å minske miljøpåvirkning av de enkelte flyvningene.

Avgiftene for å fly gjennom det norske luftrommet er betaling for mottatte tjenester. Dette er strengt regulert internasjonalt og gjennom EU/EØS ved at avgiftene beregnes med utgangspunkt i de faktiske kostnadene Avinor har knyttet til tjenesteytingen. Beregningen av underveisavgiften gjøres isolert fra Avinors øvrige avgiftsberegning for bruk av lufthavninfrastrukturen og upåvirket av Avinors kommersielle inntekter.

Når det gjelder avgiftsberegning og innkreving av underveisavgift for de enkelte flyvningene, gjøres dette av organisasjonen EUROCONTROL på vegne av Norge (og alle de andre europeiske landene). Avgiftene settes årlig for det enkelte lands tjenesteyting/luftrom og er basert på akseptert kost for tjenesteytingen, hensyntatt prognoser for trafikkutvikling og resulterer i en såkalt enhetssats (unit rate). De enkelte flyvningene faktureres avgift som reflekterer beregnet flystrekning og vekt på flyet. Forenklet betyr dette at store og tyngre fly betaler en høyere avgift enn mindre og lettere fly, for den samme tjenesten. Grunnleggende er det også greit å minne om at det selvfølgelig ikke er anledning å forskjellsbehandle mellom flyselskaper basert på nasjonalitet.

For informasjon om nivået på underveisavgiften i de enkelte europeiske land viser jeg til EUROCONTROLS nettsider - <https://www.eurocontrol.int/ServiceUnits/Dashboard/EnRouteUnitRatesInForce.html>

Miljømålsettingene knyttet til flysikkerhetstjenestene styres ved å sette krav til såkalt horisontal flygeeffektivitet, altså å sammenholde faktiske fløyet distanse med den optimale/korteste. (Selv om dette ikke fullt ut tar hensyn til meteorologiske forhold eller flyselskapenes preferanser, gir det innsikt i valgte ruteføringer, bidrar til å minimere drivstofforbruk og utslipp og dermed forbedre den totale effektiviteten og miljøpåvirkningen.)

Det er flere årsaker til at Norge har et relativt lavt avgiftsnivå på underveisavgiften. Blant annet har Norge i motsetning til Sverige og Danmark (og tilsynelatende alle andre land i Europa) vedtatt ikke å fremføre store inntektstap fra pandemiårene i avgiftsberegningen for 2025 og videre de neste fem årene. (Bare for Sverige utgjør dette 460 MSEK av avgiftsgrunnlaget for 2025). Avinor har gjennomført re-organisering og effektivisering av driften. Samtidig har Avinor lavt pådrag av store investeringer i 2025. De materialiserer seg først litt frem i tid med innføringen av nytt ATM-system i samarbeid med internasjonale partnere. Det er også verdt å trekke frem den historisk svake kronekursen holdt opp mot euro.

Det er klart at rene overflygninger av det norsk-kontrollerte luftrommet er av stor betydning for den relativt lave avgiftssatsen. Det er riktig som det opplyses om i artikkelen i Aftenposten at omtrent halvparten av avgiftsprovenyet skriver seg fra rene overflygninger, altså trafikk som hverken lander eller tar av i Norge. Disse flygningene flyr i snitt betydelig lengre distanse og med tyngre fly enn innenlands- og utenlandstrafikken. De bidrar dermed til å kunne holde et lavere avgiftsnivå enn ellers mulig.

I svar datert 26. mars nevner statsråden overordnet hva rettsaktene inneholder, men sier ingenting om på hvilken måte hver enkelt rettsakt er problematisk for Norge utover generelle betraktninger om energimarkedet.

I siste linje i svaret nevner statsråden at det er ønskelig med tilpasninger til en av forordningene, men sier ingenting om hvorfor dette er ønskelig. Det sies heller ingenting om hvordan man tenker å oppnå tilpasninger i en forordning. Forordninger skal som kjent innføres ordrett, mens det for direktiver er mulig med tilpasninger. Jeg ber om at dette punktet utdypes til glede for alle jurister med spesialisering i EU-rett.

SPØRSMÅL NR. 1858

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 22. april 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Jeg viser til spørsmål om dem fem gjenstående rettsaktene i ren energipakken som ble stilt 18. mars, og besvart 26. mars. Statsråden besvarte ikke de tre spørsmålene som ble stilt, og spørsmålene stilles derfor på nytt.

BEGRUNNELSE:

18 mars stilte jeg følgende tre spørsmål:

1. Hvilke konkrete nasjonale interesser er det regjeringen mener blir utfordret av de fem gjenstående rettsaktene i renenergipakken fra EU, som rettferdiggjør at regjeringen velger å utsette implementeringen av dem i norsk rett i minimum fem år?

2. Hvilke utfordringer vil det eventuelt skape for norske aktører at rettsaktene ikke blir implementert før tidligst i 2030?

Jeg kan ikke se at statsråden kom inn på dette temaet i sitt svar av 26. mars.

3. Hvilke konsekvenser vil utsettelsen få for implementeringen av andre EØS-relevante rettsakter på energiområdet [som er vedtatt etter 2018/2019)?

Dette spørsmålet ble heller ikke besvart.

La meg til slutt minne om at statsministeren fikk spørsmål om det samme temaet i spørretimen i slutten av mars, og at han da viste til at det var fagstatsråden som måtte besvare spørsmål knyttet til dette. Spørsmålene er nå stilt flere ganger både muntlig og skriftlig, til både energiministeren, utenriksministeren og statsministeren, uten at det har brakt oss videre.

Det bes derfor om at statsråden denne gangen legger seg i selen for å svare utfyllende og dekkende på spørsmålene som stilles.

Svar:

Når det gjelder første spørsmål, er dette tydelig besvart ved flere anledninger. Siden 2022 har vi sett en helt spesiell situasjon i det europeiske energi- og kraftmarkedet, med høye og ustabile priser. En situasjon som heldigvis gradvis har endret seg til det bedre gjennom 2023 og 2024, men kraftsystemene i Europa har samtidig gjennomgått store endringer. Russisk gass fases ut etter angrepet på Ukraina. Nedlegging av regulerbar kraftproduksjon og økt utbygging av væravhengig produksjon har i tillegg gjort det europeiske kraftsystemet mer sårbart for endringer i værforhold, og som i enkelte situasjoner kan gi knapphet på kraft. Det er også utfordringer knyttet til enkelte EU-lands nasjonale energipolitikk, herunder spørsmål om budområder. Regjeringen mener derfor ikke det er riktig å knytte oss tettere til det europeiske kraftmarkedet ved å innlemme disse rettsaktene i EØS-avtalen slik situasjonen er nå.

Jeg merker meg at spørsmålsstilleren er særlig interessert i spørsmålet om mulige EØS-tilpasninger til en forordning. Representanten har rett i at EUs forordninger skal gjennomføres ordrett, mens direktivene gir medlemslandene større frihetsgrader i nasjonal gjennomføring. Gjennomføringen i EØS/EFTA-landene er imidlertid også avhengig av hva som avtales i EØS-komitebeslutningen. Det er krevende å få tilpasninger til forordninger, men ikke umulig. Et eksempel her er EØS-komitebeslutningen for tredje energimarkedspakke. EØS-tilpasningene til tredje energimarkedspakke er omfattende, og viser hva som er mulig å få til ved en god dialog med EU-siden. Tilpasningene omfatter ikke bare direktiver, men også forordninger.

Som jeg også opplyste om i mitt forrige svar, jobber vi nå med å vurdere EØS-innlemmelse av forordningen

om energi- og klimaplaner (styringssystemforordningen). Utvalgte bestemmelser knyttet til klima ble i 2019 innlemmet i EØS-avtalens protokoll 31 som del av avtalen om felles oppfyllelse av utslippsmålene for 2030. Det er flere EØS-rettslige problemstillinger som gjør seg gjeldende ved innlemmelse av de energirelaterte bestemmelsene.

Representanten ønsker videre et tydeligere svar på hvilke utfordringer det eventuelt vil skape for norske aktører at rettsaktene ikke blir implementert før tidligst i 2030. Generelt er det viktig å unngå et stort etterslep i innlemmelse av EØS-relevant regelverk, siden private aktører i EU og EFTA-landene da må forholde seg til ulike regelverk. Et stort etterslep kan også ha negative konsekvenser for offentlige aktørers deltakelse i EUs samarbeidsorganer. Dette må imidlertid ses i forhold til ulempene ved å kople seg tettere til et ustabilt europeisk kraftmarked. Regjeringen har vært tydelig på at markedsregelverket i «Ren energi-pakken» er EØS-relevant, og at det er ikke snakk om å benytte reservasjonsretten. Vi vil jobbe sammen med EU og europeiske land om å forbedre det europeiske kraftsystemet, og vi vil fortsette dialogen med EU om EØS-innlemmelse av markedsreglene, inkludert det reviderte regelverket fra 2024.

Når det gjelder andre EØS-relevante rettsakter på energiområdet vedtatt etter 2018 og 2019 jobber departementet videre med disse på ordinær måte.

SPØRSMÅL NR. 1859**Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 9. april 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil utenriksministeren leggja press på overgangsregjerinnga i Syria slik at dei melder seg inn i Den internasjonale straffedomstolen, og vil Noreg stilla opp med ressursar slik at domstolen kan starta opp etterforsking så snart som råd?

GRUNNGJEVING:

Den siste tida har det kome urovekkande nyhende om lynsjing og drap av sivile alawittar og kristne i Syria. Det er uklart kva omfang valdshendingane har, og kva rolle dei nye styresmaktene har i dei.

At Assad-regimet var skuldig i grove brot på menneskerettane er derimot heva over tvil. Det er viktig at både nye og tidlegare brotsverk vert etterforska og dei ansvarlege vert straffa. Straffefridom gir grobotn for lynsjing og utanomrettsleg vald som vil ramma uskuldige, og gjer forsoningsprosessen mellom dei ulike folkegruppene i Syria svært vanskeleg.

Syria har ikkje eit skikkeleg rettssystem og har behov for internasjonal støtte i denne prosessen. Syria treng Den internasjonale straffedomstolen, men landet er ikkje medlem av ICC.

Svar:

Syria står overfor store utfordringar etter å ha levd under det undertrykkjande Assad-regimet i over 50 år, og med ein blodig krig i 13 år. Mange menneskeliv er tapte, mange menneske er forsvunne, det er store materielle øydeleggingar og mange har flykta eller har vorte fordrive.

Valdshendingane me så gå føre seg i det vestlege Syria i midten av mars er svært urovekkjande og blir teke på djupt alvor. Noreg har gitt tydeleg uttrykk for at dei skuldige må stillast til ansvar og for kva forventningar me og det internasjonale samfunnet har til dei nye syriske styresmaktene. Dette vart formidla mellom anna i Brussel 17. mars då statssekretær Kravik møtte utanriksministeren i Syria i samband med den årlege Syria-konferansen som EU arrangerer. Dei syriske styresmaktene har sett ned ein kommisjon for å granska kva som skjedde. Kommisjonen må vera uavhengig og open om arbeidet sitt, og han må gje rom til å utføra oppdraget.

Andre alvorlege overgrep og brotsverk i Syria, inkludert dei som vart gjort over fleire tiår under Assad-regima, bør også undersøkjast. Det er folgeleg viktig at ar-

beidet til kommisjonen blir følgt av eit rammeverk for ei breiare gransking, og som dekkjer ein lengre tidsperiode.

Det er eit generelt prinsipp i internasjonal strafferett at statane sjølv har hovudansvaret for å etterforska og straffefølgja eventuelle brotsverk. Normalt har det lokale rettsapparatet best tilgang på vitne og anna bevismateriale. Den internasjonale straffedomstolen (ICC) har ei komplementær rolle og kan etterforska saker der statane manglar evne eller vilje til sjølv å straffefølgja.

Kampen mot straffritak for dei mest alvorlege internasjonale brotsverka krev samordna innsats frå alle statar. Noreg oppmodar alle land til å bli statspart til Roma-vedtektene som oppretta ICC. Eit land kan også gi ICC jurisdiksjon til å etterforska brotsverk gjort på territoriet deira eller av borgarane deira, utan å bli statspart. Me oppmodar andre land til også å vera tydelege i si støtte til ICC, og til å samarbeida fullt ut med domstolen.

I dei årlege budsjettforhandlingane i ICC arbeider Noreg for at domstolen til kvar tid skal ha tilstrekkelege ressursar til å utføra oppgåvene sine, men også fleksibilitet til å handtera løpande utvikling. I lys av det konfliktbiletet me no står overfor meiner me derfor at budsjettet bør aukast, slik at domstolen ikkje blir avhengig av ad hoc-bidrag i samband med konkrete situasjonar.

Det finst tre særskilde FN-organ som jobbar med dokumentasjon og etterforsking av menneskerettsbrot i Syria. The International, Impartial and Independent Mechanism (IIIM), som skal hjelpa til i etterforsking og rettsforfølging av personar ansvarleg for dei mest alvorlege brotsverka under internasjonal lov gjort i Syria sidan mars 2011, er eitt av desse organa. Noreg har støtta og samarbeidet med IIIM. Det finst også frivillige organisasjonar som arbeider på dette feltet, og som Noreg har kontakt med.

Regjeringa støttar uttalte ambisjonen til den syriske overgangsregjeringa om eit fredeleg og fritt Syria der alle syrarar er respekterte og inkluderte, og der grunnleggjande rettar blir varetekne for alle. Å sikra vern av sivile og styrkja den nasjonale tryggleiken er avgjerande for ein fredeleg og inkluderande politisk overgang. Forventningane til dei syriske styresmaktene er høge og utfordringane enorme, men risikoen ved å la vera å støtta Syria i denne kritiske fasen vil vera endå større, både for det syriske folket, nabolanda, Europa og for Noreg.

SPØRSMÅL NR. 1860**Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 11. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hvordan forklarer finansministeren det store avviket mellom den virkelighetsbeskrivelsen regjeringen kommuniserer – og de faktiske nøkkeltallene fra SSB, som peker i motsatt retning, blant annet når det kommer til nyetablerte foretak, jobbvekst i privat sektor og investeringer i fastlandsøkonomien, og har regjeringen tilgang til annen informasjon om utviklingen i norsk økonomi og kan denne deles med Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen forsøker å tegne et bilde av en norsk økonomi som går godt – vi hører om høyt investeringsnivå og rekordmange gründere. Men dette glansbildet står i sterk kontrast til hva statistikken faktisk viser. Ifølge SSB har vi nå hatt tre år på rad med nedgang i etableringen av nye foretak og aksjeselskaper. Vi må helt tilbake til finanskrisen i 2009 for å finne en større tilbakegang. I tillegg viser SSBs ferske rapport om økonomiske analyser at investeringene i fastlandsøkonomien falt med 4,9 prosent i fjor, og ventes å falle ytterligere 2,9 prosent i år. Samtidig viser tall at sysselsettingsveksten i hovedsak kommer i offentlig sektor, i fjor kom åtte av ti jobber i offentlig sektor. Videre øker utenforskapet: vi har aldri hatt flere på uføretrygd og arbeidsavklaringspenger. Ved utgangen av 2024 var det til sammen 531 575 personer på uføretrygd og arbeidsavklaringspenger.

Svar:

Norges utgangspunkt er godt. Prisveksten er kommet godt ned, og ledigheten har holdt seg lav. Etter to år med forholdsvis lav vekst i fastlandsøkonomien venter både Norges Bank, SSB og Finansdepartementet at veksten i år og neste år blir høyere, og arbeidsledigheten ventes å stabilisere seg på et lavt nivå.

Etter en kraftig økning i nyetablerte foretak under pandemien i 2020-21, har antallet avtatt noe de senere årene. I 2024 ble det etablert i gjennomsnitt litt mer enn 15 500 nye foretak per kvartal. Dette er høyere enn gjennomsnittet siden 2008 på om lag 15 000 bedrifter i kvartalet. Om en ekskluderer pandemiårene 2020-21, er det kvartalsvise gjennomsnittet siden 2008 på drøyt 14 500 etablerte bedrifter.

Fastlandsinvesteringene stortingsrepresentant Limi viser til, inkluderer næringsinvesteringer, boliginvesteringer og offentlige investeringer. I sin omtale av in-

vesteringsnivået har regjeringen henvist til næringsinvesteringene. Disse falt i fjor, men vokste de tre årene før det. Fremover venter både Finansdepartementet og Norges Bank, i henholdsvis Nasjonalbudsjettet 2025 og Pengepolitisk rapport 1/25, at næringsinvesteringene vil øke, mens SSB venter et fall.

Nasjonalregnskapstall viser at antall sysselsatte har økt med 148 000 personer fra 3. kvartal 2021 til 4. kvartal 2024, sesongjustert. Mer enn 80 prosent har kommet i privat sektor, noe som må ses i sammenheng med gjeninnhenting etter pandemien. De siste par årene har veksten i privat sektor avtatt, men i løpet av 2024 økte den litt igjen. I løpet av fjoråret var sysselsettingsveksten i privat sektor på om lag 11 000 personer, mens veksten i offentlig forvaltning var i underkant av 8 000.

SPØRSMÅL NR. 1861**Innlevert 2. april 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 23. april 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Situasjonen for blant annet den amerikanske klimaforskningen er svært alvorlig etter at den nye presidenten har begynt å kutte i bevilgningene og redusere friheten forskerne har. Jeg er glad ministeren i media deler denne bekymringen og sier til Adresseavisen 1. april bl.a.: "Jeg vil se på ulike ordninger og insentiver for å tiltrekke oss etablerte forskere."

Kan statsråden redegjøre for hvilke ordninger og insentiver hun ser på og det videre tidsløpet i dette arbeidet?

Svar:

Utviklingen i USA når det gjelder akademisk frihet og fri forskning og hvordan dette vil påvirke fri forskning i hele verden er svært bekymringsfull, og noe jeg tar på største alvor. Derfor har regjeringen i Meld. St. 14 (2024-2025) blant annet varslet at vi vil se på ulike ordninger og insentiver vi har og kan utvikle, for å tiltrekke oss flere etablerte forskere.

I den forbindelse har jeg gitt et oppdrag til Forskningsrådet om å foreslå ordninger som kan bidra til en styrket rekruttering av internasjonale etablerte forskere. Som et resultat av dette, lanserer Forskningsrådet en ny ordning som skal bidra til at Norge kan tiltrekke seg utenlandske forskere. Det er satt av 100 millioner kroner til denne ordningen. Forskningsrådet anslår at midlene kan dekke mellom 30 og 50 forskerstillinger, som kan rekrut-

teres inn i forskningssentre som Forskningsrådet allerede finansierer. Forskningsrådet ser på flere andre virkemidler som også kan være aktuelle å benytte eller videreutvikle slik at de treffer dette formålet. Jeg er opptatt av å finne løsninger som raskt kan bidra til økt rekruttering.

Jeg mener det ikke er hensiktsmessig å avgrense slike ordninger til forskere fra USA. Jeg er opptatt av at Norge skal være et attraktivt land for talentfulle studenter og forskere fra ulike deler av verden, inkludert fra USA. Ved amerikanske institusjoner arbeider det i dag forskere med mange ulike nasjonaliteter. I tiden fremover kan USA oppleves som et mindre attraktivt land å reise til for dyktige forskere fra hele verden.

Departementet har nylig lyst ut et analyseoppdrag der formålet er å skaffe oversikt over hvilke barrierer som møter studenter og forskere som ønsker å søke seg til og arbeide i Norge. Denne analysen kan også bidra med kunnskap om effektive tiltak for en mer langsiktig rekruttering av etablerte forskere.

Norge følger også tett med på andre europeiske lands erfaringer og eventuelle tiltak. Blant annet tar Europakommisjonen i første omgang i bruk etablerte ordninger som stipendordningen Marie Skłodowska-Curie Actions og mobilitetsplattformen Euraxess for fremme mobilitet av talenter fra USA. Dette er ordninger som også Norge deltar i.

Jeg jobber bredt med å rekruttere flere etablerte forskere fra andre land til Norge, med mål om at Norge skal være et attraktivt land både å forske og studere i.

SPØRSMÅL NR. 1862**Innlevert 3. april 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 24. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Er finansministeren åpen for å vurdere regelendringer som gir ungdomsbedrifter anledning til å omsette for noe mer enn i dag, uten å måtte legge ned, og hvilke grep vil re-

gjeringen ta for å gjøre det enklere for ungdomsbedriftene å konvertere til fast virksomhet/AS?

BEGRUNNELSE:

Ungdomsbedriften Bordbrødrene på Tryggheim vgs har tatt markedet med storm, og gikk videre til NM i Ungt Entreprenørskap. Suksessen kommer imidlertid med en bismak: Nå må de enten stoppe salget eller legge ned.

Det skyldes dagens omsetningsgrense på 140 000 (over et skoleår/to inntektsår), som - meg bekjent - har stått stille siden år 2000. Når man tenker på hvor stor inflasjonen og prisøkningen har vært siden da, så har grensen nesten blitt halvert i reell verdi.

Med en god idé og dyktige ungdommer har vi flere eksempler på ungdomsbedrifter som har havnet i en slik skvis og blitt avvirket eller nedskalert. Bare på Tryggheim videregående skole i Rogaland finner vi i år to av dem.

Det er et paradoks at de mest vellykkede ungdomsbedriftene må legges ned, i en tid der vi heller burde oppmuntre flere til å drive bedrift videre. Jeg ønsker derfor å utfordre statsråden til å bidra til løsninger på denne problemstillingen, slik at ungdomsbedriftene kan omsette for noe mer enn i dag. Partiene bør også jobbe sammen for å gi ungdomsbedriftene som ønsker det god veiledning og en enklere overgang til fast virksomhet.

Svar:

Representanten Aleksander Stokkebø har to spørsmål.

Det første spørsmålet er om jeg er åpen for å vurdere regelendringer som gjør at ungdomsbedrifter kan drives videre selv om omsetningen overstiger 140 000 kroner i løpet av skoleåret. Spørsmålet synes å bygge på et premiss om at en ungdomsbedrift må legges ned når omsetningen ellers ville oversteget 140 000 kroner i løpet av et skoleår.

Det fremgår av mitt svar 20. mars 2025 på spørsmål nr. 1526 fra representanten Sveinung Stensland at det ikke er noen spesielle skatte- og avgiftsregler for ungdomsbedrifter. Det er heller ikke andre regler under mitt ansvarsområde som oppstiller noen grense for hvor høy omsetning slike bedrifter kan ha. Det finnes derimot regler for når skatteplikt oppstår for ellers skattefrie organisasjoner, hvilket også fremgår av forannevnte svar. Jeg gjentar for ordens skyld følgende fra dette svaret:

«For spørsmålet om skatteplikt følger det av Skatte-ABC punkt S-15.3.4.29 at elev-/ungdoms-/studentbedrifter tilsluttet Ungt Entreprenørskap i utgangspunktet anses som skattefrie, fordi slike bedrifter normalt ikke har erverv til formål. Formålet er læring. Omsetningen som en slik bedrift har i sin levetid (innenfor et skoleår), vil normalt realisere læringsformålet. Etter skatteloven er resultatet derfor at beløpsgrensen for økonomisk virksomhet som utløser skatteplikt (70 000 kroner per inntektsår, eller 140 000 kroner samlet for bedrifter som drives i to inntektsår), normalt bare vil være relevant når bedriften drives utenfor rammene satt av Ungt Entreprenørskap.

For merverdiavgift er det i forvaltningspraksis lagt til grunn at omsetning fra ungdomsbedrifter i regi av Ungt Entreprenørskap normalt ikke kan anses å ha skjedd innenfor rammen

av næringsvirksomhet, og at det derfor ikke oppstår plikt til å registrere seg i Merverdiavgiftsregisteret. Begrunnelsen, ifølge Merverdiavgiftshåndboken, er at en ungdomsbedrift først og fremst er utviklet som et pedagogisk og praksisrettet virkemiddel for elever i videregående skole, og at dette utgjør en integrert del av undervisningen uten å ha næring som formål.»

Selv om ungdomsbedrifter normalt ikke vil komme i en situasjon der bedriften blir skatte- eller merverdiavgiftspliktig, er håndtering av skatt og avgift en normal og integrert del av det å drive virksomhet i Norge. En eventuell skatte- og avgiftsplikt for en ungdomsbedrift vil oppstå på grunnlag av det samme regelverket som gjelder for andre virksomheter som ikke har erverv til formål. Skatteplikt er ikke noe hinder for videre drift av ungdomsbedrifter. Tvert imot vil elever som driver en ungdomsbedrift så godt at det oppstår skatte- eller avgiftsplikt, kunne tilegne seg verdifull kunnskap om denne siden av å drive virksomhet i Norge. Jeg kan derfor ikke se at det er gode grunner til å innføre egne skatte- og avgiftsmessige beløpsgrenser for ungdomsbedrifter.

Det andre spørsmålet er hvilke grep regjeringen vil ta for å gjøre det enklere for ungdomsbedriftene å konvertere til fast virksomhet/AS. Jeg har forelagt dette spørsmålet for næringsministeren, som har gitt følgende svar:

«Regjeringen mener det er positivt for næringslivet at elever under videregående opplæring får delta i praktiske aktiviteter som gir kunnskap og inspirasjon til fremtidig næringsvirksomhet.

Nærings- og fiskeridepartementet har etablert en søknadsbasert tilskuddsordning rettet mot aktører som kan tilby entreprenørskapsfremmende aktiviteter til elever under videregående opplæring. Målet for tilskuddsordningen er å bidra til å styrke interessen for og kunnskap om entreprenørskap hos elever som er i videregående opplæring, gjennom aktiviteter som kan gi elevene erfaring med entreprenørskap i praksis, inspirere elever til å velge en karriere som entreprenør, og bidra til etablering og/eller utvikling av fremtidig næringsvirksomhet.

Ordnningen forvaltes av Utdanningsdirektoratet og kriterier for tildeling er gitt i Forskrift om tilskudd til entreprenørskapsfremmende aktiviteter for ungdom.

Ungt Entreprenørskap er én av flere aktører som har mottatt tilskudd gjennom denne ordningen. Midlene er benyttet til aktiviteten «Ungdomsbedrift», som er et pedagogisk program som Ungt Entreprenørskap gjennomfører i samarbeid med skoler over hele landet.

Ifølge Ungt Entreprenørskap skal dette programmet gi elevene erfaring med opprettelse, drift og avvikling av en bedrift. Til representantens spørsmål knyttet til avvikling vil jeg derfor vise til Ungt Entreprenørskaps egne retningslinjer, og at det i regelverket for tilskuddsordningen ikke er satt verken beløpsgrenser for inntjening eller rammer som er til hinder for at deltakerne kan drive ordinær virksomhet etter at de har fullført opplæringsaktiviteten.

Ungdom som ønsker å videreføre sin forretningsidé fra en ungdomsbedrift i regi av Ungt Entreprenørskap, på linje med andre gründere og entreprenører, må således opprette en ordinær virksomhet. Departementet er ikke kjent med at Ungt

Entreprenørskap tilbyr veiledning eller overgangsordninger for elever som ønsker å gjøre dette, men førstelinjetjenestene i

kommunen og det næringsrettede virkemiddelapparatet kan bistå med råd og andre virkemidler for oppstartsbedrifter.»

SPØRSMÅL NR. 1863

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 22. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva mener finansministeren er de viktigste årsakene til at Norge nesten topper listen over matvareprisvekst i Europa, og kan finansministeren forklare hvorfor utviklingen her hjemme er så mye verre enn i EU og eurosone?

BEGRUNNELSE:

Finansministeren har tidligere vist til at prisveksten i Norge er på vei ned. Likevel viser ferske tall fra Eurostat at Norge ligger helt i toppen i Europa når det gjelder økningen i matvarepriser. På ti måneder har norske matvarepriser steget med hele 5,1 prosent – mer enn det dobbelte av gjennomsnittet i EU, og over tre ganger høyere enn i eurosone. Bare Ungarn har hatt høyere vekst. Dette rammer vanlige folk direkte – hver gang de handler i butikken. Og det er med på å holde renten høy, noe som rammer både husholdninger og næringsliv.

Svar:

De siste årene har både den generelle prisveksten og matvareprisveksten vært høy på tvers av land i Europa, inkludert Norge.

Prisveksten på mat tiltok i mange andre europeiske land langt tidligere enn i Norge. Av den grunn er det avgjørende å se på en tilstrekkelig lang tidsperiode for å få en fornuftig sammenligning på samlet prisvekst på mat de senere årene.

Tabell 1 viser veksten i matvarepriser i perioden januar 2021 til februar 2025 på tvers av europeiske land med utgangspunkt i Eurostats harmoniserte konsumprisindeks (HKPI), underkategori matvarer og alkoholfrie drikkevarer. Januar 2021 er valgt siden det var omtrent da inflasjonen begynte å tilta i flere land.

Som det kommer frem av tabellen, har norske matvareprisene steget mindre enn både snittet for EU, snittet for eurosone, og matvareprisene hos flere av våre europeiske naboer.

Tabell 1. Vekst i underindeksen for matvarer og alkoholfrie drikkevarer i HKPI. Prosentvis vekst fra januar 2021 til februar 2025.

Tyskland	34,7 pst.
EU	33,5 pst.
Sverige	32,7 pst.
Spania	32,6 pst.
Island	31,4 pst.
Euroområdet	29,9 pst.
Danmark	28,1 pst.
Norge	27,6 pst.
Italia	26,4 pst.
Finland	23,2 pst.

SPØRSMÅL NR. 1864**Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 9. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Helseministeren og regjeringen er opptatt av at effektive vaksiner tas i bruk.

Hvordan vil helseministeren sørge for at metodevurderingen fullføres slik at vaksinene mot vannkopper og helvetesild kan vurderes for statsbudsjettet 2026, og vil helseministeren be om at vurderingen av helvetesildvaksinen prioriteres, i tråd med svenske myndigheter, dersom vurderingen av vannkoppevaksinen blir ytterligere forsinket?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt tidligere spørsmål om vurdering av vaksiner mot vannkopper og helvetesild, samt helseministerens svar (ref. 15:1151 (2024–2025)). Jeg merker meg at svenske Folkhälsomyndigheten publiserte sin vurdering av helvetesildvaksinen i mai 2024 og av vannkoppevaksinen i oktober 2024. Norske myndigheter samarbeider med de fagmiljøene som sto bak den svenske utredningen.

Helseministerens svar tyder på at forsinkelsene skyldes kompleksiteten rundt vannkoppevaksinen. Men svenskene publiserte først vurderingen av helvetesildvaksinen, noe som tyder på at den er mindre komplisert å vurdere.

I vårt representantforslag viste vi til britiske myndigheters vurdering, som bygger på data fra USA, hvor vannkoppevaksinen ble innført i 1995. Både britiske og svenske myndigheter konkluderer med at vaksinen ikke fører til økt forekomst av helvetesild blant voksne. Disse dataene var tilgjengelige allerede i 2022. Hypotesen om økt risiko er dermed ikke ny og bør ikke gi nye forsinkelser.

To år etter oppstart av et nordisk samarbeid, publiserte Sverige sin rapport om helvetesild. Norske myndigheter har brukt tre år, og helseministeren antyder fortsatt ett år til med vurdering. Det framstår som urimelig at Norge bruker betydelig lengre tid enn Sverige og Storbritannia.

Oslo Economics anslår 20 000 nye tilfeller av helvetesild årlig i Norge, hvorav ca. 2.500 er alvorlige med langvarige smerter. Det betyr at rundt 60 000 mennesker har fått helvetesild, og 7 500 av dem alvorlig, mens metodevurderingen har pågått.

I debatten om vårt forslag anerkjente helseministeren at DMPs anbefaling om helvetesildvaksine for immunsupprimerte har ligget til behandling siden mai 2023.

Han viste til at dette naturlig vurderes sammen med FHIs arbeid. Disse pasientene er alvorlig syke og har et reelt behov. Vaksinen må i dag dekkes av den enkelte. FrP har derfor inkludert den for denne gruppen i sitt alternative statsbudsjett for 2025.

Svar:

Direktoratet for medisinske produkter (DMP) samarbeider med Folkehelseinstituttet (FHI) om metodevurderinger av vaksiner. Metodevurderinger er grunnlaget for FHIs anbefalinger til Helse- og omsorgsdepartementet om offentlig finansiering av vaksiner. Behovet for metodevurderinger er ifølge DMP økende, og departementet vil ta opp saksbehandlingstiden for metodevurderinger av vaksiner i styringsdialogen med DMP.

Arbeidet med metodevurdering av vaksiner mot vannkopper og helvetesild er prioritert og pågår. Departementet har fått bekreftet fra FHI at det er fremdrift i arbeidet, og en vurdering ventes i løpet av 2025. Departementet vil avvente en anbefaling fra FHI, og vil vurdere videre oppfølging i ordinære budsjettprosesser.

SPØRSMÅL NR. 1865**Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 22. april 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Hvordan etterleves Stortingets vedtak om å utnytte handlingsrommet lover og reglement åpner for, slik at Forsvaret i større grad benytter lokale og regionale tilbydere - konkret med tanke på a) Levering av brød til Porsangmoen. Hvem har anbudet per i dag og når løper denne kontrakten ut? b) Levering av ullsokker og kartanker til Forsvaret i nord. Hvem har anbudet per i dag og når løper denne kontrakten ut? c) Levering av arktiske stridsrasjoner.

Stiller anbudet krav om at hele volumet av frysetørkede måltidene produseres i Norge?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har det vært en rekke mediesaker om at Forsvaret vraker lokale og regionale leverandører av alt fra ullsokker og kartanker, til stridsrasjoner, brød og poteter, til fordel for leverandører lenger unna eller utenlands. For å endre på dette og i stedet styrke totalforsvaret vedtok et enstemmig Storting i Forsvarsforliket at:

«Forsvaret skal øke sin involvering med små og mellomstore leverandører der det er hensiktsmessig, for i større grad å benytte lokale og regionale tilbydere etter et nærhetsprinsipp. Lokalt næringsliv er en sentral del av totalberedskapen, og selvforsyning vil være avgjørende for at Forsvaret skal fungere også i krise og krig. Sivile verdikjeder bør være så nært de operative miljøene som mulig. Matforsyning er en viktig del av beredskapen.

Komiteen registrerer at igangsatte oppdrag til Forsvaret på dette området skal bidra til å legge til rette for raske og kosteffektive leveranser til forsvarssektoren samtidig som det søkes å oppnå positive ringvirkninger mellom næringslivet og Forsvarets tilstedeværelse i de operative områdene.

Komiteen ber om at forsvarssektoren gjør nødvendige justeringer i relevante reglement, avtaler og rutiner for å ivareta dette.

Komiteen viser til at FLO i flere anskaffelser viser til det ordinære regelverket for offentlige anskaffelser, hvor nærhet og beredskapsmessige konsekvenser ikke inngår som vurderingsgrunnlag.»

På denne bakgrunn fattet Stortinget i tillegg følgende vedtak i Forsvarsforliket:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Forsvaret utnytter handlingsrommet lover og reglement åpner for, slik at Forsvaret i større grad benytter lokale og regionale tilbydere.»

Nå er spørsmålet hvordan dette konkret følges opp av Forsvarsmateriell.

Svar:

Stortingets vedtak om å utnytte handlingsrommet som lover og regler åpner for slik at man i større grad benytter lokale og regionale tilbydere følges opp i de konkrete anskaffelsene i sektoren. Forsvaret og Forsvarsmateriell har fått delegert ansvar for å vurdere behov og fremforhandle og inngå avtaler. Forsvarsmateriell er gitt delegert ansvar for å inngå rammeavtaler i sektoren, mens Forsvarets driftsenheter selv kan gjøre mindre anskaffelser.

Det vurderes løpende hvilke behov det er hensiktsmessig å dekke ved sentralt inngåtte rammeavtaler, og hvilke behov som best løses med lokale kjøp.

Når det gjelder de konkrete avtalene det stilles spørsmål om, opplyser Forsvarsmateriell at det ikke er inngått en egen rammeavtale for levering av brød til Porsangmoen. Porsangmoen bruker rammeavtalen for "Levering av ferske brød- og bakervarer til Forsvaret" for delområdet Nord-Norge. Denne rammeavtalen ble inngått med Bakehuset Nord-Norge AS 16.12.2022. Den har en varighet på maksimalt 4 år, frem til 16.12.2026.

Videre leveres kartanker av Tova AS med en avtale som løper til 22.11.26.

Når det gjelder ullsokker pågår det en prosess for etablering av en rammeavtale for ullundertøy, inkludert ullsokker, i løpet av denne våren.

For arktiske stridsrasjoner er Forsvarsmateriell i ferd med å gjennomføre en anskaffelsesprosess for en ny rammeavtale. Kvalifikasjonsfasen av anskaffelsesprosessen er gjennomført. I konkurransegrunnlaget er det stilt krav til lokalisering av leverandørs produksjonslokaler, som blant annet betyr at det er stilt krav som forplikter leverandør å opprettholde produksjonslokaler i Norge gjennom hele rammeavtalens varighet.

SPØRSMÅL NR. 1866**Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 22. april 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Regjeringen og SV ble enige om et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i bygg i budsjettavtalen om revidert nasjonalbudsjett den 17. juni 2024.

Kan statsråden redegjøre for om denne avtalen oppfylles ved en årlig rapportering av hvor langt unna vi er målet om 10 TWh redusert strømforbruk i bygg, eller om avtalen forplikter regjeringen til å føre en politikk hvor strømforbruket i bygg faktisk reduseres i tråd med målet?

BEGRUNNELSE:

I budsjettavtalen fra 17. juni 2024 står det følgende:

«Stortinget ber regjeringen fastsette et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015 og rapportere tilbake til Stortinget om dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.»

I Energidepartementets proposisjon til statsbudsjettet for 2025 skriver departementet:

«I 2015 var strømförbruket i bygg om lag 65,6 TWh. I 2022 var det om lag 62,8 TWh. Strømförbruket må reduserast med 7,2 TWh til for at målet skal vere nådd i 2030.

Departementet vil orientere om statusen for målet om 10 TWh redusert strømförbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlikna med 2015 til Stortinget i dei årlege statsbudsjetta.»

I 2023 var strømförbruket i bygg 63,3 TWh. Da må strømförbruket reduseres med 7,7 TWh for at målet skal være nådd i 2030.

I «Energibruksrapporten 2024» skriver NVE om strømförbruket i husholdningene:

«Temperaturkorrigert strømförbruk i husholdningene hadde ved utgangen av oktober 2024 økt med rundt 1 TWh, sammenlignet med samme periode i 2023.»

I «Energibruksrapporten 2024» skriver NVE om strømförbruket i tjenesteytende sektor:

«I tjenesteytende næringer var oppgangen i strømförbruk per oktober 2024 på rundt 0,5 TWh, sammenlignet med tilsvarende periode i 2023.»

Per utgangen av oktober 2024 var strømförbruket i bygg 64,8 TWh, ifølge NVE. Da må strømförbruket reduseres med 9,2 TWh for at målet skal være nådd i 2030.

NVEs temperaturkorrigerte månedsstatistikk viser strømförbruk i bygg også økte i november og desember 2024 sammenlignet med 2023. Ved utgangen av 2024 er strømförbruket i bygg på om lag samme nivå som i 2015,

og vi er da 10 TWh unna målet om 10 TWh redusert strømförbruk i bygg. Utviklingen går i feil retning.

Svar:

Regjeringen har gjennomført et betydelig løft i virkemiddelapparatet knyttet til energibruk i bygg. Høsten 2023 la vi fram den første handlingsplanen for energieffektivisering i Norge, en plan som blant annet vier stor oppmerksomhet til redusert strømförbruk i bygg. Gjennom denne stortingsperioden har vi sørget for over 4 mrd. kroner til energiltak i bygg gjennom Enova og Husbanken. Det er mer enn det dobbelte av hva Høyre-regjeringen bevilget til samme formål i forrige stortingsperiode. På toppen av dette kommer energitilskudds-ordningen for bedrifter som ble tildelt 2,8 mrd. kroner.

Tidligere i år ble ny styringsavtale med Enova inngått, og energi er igjen en del av målstrukturen som Enova skal jobbe etter. Nylig ble det fastsatt endringer i energimerkeordningen for bygg. Endringene gjør ordningen mer relevant for eksisterende bygg og premierer oppvarmingsløsninger som samspiller godt med kraftsystemet, for eksempel fjernvarme. Vi har i tillegg gjennomført målrettede informasjonstiltak om strømsparing rettet mot husholdninger, kommuner og privat næringsliv, og vi har fastsatt forskriftskrav om regelmessige energikartlegginger for de som bruker mest.

Selv om regjeringen har oppnådd mye i denne stortingsperioden, er det fortsatt et stykke arbeid som gjenstår for å nå regjeringens mål om 10 TWh redusert strømförbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015. Dette viser også NVE i sin rapport «Tilstanden i kraftsystemet 2025», som ble lagt frem 8. april 2025.

Regjeringen fortsetter arbeidet for energieffektive bygg. Blant annet kan jeg trekke frem regjeringens arbeid med mulige endringer i energikravene i byggeteknisk forskrift og relevante krav i byggesaksforskriften, for å legge til rette for økt energieffektivitet, energifleksibilitet og lokal energiproduksjon i både nye og eksisterende bygg. Regjeringen tar sikte på at forslag til endringer i energikravene i byggeteknisk forskrift sendes på høring før sommeren. Regjeringen har også sendt på høring et forslag som vil gjøre det enklere å installere solcellepaneler og etterisolere i småhusbebyggelse, som eneboliger, tomannsboliger og rekkehus. Forslaget innebærer at boligeiere ikke trenger å søke kommunen om tillatelse for å installere solceller på eller etterisolere boligen sin.

Satsingen på energibruk i bygg har økt med denne regjeringen. Vi er godt i gang, og vi har et stykke arbeid foran oss. Jeg vil også understreke at energieffektivisering ikke er statens eller det offentliges ansvar alene. For å øke

takten i arbeidet med energieffektivisering er det fortsatt behov for at næringsaktører innenfor bygg, anlegg og industri fortsetter sin innsats.

SPØRSMÅL NR. 1867

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Emilie Mehl

Besvart 22. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Finansminister Jens Stoltenberg uttalte i Stortinget 1. april:

“Det er regjeringen som styrer helseforetakene, og vi kan gripe inn akkurat så mye eller så lite vi vil.”

Nordlandssykehuset har foreslått å kutte ambulanser i Lofoten og Salten. En beslutning er utsatt til senere i 2025. Da jeg besøkte Lofoten i mars skapte saken stor bekymring.

Vil Arbeiderparti-regjeringen gripe inn og avlyse kuttene og sentralisering av ambulanser i Lofoten og Salten, slik at folk kan slippe å bekymre seg for at beredskapen svekkes?

BEGRUNNELSE:

Da Senterpartiet satt i regjering sammen med Arbeiderpartiet, grep vi inn og stoppet nedleggelse av akuttfunksjonene ved sykehusene i Lofoten og Narvik. Det er bekymringsfullt at et nytt forslag om sentralisering av akuttberedskapen nå ligger på bordet, kort tid etter at regjeringen grep inn nettopp med det formålet å ikke svekke beredskapen for folk i Lofoten og Salten.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Nord RHF, som igjen har innhentet informasjon fra Nordlandssykehuset HF. Nordlandssykehuset HF opplyser at de i 2024 gjennomførte en omfattende utredning for å vurdere mulige endringer i strukturen for ambulanseressursene i Lofoten og Salten. Forslagene innebar ikke en sentralisering av ambulanseressursene, men en omstrukturering for å oppnå en mer effektiv utnyttelse av de samlede ressursene.

De områdene hvor det ble foreslått endringer, har responstider som er betydelig bedre enn landsgjennomsnittet, ifølge helseforetaket. Det overordnede målet var å

sikre at beredskapen ikke ble svekket, og at responstidene fortsatt skulle være bedre enn lands-gjennomsnittet. Utredningsarbeidet ble gjennomført med aktiv deltakelse fra kommunene. I etterkant har Nordlandssykehuset HF også avholdt møter med ordførerne i kommunene. Nordlandssykehuset HF presiserer i sin tilbakemelding til Helse Nord RHF at det er av vesentlig betydning å utvikle prehospitale tjenester i nært samarbeid med kommunene innenfor helseforetakets ansvarsområde.

Representanten Mehl spør om regjeringen vil stanse utviklingsarbeidet i tjenestene. Det er helseforetak og kommuner som sammen har ansvaret for akuttberedskapen. Nordlandssykehuset HF har ansvaret for ambulansetjenesten og må sørge for at den er dimensjonert slik at den sikrer forsvarlig akuttmedisinsk beredskap til befolkningen. Det er bra at utredningsarbeidet er gjennomført med aktiv deltakelse fra kommunene.

Regjeringen har lagt fram en stortingsmelding om allmennlegetjenestene og de akuttmedisinske tjenestene utenfor sykehus. Vårt mål er at innbyggere med akutt sykdom og skade får rask og trygg helsehjelp i hele landet. Det viktigste tiltaket for å styrke den lokale akuttberedskapen er gjennom godt samarbeid og planlegging mellom helseforetak og kommuner. Det er derfor bra at Nordlandssykehuset HF samarbeider med kommunene om å videreutvikle de prehospitale tjenestene. Det gir bedre tjenester, er bra for pasientene og gir god bruk av ressursene.

SPØRSMÅL NR. 1868**Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 22. april 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke konkrete planer har regjeringen for å utarbeide rammebetingelser som understøtter investering og drift av CCS for andre avfallsforbrenningsanlegg enn Klemetsrud?

BEGRUNNELSE:

Det er tatt beslutning om karbonfangst ved Klemetsrud i Oslo. Flere norske forbrenningsanlegg er i slutfasen av beslutningsprosesser for investering i karbonfangst, men slike beslutninger krever langsiktige og forutsigbare rammebetingelser for å være økonomisk bærekraftige.

Svar:

Det har vært tverrpolitisk enighet i Stortinget for politikken for CO₂-håndtering gjennom flere regjeringsperioder, og Norge er blant de ledende på dette arbeidet i Europa. Langskip-prosjektet vil etter planen ferdigstilles i løpet av

sommeren 2025, og nylig fattet selskapet bak transport- og lagerdelen av prosjektet, Northern Lights, investeringsbeslutning for fase 2 av prosjektet. Northern Lights har fått tilsagn om 130 millioner euro i støtte fra EU-programmet Connecting Europe Facility (CEF). I tillegg har Hafslund Celsio besluttet å investere i CO₂-fangst fra avfallsforbrenningsanlegget på Klemetsrud i Oslo, som en del av Langskip.

På oppdrag for Energidepartementet har Oslo Economics og Sintef Energi utredet virkemidler som kan realisere utslippskutt gjennom CO₂-håndtering i norsk industri og avfallsforbrenning. Parallelt har Oslo Economics på oppdrag for Miljødirektoratet utredet virkemidler for industriell karbonfjerning.

Som oppfølging av Stortingets anmodning (Prop. 1 S (2024-2025), Innst. 2 S (2024-2025), vedtak 90 og 91) har Gassnova, Miljødirektoratet, Enova og Siva fått som oppdrag å utrede forslag til slike virkemidler. Regjeringen vil redegjøre for arbeidet i forslag til statsbudsjett for 2026.

SPØRSMÅL NR. 1869**Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 24. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Det er stadig flere private aktører som tilbyr diagnostikk og helsescreening med stor usikkerhet om faglig nytte. (Viser for eksempel til saken med Austad Diagnostikk, som helse- og omsorgsministeren formodentlig er kjent med.) Veldig ofte ender dette med uspesifikke funn som utløser et behov for oppfølging, noe som fort havner på fastlegers og spesialisthelsetjenestens bord. Dette skaper unødig frykt i befolkningen og enda større belastning for vår offentlige helsetjeneste. Denne type virksomhet er heller ikke i tråd med faglige anbefalinger.

Hva gjør regjeringen for å begrense denne type kommersiell utnyttning av folks frykt for egen helse og den belastningen den påfører allmennhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten?

BEGRUNNELSE:

Flere private aktører markedsfører og tilbyr diagnostikk og helsescreening. Helsepersonellovens § 13 setter strenge krav til markedsføring av helsetjenester (<https://lovdata.no/lov/1999-07-02-64/§13>). Helsepersonelloven § 6 (<https://lovdata.no/lov/1999-07-02-64/§6>) fastslår at helsepersonell "skal sørge for at helsehjelpen ikke påfører pasient, helseinstitusjon, trygden eller andre unødvendig tidstap eller utgift". Det er viktig å avklare om disse virksomhetene bryter denne bestemmelsen når oppfølgingsansvar for den helsehjelpen de yter blir overlatt til den offentlige helsetjenesten.

Kommersiell utnyttelse av befolkningens frykt for egen helse er et alvorlig og omfattende problem. I dette tilfelle påfører det også en svært viktig og allerede presset

del av helsetjenestene, en svært lite velkommen, ekstra byrde. Dette mener SV regjeringen plikter å gripe inn mot. Dette kan gjøres, slik helsepersonellovens § 13 åpner for, gjennom at Helse- og omsorgsdepartementet i forskrift gir nærmere bestemmelser om markedsføring og eventuelt forbud mot visse former for markedsføring. Det bør også vurderes om det skal reguleres hvordan denne type virksomheter skal drives. Dette slik at de ikke driver i strid med helsepersonelloven § 6, og utgjør en unødvendig belastning for den offentlige helsetjenesten. Det er også en bekymring at denne ansvarsfraskrivelsen fra de private med oppgaveoverføring til fastlegene og spesialisthelsetjenesten medfører en fortrenging av pasienter som ikke har ressurser til å kjøpe denne type helsetjenester.

Svar:

Stortingsrepresentanten Marian Hussein viser til at det er stadig flere private aktører som tilbyr diagnostikk og helsescreening med stor usikkerhet om faglig nytte og at dette ofte ender med uspesifikke funn som utløser et behov for oppfølging av den offentlige helsetjenesten.

Jeg ser at det kan foreligge økonomiske insentiver for å tilby undersøkelser uten klinisk grunnlag, og at dette kan resultere i at enkelte aktører tilbyr diagnostikk og helsescreening med usikkerhet om faglig nytte.

Helsepersonell og virksomhet som tilbyr privatfinansierte helsetjenester har etter helsepersonelloven § 4 plikt til å tilby forsvarlig helsehjelp. Plikten til å tilby forsvarlig helsehjelp innebærer blant annet at helsepersonellet må vurdere hvilken risiko helsehjelpen innebærer opp mot hvilken nytte pasienten vil kunne ha helsehjelpen. Ofte vil faglige anbefalinger og veiledere gi beslutningsstøtte i hva som anses som god praksis. For radiologiske undersøkelser og behandling fremgår det av strålevernforskriften § 5 at all strålebruk skal være berettiget. Dette må forstås slik at pasientens nytte av undersøkelsen eller behandlingen skal være større enn ulempene strålingen medfører.

Som stortingsrepresentanten peker på, har helsepersonell og virksomheter som yter helse- tjenester en plikt etter helsepersonelloven § 6 til ikke å påføre pasient eller andre tidstap eller utgift. Plikten til hensiktsmessig ressursbruk gjelder ved utredning, diagnostisering, behandling og oppfølging av den enkelte pasient. Plikten innebærer at pasienter ikke skal tilbys undersøkelser eller behandling som er unødvendige og som påfører pasienten utgifter. Hva som er unødvendig ressursbruk er gjenstand for skjønn, men hensynet til å begrense ressursbruken må vike for kravet til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp der det måtte oppstå konflikt mellom disse to hensynene.

Stortingsrepresentanten mener videre at unødvendige undersøkelser ofte ender med uspesifikke funn som utløser et behov for oppfølging, noe som fort havner på fastlegers og spesialisthelsetjenestens bord og bidra til

større belastning for vår offentlige helsetjeneste. Noen ganger vil screening av friske gi feilaktig mistanke om forstadier til sykdom eller sykdom, og det må flere undersøkelser til for å avkrefte mistanken og fastslå at personen er friske. Det er derfor utfordringer knyttet til overdiagnostikk og overbehandling ved slik screening. Samtidig vil både fastlegen og spesialisthelsetjenesten vurdere om funnene bør undersøkes videre og bidra til at videre undersøkelser unngås dersom det ikke vurderes faglig nødvendig.

Helsepersonelloven § 13 stiller i tillegg særskilte krav til markedsføring av helse- og omsorgstjenester. Det følger av bestemmelsen at markedsføringen av helse- og omsorgs-tjenester, eller virksomheter som yter slike tjenester, skal være forsvarlig, nøktern og saklig. Dette innebærer at markedsføringen ikke skal inneholde opplysninger som kan være villedende for pasienter eller befolkningen. I vurderingen av hva som er villedende legges det blant annet vekt på om markedsføringen kan bidra til å utnytte befolkningens manglende kunnskap, eksempelvis om det er et misforhold mellom slik tilbudet framstilles, påregnelig resultat og eventuelle uheldige skader eller bivirkninger. Markedsføringen skal heller ikke på utilbørlig måte undergrave eller svekke tilliten til andre helsetjenester. I vurderingen av om markedsføringen er i strid med denne bestemmelsen vil det også ses hen til normer innenfor den enkelte yrkesgruppe, som for eksempel Legeforeningens etiske regler – som blant annet inneholder regler om markedsføring.

Som jeg har redegjort for over er det flere bestemmelser i gjeldende regelverk som stiller krav til helsepersonell og virksomheter, og som vil kunne ramme virksomheter som tilbyr helsetjenester som ikke er faglig begrunnet eller som driver markedsføring som ikke er saklig og nøktern. Hvorvidt det foreligger brudd på de enkelte bestemmelsene, må vurderes konkret. Det er Helsetilsynet som fører tilsyn med at bestemmelsene blir overholdt, og som kan reagere med administrative reaksjoner ved eventuelle overtredelser.

Det vil alltid være private innslag i helse- og omsorgstjenesten og et godt organisert samarbeid kan gi positive gevinster for pasienter og for samfunnet. Regjeringen mener at vi må ha bedre kontroll med kvaliteten av tilbudene og ha mulighet for å prioritere helsepersonellressursene bedre. Det er i dag hjemmel til å kreve godkjenning av virksomheter som tilbyr spesialisthelsetjenester hvis det er nødvendig av hensyn til blant annet kvalitet og pasientsikkerhet. Denne regjeringen har nylig fremmet forslag til lovendringer (Prop. 114 L (2024-2025)) Endringer i spesialisthelsetjenesteloven og helse- og omsorgstjenesteloven (godkjenning av virksomheter og bruk av betegnelser) som utvider adgangen til å kreve godkjenning av private tilbydere av andre helse- og omsorgstjenester, som for eksempel allmennlegetjenester. Videre foreslår regjeringen at det kan kreves godkjenning av pri-

vate virksomheter som tilbyr helse- og omsorgstjenester

hvis det er nødvendig for å sikre tilstrekkelig helsepersonell i et forsvarlig offentlig tilbud.

SPØRSMÅL NR. 1870

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 23. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden klargjøre om tobaksskadeloven oppstiller et forbud mot salg av tobakksvarer og tobakksurrogater fra ubetjente butikker, og ser han at det i så fall rammer distriktene uforholdsmessig?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller har blitt gjort oppmerksom på rundskriv fra Helsedirektoratet som hevder at Tobaksskadeloven § 17 og § 18 oppstiller et forbud mot salg av tobakksvarer og tobakksurrogater fra ubetjente butikker.

Det er grunnlag for å trekke i tvil om dette er en riktig forståelse av tobaksskadeloven, som i beste fall fremstår som en svært restriktiv tolkning av loven. Dertil kommer det faktum at mange næringsaktører har lagt til grunn en annen forståelse av loven, og derfor praktiserer salg av omtalte varer fra ubetjente butikker. Det vil derfor framstå svært inngripende dersom Helsedirektoratets lovforståelse er korrekt, og vil i særdeleshet ramme tilbudet i distriktene hardt. Det er derfor hensiktsmessig om statsråden bidrar til å avklare rettstilstanden på området.

Svar:

Tobaksskadeloven inneholder i dag et forbud mot selvbetjening av tobakksvarer mv., et forbud mot automater som ikke er under oppsyn av ansatte, og et krav om at alle som kjøper og selger tobakksvarer må ha fylt 18 år.

Da disse reguleringene ble vedtatt eksisterte ikke elektroniske og digitale løsninger, og lovverket er derfor ikke tilpasset slike ordninger. Den teknologiske utviklingen gjør at kjøpsituasjonen og de krav som stilles til alderskontroll bør vurderes på nytt, da forholdene har endret seg siden regelverket opprinnelig ble utarbeidet.

Departementet er enig med Helsedirektoratet i at salg av tobakksvarer ved hjelp av biometrisk ID-løsning trolig kan gi minst like god sikkerhet for at alderskravet er oppfylt som ved manuell kontroll i betjent kasse. Spørsmålet må imidlertid utredes nærmere før man kan

konkludere om og ev. hvordan regelverket bør endres på dette punkt.

Det er for det første uklart hvordan tilsynsmyndighetene skal kunne føre kontroll med at ulike digitale alderskontroll-løsninger er tilstrekkelig sikre, og at ev. vaktentraler har god nok overvåkning og selv oppfyller aldersgrensen.

Videre har regjeringens tobakksstrategi som mål å oppnå en tobakks- og nikotinfri generasjon fra 2010 og vesentlig redusere tilgjengeligheten til tobakksvarer mv. I dette perspektivet er det ikke ønskelig å åpne for ulike konsepter som frittstående automater og midlertidige ubetjente «pop-up-utsalg».

Jeg har på denne bakgrunn bedt Helsedirektoratet om å foreta en utredning av hvordan vi ev. kan modernisere lovverket uten at dette går på bekostning av forsvarlig alderskontroll, tilsyn og regjeringens mål i tobakksstrategien. Det kan i den forbindelse også være aktuelt å

vurdere en større pakke med tiltak for bedre kontroll av aldersgrensen.

SPØRSMÅL NR. 1871**Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 11. april 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Nedstenging på grunn av vedlikeholdsetterslep av den største videregående skolen i Fredrikstad har bidratt til at rekordmange elever søker seg til privat videregående skole – hver tredje elev i kommunen går nå på privat videregående skole – ser statsråden noen utfordringer med dette og vil statsråden ta grep, slik som å hindre at private skoler får etablere enda flere klasser i Fredrikstad, for å sikre at tilstrømmingen til de private skolene ikke øker ytterligere?

BEGRUNNELSE:

Etter årelange vedlikeholdsetterslep av skolebygg, stengte store deler av Frederik II videregående skole i Fredrikstad desember 2023. Elevene ble spredt rundt i byen, og førte til store logistikkutfordringer i elevenes skolehverdag. Nedstenginga ble begrunnet i et fravær av økonomisk handlerom i skolebudsjettet over flere år til renovering av bygg.

Situasjonen til Fredrikstads største studiespesialiserende skole resulterte i en eksplosiv økning i søkertallene til de tre private videregående skolene i byen: Akademiet, Hans Nielsen Hauge og Wang. På to år gikk søkertallene fra 396 søkere i 2023 til hele 882 søkere i 2025. De private skolene har svart med å øke antall elevplasser ved å flytte klasser fra avdelinger andre steder i landet. Akademiet har siden 2023 ekspandert sine elevplasser med over 50 prosent, i likhet med Hans Nielsen Hauge, som også har utvidet sitt tilbud signifikant i samme periode. Privatskolene varsler også flere utvidelser. Andelen elever som går på private videregående skoler i Fredrikstad er allerede blitt landsledende med 32 prosent mot 9 prosent på landsbasis og over 40 prosent ved studiespesialiserende linjer, ifølge tall fra Utdanningsdirektoratet.

Samfunnsutviklinga i Fredrikstad har det siste året vært markant prega av et todelt skolesamfunn der barn av ressurssterke foreldre med høy sosioøkonomisk status velger de private videregående skolene framfor den offentlige. Karaktersnittet for å komme inn på de private skolene har økt i takt med søkertallene, mot en kraftig nedgang ved de offentlige.

Dessuten er Rødt bekymra for konsekvensene sentrerte private skoletilbud i sårbare områder kan skape når tilbud og etterspørsel alene er ledende for hvordan aktørene kan flytte på klasselisen i Norge. I Fredrikstad ser vi at privatskolene stadig blir mer preget av homogene skolemiljøer og at skillet mellom privat og offentlig

skolesektor forsterkes. Det segregerte skolemønsteret kan fort lede til økte sosiale forskjeller som det kan være vanskelig å reversere. Situasjonen i Fredrikstad bør vurderes som ett av flere potensielle tilfeller Norges videregående skoler kan komme i som et resultat av den innskrenkede fylkeskommuneøkonomien.

Svar:

Selv om enkelte steder i Norge har en relativt høy andel elever i private skoler, er det likevel slik at over 90 pst. av elevene i videregående opplæring velger den offentlige fellesskolen. Det er det gode grunne til. Fellesskolen gir elevene gode fagkunnskaper og ferdigheter, samt et bredt grunnlag for videre utdanning, arbeid og deltakelse i samfunnslivet. Det er et politisk ansvar å sørge for at fortsetter å styrke vår felles skole i tiden fremover. Det innebærer at vi må ta vare på og utvikle det som er den største styrken til norsk skole, nemlig at elever med ulik bakgrunn og med ulike interesser møtes for å lære sammen. Det er også viktig å understreke at utdanning er mer enn bare skoleprestasjoner, også de felles opplevelsene og erfaringene elevene har med seg fra skolen og fellesskapet er viktig.

Regjeringen har en tydelig privatskolepolitikk. Privatskoleloven gir mulighet til å få tilskudd til private skoler som utgjør et tydelig alternativ til den offentlige skolen, basert på livssyn, alternativ pedagogikk og andre godkjenningsgrunnlag i privatskoleloven. Vi har strammet inn godkjenningsgrunnlagene i privatskoleloven ved å fjerne godkjenningsgrunnlagene profilskoler og private yrkesfagskoler, fordi dette ga grunnlag for å få godkjent skoler som ikke utgjør noe tydelig alternativ til det offentlige skoletilbudet. Vi har også styrket lokale folkevalgte innflytelse, ved at det skal legges vesentlig vekt på kommunens eller fylkeskommunens uttalelse ved søknader om å etablere nye skoler eller utvidelse av eksisterende skoler. Dette har bidratt til å bremse den store økningen i antall privatskoler under Solberg-regjeringen. Samtidig er det nå flere søknader om etablering av nye skoler på grunnlag av livssyn. Jeg mener det er viktig at slike skoler reelt må ha en tilknytning til det aktuelle livssynet, i tråd med formålet godkjenningsgrunnlaget er ment å ivareta. Jeg tar sikte på å snart komme med forslag om hvordan dette kan tydeliggjøres i regelverket.

Jeg vil understreke at godkjente private skoler ikke står fritt til å utvide sine elevtall utover det skolen er godkjent for. Søknader om godkjenning av nye skoler og utvidelser av eksisterende skoler behandles av Utdannings-

direktoratet, med departementet som klageinstans. Som ledd i behandlingen sendes søknaden til vertskommunen eller vertsfylket for uttalelse. Det er de folkevalgte i kom-

munen eller fylkeskommunen som er nærmest til å vurdere konsekvensene for det offentlige skoletilbudet, og disse uttalelsene skal derfor tillegges vesentlig vekt.

SPØRSMÅL NR. 1872

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 22. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Statens eneste tilbud om medisinsk kjønnsbekreftende behandling til transpersoner er lagt til Oslo universitetssykehus. Helseforetakets egne undersøkelser viser at transpersoner opplever et vesentlig dårligere helsetilbud ved sykehuset enn alle andre pasientgrupper, og at situasjonen forverres fra år til år.

Hva gjør regjeringen for å sikre at transpersoner opplever et trygt og likeverdig helsetilbud ved Oslo universitetssykehus?

BEGRUNNELSE:

Transpersoner er en utsatt minoritetsgruppe og undersøkelser viser at de i Norge opplever mer diskriminering og har markant dårligere levekår enn andre. Det er viktig at regjeringen sikrer at staten ikke selv diskriminerer transpersoner, og spesielt at transpersoner ikke møter diskriminering i møte med helsevesenet.

Nasjonal behandlingstjeneste for kjønnsinkongruens er statens eneste tilbud om medisinsk behandling for transpersoner, og er lagt til Oslo universitetssykehus.

Gjennom innsyn i helseforetakets brukerundersøkelse har Pasientorganisasjonen for kjønnsinkongruens (PKI) kommet frem til at avdelingen som utreder og behandler voksne transpersoner får langt flere negative tilbakemeldinger fra brukerne enn alle andre avdelinger. PKI mener at ingen andre pasientgrupper ved sykehuset opplever lengre ventetider, mer feilbehandling, lavere tillit til ansatte, dårligere involvering, dårligere utbytte av behandlingen eller mer mangelfull informasjon og at avdelingen oppleves som dårligere organisert og med dårligere utstyr enn alle andre avdelinger. Det kan med andre ord se ut som om helseforetakets prioriteringer systematisk og over tid diskriminerer mot transpersoner som pasientgruppe. Brukerundersøkelsen viser at situasjonen er vesentlig forverret i løpet av de seks årene siden undersøkelsen startet.

Helse- og omsorgsdepartementet ble orientert om situasjonen 23. oktober 2024. Det er behov for at regjeringen informerer Stortinget om hvordan den arbeider for å snu utviklingen slik at diskrimineringen av pasientgruppen kan opphøre, og at transpersoner kan få et helsetilbud som oppleves like godt som for andre pasientgrupper.

Svar:

Departementet har med bakgrunn i representantens spørsmål mottatt følgende informasjon fra Helse Sør-Øst RHF:

«NBTK mottar ca. 700 henvisninger årlig og alle henvisninger vurderes individuelt. Ventetid til første vurdering er i gjennomsnitt 1-3 måneder for barn/unge og 6-8 måneder for voksne. Også på dette området arbeides det målrettet for å redusere ventetidene.

Alle pasienter som har gjennomgått hormonell og/eller kirurgisk behandling ved NBTK tilbys en årlig personlig samtale i fem år, med fokus på livsmestring etter gjennomført behandling og også anledning til å ta opp positive og negative erfaringer forbundet med behandlingen. De fleste pasientene takker ja til dette tilbudet, noen har behov for kortere oppfølging, andre lengre enn fem år.

Oslo universitetssykehus HF tilbyr alle pasienter å svare på en brukerundersøkelse via SMS etter kontakt med sykehuset. Sykehuset mottar årlig over 100 000 svar på undersøkelsen, men dette representerer bare 27 prosent av utsendte invitasjoner. Vi har ikke gode data på hvem som ikke svarer på brukerundersøkelsen, fordi den er anonym og frivillig. Svarene gir likevel verdifulle tilbakemeldinger og innspill til forbedring, men kan ikke brukes til sammenlikninger slik det refereres fra Pasientorganisasjonen for kjønnsinkongruens (PKI).

Pasienter som henvises til NBTK behandles som alle andre pasienter ved Oslo universitetssykehus HF ut fra god medisinsk praksis og med sykehusets verdier kvalitet, trygghet og respekt som grunnlag.»

Jeg er opptatt av at det i alle deler av helsetjenesten er en kultur og systemer for kontinuerlig læring og kval-

itetsutvikling. Pasienters erfaringer med behandlingen de mottar fra helsetjenesten er et sentralt mål på i hvilken grad tjenestene lykkes i å hjelpe pasienter. Disse erfaringene er det viktig at helsetjenesten aktivt innhenter i arbeidet med å forbedre behandlingstilbudet. Samtidig vil det også være en sammenheng mellom pasienttilfredshet og i hvilken grad tjenesten kan innfri pasientens behandlingsønsker. Desto mer spesialisert det aktuelle helsetilbudet er, desto høyere er kravene for å kunne innvilge

behandling. Flere pasienter enn på lavere nivåer kan da oppleve å bli avvist, av strukturelle årsaker.

Jeg legger til grunn at Nasjonal behandlingstjeneste for kjønnsinkongruens arbeider samvittighetsfullt med å ivareta pasienter og pårørende fra start til slutt, også i de tilfeller hvor tjenesten må avvise pasienter eller ikke kan imøtekomme pasienters ønsker. De nye regionale sentrene for kjønnsinkongruens er i så måte viktige samarbeidspartnere med tanke på å kunne hjelpe pasientene i det videre forløpet.

SPØRSMÅL NR. 1873

Innlevert 4. april 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 22. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Nidaros har avdekket at minst tre medisinstudenter, hvorav to av disse var utenlandske, har jobbet som sykepleiere blant annet i Trondheim uten at de var kvalifisert til det eller hadde autorisasjon. Dette er alvorlig, og andre medier har avdekket at dette har skjedd flere steder.

Hva er omfanget av denne typen hendelser i Norge, og hvilke sikkerhetsmekanismer mangler i ansettelsen av helsepersonell som muliggjør dette?

BEGRUNNELSE:

Se Nidaros sine avsløringer: <https://www.vy.no/files/eyx1eny7/vyno-production/7f22809293c392bc9427b-66da9fb9bbe11036c1d.pdf>.

Norge har strenge regler for autorisering av helsepersonell, og det skal være enkelt å i forkant av en ansettelse sjekke hva en person har autorisasjon for. Det er alvorlig når oppgaver som krever autorisasjon gjøres av personer uten det, og medfører en stor risiko for feil som kan ha store konsekvenser for pasienter.

Svar:

Sykepleier er en beskyttet tittel, og kun autoriserte sykepleiere kan benytte tittelen sykepleier. Verken medisinstudenter eller andre som ikke har autorisasjon som sykepleier, kan benytte tittelen.

Medisinstudenter kan imidlertid få studentlisens. Medisinstudenter ved norsk universitet må ha fullført minst 4,5 år med normal studieprogresjon og oppfylle enkelte krav til gjennomført undervisning for å få studentlis-

ens. Medisinstudenter ved utenlandsk universitet må ha gjennomført eksamen i alle prekliniske fag, og som hovedregel ikke ha mer enn ett år igjen til sluttteksamen, for å få studentlisens.

Det kommer tydelig fram i Helsedirektoratets nasjonale veileder for ansettelse av helsepersonell at arbeidsgiver har ansvar for å sikre at søkeren har nødvendige faglige kvalifikasjoner. Arbeidsgiver skal sjekke i Helsepersonellregisteret (HPR) at autorisasjons-, lisens- eller spesialiststatus er gyldig når det er en forutsetning for ansettelsen. Det er enkelt for arbeidsgiver å kontrollere om status er gyldig, og mitt inntrykk er at arbeidsgivere i helse- og omsorgstjenestene tar dette ansvaret på alvor.

Forsvarlighetskravet er utgangspunktet for all tjenesteyting i helse- og omsorgstjenestene, og også for hvordan oppgaver fordeles mellom yrkesgrupper. Andre enn sykepleiere kan utføre oppgaver som ofte kan anses som typiske sykepleieroppgaver, så lenge dette vurderes å være faglig forsvarlig. Samtidig kan medisinstudenter ikke gis oppgaver eller ansvar som de ikke er kvalifisert for.

Helsepersonelloven åpner også for bruk av medhjelpere. Det betyr at helsepersonell kan overlate bestemte oppgaver til annet personell hvis det er forsvarlig ut fra oppgavens art, personellets kvalifikasjoner og den oppfølging som gis. Medhjelpere er underlagt helsepersonells kontroll og tilsyn.

Det er tilsynsmyndighetene som har ansvar for det faglige tilsynet med helse- og omsorgstjenestene. Som det kommer fram av nyhetssaken som representanten viser til, melder Helsedirektoratet fra til tilsynsmyndighetene ved aktuell statsforvalter dersom de blir kjent med at per-

soner er ansatt i en stilling med beskyttet tittel uten korrekt lisens eller autorisasjon.

SPØRSMÅL NR. 1874

Innlevert 5. april 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 10. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Når vil forskriftene til PST komme for å dekke sikkerhetshull?

BEGRUNNELSE:

DN skriver 4. april om forskriftsendringer som drøyer 2 år etter at Stortinget vedtok nytt mandat til PST. I dagens alvorlige trusselbilde skulle man tro arbeidet med å få på plass forskriftene hadde større prioritert.

Svar:

Forslag til forskrifter som er nødvendig for at lovbestemmelsen om PSTs behandling av åpent tilgjengelig informasjon skal tre i kraft, har vært på høring med frist 20. januar i år. Departementet går nå igjennom høringsinnspillene og tar sikte på at forskriftsbestemmelsen skal være på plass før sommeren.

SPØRSMÅL NR. 1875

Innlevert 5. april 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 10. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvor mye av 5 400 mill. kroner som regjeringen sier Politiet er styrket med i regjeringsperioden har gått til økte pensjonsutgifter, økte it-kostnader og lønns- og prisvekst?

BEGRUNNELSE:

I resolusjonen til Ap sitt landsmøte skrives det så fint at Politiet er styrket med 5 400 mill. kroner i regjeringsperioden. Alle budsjettposter kan si kronebeløpet er blitt økt, men justerer man for normal pris og lønnsvekst ser ikke summen så fin ut lenger. I Politiet har man i tillegg store ekstra utgifter til økte pensjon- og itkostnader for etaten. Det er grunnen til at verden ser ulik ut fra regjeringen og ute i politidistriktene. I distriktene oppleves det

med magre ressurser og noen steder er det nedbemannning.

Svar:

Korrigert for kompensasjonen statlige virksomheter får i statsbudsjettet for å dekke lønns- og prisvekst, arbeidsgiveravgift og økte pensjonskostnader er økningen i politiets budsjett i regjeringsperioden på 3,2 milliarder kroner. I budsjettet for 2025 er 320 millioner kroner av den reelle økningen knyttet til dekning av pensjonsutgifter, jf. departementets tildelingsbrev til politiet for 2025.

I årets budsjett er det ikke er øremerket midler til IT. Det er derfor opp til politiet selv å vurdere og prioritere behovet for midler til IT opp mot andre tiltak. Økt grunnfinansiering til politiet i årets budsjett bidrar likevel

til at politiet har rammer til å løse sitt samfunnsoppdrag, inkludert utgifter til sikker og stabil drift av IT-systemene.

SPØRSMÅL NR. 1876

Innlevert 6. april 2025 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 14. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

I svar på spørsmål nr. 1205 sier statsråden at «forvaltningens behov for nøkkelkompetanse kunne tillegges vekt.»

Betyr denne påstanden at statsråden er villig til å øke risikoen for at sikkerhetsbrudd kan oppstå som følge av behov for «nøkkelkompetanse»?

BEGRUNNELSE:

I svar på spørsmål nr. 1205 gjennomgår statsråden forhold hun hevder er viktige.

Det jeg ser er at statsråden må gjøre en avveining mellom økt risiko som en følge av etatenes behov for nøkkelkompetanse satt opp mot samfunnets totale behov for sikkerhet.

Hvis det er slik at statsråden ønsker at forvaltningssystemene våre skal pålegges større risiko enn i dag, vil jeg på det sterkeste advare mot det.

Det er tross alt godt begrunnet hvorfor regelverket for blant annet klarering til nøkkelposisjoner o.l. faktisk er underlagt et strengt regime.

Svar:

Det grunnleggende kravet i sikkerhetsloven er at en person bare klareres dersom det «ikke finnes rimelig grunn til å tvile på at personen er sikkerhetsmessig skikket», jf. sikkerhetsloven § 8-4 første ledd. I vurderingen skal det legges vekt på forhold som er relevante for personenes pålitelighet, lojalitet og dømmekraft i forbindelse med behandling av gradert informasjon og tilgang til skjermingsverdige objekter og infrastruktur. Dette kravet består.

Forvaltningens behov for nøkkelkompetanse vil kunne være relevant og tillegges vekt i vurderingen av om klarering kan gis på nærmere angitte vilkår jf. sikkerhetsloven § 8-6 som oppstiller adgang, «i særlige tilfeller» til å gi klarering på nærmere angitte vilkår, for eksempel til at den skal være avgrenset til å gjelde en konkret stilling.

Det følger av spesialmerknadene til § 8-6 at det «[med] begrepet særlige tilfeller menes at det skal være en viss tilbakeholdenhet med å gi klarering på vilkår eller stillingsklarering, blant annet av likebehandlingshensyn. Men i de tilfeller der alternativet er å avslå klareringsanmodningen, vil bruk av vilkår kunne benyttes dersom dette vurderes som et tilstrekkelig risikoreduerende tiltak. Bruk av vilkår for klarering, herunder stillingsklarering, vil blant annet kunne bidra til et mer fleksibelt system hvor verdifull kompetanse kan rekrutteres, uten at dette innebærer en uakseptabel risiko».

Det følger også av klareringsforskriften § 2) at om det blir satt vilkår etter sikkerhetsloven § 8-6, «skal disse være egnet til å redusere risikoen ved å gi personen klarering». Videre står det i virksomhetssikkerhetsforskriften § 67 at «dersom personen har en klarering på vilkår etter sikkerhetsloven § 8-6, skal den autorisasjonsansvarlige, før det gis autorisasjon, fastsette hvordan vilkårene følges opp».

Etter sikkerhetsloven § 8-5 tiende ledd kan klareringsmyndigheten gi opplysninger til den autorisasjonsansvarlige dersom det er nødvendig for sikkerhetsmessig oppfølging av personen. En slik adgang vil muliggjøre autorisasjonsansvarliges kontroll med at vilkårene følges opp.

I sum underbygger dette at forvaltningens behov for nøkkelkompetanse vil kunne tillegges vekt i vurderingen av om klarering kan gis på nærmere angitte vilkår, men at vurdering ikke kan stride med det grunnleggende kravet i sikkerhetsloven om at klarering bare kan gis dersom det ikke finnes rimelig grunn til å tvile på at personen er sikkerhetsmessig skikket.

SPØRSMÅL NR. 1877**Innlevert 6. april 2025 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 10. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

I svar på spørsmål 1157 gjennomgår statsråden hva som er gjort og hvilken funksjon PNB skal ha. Det som ikke er berørt er statsrådens ambisjoner og strategier om veien videre for PNB.

Kan jeg derfor be statsråden redegjøre for hvordan regjeringen vil bruke og utvikle PNBs kompetanse fremover, gitt den krevende geopolitiske situasjonen vi står i?

BEGRUNNELSE:

Statsrådets svar på spørsmål 1157 ser tilsynelatende ut som en gjennomgang fra POD. I så måte kan man kanskje si at svaret besvarer deler av utfordringen.

Det som ikke er like avklarende gjennom svaret er det jeg ser som et totalt fravær av ambisjoner og strategier for videreutvikling av PNB.

All den tid regjeringer har brukt lang tid og svært store beløp på å realisere etableringen av senteret, fremstår det som lite ambisiøst at dagens regjering ikke har et mer offensivt syn på PNB.

Svar:

I mitt svar på spørsmål 1157 viste jeg til den nylig gjennomførte evalueringen av effekten Politiets nasjonale beredskapssenter (PNB) har hatt på politiets beredskaps- og innsatsevne. Politidirektoratet (POD) er i gang med å følge opp flere av anbefalingene fra evalueringen, herunder å sørge for kunnskapsoverføring fra PNB til politidistriktene, og utvidelse av samhandling og trening mellom de nasjonale beredskapsressursene og innsatspersonellet i politidistriktene. Dette er i tråd med regjeringens ambisjon knyttet til å styrke sikkerhet og beredskap hos politiet i hele landet.

Regjeringen er i gang med å danne et solid kunnskapsgrunnlag for å få en forutsigbar og langsiktig styring i det krevende utfordringsbildet politiet står ovenfor.

Regjeringen har i revidert nasjonalbudsjett (prop. 104 S (2023-2024)) varslet at vi vil legge til rette for en mer langsiktig og helhetlig styring av politiet basert på effektmål knyttet til politiets samfunnsoppdrag, samtidig som det også må ses hen til politiske prioriteringer ut ifra samfunnets forventninger til politiet.

Politiet har en helt sentral rolle i samfunnet og totalberedskapen, derfor er det på tide med en ny grundig

utredning og drøfting av politiets rolle. Regjeringen vil derfor nedsette et politirolleutvalg som vil kunne bidra med viktige innspill til spørsmål rundt politiets rolle og oppgaveløsning i lys av samfunnets behov og forventninger.

I dagens sikkerhetspolitiske situasjon vil vi også måtte se nærmere på hvilke konsekvenser utfordringsbildet vil kunne medføre for politiet fremover om situasjonen skulle forverre seg, slik vi blant annet har omtalt i totalberedskapsmeldingen. Jeg har derfor nylig gitt POD i oppdrag å vurdere og komme med anbefalinger om hvilken rolle politiet skal ha i den øvre delen av krisespekteret. Her skal det også ses på hvilken kompetanse- og regelverksbehov som kan oppstå. Dette gjelder for hele politiet, inkludert PNB. Dette vil danne et solid grunnlag for våre vurderinger og prioriteringer når det kommer til videreutviklingen av politiet.

SPØRSMÅL NR. 1878**Innlevert 6. april 2025 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 22. april 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Medfører det riktighet at prosessen knyttet til anskaffelse av fregatter, Norges største forsvarsanskaffelse i moderne tid, er forsinket som følge av statsrådsbytte?

BEGRUNNELSE:

I norske medier kan man lese at regjeringens prosess knyttet til anskaffelse av fregatter, og mer spesifikt prosessen med å snevre inn kandidatland, angivelig skal være forsinket grunnet bytte av statsråd i Forsvarsdepartementet. I en tid preget av et stort sikkerhetspolitisk alvor for Norge og i Europa, er det i utgangpunktet uheldig om interne forhold ved regjeringen påvirker framgangen på investeringer av stor betydning for vår militære evne.

Svar:

Erstatningskapasitet for fregatter er en viktig del av moderniseringen av Sjøforsvaret. En forutsetning for nye fregatter er at disse skal anskaffes og driftes i et strategisk partnerskap med en nær alliert. Det strategiske partnerskapet vil være fundamentet for anskaffelsen og må være innrettet for å sikre understøttelse og videreutvikling av fregattene i deres levetid gjennom et solid og langsiktig partnerskap. Første nedvalg av nasjoner, fra elleve til fire, ble gjennomført i november 2024. Forsvarsdepartementet har pågående myndighetsdialog med de gjenværende fire nasjonene. Denne prosessen vil gi grunnlag for valg av strategisk partner.

Regjeringen har fortsatt som ambisjon å velge en strategisk partner for fregattanskaffelsen i løpet av 2025, følgelig har statsrådsskiftet ikke medført forsinkelser i prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1879**Innlevert 6. april 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 24. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden stadfeste at dersom ein skal foreta ei betydeleg auke i løyvingane til ras- og skredsikring, så vil det innebere ei opptrapping utover det som er lagt til grunn i Nasjonal Transportplan 2025-2036, kor mykje utover rammene i NTP 2025-2036 må auken vere for å kunne verte sett på som betydeleg, høvesvis for fylkesveg, riksveg og i sum, og korleis bør ei eventuell betydeleg auke i løyvingane gjevast?

Svar:

I Nasjonal transportplan (NTP) 2025-2036 vart det lagt fram ein plan for sikring av skred på riks- og fylkesveg. Kartlegginga blir lagd til grunn for ein nasjonal gjennomføringsplan og det er eit mål om å utbetra flest mogleg av

dei kartlagde skredpunkta i middels og høg kategori i løpet av planperioden.

Kartlegginga viser at det er anslått 255 punkt med middels og høg skredfaktor på riksveg, til eit kostnadsoverslag på om lag 35 mrd. 2024-kr. For fylkesveg er dei tilsvarande tala 542 punkt med middels og høg skredfaktor, med eit kostnadsoverslag på om lag 60,5 mrd. 2024-kr. I tillegg er det 206 punkt med låg skredfaktor på riksveg, medan det same talet for fylkesveg er 1 149. Det må takast atterhald om uvisse i kostnader og løysingar, og det er nødvendig at gjennomføring skjer over fleire år gitt at det er ulik planstatus og gjennomføringstid. I grunnlagsmaterialet til Nasjonal transportplan 2025-2036 datert 3. oktober 2023 blir det gitt ei nærare forklaring på metodebruk og uvisse i berekningane.

For riksvegnettet er det lagt til grunn at 79 skredpunkt vil bli eliminert med prosjekta som ligg i Nasjonal transportplan 2025-2036, og vist i gjennomføringspla-

nen 2025-2030. Eit eksempel er Fellesprosjektet Arna-Stanghelle, der ein med opning av ny E16 vil eliminera 10 skredpunkt.

Det vil i tillegg vera aktuelt å gjennomføra mindre skredsikringstiltak i siste seksårsperiode, og heilt eller delvis finansierte tiltak over drifts- og vedlikehaldsbudsjettet. Dette kan m.a. vera aktive skredsikringstiltak, som t.d. radarovervaking med moglegheit for automatisk stenging av vegen. Desse blir planlagde og blir fortløpande gjennomførte.

Den største delen av midlar til fylkesveg får fylkeskommunane over det generelle rammetilskottet på Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett. I tillegg får fylkeskommunane midlar knytt til fylkesveg med særskilt fordeling over tabell C i rammetilskottet. Ei av desse tabell C-sakene er Ras og skredsikring på fylkesveg.

I Grønt hefte for 2025 er det løyvd 980 mill. kr i særskild fordeling til ras og skred på fylkesveg samla sett. I NTP er det for tolvårsperioden prioritert 13,8 mrd.

2024-kr over same tabell C-sak. Midlane blir fordelte til fylkeskommunane etter fordelingsnøkkel, der Vestland og Møre og Romsdal fylkeskommunar er dei største motakarane. Fylkeskommunane kan òg prioritere midlar frå det generelle rammetilskottet til formålet.

Representant Gjelsvik spør og om korleis ei eventuell betydeleg auke i løyvingane bør gjevast. For riksveg løyvast midlane over statsbudsjettet kap. 1320 post 30. For fylkesveg inngår midlane i rammetilskottet gjennom særskild fordeling tabell C.

Eg vil understreka at NTP 2025-2036 inneber ei betydeleg høgare prioritering av skredsikring enn NTP 2022-2033. I Statens vegvesen si portefølje er viktige skredsikringsprosjekt lagt i planporteføljen, mens fleire svært store prosjekt som ikkje bidreg til skredsikring er lagt i utviklingsporteføljen. Når regjeringa no har fremma forslag til Stortinget om utbygging av Fellesprosjektet Arna-Stanghelle viser vi at vi følgjer opp desse prioriteringane i gjennomføringa av planen.

SPØRSMÅL NR. 1880

Innlevert 6. april 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 10. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Er de 67 mrd. kr. i akkumulert premieavvik på noen måte ivare tatt i den inntektsramme og de rammetilskudd som kommunesektoren er tildelt i statsbudsjettet t.o.m. 2025, og i tilfelle hvordan?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på skriftlig spørsmål 1250 fra kommunal- og distriktsministeren.

Det framgår av svaret at kommunenes og fylkeskommunenes balanseregnskaper pr. 31.12.2023 viste et samlet "Akkumulert premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift" på 66,0 mrd. kr. Av KS sin regnskapsundersøkelse for regnskapsåret 2024, framlagt 28.02.2025 på basis av svar fra 225 kommuner og alle fylkeskommunene, framgår det at disse rapporterer om en økning på 1,086 mrd. kr i akkumulert premieavvik inkl. arb. avg. Pr. 31.12.2024 kan det da anslås at det akkumulerte, balanseførte premieavviket er omkring 67 mrd. kr. Dette beløpet er inntektsført i form av utgiftsreduksjon i driftsregnskapene, som dermed har skjult dette utgiftsbeløpet. I statsbudsjettproposisjonene har KDD lagt til grunn kommunesektorens pensjonskost-

nader, som altså pr. 31.12.2024 ikke har inneholdt disse 67 mrd. kr i kommunale, betalte driftsutgifter. Av svaret på spørsmål nr. 1250 framgår det at beløpet har vært stigen de siden 2020.

Svar:

Ja, finansieringen av det akkumulerte premieavviket er ivare tatt i de fastsatte inntektsrammene for kommunesektoren, i tråd med anmodningsvedtaket Stortinget fattet ved behandlingen av kommuneproposisjonen for 2015, hvor det bes om at regjeringen gjennom de årlige budsjettforslagene foreslår en vekst i kommunenes inntekter som blant annet fullt ut dekker demografi- og pensjonskostnader.

Inntektsveksten for kommunesektoren er hvert år satt slik at den dekker den anslåtte økningen i pensjonskostnader. De anslåtte pensjonskostnadene omfatter også de økte kostnadene som følger av at amortiseringen av det utestående akkumulerte premieavviket blir større, jf. også mitt svar på ditt spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1248. Ved at inntektsveksten hvert år dekker økte pensjonskostnader, vil også inntektsnivået det enkelte år ta

høyde for å dekke nivået på de totale årlige pensjonskostnadene, inkludert amortiseringen av det akkumulerte premieavviket. På den måten er nedbyggingen av dagens akkumulerte premieavvik ivaretatt. Så vil det være slik at også i kommende år vil pensjonspremiene og -kost-

nadene kunne avvike fra hverandre, men da vil dette i tråd med Stortingets anmodningsvedtak bli tatt hensyn til dette når regjeringen i statsbudsjettet legger fram sitt forslag til inntektsvekst for kommunesektoren.

SPØRSMÅL NR. 1881

Innlevert 6. april 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 14. april 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hva vil regjeringen gjøre for å hindre ytterligere nedbygging av fritidsflåten ankringsplasser i den norske skjærgården, samt sørge for å få reetablert viktige uthavner?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med tilknytningen av hytter og hus i skjærgården til vann og offentlig avløp, har et betydelig antall uthavner og ankringsplasser i de senere år helt eller delvis blitt ødelagt. Dette til tross for sentrale pålegg om å behandle tiltak i skjærgården strengt, spesielt om de kan begrense allmenhetens tilgjengelighet. Mange av uthavnene er omtalt i publikasjoner som Den norske los og havnebøker, samt merket med ankringssymbol i sjøkartene. Helt unødvendig er sjøledningene lagt tvers over bukter og midt i sund i stedet for nærmere land. For den stadig økende flåten av fritidsfartøy, er det spesielt i Sør-Norge slik at tilgjengeligheten dermed har blitt bygd ned. Som et eksempel, kunne vi lese i Tvedestrandsposten 13. august i 2024 at Tvedestrand kommune hadde lagt ut flere ulovlige vann- og kloakkledninger i Nyhavn/Kilen på Sandøya. Disse ledningene er ikke lovlige, ifølge Kongelig Norsk Båtforbund (KNBF), fordi de verken er søkt om eller godkjente. Summen av dette problemet fører til færre ankringsplasser og en mindre tilgjengelig skjærgård, noe som i sin tur begrenser allemannsretten. Det vil derfor være interessant å høre regjeringens politikk for å hindre ytterligere nedbygging av fritidsflåten ankringsplasser i den norske skjærgården, samt sørge for å få reetablert viktige uthavner.

Svar:

Til spørsmålet fra stortingsrepresentant Drevland Lund vil jeg vise til at plan- og bygningsloven og havne- og far-

vannsloven med noe ulike utgangspunkter regulerer hvilke tiltak som kan iverksettes i kystnære områder. Sammen skal lovene sikre at ulike interesser veies mot hverandre.

Det er kommunen som har ansvar for arealplanleggingen. Kommunen har en lovpålagt plikt til å ha en oppdatert kommuneplan som sikrer gode planavklaringer. Alle kystkommuner bør derfor ha en arealdel til kommuneplanen, som konkret vurderer arealbruken i kystnære farvann, inntil én nautisk mil utenfor grunnlinjene. Ankringsplasser dekker både nasjonale og regionale behov for trygg oppankring, og det er derfor viktig å sikre disse i planleggingen.

I kommuneplanen kan arealformålet «bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone» benyttes, og det kan gis bestemmelser knyttet til hovedformålet som åpner for eller setter begrensninger for utlegging av sjøledninger.

Ankringsområder kan vises med arealformålet «ankringsområde» i kommune- og reguleringsplaner. Utlegging av sjøledninger vil være i strid med dette arealformålet.

Det er derfor viktig at kommunene har oppdaterte arealplaner for sjøområder. Kommunal- og distriktsdepartementet har utarbeidet en egen veileder, Planlegging i sjøområde og rundskriv H-6/18.

Å legge vann- og avløpsledninger i sjø er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven. Ved søknad om tillatelse har bygningsmyndighetene samordningsplikt med berørte sektormyndigheter, deriblant tillatelsesmyndigheten etter havne- og farvannsloven.

Havne- og farvannsloven § 14 regulerer søknadsplikt for tiltak som kan påvirke sikkerheten eller ferdelsen i farvannet. Saksbehandling av slike søknader skal samordnes med plan- og bygningsmyndighetene, og det skal sikres at tiltaket ikke strider mot vedtatte arealplaner. Myndigheten til å gi tillatelse etter § 14 er saklig og geografisk delt mellom stat og kommune. Søknader om

å etablere sjøledninger i skjærgården behandles i utgangspunktet av kommunen, med mindre sjøledningen skal plasseres i hoved- eller biled, hvor Kystverket er myndighet. Det er med andre ord den enkelte kommune som behandler søknader om sjøkabler innenfor sine områder. Kystverket er klageinstans for kommunens vedtak etter havne- og farvannsloven, men har ingen instruksjonsrett overfor kommunene om hvordan de skal behandle søknader hvor kommunen er tillatelsesmyndighet.

Det er tiltakshaver, det vil si den som får arbeidet utført, som har ansvar for å sørge for at tiltaket gjennomføres i tråd med de regler som gjelder.

Dersom en tiltakshaver har etablert vann- og/eller avløpsledning uten at nødvendige tillatelser er innhentet i forkant, har kommunene mulighet til å følge dette opp. Dersom sjøledningen berører hoved- eller biled vil Kystverket også kunne følge opp, for eksempel ved gi pålegg om å rette eller stanse tiltaket.

Representanten viser til en viktig utfordring som vi har i våre kystnære områder, nemlig arealkonflikt. Jeg mener at den systematikken som er etablert mellom kommunale og statlige myndigheter for å avveie de ulike brukerinteressene i kystsonen er et godt virkemiddel, også for å ivareta hensynet til fritidsflåten.

SPØRSMÅL NR. 1882

Innlevert 6. april 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 25. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilken fremdrift ser statsråden for seg knyttet til avklaring av hvordan drift og vedlikehold skal ivaretas i fremtiden på strekningen E6/E136 Otta-Vestnes, hvilke alternativer vurderes, og hvor omfattende tiltak vil det inntil en slik avklaring foreligge være aktuelt å kunne gjennomføre fra Statens vegvesen på ulike deler av strekningen (både på de deler av strekningen der Nye Veier har konkrete prosjekter på gang og de deler av strekningen som p.t. ikke er prioritert av NVs styre)?

«Drift og vedlikehold av E6/E136 Otta – Vestnes ivaretas i dag av Statens vegvesen, Divisjon Drift og vedlikehold (...) Det er ikke avklart hvordan drift og vedlikehold skal ivaretas etter at strekningen er overført til Nye Veier AS sin portefølje.»

Under overskriften «disse veiene må vente» skriver Nye Veier på sine nettsider om E6 fra Otta til Dombås at:

«Vi har en årlig økonomisk ramme for hvor mye vi kan forplikte oss. Det begrenser hvor mange veier vi kan bygge hvert år. Nå bruker vi hele budsjettet vårt til å bygge veier andre steder i landet. Styret i Nye Veier bestemmer hvilke veier som skal prioriteres.»

GRUNNGJEVING:

1. april i år meldte Statens vegvesen på sine nettsider at:

«Etter steinskredet på E6 i Rosten mandag, er Statens vegvesen i gang med å sikre ei stor steinblokk som ligger igjen der gårdsdagens skred løsnet.»

Statens vegvesen meldte samtidig at skredsikringen ville ta flere dager, med lange omkjøringsveier for trafikk på en av hovedfartsårene i Norge som konsekvens. Dette illustrerer både at dagens drift og vedlikehold for Statens vegvesen innebærer et stort ansvar, samt behovet for framdrift i utbedringstiltak på strekningen.

Sommeren 2024 presenterte Nye Veier en helhetlig strekningsutredning som kunnskapsgrunnlag for strekningen Otta - Vestnes (E6 og E136).

Av «Kunnskapsgrunnlag for helhetlig strekningsutredning E6/E136 Otta-Vestnes» utarbeidet av Plan AAV fremkommer at:

Svar:

Både E136 Dombås – Vestnes og E6 Otta – Dombås skal bygges av Nye Veier. For førstnevnte strekning er det inngått utbyggingsavtale mellom Samferdselsdepartementet og selskapet for fremkommelighetstiltak forbi Veblungsnes, samt mellom Stuguflaten og Raudstøl. Arbeider igangsettes i løpet av 2025.

Strekningen E6 Otta – Dombås ble overført til Nye Veier i 2021, men er ikke prioritert for utbygging av selskapets styre enda. Oppstart vil vurderes i sammenheng med E136 Dombås – Vestnes, og gjeldende NTP legger opp til en samlet investeringskostnad for E6/E136 Otta–Dombås–Vestnes på 4,7 milliarder 2024-kroner.

Tidspunkt for overføring av drift- og vedlikeholdsansvar for strekningen på E136 Dombås -Vestnes er avklart og meddelt Statens vegvesen og Nye Veier i brev

datert 3. september 2024. Nye Veier skal overta ansvaret for utvikling av strekningen fra 1. september 2028.

På strekningen E6 Otta - Dombås har Statens vegvesen ansvar for drift, vedlikehold og mindre investeringstiltak (tidligere programområdetiltak) frem til Nye Veier starter sin utbygging. Det vil si at nødvendige skredsikringstiltak for håndtering av skredhendelser fortsatt er Statens vegvesens ansvar. Det er for tidlig å både anslå og vedta tidspunkt for overføring av ansvar for drift og vedlikehold for E6 Otta - Dombås.

Vegvesenet har levert en samlet plan for skredsikringsbehov på riksveg til departementet som grunnlag for Nasjonal transportplan 2025-2036. E6 ved Rosten inngår i behovsoversikten for skredtiltak og er registrert som et skredpunkt med middels risiko (skredfaktor 2,96). På bakgrunn av dette har Statens vegvesen derfor de senere årene utarbeidet flere skred-/geologinotater i det aktuelle området. Disse rapportene er offentlig tilgjengelige på Rapportweb (<https://rapportweb.atlas.vegvesen.no/>).

På strekninger Statens vegvesen er ansvarlig for i påvente av oppstart for Nye Veiers utbygginger, vil vegvesenet vurdere å gjennomføre mindre sikringstiltak for å redusere skredrisikoen der. Blant annet er de i gang med å vurdere terreng over og utenfor fjellskjæringsområder for å se om dette er skredfarlig. Ekspertgruppen som undersøker raset ved E6 Morskogen er nå også i gang med å undersøke raset på E6 Rosten.

Det er for tidlig i prosessen til å si noe om hvilke konkrete utbedringstiltak som skal være en del av Nye Veiers utbygging, men selskapet har identifisert Rosten som et kritisk punkt som krever særlig oppmerksomhet. De vil jobbe med å identifisere aktuelle tiltak for å sikre en trygg og fremkommelig veg på denne rasutsatte delen av E6.

Videre er jeg orientert om at både Statens vegvesen og Nye Veier skal møte de lokale planmyndighetene rett etter påske for å orientere om status for deres arbeider, samt diskutere videre prosess.

SPØRSMÅL NR. 1883

Innlevert 7. april 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 23. april 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Arbeidarpartiet vedtok på helgas landsmøte at partiet “vil ta initiativ til et forbud mot handel og annen næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde Israels ulovlige okkupasjon og tilstedeværelse i Palestina”. Juristane i Forsvar folkeretten overleverte Utanriksdepartementet eit godt utarbeidd lovforslag om dette for nokre månadar sidan.

Vil utanriksministeren bruka makta og moglegheta han har til å senda over eit lovforslag til Stortinget i denne stortingsperioden?

Svar:

Regjeringa er djupt bekymra for den alvorlege situasjonen i Palestina, både i Gaza og på Vestbreidda.

Regjeringa meiner at dei folkerettsstridige israelske busetjingane er blant dei største hindringane for ei fredeleg løysing på konflikten og utgjer ei trussel mot fred og tryggleik i regionen. Regjeringa vedtok allereie i 2022 å tydeleggjere at produkt frå ulovlege israelske busetjingar skal merkast. Regjeringa kom i mars 2024 med ei fråråding til norske selskap som åtvarar mot å drive han-

del og næringsverksemd som bidrar til å oppretthalde dei folkerettsstridige israelske busetjingane. I oktober 2024 kom regjeringa med ei skjerpa fråråding som åtvarar norske bedrifter mot å bidra til å oppretthalde det at Israel ulovleg er tilstade i Palestina.

Regjeringa vil ikkje innføre boikott eller einsidige norske sanksjoner mot Israel. Det er ikkje i samsvar med norsk sanksjonspolitikk å innføre sanksjonar åleine. Innføring av slike sanksjonar vil innebere brot med etablert norsk sanksjonspolitikk gjennom ei årrekke, ei linje som er tverrpolitisk forankra. Regjeringas syn er at det er multilaterale, globale, og tvingande sanksjonar vedtatt av FNs Trygghetsråd eller andre tiltak som det er brei internasjonal oppslutning om, som har størst legitimitet og effekt for å påverke ein stat til å endre åtferd. Verken Trygghetsrådet eller EU har så langt vedtatt tilsvarande sanksjonar.

Arbeidarpartiets landsmøte vedtok at partiet skal ta initiativ til eit forbod mot handel og anna næringsverksemd som bidreg til å oppretthalde det at Israel ulovleg er tilstade i Palestina. Regjeringa vil no gå i gang med å følgje opp vedtaket frå landsmøtet. Det er for tidleg å seie noko konkret om korleis dette skal gjerast.

Regjeringa vil og fortsette med full styrke vårt diplomatiske arbeid for ei varig løysing på den israelsk-palestinske konflikten som tar vare på begge folks sjølvråderett

og rett til å leve i fred og tryggleik, basert på to-statsløysinga.

SPØRSMÅL NR. 1884

Innlevert 7. april 2025 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 8. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Finansministeren sier at vi fortsatt er innenfor handlingsregelen med den økte bevilgningen til Ukraina på 50 milliarder kroner.

Hvilken uttaksprosent ligger vi på etter denne budsjettøkningen?

Svar:

Det strukturelle oljekorrigerte underskuddet utgjorde om lag 492 mrd. kroner i Saldert budsjett 2025. Basert på en fondsverdi ved inngangen til året på 19 735 mrd. kroner, vil en økning av underskuddet med 50 mrd. kroner til om lag 542 mrd. kroner tilsi en uttaksprosent på 2,7 pst.

Regjeringen vil komme tilbake med oppdaterte budsjettall, herunder anslag for det strukturelle oljekorrigerte underskuddet, i Revidert nasjonalbudsjett 2025.

SPØRSMÅL NR. 1885

Innlevert 7. april 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 22. april 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvilke vurderinger har regjeringen gjort angående Instruks AI - 3/2024 (om praksisendring etter Norges anerkjennelse av Palestina) opp mot den folkerettslige definisjonen av statsløshet i artikkel 1(1) i FN konvensjonen om statsløses stilling av 1954 – og da særlig i lys av at Palestina mangler en statsborgerlov?

BEGRUNNELSE:

Etter at Norge anerkjente Palestina har regjeringen instruert Utlendingsdirektoratet om ny praksis knyttet til behandlingen av søknader fra palestinere (Instruks AI - 3/2024 Avklaring av praksis etter Norges anerkjennelse av Palestina). Instruksen fastsetter at søkere som er borgere

av Palestina ikke lenger skal anses som statsløse søkere ved behandling av søknader etter statsborgerloven.

Dette innebærer bl.a. et lengre botidskrav for erverv av norsk statsborgerskap, samt at palestinere født i Norge ikke lenger har krav på norsk statsborgerskap slik de hadde etter tidligere instruks G-08/2016.

Norges anerkjennelse har ikke endret den faktiske rettslige stillingen til palestinere i Palestina, og slik vi ser det fører ikke Norges anerkjennelse av Palestina til at palestineres rettslige stilling etter internasjonal rett endrer seg.

En statsløs person defineres i artikkel 1(1) i FN konvensjonen om statsløses stilling av 1954 som «a person who is not considered as a national by any State under the operation of its law». Utover spørsmålet om Palestina objektivt (etter folkeretten) kan anses som en stat er

det avgjørende om, og i så fall hvordan og med hvilken rettskraft, Palestina definerer hvem som er statsborger av Palestina. I lys av statsløshetsdefinisjonen ovenfor står Palestina i en særstilling ettersom Palestina mangler en statsborgerlov. Tidligere forsøk på å vedta en statsborgerlov har mislyktes.

Svar:

Definisjonen av statsløshet i artikkel 1 (1) i FNs konvensjon om statsløse personers stilling av 1954 lyder:

«I denne konvensjon betyr «statsløs» en person som ikke er borger av noen stat etter denne stats lov».

Av «Handbook on Protection of Stateless Persons» avsnitt 22 fremgår det at begrepet «lov» i Artikkel 1 (1) skal tolkes bredt:

«The reference to “law” in Article 1(1) should be read broadly to encompass not just legislation, but also ministerial decrees, regulations, orders, judicial case law (in countries with a tradition of precedent) and, where appropriate, customary practice.»

Norges formelle anerkjennelse av Palestina trådte i kraft tirsdag 28. mai 2024. Instruks AI - 3/2024 av 17. oktober 2024 fastsetter at søkere som er borgere av Palestina ikke lenger skal anses som statsløse søkere ved behand-

ling av søknader etter statsborgerloven. Instruksen fastsetter også at søknader om statsborgerskap fra palestinere som var til behandling 28. mai 2024, skal behandles etter de gunstige reglene som gjelder for oppholdstid etter statsborgerloven § 16 og ferdigheter i norsk muntlig etter statsborgerforskriften § 4-1, etter dispensasjonshjemmel-en i statsborgerloven § 19.

Selv om Palestina ikke har en aktiv statsborgerlov, bruker Palestina visse kriterier for å avgjøre om personer er palestinsk statsborgere. Med bakgrunn i den territori-elle avgrensingen som er lagt til grunn for Norges anerk-jennelse av staten Palestina, vil personer som er registrert i sivilregisteret på Vestbredden, i Gaza eller Øst-Jerusa-lem og er tildelt et nisifret personnummer, anses å være borgere av Palestina.

Utlendingsforvaltningen gjør fortsatt vurderinger i enkeltsaker av hvorvidt en palestinere faktisk har et palest-insk statsborgerskap eller er statsløs. I enkeltsaker der det søkes om norsk statsborgerskap, vil det i utgangspunktet være av avgjørende betydning for vurderingen hvorvidt søkeren har et palestinsk pass med et nisifret ID-nummer som ikke begynner på 00.

På denne bakgrunnen er min vurdering at instruks AI-3/2024 er i tråd med artikkel 1 (1) i FNs konvensjon om statsløses stilling av 1954.

SPØRSMÅL NR. 1886

Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud

Besvart 22. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mye ekstra vil veiprosjektet i bypakken Nedre Glomma, utbyggingen av riksvei 22 Hafslund-Dondern, koste ekstra som følge av strenge klimautslippskrav i prosjektet, og bekymrer det statsråden at lokale entreprenører kan bli satt på sidelinjen i anbudene fordi det stilles krav om anleggsmaskiner som er svært dyre i innkjøp?

BEGRUNNELSE:

I Sarpsborg Arbeiderblad 7. og 8. april fremkommer det at utbyggingen av riksvei 22 Hafslund-Dondern, som er en del av bypakka i Nedre Glomma, blir dyrere grunnet strenge utslippskrav fra Statens vegvesen. Bransjeforeninen Maskinentreprenørenes forbund (MEF) mener kravene knyttet til elektriske anleggsmaskiner er overfokuserte

og at klimakravene kunne vært oppnådd på andre måter og at måten kravene er utformet på gjør prosjektene dyrere.

Svar:

For å ivareta klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser innførte Ap-/Sp-regjeringen fra 1. januar 2024 skjerpede forskriftskrav. Endringene innebærer at klima- og miljøhensyn som hovedregel skal vektes med minimum tretti prosent av totalen. Statens vegvesen har god oversikt over maskiner som tilbys på markedet, og vurderer det derfor som mer treffsikkert å benytte forskriftens unntaksbestemmelse som gir mulighet til å sette konkrete minimumskrav til andel nullutslipp for å nå målene, gjerne i kombinasjon med andre tildelingskriterier.

Statens vegvesen opplyser at det var god konkurranse med fire tilbydere i konkurransen om rv. 22 Hafslund-Dondern. Generelle beregninger viser at entreprisekostnaden kan øke med 3-7 prosent ved å sette krav om 100 prosent utslippsfri anleggsdrift. Krav fra staten og andre aktører kan på sikt gi lavere kostnad enn det, og muligens også redusert kostnad. Akkurat i denne konkurransen endte tilbudssummen lik Statens vegvesen sitt eget overslag basert på ikke-nullutslippsmaskiner. Statens veg-

vesen er kjent med at endringer i markedet som fordrer nyinvesteringer kan treffe mindre entreprenører hardere enn de store. Det finnes også eksempler på mindre entreprenører som har satset på en utslippsfri maskinpark.

ENOVA støtter gravemaskiner og hjullastere med inntil 40 prosent av merkostnaden. Biler til massetransport støttes med inntil 60 prosent av merkostnaden. Utleie av utslippsfrie maskiner er også et alternativ som kan gi mer fleksibilitet og mindre risiko.

SPØRSMÅL NR. 1887

Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 15. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

I Agder er om lag 91 % av vannforekomstene påvirket av sur nedbør. Den sure nedbøren er heldigvis sterkt redusert siden 1990-tallet, og er en suksess innen naturrestauring. Innsatsen har vært på samme nivå i Agder siden siste del av 90-tallet, og Statsforvalteren i Agder melder nå om merbehov.

Ser statsråden behov for økte bevilgninger til kalkning, og hva ser statsråden for seg for å sikre økt kalking?

BEGRUNNELSE:

I et normalår anslår Statsforvalteren i Agder et bevilgningsbehov på om lag 44 millioner kroner, mens det i et år med mye nedbør er behov for om lag 56 millioner kroner.

Etter relativt lite nedbør i 2021 og 2022 var nedbørsmengdene i 2023 og 2024 større, men det ble kalket på samme nivå som tidligere. Bufferfond er brukt opp og det er frykt for å måtte avvikle kalking i ett eller flere laksevasdrag. Her er det dessverre slik at selv noen måneder uten kalking kan medføre at den biologiske gevinsten som er bygd opp over 30 år kan gå tapt. Videre kan det ta flere tiår å komme tilbake til der man var hvis kalkingen startes opp igjen.

Svar:

Regjeringen fremmet 4. april 2025 et forslag til ny forvaltningslov i Prop. 79 L (2024-2025). I proposisjonen uttaler departementet følgende om spørsmålet om en part bør kunne tilkjennes sakskostnader for partens eget arbeid med en forvaltningssak:

«Det klare utgangspunktet etter gjeldende rett er at partens eget arbeid med saken ikke anses som en «kostnad» som kan kreves dekket. Departementet er enig med utvalgets mindretall i at partens egeninnsats ikke bør omfattes av kostnadsbegrepet etter den nye loven. Det må kunne forventes at parter i en klagesak bruker tid på saken uten at dette skal anses som en kostnad forvaltningen bør dekke hvis parten får medhold. Selv om det for den enkelte kan fremstå urimelig å nekte dekning for eget arbeid, særlig for dem som ikke har råd eller mulighet til å benytte advokatbistand, vil et krav på godtgjøring for eget arbeid kunne medføre avgrensingsproblemer og forventninger om dekning som det ikke er grunnlag for. Etter departementets syn bør fysiske og juridiske personer her vurderes likt, selv om spørsmålet oppstår på en noe annen måte der det er ansatte i en juridisk person som utfører arbeidet.»

Etter mitt syn medfører ikke den teknologiske utviklingen, herunder økt bruk av kunstig intelligens, at det er større grunn til å gi parter kompensasjon for tiden de bruker på egen forvaltningssak.

SPØRSMÅL NR. 1888**Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 22. april 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Når vil tilhørende ammunisjonskjøretøy til 24 artillerivogner av typen K9 til Finnmarksbrigaden anskaffes?

BEGRUNNELSE:

Viser til prosjekt 5447 om anskaffelse av artillerisystem 155 mm. I Prop. 99 S (2024-2025) fremkommer det at regjeringen vil anskaffe ytterligere 24 artillerivogner av typen K9 til Finnmarksbrigaden, innenfor rammene av Stortingets langtidsplan. Fra før av har Norge anskaffet 28 artillerivogner av samme modell og 14 tilhørende ammunisjonskjøretøy, ifølge FMA.no.

«Prosjektet ble vedtatt ved Stortingets behandling av Innst. 83 S (2017-2018) til Prop. 12 S (2017-2018). Prosjektet har anskaffet 24 artilleriskyts med tilhørende ammunisjonskjøretøy, materiell for utdanning og logistikk til Brigade Nord.»

«Ved Stortingets behandling av Innst. 420 S (2021-2022) til Prop. 75 S (2021-2022) ble det vedtatt å tilføre ytterligere skyts og ammunisjonskjøretøy til Hæren.»

Artillerivognen K9 består av et pansret kjøretøy med en 155 mm kanon som kan skyte ut granater til avstander på over 40 kilometer. K9 etterforsynes med ammunisjon av ammunisjonsfartøyet K10, med kapasitet på 104 granater og 504 ladninger. Til sammen utgjør ar-

tillerivognen K9 og ammunisjonskjøretøyet K10 ett felles artillerisystem.

Svar:

Hæren har så langt mottatt 24 K9 artilleriskyts og seks tilhørende K10 ammunisjonskjøretøy. Leveransene startet i 2019 og ble fullført i 2020. I 2022 ble det vedtatt å tilføre ytterligere skyts og ammunisjonskjøretøy, og disse er planlagt levert innen 2026. Om relativt kort tid vil Hæren da ha 28 skyts og 14 ammunisjonskjøretøy.

Den nye Finnmarksbrigaden skal etableres med bl.a. en artilleribataljon, og denne plan-legges utrustet på samme måte som Artilleribataljonen i Brigade Nord. Som det er opplyst i den nylig framlagte Prop. 99 S (2024–2025) pågår det for tiden en konseptvalgutredning for Finnmarksbrigaden. I denne utredningen vil bl.a. brigadens materielloppsett bli vurdert helhetlig, og i dette arbeidet er det avdekket noe usikkerhet knyttet til driftskostnader.

På denne bakgrunn har Forsvaret derfor anbefalt at det nå anskaffes 24 skyts, og så vil en eventuell ytterligere anskaffelse av skyts og ammunisjonskjøretøy bli vurdert etter at konseptvalgutredningen for Finnmarksbrigaden er ferdigstilt. Utredningen er planlagt ferdigstilt innen årsskiftet.

SPØRSMÅL NR. 1889**Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 11. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er grunnen til at rapporten “Er det behov for en tredje rullebane på Oslo lufthavn?” ikke ble sendt på høring til Rygge Sivile Lufthavn AS?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen sendte 20.09.2024 rapporten “Er det behov for en tredje rullebane på Oslo lufthavn?” ut på høring,

mens høringsfrist 20.12.2024. Statsråden har tidligere gitt inntrykk av at denne rapporten skulle være hans svar og bidrar for å få til en gjenåpning av Moss lufthavn Rygge. Det er da underlig at når rapporten sendes på høring til mange instanser, deriblant Torp Sandefjord Lufthavn AS, Avinor etc. men bevisst utelater Rygge Sivile Lufthavn AS som muligens kunne kommet med momenter og synspunkter som hadde vært av interesse.

Svar:

Ekspertutvalget som vurderte spørsmålet om behovet for en tredje rullebane leverte sin rapport 12. september 2024. I forbindelse med overleveringen fra utvalget ble det opplyst om at rapporten ville bli sendt på åpen høring, og den 20. september 2024 ble rapporten lagt ut på regje-

ringen.no. Samferdselsdepartementet sendte i tillegg rapporten direkte til noen interessenter.

Høringsfristen var 20. desember 2024. Samferdselsdepartementet fikk i overkant av 30 høringsinnspill. Aktører som Jotunfjell AS har dermed hatt god anledning til å gi innspill.

SPØRSMÅL NR. 1890

Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 22. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva vil finansministeren gjøre for å sikre at personer som driver med klart hobbybaserte aktiviteter ikke blir urimelig behandlet som næringsdrivende av Skatteetaten?

BEGRUNNELSE:

Flere enkeltpersoner som kun selger litt kunst, håndverk eller egne produkter i liten skala på fritiden, opplever å bli møtt med omfattende krav og byråkrati som om de driver næringsvirksomhet. Dette skaper usikkerhet og oppleves som urimelig for folk som i realiteten ikke har kommersielle ambisjoner, men som bare ønsker å dele interessen sin – uten å risikere å havne i konflikt med Skatteetaten.

fritidsfiske (forutsatt at omsetning skjer gjennom et fiskesalgslag eller godkjent kjøper), hogst av ved, høsting av bær, sopp, tang og tare mv. I Statsbudsjettet for 2025 økte regjeringen grensen for skattefrie inntekter fra slik aktivitet fra 4 000 kroner til 10 000 kroner. Regjeringen mente det var rimelig å øke denne grensen, som ikke hadde vært endret siden 1996.

Svar:

I utgangspunktet skal man ikke betale skatt av hobbyen sin. Men hvis hensikten er å tjene penger på hobbyen, kan det hende at hobbyen må anses som næring. Hvis man regnes som næringsdrivende, vil inntekten være skattepliktig. For å avgjøre om det foreligger næring, må man vurdere konkret om aktiviteten er egnet til å gå med overskudd, har en viss varighet og et visst omfang, og om den drives for egen regning og risiko. En hobby eller fritidsaktivitet som man har litt inntekt fra, men som aldri går med overskudd, regnes normalt ikke som næringsvirksomhet. Denne aktiviteten vil heller ikke gi rett til fradrag for kostnader/underskudd. Kravet om overskudd avhenger av hvilken aktivitet det er snakk om, og må ofte vurderes over flere år.

Selv om høsting av naturen ikke drives som næring, er salgsinntekter fra omsetning av hage- og naturprodukter som den enkelte høster selv, som utgangspunkt skattepliktig. Dette kan for eksempel være inntekter fra

SPØRSMÅL NR. 1891**Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 14. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å sørge for at menneskehandel og grov utnyttelse blir tilstrekkelig kriminalisert og straffeforfulgt, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at ofres rettigheter og rettsikkerhet sikres i slike saker?

BEGRUNNELSE:

I løpet av de siste dagene har man kunne lest om alvorlige tilfeller av halliknettverk, menneskehandel og grov utnyttelse i Klassekampen. Dette er svært alvorlig kriminalitet. I en sak fra mandag 7. april blir flere store utfordringer for ofre for menneskehandel og grov utnyttelse løftet. For det første pekes det på at få saker når opp i rettssystemet og blir prøvd for en domstol. For det andre blir det pekt på at bestemmelsene i straffeloven for grov utnyttelse i dag ikke er gode nok, og det etterlyses en by og bedre bestemmelse som kriminaliserer utnyttelse. For det tredje pekes det på at i saker, der det i utgangspunktet etterforskes som menneskehandelsaker ender i tiltale om hallikvirksomhet, mister mulige vitner både beskyttelse, bistandsadvokat og rett til kostnadsfri bistand til å fremme erstatningskrav.

Kriminaliteten som omtales i er svært alvorlig, og må bekjempes. Å sikre at ofre for menneskehandel og grov utnyttelse, både fornærmede og mulige vitner, får den støtten og bistanden de trenger, er avgjørende både for å få bukt med denne kriminaliteten, og for å sikre ofrenes rettsikkerhet og beskyttelse i prosessen.

Svar:

Menneskehandel er en kriminalitetstype som utgjør alvorlige trusler mot enkeltpersoner og det norske samfunnet. I Norge ser vi at menneskehandel både utføres av enkeltpersoner og av organiserte kriminelle nettverk. Nettverkene fremstår profittmotiverte og kyniske i sin rekruttering og organisering, ved at de utnytter personer i sårbare situasjoner, utnytter avhengighetsforhold, setter ofrene i en gjeldssituasjon, eller gjør bruk av andre kontrollmidler. Utnyttelse skjer innen prostitusjon og i en rekke ulike arbeidsforhold. Politiets innsats mot menneskehandel ligger i kjernen av samfunnsoppdraget og er blant de sakstyper som riksadvokaten forventer skal gis høy prioritet. Til tross for dette har politiet og påtalemyndigheten de senere år avdekket og irettført svært få saker om menneskehandel. Riksadvokaten og Politidirektoratet har uttalt at det trolig er et potensial for politiet og påtalemyndigheten til å avdekke og iretteføre langt flere

saker enn det gjøres i dag. Regjeringen vil før sommeren legge frem en strategi mot menneskehandel, der tiltak for å sikre en effektiv straffeforfølgning av gjerningspersoner står sentralt. Det er innhentet mange og omfattende innspill til strategien fra myndigheter, bistandsorganisasjoner, advokater og andre aktører på feltet. Flere har pekt på at utlendinger utnyttes i ulike arbeidsforhold uten at deres situasjon er alvorlig nok til å utgjøre menneskehandel. Mange av innspillene peker på behovet for endringer i lovgivningen for å kunne ramme flere som utnytter mennesker. Departementet sendte i fjor på høring et forslag til en skjerpet straffebestemmelse i utlendingsloven, særlig rettet mot utnyttning av utlendinger i arbeids- og boligforhold. Formålet med lovforslaget er særlig å utvide straffebestemmelsens anvendelsesområde. Departementet arbeider nå med å ferdigstille en lovproposisjon. I lys av dagens kriminalitetsbilde, internasjonale standarder og innspill departementet har mottatt, kan det være grunn til å vurdere om det er behov for andre lovendringer på feltet. Norge har regler som skal trygge ofre for menneskehandel. En utlending som søker beskyttelse etter å ha avgitt vitneforklaring som fornærmet i en rettssak hvor det er tatt ut tiltale for menneskehandel, kan få innvilget oppholdstillatelse. Politiet disponerer for øvrig flere beskyttelsestiltak som kan verne involverte i straffesaker. Mulige ofre for menneskehandel kan også få tilbud om bistand og beskyttelse fra hjelpeinstanser på feltet, uavhengig av om de velger å anmelde forholdet eller vitne i straffesaker. Regjeringens strategi vil understreke behovet for å styrke vår innsats på flere fronter for å bekjempe alle former for menneskehandel i Norge, og for å identifisere og beskytte flere ofre.

SPØRSMÅL NR. 1892**Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 23. april 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Opera Østfold arrangerer blant annet svært godt besøkte utendørsforestillinger på Fredriksten festning. For å kunne fortsette med de store operaoppsetningene på festningen, trenger Opera Østfold økt driftstilskudd. Selskapet får 46 % av sin offentlige finansiering gjennom statlig tilskudd, ikke 70 % slik Stortinget forutsetter og alle de andre sammenlignbare aktørene får. Samtidig får også befolkningen i Østfold generelt langt under snittet i offentlige kulturkroner per innbygger.

Mener statsråden at dette bør rettes opp i?

BEGRUNNELSE:

Opera Østfold er en regionopera eid av Østfold fylkeskommune og Halden kommune, som annethvert år arrangerer en stor utendørsforestilling på Fredriksten festning i Halden. For å fortsette driften som i dag trenger Opera Østfold 5 millioner kroner i økt driftstilskudd. Uten dette vil de måtte legge om driften og gjøre noe annet. Operaen får 46 % av sin offentlige finansiering fra staten, og 54 % fra regionen. Opera Østfold er dermed den eneste av region-, og distriktsoperaene som ikke har en 70/30 fordeling av de offentlige tilskuddene, slik Stortinget forutsetter i sine årlige statsbudsjettvedtak. Samtidig får befolkningen i Østfold langt færre kulturkroner per innbygger enn andre fylker fra staten i tilskudd.

Svar:

Det er et mål for regjeringen at folk skal ha god tilgang til kunst og kultur, uavhengig av hvilket fylke de bor i.

Tilskuddet til Opera Østfold blir gitt over kap. 323 Musikk og scenekunst, post 70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner. I 2025 er dette tilskuddet på 7 340 000 kroner. For 2026 har Opera Østfold søkt om en økning i statstilskuddet på 5 mill. kroner.

Som det framgår i Prop. 1 S (2024-2025), romertallsvedtak IV, skal det ordinære offentlige driftstilskuddet til musikk- og scenekunstinstitusjoner på denne posten, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen. Formålet med vedtaket er å sikre regional medfinansiering. Det er imidlertid ingenting som står til hinder for at den regionale tilskuddsparten kan tildele et driftstilskudd som medfører en høyere tilskuddsandel enn som framgår av dette vedtaket.

Jeg har forståelse for at mange av musikk- og scenekunstinstitusjonene opplever en mer presset økonomi. Derfor løftet vi også tilskuddene til en rekke musikk- og scenekunstinstitusjonen i 2025 med til sammen 63,4 mill. kroner. Jeg er kjent med at også Opera Østfold melder behov for økt tilskudd. Dette er et spørsmål vi vil vurdere i forbindelse med det ordinære arbeidet med statsbudsjettet for 2026.

SPØRSMÅL NR. 1893**Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 11. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å få Ventetidsløftet inn i rett spor, når 18 av 20 foretakstillitsvalgte enda ikke har signert avtalen, fordi de mener overtidsbruken er ulovlig?

BEGRUNNELSE:

Da statsråden for snart et år siden lanserte ventetidsløftet ble de tillitsvalgte lovet full medvirkning. Fortsatt har altså mange foretakstillitsvalgte ikke signert. Det er stor avstand mellom det ministeren har gitt av løfter både til media og til storting, og de ulike avtalene tillitsvalgte blir presentert i det ganske land. Noen kan fortelle av avtaler er bestemt uten deres medvirkning. Andre forteller om

en slags akkord, hvor du får betalt for antall pasienter som blir behandlet, men får ikke betalt om pasienter ikke møter opp.

Svar:

Ventetidsløftet ble lansert i mai 2024 etter at ventetidene hadde steget over mange år. Ventetidsløftet er fulgt opp med faste møter, arbeidsgrupper innen sentrale områder og oppdrag til de regionale helseforetakene. Mot slutten av 2024 var utviklingen god, men ventetidstallene for januar 2025 gjorde det klart at det var behov for ekstraordinære tiltak våren 2025 – i tillegg til pågående tiltak. I foretaksmøtet som ble avholdt 19. februar 2025, ble det derfor gjort klart at kapasiteten måtte økes i tråd med kravene fra november 2024. Det arbeidet begynner vi se effektene av.

Ventetidsløftet er et partnerskap med representanter for arbeidstaker- og arbeidsgiver-organisasjonene og jeg har vært tydelig på at tillitsvalgte skal involveres på alle nivåer. Per mars 2025 har alle de regionale helsefore-

takene fått på plass avtaler og administrative ordninger om ekstra poliklinisk virksomhet denne våren for ansatte som vil arbeide mer. Vi ser at bruken av frivillig ekstraordinært arbeid løses litt forskjellig. Legeforeningen har inngått avtale eller stilt seg bak administrative ordninger de fleste steder, mens Sykepleierforbundet ikke har gjort det. Uansett skal ekstraarbeidet være basert på 100 prosent frivillighet. Avtalene og ordningene som er inngått er også tidsavgrensende. Dette for at de som har ventet lenge skal få startet sin helsehjelp samtidig som helseforetakene opprettholder normal drift. Avtalene er også tidsavgrensede for ikke å overbelaste helsepersonellet.

Jeg opplever på overordnet nivå at det er godt samarbeid mellom de ulike avtalepartnerne. Detaljer rundt inngåtte avtaler og de administrative ordningene og forhandlinger rundt disse tilligger partene. Vi har jevnlig diskusjoner i partnerskapet om blant annet involvering av tillitsvalgte og de siste ukene har også Spekter og fagforeningene hatt møter for å diskutere hvordan dette kan bli bedre.

SPØRSMÅL NR. 1894

Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 23. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre med de lange ventetidene for hjerteoperasjon ved Oslo universitetssykehus spesielt?

BEGRUNNELSE:

Media har den siste tiden vist til lange ventetider på opp til minst 7 måneder, noe som ikke er verken standarden en ønsker å prioritere etter, eller som man mener er medisinsk riktig. Dette skaper utfordringer for pasienter som kanskje på sikt vil leve med helsemessige komplikasjoner som resultat fordi det gikk for lang tid før de fikk operasjon/behandling.

Svar:

Regjeringen satte i mai 2024 i gang Ventetidsløftet grunnet at ventetidene har økt under og etter pandemien, med mål om en markant nedgang. Som det framgår i Ventetidsløftet, og i oppdragsdokumenter og foretaksprotokoller, arbeides det med tiltak på både kort og lang sikt. De ko-

rtsiktige tiltakene er ekstrapoliklinikk, bruk av avtalespesialister og kjøp fra private leverandører. De langsiktige tiltakene handler blant annet om bedre arbeids- og oppgavedeling, bruk av teknologiske løsninger når det er relevant, behovsstyrt poliklinikk, unngå unødvendige kontroller, god oversikt over ventelister og kapasitet, samt fjerne unødig plunder og heft i hverdagen for helsepersonell.

I Norge er det fire sykehus som utfører hjertekirurgi: I Helse Nord er det Universitetssykehuset Nord-Norge HF, i Helse Midt-Norge er det St. Olavs hospital HF, i Helse Vest er det Haukeland universitetssykehus HF og i Helse Sør-Øst er det Oslo universitetssykehus HF.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at Oslo universitetssykehus HF har satt inn tiltak for å ta inn de pasientene som har ventet lengst. Sykehuset har også endret operasjonsprogrammet slik at kapasiteten økes. I tillegg er kapasiteten nasjonalt utnyttet ved å sende pasienter som er ferdig utredet til St. Olavs hospital HF for operasjon.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at ventetiden for pasienter som er ferdig utredet og venter på operasjon er

reduisert fra 98 til 75 dager i perioden 1. januar 2025 til 28. mars 2025.

Jeg forstår veldig godt at mennesker som venter på hjertekirurgi blir bekymret om ventetiden for operasjon

trekker ut og det er derfor bra at det jobbes systematisk for å få ventetidene ned på dette området.

SPØRSMÅL NR. 1895

Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 24. april 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil det være praktisk mulig å utvide retten til lovfestet barnehageplass til også å gjelde barn som ble født i desember 2024, dersom det bevilges penger til dette i revidert nasjonalbudsjett for 2025?

BEGRUNNELSE:

Foreldre som får barn født 30. november har rett til å sende barnet sitt i barnehage når det fyller 1 år, men er du uheldig å føder i desember, har du ikke lovfestet rett på barnehageplass. Disse foreldrene risikerer å måtte gå i ulønnet permisjon fra 1. desember og helt frem til 1. august året etter grunnet mangel på barnehageplass. Familien mister da en inntekt i opptil 8 måneder. Det sier seg selv at det er dramatisk for familieøkonomien. Kontantstøtten er langt ifra nok til å dekke tapt inntekt. Den av foreldrene som må gå hjemme taper både lønn og pensjonsopptjening.

Svar:

Jeg har stor forståelse for situasjonen mange familier med barn født i desember står i. Som representanten viser til, har barn født i desember rett til plass i barnehage først i august året etter at barnet har fylt ett år. Mange kommuner har fleksibilitet i barnehageopptaket, slik at flere får tilbud om barnehageplass før retten til plass faktisk inntrer. I dag har omtrent 1850 barn uten rett til plass en barnehageplass.

En utvidelse av retten til barnehageplass for barn født i desember forutsetter både at det bevilges betydelige midler til dette, og at det finnes tilstrekkelig med ansatte til å øke bemanningen i barnehagene i forsvarlig tid før innføring. I praksis vil kommunene ofte måtte ha en bemanning allerede i august som er tilstrekkelig ut ifra antallet barn som kommer inn i barnehagen i desember. Dersom det bevilges midler til dette i revidert nasjonal-

budsjett for 2025, må bemanningen i barnehagene kunne økes allerede høsten 2025. Bemanningssituasjonen i barnehagesektoren er allerede krevende, med høyt sykefravær og utfordringer med å rekruttere både nok faste ansatte og vikarer. Det mangler per i dag også 2700 årsverk for å oppfylle pedagognormen, og 1684 barnehager som ikke oppfyller normen.

Mens 7 prosent av de som var ansatt som pedagogiske ledere i 2024 hadde dispensasjon fra utdanningskravet. Dette er problemstillinger jeg jobber aktivt med å løse.

Noen kommuner vil også måtte endre sine opptaksprosedyrer slik at foreldre med barn født i desember vil kunne velge oppstart i desember, på lik linje med barn født i september, oktober og november. Dette krever omlegginger av en praktisk og administrativ art som vil være krevende for mange kommuner å implementere allerede fra høsten av.

Bemanningsutfordringene vil forsterkes ved en utvidelse av retten til barnehageplass, og særlig dersom dette skal skje på kort varsel. Det er derfor ikke realistisk å forvente at sektoren vil kunne få på plass nok pedagoger eller en bemanning som er tilstrekkelig til å kunne drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet, og til å kunne møte behovene en utvidelse vil medføre allerede til barnehagestart høsten 2025. Jeg vil også minne om at det ikke vil være mulig å få vedtatt en lovendring om en utvidelse av retten til plass allerede til høsten med de krav som stilles til blant annet høringsprosess og behandling i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1896**Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 14. april 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Det ble søkt om tilskudd til 3 200 studentboliger (hybelenheter - HE). Etter tildelingen ble det gitt tilskudd til 3050 HE, i tråd med budsjettavtalen mellom SV og regjeringen for 2025.

Finnes det flere studentboligprosjekter som oppfyller vilkårene for tilskudd til studentboliger men som ikke har fått tildelt støtte, og hvilke er i så fall dette?

Svar:

Husbanken har fra og med 1. oktober 2024 forvaltningsansvaret for tilskuddsordningen for bygging av studentboliger, jf. endringer i forskrift om tilskudd til studentboliger. Det innebærer at det er Husbanken som mottar og behandler søknader om tilskudd. Husbanken sendte ut invitasjon til å søke om tilskudd til å bygge studentboliger 16. desember 2024 med søknadsfrist 1. februar 2025. Det kom inn søknad om tilskudd til bygging og rehabilitering av totalt 3 357 hybelenheter.

Tilsagnsrammen for 2025 er 3 050 hybelenheter. Husbanken har fordelt alle 3 050 tilsagn om tilskudd, og 2 417 av tilsagnene har gått til bygging av nye boliger og 633 har gått til rehabilitering av eksisterende studentboliger. Husbanken avsto søknaden til to av prosjektene på til sammen 194,5 hybelenheter. Søknaden om tilskudd til å bygge 150 hybelenheter på Straume i Bergen fra Stiftelsen Bikuben ble vurdert å ligge for langt unna studiestedene og sentrum. Søknaden fra Samskipnaden i Agder om å rehabilitere 44,5 hybelenheter ble avslått på grunn av at boligene var knapt 20 år gamle, og Kunnskapsdepartementet har lagt som føring at for å få tilskudd til oppgradering skal det være mer enn 30 år siden det ble gitt tilskudd til oppføring av bygget. Søknaden fra Studentsamskipnaden i Gjøvik, Ålesund og Trondheim (Sit) til bygging av 180 hybelenheter på Moholt ble nedjustert til 67,5 hybelenheter etter dialog med Husbanken. Grunnen til at antallet hybelenheter ble nedjustert var at igangsetting av bygging ligger noe frem i tid og at Sit kan søke om tilskudd til å bygge de resterende 112,5 hybelenhetene senere år.

SPØRSMÅL NR. 1897**Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 25. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I spørsmål 15:1752 svarer statsråden at det er 644 personer med «direktør» i tittelen i helseforetakene og regionale helseforetak. Vidare seier han at «direktør er imidlertid ikke en ensartet tittel som brukes gjennomgående likt i alle helseforetakene.» og at «Antall personer med «direktør» i tittelen gjenspeiler dermed ikke uten videre antall ledere med lederansvar på de øverste nivåene i organisasjonen.»

Kor mange med ansvar tilsvarende direktør, uavhengig av navn, finst det samla sett i helseforetakene?

Svar:

I mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1752 (2024-2025) oppga jeg at det ut i fra de opplysningene departementet har innhentet, er 338 personer med «direktør» i tittelen i de regionale helseforetakene og de underliggende helseforetakene. Hvis man inkluderer den øvrige helseforvaltningen, altså departementet, direktorater, tilsyn med videre, så er det imidlertid om lag 644 personer med «direktør» i tittelen.

Hvis man skal se på antall personer med sammenlignbart ansvar i helseforetakene, så er det mest hensiktsmessig å sammenligne antall ledere på ulike nivåer i disse organisasjonene. I forbindelse med Sykehusutvalgets arbeid ble det i 2022 gjennomført en kartlegging av antall

lederstillinger og ledernivå i helseforetakene. Dette arbeidet ble gjennomført av professor Lars Erik Kjekshus ved Universitetet i Oslo, og resultatene ble gjengitt i NOU 2023:8 Fellesskapets sykehus.

Den kartleggingen som ble gjennomført i 2022 omfattet de 20 helseforetakene som har pasientbehandling. Samlet sett viste denne kartleggingen at det var mer enn 7 500 ledere ved de aktuelle helseforetakene, noe som gir i gjennomsnitt én leder per 26 ansatte. Det ble skilt mellom ulike ledernivå, hvor det er nivå 1 (administrerende direktør) og nivå 2 (klinikkledere) som må kunne

sies å være «direktørnivå». Antall ledernivåer i helseforetakene varierer mellom fire og seks. I tabell 10.4 (s. 163) i NOU 2023:8 Fellesskapets sykehus, oppgis antall ledere på de ulike nivåene i helseforetakene som er omfattet av kartleggingen i 2022. Sammenstillingen viser at det da var 268 ledere på nivå 2, men tabellen manglet da data fra Helse Nord-Trøndelag HF. Dette helseforetaket har i dag ni kliniksjefer. I tillegg til dette var det 20 ledere på nivå 1, altså administrerende direktører i disse aktuelle helseforetakene.

SPØRSMÅL NR. 1898

Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 24. april 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvilke tiltak og styringsmodeller er iverksatt for raskere fremskaffelser, og hvilke forenklinger og tilpassinger er gjort i anskaffelsesregelverket for å sikre raskere gjennomføring av fremskaffelsene?

BEGRUNNELSE:

I Prop.87 S (2023-2024) fremgår det at

«regjeringen vil arbeide for at fremskaffelsene skal gjennomføres raskere, innenfor tilgjengelige økonomiske rammer og med tilstrekkelig volum».

«Regjeringen vil etablere styringsmodeller som forener behovet for styring og kontroll med nye krav til hastighet og volum».

«Derfor vil regjeringen legge til rette for tilpassede fremskaffelsesløp, hvor hensynet til raskere gjennomføring, veies mot risikoen dette innebærer for forsvarlig gjennomføring».

«Det er åpning for å gjøre forenklinger og tilpassinger i anskaffelsesregelverket, som kan føre til raskere gjennomføring».

Svar:

Forsvarsdepartementet gjennomførte fra 1. januar 2025 et skifte i styring av investeringsvirksomheten i forsvarssektoren for å oppnå bedre og mer effektiv gjennomføring av investeringer. Forsvaret har gjennom endringene fått økt ansvar for planlegging av hvilke investerings tiltak som skal gjennomføres for å kunne realisere vedtatt langtid-

splan, i samarbeid med de andre etatene i sektoren. Dette er oppgaver som i stor grad lå i departementet tidligere. Økt handlefrihet til etatene og større grad av felles planlegging og koordinering bidrar til at forsvarssektoren utvikler innovative og effektive løsninger, noe som legger til rette for raskere og mer effektive gjennomføring av fremskaffelser.

Jeg vil også fremheve enkelte konkrete endringer som skal bidra til raskere gjennomføring av fremskaffelsene. Terskelverdien for når prosjekter må fremlegges for Stortingets godkjenning er hevet. Grensen for materiellprosjekter er økt fra 500 mill. kroner til 1 mrd. kroner, og grensen for prosjekter for eiendom, bygg og anleggsprosjekter er økt fra 200 mill. kroner til 500 mill. kroner. Fullmaktene er delegert videre til Forsvarssjefen. Videre er Forsvaret gitt i anledning til å etablere større og derav færre prosjekter, for å kunne drive prosjektene mer effektivt. Et eksempel på dette er videre arbeid med prosjekter for å realisere Finnmarksbrigaden og Brigade sør, der Forsvaret nå ser flere enkeltprosjekter i sammenheng i konseptvalsarbeidet.

Forsvarsdepartementet er i ferd med å revidere Anskaffelsesregelverket for forsvarssektoren (ARF) med sikte på å gjøre regelverket enklere og mer brukervennlig. Det legges opp til at beslutningsmyndighet innenfor tilpasninger i anskaffelsesprosessene som anses nødvendige legges til etatene som anskaffer. Et eksempel på dette er tilpasninger som hjemles i EØS-avtalens artikkel 123, som i dag må forelegges Forsvarsdepartementet. I arbeidet med revideringen av regelverket vurderes det videre å delegere fullmakt om å etablere industrisamarbeidsavtaler

for enkelte nasjoner til Forsvarsmateriell. Dette vil bidra til raskere prosesser.

Jeg vurderer videre at det ligger et stort potensialt i å øke samarbeidet med andre nasjoner i anskaffelse av nytt materiell. Et eksempel på dette er fellesanskaffelse av CV-90 i samarbeid med Sverige, Finland og Danmark.

SPØRSMÅL NR. 1899

Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Tina Bru

Besvart 24. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan jeg be om en tabell over provenyet i 2026 av de ulike endringene i utflyttingsskatten som er gjennomført siden 2021?

Svar:

Samlet bokført proveny av endringene i utflyttingsskatten etter 2021 er på meget usikkert grunnlag anslått til om lag 100 mill. kroner i 2026.

I forhandlingene om statsbudsjettet for 2023 ble utflyttingsskattereglene endret til at skatten ikke lenger skal falle bort fem år etter utflyttingen. Reglene ble samtidig utvidet til å omfatte overføring av aksjer mv. også til andre nære slektninger bosatt i utlandet enn ektefelle. Disse endringene ble gjort gjeldende for utflyttinger og overføringer fra og med 29. november 2022. Endringene ble anslått å ikke ha provenyvirkninger i påfølgende år.

I forhandlingene om statsbudsjettet for 2024 ble reglene utvidet til å gjelde enhver overføring av aksjer mv. til personer bosatt eller selskaper hjemmehørende utenfor Norge. Denne endringen gjelder for overføringer som skjer 3. desember 2023 eller senere. Endringene ble anslått å ikke ha provenyvirkninger i påfølgende år.

Grunnen til at de to ovennevnte endringene ikke var anslått å gi provenyvirkninger på kort sikt, er at skattyter fortsatt har insentiver til å utsette betaling av utflyttingsskattekravet ettersom kravet først betales ved realisasjon og ikke renteberegnes.

Med virkning for utflyttinger og overføringer som skjer 20. mars 2024 eller senere, ble det vedtatt flere endringer i reglene om utflyttingsskatt ifm. 2025-budsjettet. Endringene innebærer bl.a. at utflyttingsskatten må betales innen 12 år, og ikke først ved realisasjon. Skattyter kan velge å betale skatten umiddelbart, i rater over 12 år

Andre tiltak som vurderes er å øke mulighetene for å utløse opsjoner i tidligere godkjente prosjekter og tilpasninger i ny lov om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser for å kunne gjennomføre anskaffelser raskere.

eller å få utsettelse i 12 år med tillegg av renter. Retten til bortfall av utflyttingsskatten på aksjer som er i behold ved tilbakeflytting, ble også begrenset til 12 år.

For provenyanslaget er det lagt til grunn at skattyter velger alternativet med betaling i rater over 12 år. Provenyet av endringene av reglene som er gjeldende fra 20. mars 2024, ble på meget usikkert grunnlag anslått til 100 mill. kroner påløpt i 2025. Provenyet bokføres i 2026. Provenyet vil øke med om lag 100 mill. kroner for hvert år i takt med at nye skattyterne begynner sin ratebetaling. Det innebærer at det påløpte provenyet øker til 200 mill. kroner i 2026 og videre til om lag 1 200 mill. kroner etter 12 år. Beløpene blir bokført ett år etter at utflyttingsskatten påløper.

Frem til 7. oktober 2024 kunne det deles ut utbytte fra selskapet uten at det måtte betales avdrag på utflyttingsskattekravet. Denne muligheten til å redusere eller unngå skatten på utflyttingsbeskattede aksjer, ble ikke tatt høyde for i provenyanslagene i høringsnotatet. Derfor ble provenyanslagene ikke justert i Prop. 1 LS (2024–2025), der det ble foreslått at utdelinger på utflyttingsbeskattede eiendeler skal lede til forholdsmessig forfall av avdraget på utflyttingsskattekravet. Endringen fra en beløpsgrense på 500 000 kroner i høringsforslaget til innføring av bunndrag på 3 mill. kroner i Prop. 1 LS (2024–2025) har heller ikke påvirket provenyanslaget. Dette skyldes først og fremst at anslaget i utgangspunktet er svært usikkert.

De omtalte provenyvirkningene gjelder kun for utflyttingsskatten. Generelt vil mer effektive utflyttingsskattegrunntilskudd lede til at innenlandsk skattegrunnlag blir bedre bevart. Hensikten med regelendringene for utflyttingsskatten var å bidra til at verdier opptjent av personer bosatt i Norge, skattlegges i Norge. De ovennevnte endringene i utflyttingsskattereglene vil dermed kunne forventes å føre til økt proveny fra realisasjon av aksjene i Norge, fra skatt på formue eller andre skatter.

På oppdrag av Skatteutvalget (NOU 2022: 20) utførte Andresen (2022) en analyse som illustrerer størrelsen på samlede latente eierinntekter for norske, personlige aksjonærer i perioden 2006–2016. Den latente eierinntekten ble anslått til om lag 3 100 mrd. kroner i 2016. Særlig på grunn av at markedsverdien av unoterte aksjer er ukjent og må predikeres, er anslaget svært usikkert. Det ble likevel konkludert med at de latente eierinntektene er store og voksende. Det kan legges til grunn at de latente eierinntektene har vokst ytterligere etter 2016.

Reverseringer av endringene i utflyttingsskatten kan gi personlige aksjonærer med store latente eierinntekter insentiver til å flytte ut av Norge for å unngå beskatning her. På side 24 i 2025-uttaletelsen til det Rådgivende utvalget for finanspolitiske analyser står det at «[f]or enkelte skatter, som utflyttingsskatten, kan selv kortvarige endringer eller reverseringer få store konsekvenser gjennom umiddelbare tilpasninger. Endringene i utflyttingsskatten bør derfor ikke reverseres uten at alternative måter å tette skattehullene først er på plass.»

SPØRSMÅL NR. 1900

Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 25. april 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

I Innstilling til Opplæringslova understreket et flertall at; «såfremt det er sikret at eleven får tilfredsstillende opplæring frem til oppnåelse av kompetansemålene i læreplanene, bør terskelen for å ta i bruk alternative læringsarenaer være lav og ubyråkratisk.» Videre vedtok Stortinget: «Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre og øke handlingsrommet skoleleder, foreldre og elev har til å benytte seg av alternative opplæringsarenaer.»

Hvordan har statsråden fulgt dette opp?

BEGRUNNELSE:

Alt for mange elever har et for høyt fravær på ungdomsskolen, og sliter med motivasjon for skolearbeid. Ved behandling av Opplæringslova understreket et flertall;

«at alternative læringsarenaer kan være viktige for å løfte motivasjon og mestring hos elever som opplever den ordinære skolegangen som krevende.»

Det ble vist til at alternative opplæringsarenaer kan være;

«bedrifter, stiftelser, organisasjoner eller andre som gir elevene et tidsbegrenset tilbud om opplæring i en annen kontekst og med andre rammer enn det skolen kan gi.»

I brev til Stortinget av 3. mai 2023, skrev statsråd Tonje Brenna:

«Alternativ opplæringsarena kan i dag benyttes i begrenset omfang uten vedtak om spesialundervisning og krav om sakkyndig vurdering, noe lovforslaget ikke er ment å gjøre endringer i. Skoleeier kan for eksempel fortsatt omdisponere inntil 25 pro-

sent av timene som er fastsatt i det enkelte fag for enkeltelever. Dette krever ikke en sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten.»

Jeg er kjent med at flere skoler og kommuner likevel har en svært restriktiv holdning til bruk av slike opplæringsarenaer og i mange tilfeller krever en sakkyndig vurdering. Jeg ber derfor statsråden klargjøre handlingsrommet i tråd med Stortingets vilje og forslag overfor Utdanningsdirektoratet, statsforvaltere og kommuner.

Svar:

Vi har over tid sett en negativ utvikling når det gjelder læringsresultater, motivasjon og trivsel i skolen, og jeg har tatt flere grep for å snu utviklingen. Regjeringen har blant annet lagt frem en melding til Stortinget om bedre læring, motivasjon og trivsel på 5. – 10. trinn, og jeg har allerede satt i gang mange av tiltakene vi fremmet der. Vi har blant annet innført både en egen tilskuddsordning til praktisk utstyr i opplæringen og en rentekompensasjonsordning som skal stimulere økonomisk til å nå målene i meldingen, og jeg har en klar og tydelig forventning til skolen om at det blir mer praktisk, aktiv og variert læring i alle fag. Jeg vet at dette er en utvikling skolene og lærerne ønsker, og jeg har tillit til at de vil bruke mulighetene og det handlingsrommet de har til å gjøre skolen mer motiverende, møte elevene med tydelige forventninger og bidra til at barna våre lærer bedre. Dette er viktig i hele skoleløpet, men er noe vi særlig tydeliggjorde i den nevnte meldingen til Stortinget.

Bruk av alternative opplæringsarenaer er et viktig tiltak for å gjøre opplæringen mer variert og praktisk. Ved å trekke opplæringen ut av klasserommet kan man skape

rom for nettopp slik læring, noe som gjør at flere elever kan få en mulighet til å oppleve mestring.

I arbeidet med stortingsmeldingen om 5.-10. trinn har vi sett mange gode eksempler på skoler som er gode på å tilpasse opplæringen til den elevgruppen de har, og mange er opptatt av at opplæringen skal være praktisk, variert og relevant slik at den motiverer flest mulig elever. Vi må derfor jobbe for å støtte skolene til å ta det nye læreplanverket i bruk slik at enda flere elever får oppleve engasjerende praktisk, variert og relevant opplæring. Dette gjør vi for eksempel gjennom økonomiske stimulerings tiltak. Gjennom den årlige tilskuddsordningen til utstyr for praktisk læring jeg viste til over, delte vi nylig ut 160 millioner kroner til skoler landet rundt. Dette viser at skolene er godt i gang med arbeidet. Vi er også i gang med å bygge opp ulike pedagogiske, veiledende og kompetansebyggende støtteressurser som skal stimulere til å ta i bruk det handlingsrommet skolene allerede har til å få til en mer praktisk og tilpasset opplæring i norsk skole. Jeg vil særlig trekke fram at jeg skal gi Utdanningsdirektoratet

i oppdrag å utvikle veiledning knyttet til bruk av alternative og varierte opplæringsarenaer både for enkeltelever og grupper av elever, og veiledning og tydeliggjøring av mulighetene skolene har for å ta i bruk intensivopplæring på 5.-10. trinn.

Jeg kan avslutningsvis trekke fram at regjeringen allerede har invitert kommuner og fylkeskommuner til å søke om å bli forsøkskommuner som får mulighet til å teste ut nye måter å løse oppgaver på gjennom fritak fra regelverk. Denne ordningen er en del av tillitsreformen, og den tar utgangspunkt i at det er kommuner og fylkeskommuner som best kjenner hvilke utfordringer de står overfor og hva som er eventuelle hindringer i lovverket for å løse disse utfordringene. Det er også derfor kommunene og fylkeskommunene selv som vet best hva som kan være gode forsøk. Gjennom denne ordningen er det kommuner som for eksempel har fått innvilget forsøk til økt bruk av fleksibilitet i fag- og timefordelingen og bruk av alternative opplæringsarenaer.

SPØRSMÅL NR. 1901

Innlevert 8. april 2025 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 24. april 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vi ser at mobbing og skolevegring er et samfunnsproblem, som krever at alle instanser bidrar for å bedre situasjonen. Det er usikkert om skolene innehar tilstrekkelig kompetanse i hvordan man skriver gode tiltaksplaner, og vurderer de barnefaglige hensynene.

Hva vil statsråden konkret gjøre for å styrke rettssikkerheten til barn som utsettes for mobbing, fysisk og psykisk vold i skolen?

BEGRUNNELSE:

Barn skal ha det trygt på skolen, og skolen har et stort ansvar for å sørge for et godt læringsmiljø for alle elevene. Det krever ressurser og kompetanse til å håndtere krevende saker, og vurdere hver situasjon godt til barnets beste. Samhandling med hjemmet, andre hjelpeinstanser og eleven kreves for å få så optimale løsninger som mulig. Vi hører dessverre ofte om fortvilte foreldre som ikke opplever seg sett, barn som ikke blir møtt og en lærer som ikke makter å løse opp i krevende saker. Skolene må ha en god barnefaglig kompetanse, og en kompetanse i å håndtere

mobbesaker slik at tryggheten kan gjenopprettes. Det er derfor viktig å se på alle muligheter, og av interesse hva statsråden konkret vurderer, og jobber med av tiltak.

Svar:

Alle barn har krav på rettssikkerhet. Jeg mener vi har et lovverk som ivaretar elevenes rettssikkerhet i skolen.

I den nye opplæringsloven er det gjort en rekke tilpasninger for å styrke barnas rettssikkerhet. Vi har tydeliggjort i en egen lovbestemmelse at ved alle handlinger og avgjørelser som gjelder elever, skal elevens beste være et grunnleggende hensyn. Vi har også tydeliggjort at elevene har en generell rett til medvirkning i alt som gjelder dem. Opplæringsloven fastslår også at skolen har en plikt til å samarbeide med foreldrene om opplæringen. Vi har gjort tilpasninger i statsforvalterens håndhevingsordning for skolemiljøsaker for å sørge for at saksbehandlingen blir raskere slik at flere elever kan få hjelp på kortere tid. Vi har også presisert i forarbeidene til skolemiljøreglene at når en elev blir beskyldt for å ha krenket en medelev, må eleven få anledning til å komme med sitt syn på saken. I de

nye reglene om fysisk inngripen er det presisert at fysiske inngrep skal meldes fra om og dokumenteres.

Opplæringsloven stiller også krav til ansattes kompetanse og til samarbeid med andre tjenesteytere. Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for rett og nødvendig kompetanse i skolen. Skolen, skolefritidsordningen og pedagogisk-psykologisk tjeneste har plikt til å samarbeide med andre tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gi eleven et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Fra statlig hold støtter vi skolene gjennom flere tiltak. I 2025 bruker regjeringen nærmere 2,9 milliarder kroner på kompetansetiltak rettet mot lærere og andre ansatte i barnehage og skole. Gjennom tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling er det lagt til rette for at kommuner kan iverksette nødvendige kompetansetiltak basert på lokale behov.

Regjeringen støtter også kommunene gjennom andre mer spissede tiltak og ordninger. Vi har blant annet opprettet en egen tilskuddsordning slik at kommuner kan søke på midler til å etablere eller oppskalere lokale skolemiljøteam. Målet med tilskuddet er at team bestående av dedikerte personer med relevant kompetanse

skal støtte skolene i arbeidet med å utvikle trygge og gode skolemiljø og forebygge mobbing og andre krenkelser. Teamene skal sørge for tett oppfølging og sikre raskere og bedre innsats der skolemiljøet ikke er trygt og godt. Kommuner med skoler som har særlige utfordringer i skolemiljøet prioriteres i ordningen. I 2024 mottok 23 kommuner midler til skolemiljøteam. Det var stor interesse for tilskuddsordningen og det kom inn hele 137 søknader om tilskudd. I år er tilskuddsordningen derfor tredoblet til 45 mill. kroner. Nytt av året er at kommunene kan søke og motta tilskudd på vegne av et regionalt nettverk.

Læringsmiljøprosjektet er et annet tilbud til barnehager, skoler og kommuner som ønsker å jobbe med trygt og godt barnehage- og skolemiljø, og som har behov for direkte støtte og veiledning. Det er også utviklet flere kompetansepakker og støtte- og veiledningsressurser på Utdanningsdirektoratets nettsider om temaer som skolemiljø, fravær i skolen og samarbeid med hjemmet, som skoler og kommuner kan benytte fritt i sitt lokale arbeid med skolemiljø.

Dette er viktige tilbud som også er med på styrke rettsikkerheten til barna i skolen.

SPØRSMÅL NR. 1902

Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 25. april 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan forsvarsministeren dokumentere og legge frem de sikkerhetsvurderingene som er gjennomført og lagt til grunn og vurdert når det gjelder kinesiske el-maskiner i bruk på prosjekter på Norske forsvarsinstallasjoner/prosjekter?

BEGRUNNELSE:

Forsvarsbygg har jo varslet at de vil ha kontrakter med el-maskiner, og nullutslipps utstyr.

Hvordan dette egentlig er tenkt gjennomført i praksis med tanke på forsvarsbygg/prosjekter også langt fra tilgjengelige strømforsyninger langt mot nord er en ting, verre er det at kinesiske maskiner kan bli brukt med dertil betydelig sikkerhetsrisiko knyttet ikring dette.

Svar:

Forsvarsbyggs arbeid med forebyggende sikkerhet begrenser seg ikke til kinesisk utviklet teknologi, men tar også hensyn til hvorledes dagens teknologi generelt nyttes og følgelig til behovet for skjerming av verdier og informasjon. Sårbarheten rundt el-maskiner og muligheten for sporing vil være gjeldende uavhengig av opprinnelsesland. Det gjennomføres risikovurdering i hvert enkelt anleggsprosjekt, der man risikohåndterer og arbeider etter prinsippet om kjennskap kun for tjenstlig behov. Dette innebærer at entreprenøren kun får tilgang til informasjonen som er strengt nødvendig for å gjennomføre oppdraget, i tillegg til generelt fotoforbud og en rekke andre sikkerhetstiltak. For prosjekter tilknyttet Forsvarets verdier vil de iverksatte sikkerhetstiltakene i stor grad redusere risikoen for at skjermingsverdig informasjon kommer på avveie.

Når det gjelder spørsmålet om å ta i bruk utslippsfrie anleggsmaskiner på Forsvarsbyggs prosjekter, er inn-

føring av utslippsfrie bygge- og anleggsplasser en målsetting i forsvarssektorens klima- og miljøstrategi. I tillegg har kommunene rett til å påby bruk av nullutslippsløsninger og biogass på bygge- og anleggsplasser. Forsvarsbygg tilpasser virksomheten for økt innfasing av nullutslippsteknologi.

Hvert byggeprosjekt opererer med en miljøoppfølgingsplan som regulerer kravene og gjør en konkret vurdering av mulighet for å bruke nullutslippstekno-

logi. For bruk av utslippsfrie anleggsmaskiner er det ofte nettkapasitet som regulerer muligheten. Lokal energilagring og ladecontainere er en interessant måte å øke nettkapasiteten, samtidig som man får økt forsyningssikkerhet. Derfor er det positivt med utviklingen av utslippsfrie anleggsmaskiner. Disse vil kunne bidra til å imøtekomme forpliktelser om å redusere energiforbruk og klimagassutslipp fra forsvarssektoren, samtidig som sikkerhensynene ivaretas.

SPØRSMÅL NR. 1903

Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen

Besvart 15. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for at beboere i Ankerveien, Oslo skal slippe unødvendige kostnader og midlertidig fraflytting fra sine boliger, som følge av byråkratisk firkantethet?

BEGRUNNELSE:

I Finansavisen mandag 7. april kan man lese om et boligprosjekt i Ankerveien, Oslo. De ni husene er bygget etter byggeforskriftene som gjaldt i TEK 10. Tre av ni av husene har fått innvilget ferdigattest fra Plan- og bygningsetaten. De siste seks får ikke slik ferdigattest. Striden står om bredden på en rekke dører. Boligene har 71 cm brede dører. I TEK 10 er det krav om 80 CM, mens det i TEK 17 kun er krav om 76 cm, og det er en såkalt slingringsmonn på 5 cm. Dørene vil altså være innenfor de nå gjeldende krav.

Eiendomsselskapet Merkantilbygg jobber for å få dispensasjon fra kommunen. Kommunen ønsker ikke å gi slik dispensasjon, og saken er klaget inn for Statsforvalteren.

Ombygging til bredere dører vil medføre store kostnader, og at beboerne må flytte ut midlertidig i byggeperioden. Beboerne er helt uskyldige, men kan måtte lide unødvendig for feilen. Beboerne er fornøyd med de dørene som er i byggene, og som er innenfor dagens regelverk. De ønsker ikke ombygging. Det er kun stivbente byråkrater som krever ombygging. Kostnadene vil bli uforholdsmessig store, da våtrom, betongvegger og annet vil bli berørt.

Svar:

Dette er en konkret byggesak og byggetillatelsen er så vidt jeg kan forstå gitt av kommunen i tråd med regelverket som gjaldt på tidspunktet for tillatelsen. Først vil jeg si at jeg har stor forståelse for at det oppleves belastende når beboere på denne måten blir rammet av feil ved bygget de bor i. Det er likevel lite jeg som statsråd får gjort med det. Det er tiltakshaverens ansvar å sørge for at det bygges i tråd med regelverket og tillatelsen. Hvis tiltakshaver ønsker dispensasjon fra kravene i TEK10 som tillatelsen bygger på, må dette i utgangspunktet gis av kommunen. Det samme gjelder hvis tiltakshaveren søker om ny byggetillatelse med smalere dører. Et avslag kan påklages til Statsforvalteren. Slik forvaltningen er organisert er det ikke en statsråds rolle å gripe inn i konkrete saker ved å overprøve eller instruere kommunen eller Statsforvalteren. Jeg har ansvaret for regelverket, men det er tiltakshavere og kommunene som har ansvaret for at det følges.

Når det gjelder lovlig minste bredde på dører kan jeg opplyse om at det er riktig at innvendige dører etter byggteknisk forskrift (TEK17) skal ha en bredde på minst 76 cm. Dette gjelder imidlertid ikke alle dører. Det er derfor tiltakshaver som har ansvaret for å vurdere hva som gjelder i den enkelte byggesaken. Kommunen kan føre tilsyn. Byggteknisk forskrift inneholder for øvrig ikke en regel om «slingringsmonn» for oppfyllelsen av krav om dørbredde.

SPØRSMÅL NR. 1904**Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 22. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren redegjøre for lovverket og dagens reguleringer av HC-parkering, og om regjeringen vurderer å gjøre HC-parkeringene kostnadsfritt for brukerne?

BEGRUNNELSE:

På dei fleste parkeringsplasser er der HC-plasser, men ofte er disse få og kan vere opptatt.

Det er også slik at handicappede personer ofte ikkje kan nytte annen og rimeligere offentlige transport, men har egne tilpasset biler som dei må bruke for å kunne komme seg dit dei har behovet for.

Med bakgrunn i begrensninger til denne gruppen reisende, er også dette fordyrende, og mange meiner HC-plassene på parkeringsplasser og spesielt ved sjukehusa kunne vore gratis og dekt av staten.

Fra før har denne gruppen av innbyggere nok av utfordringer:

- Mange med parkeringstillatelse har ikke anledning å velge andre transportmetoder.
- Mange med parkeringstillatelse har en allerede krevende hverdag.
- Mange med parkeringstillatelse har en allerede anstrengt økonomi.
- Mange med parkeringstillatelse trenger omfattende tilrettelegging for å kunne delta i samfunnet og på aktiviteter.

Med andre ord taler mye for at HC- plasser kunne blitt gratis og at det burde blitt lagt til rett for flere slike plasser lett tilgjengelige for brukarene.

Svar:

Forskrift om parkeringstillatelser for forflytningshemmede av 18. mars 2016 nr. 264 regulerer ordninga du viser til.

Som det går fram av forskrifta § 2, er det allereie slik at innehavar av slik løyve kan parkere gratis på alle avgiftsbelagde kommunale plassar. Det er også fleire andre fordelar som følgjer med eit slikt løyve, som for eksempel eigne reserverte plassar som kan nyttast, at ein kan stå lengre tid enn det eit eventuelt skilt set vilkår om, eller at ein fritt (og gratis) kan nytte parkeringsplassar på stader der det er innført såkalla bustadsoneparkering.

I tillegg blir det i forskrift om vilkårsparkering for allmennheita og handheving av private parkeringsreg-

uleringar (parkeringsforskrifta) av 18. mars 2016 nr. 260 kapittel 10 stilt fleire krav for nettopp tilrettelegging for menneske med nedsett rørsleevne. Til dømes blir det stilt krav til at det på alle vilkårsparkeringsplassar skal avsett eit tilstrekkeleg tal plassar tilrettelagte for personar med nedsett rørsleevne med parkeringsløyve. Med tilstrekkeleg tal meinast at det i alminnelegheit til ei kvar tid er ein ledig reservert plass. I tillegg er det fastsett nærare reglar for vurderinga av kva som må reknast som eit tilstrekkeleg tal plassar, storleik og utforming av desse. Tilbakemeldingane viser jamt over at regelverket sikrar tilstrekkeleg tal plassar.

Regelverket tek utgangspunkt i FN-konvensjonen om rettar til menneske med nedsett funksjonsevne (CRPD). Konvensjonen skal bidra til å motverke diskriminering på grunn av nedsett funksjonsevne og skal sikre respekt for både dei sivile, politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle rettane til denne gruppa. Konvensjonen vart ratifisert av Noreg i 2013 og regjeringa har hatt fokus på korleis denne skal inkorporerast i norsk lov. Konvensjonen skal nyttast av norske styresmakter, jf. grunnlova § 92, trass i at den enno ikkje er innlemma i norsk lov. Vi er med andre ord bunde av konvensjonens føresetnader, og det er derfor ei sjølvfølge at denne ligg som fundament i det regelverket som forvaltar slike ordningar.

Eg forstår likevel spørsmålet til representanten slik at dette i all hovudsak dreier seg om privateigde område, som for eksempel enkelte plassar ved sjukehus. Regelen om betalingsfritak gjeld som nemnt over berre på kommunale plassar og ikkje på private plassar. På private vilkårsparkeringsplassar, kan grunneigar/verksemda sjølv bestemme om det skal gjevast betalingsfritak eller ikkje. Spørsmålet er diskutert fleire gonger. Bakgrunnen for at krav til betalingsfritak ikkje samtidig er innført for private, er først og fremst grunna i eigedsretten. Private grunneigarar har tidlegare ytra at innføring av eit slikt krav ovanfor private ville utgjere eit sterkt inngrep i den private eigedsretten som det er usikkert om det finst heimel til. Det er også hevda at ein slik regel ville kunne ha karakter av ekspropriasjon og at det samtidig kan innebære ulovleg inngrep i etablerte kontraktar. Dette er nokon av grunnane til at ein førebels ikkje har funne grunn for å kunna innføre like krav for dei private plassane, som for dei offentlege.

SPØRSMÅL NR. 1905**Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 24. april 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å bruke noe av statsbudsjett-midlene til telesikkerhet og -beredskap til å forbedre utendørs mobildekning i Hedalen og Begnadalen?

BEGRUNNELSE:

I Hedalen og Begnadalen har lokalbefolkningen over lengre tid vært bekymret for svak utendørs mobildekning i bosatte områder. NKOM anser leveringsplikten tilfredsstillende fordi det er fiberdekning til adressene, og dermed har man innendørs telefondekning over WiFi. Lokalbefolkningen er allikevel bekymret for beredskapen og tryggheten utendørs, spesielt i nødsituasjoner. I statsbudsjettet er det satt av 195 millioner kroner til telesikkerhet og -beredskap, med blant annet mål om å forsterke mobilkommunikasjonen i sårbare kommuner.

Svar:

Mobildekningen i Norge er svært god. Måle- og analyse-selskapet Opensignal kåret tidligere i år mobilnettene i Norge til det fjerde beste i verden, kun slått av Danmark, Sør-Korea og Finland. Kåringen er basert på målinger av tilgjengelighet, kvalitet og nedlastningshastighet i nettene.

Selv om mobilnettene i Norge totalt sett er gode, finnes det dessverre områder med manglende dekning. Dette kan gi konsekvenser for f.eks. muligheten til å ringe nødnummer i krisesituasjoner. Jeg har full forståelse for at dette kan oppleves som svært vanskelig for dem det gjelder, og det kan i enkelte tilfeller få alvorlige konsekvenser dersom man ikke kan få ringt nødnummer. Samtidig er det viktig å minne om at alle bør være forberedt på at man i noen situasjoner vil måtte kunne klare seg uten mobiltelefon. I Norge vil det dessverre i overskuelig fremtid finnes noen steder som ikke har mobildekning, særlig i de minst befolkede områdene i landet.

I regjeringens digitaliseringsstrategi har vi satt et mål om å bedre dekningen der folk bor og ferdes. I strategien heter det at «regjeringen ønsker betydelig bedre mobildekning (arealdekning) i de delene av landet hvor behovet er størst, blant annet langs viktige ferdselsårer» og at «(r)egjeringens mål er at alle husstander i Norge skal ha tilgang til mobilnett med høy hastighet».

Det er kostbart å bygge mobildekning, og i noen områder finner ikke mobiloperatørene det lønnsomt å bygge nye basestasjoner. Dette skyldes at inntektsgrun-

nlaget ved ny dekning ikke er høyt nok, sett opp mot utbyggingskostnaden. I slike områder kan offentlige tilskudd bidra til å bedre situasjonen. Midlene til telesikkerhet og beredskap, som representanten Linnestad viser til i spørsmålet, kan i prinsippet benyttes til tiltak som følge av den sikkerhetspolitiske situasjonen, ny kunnskap eller konkrete hendelser. Dette inkluderer å forbedre mobildekning i områder som er viktige for varsling av hendelser eller annet, jf. Prop. 1 S (2024-2025).

For å opprettholde kritiske samfunnstjenester under både normale forhold, kriser og krig, vil robuste og sikre mobil- og bredbåndnett være avgjørende. Nettene i Norge må styrkes for å møte de utfordringene vi står overfor i en ny og krevende sikkerhetspolitisk situasjon. Midlene til telesikkerhet og beredskap (post 70) brukes derfor til flere viktige tiltak som f.eks. styrking av den fysiske robustheten i mobilnettene i sårbare kommuner gjennom programmet forsterket ekom, og styrking av sårbarheter i transportnettene og kritiske punkter i nettene i regionene. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) forvalter denne budsjettposten. Det vil være naturlig at Nkom nå gjør en faglig vurdering av mulige tiltak i det aktuelle området, sett opp mot andre behov som denne budsjettposten er ment å dekke, jf. Stortingets budsjettvedtak.

I tillegg til midlene til telesikkerhet og beredskap, kan det i fremtiden være aktuelt at midlene til bredbånd over kap. 1541, post 60 (Breibandutbygging) kan benyttes til å bedre mobildekningen i utvalgte områder. Dette er etterspurt av fylkeskommunene som forvalter midlene. I tildelingsbrevet til Nkom for 2025, går det frem at Nkom i 2025 i samråd med DFD og fylkeskommunene, «skal gjennomføre notifikering av ny ordning for breidbandstilskot i Noreg, basert på måla som er lagde fram i digitaliseringsstrategien. Ny ordning skal gjelda seinast frå 2026 eller tidlegare viss dette lèt seg gjera. Det skal vurderast om og eventuelt korleis støtte til mobildekning (arealdekning) kan inkluderast i ordninga». Det er for tidlig å si om det vil foreslås å inkludere tilskudd til mobildekning i ordningen med bredbåndsstøtte, dette er noe som vil bli vurdert før regjeringen legger frem sitt budsjettforslag for 2026.

SPØRSMÅL NR. 1906**Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 28. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Korleis forsvarer finansministeren at utenlandske eigarar blir skjerma for formuesskatt av omsyn til investeringar og kapitaltilgang, mens norske småbedriftseigarar blir ilagt formuesskatt på arbeidande kapital dei ikkje har realisert, og samtidig blir nekta rettslig prøving fordi staten hevdar dei ikkje har rettslig interesse – til tross for at skatten må betalast med midlar som ikkje finst tilgjengelig for mange eigarar av småbedrifter?

GRUNNGJEVING:

Finansministeren uttalte nylig at det «ikke er en god idé» å innføre formuesskatt på utenlandske eiere av norske aksjeselskaper, blant annet fordi det ville svekke tilgangen på utenlandsk kapital og gjøre investeringer i Norge mindre attraktive. Han pekte på at kapitalmarkedene i Norge fungerer godt og at «utenlandsk kapital bidrar til å finansiere investeringer i norske selskaper». Derfor ble utenlandske eiere i praksis skjerma fra formuesskatten.

Samtidig er norske eiere, inkludert småbedriftseiere som Lars Oscar Øvstegård i Ørsta, som nylig har varslet rettslig søksmål mot staten (jmf. omtale i media), pålagt å betale formuesskatt på aksjeverdier som ikke er realisert, og som det ofte ikke finnes frie midler til å dekke. Dette er en likviditetsskatt – og det gjør at eierskap må selges ned, virksomheter tappes for kapital, og i noen tilfeller tvinges eiere ut av landet.

Det alvorligste er likevel at staten – via Regjeringssadvokaten – nå hevder i sitt tilsvarende til søksmålet at disse norske eierne ikke har «rettslig interesse» i å prøve denne skatten rettslig. De nektes dermed adgang til domstolene, samtidig som staten erkjenner at skatten ikke ble innført for utenlandske eiere nettopp fordi den kunne skade investeringer og kapitalflyt.

Hvordan kan det forsvares at norske eiere – som investerer, skaper arbeidsplasser og tar risiko – får både skattebyrden og rettsvernet svekket, mens utenlandske eiere vernes for å opprettholde investeringsviljen? Og hvordan harmonerer dette med prinsipper om rettsikkerhet, likebehandling og vern mot konfiskatoriske inngrep?

Vi ber finansministeren svare på hvordan han vurderer dette prinsipielt og konkret, og om det er regjeringens syn at norske eiere skal ha svakere rettsvern enn utenlandske investorer – i eget hjemland.

Svar:

Jeg er opptatt av at vi skal ha et skattesystem der det legges opp til at de som har mest, bidrar mest. Derfor er formuesskatten viktig. Den omfordeler og skattlegger de som sitter på de største verdiene. Inntektene fra formuesskatten er med på å finansiere offentlig velferd, og uten disse inntektene måtte vi ha økt andre skatter.

Det er lite faglig belegg for at formuesskatten svekker mulighetene for at lønnsomme investeringer gjennomføres. Formuesskatt er først og fremst en skatt på privatpersoners formue. Selskaper betaler ikke formuesskatt. En person bosatt i Norge betaler formuesskatt på alle investeringene sine, både i Norge og utlandet. På den måten påvirker ikke formuesskatten hvor en norsk person velger å investere. En formuesskatt for utenlandske personer for investeringer i norske selskaper, vil derimot være en skatt som utenlandske investorer må betale bare dersom de investerer i Norge, og ikke dersom de gjør tilsvarende investeringer i andre land. Derfor vil en slik skatt påvirke hvilke land utenlandske investorer velger å investere i.

For øvrig blir inngangen til spørsmålet fra representanten upresis når det hevdes at utenlandske eiere skjerms fra formuesskatt. Andre land har andre skatter enn vi har i Norge. Norske og utenlandske eiere beskattes ulikt, blant annet når det gjelder skatt på eiendom, formue, arv, selskapsoverskudd, utbytte og gevinster. Selv om Norge er ett av få land med formuesskatt, har vi til forskjell fra mange andre land ikke en arveskatt, og eiendomsskatten vår er relativt lav.

Vi har ingen planer om å fjerne formuesskatten, men jeg er åpen for å diskutere forbedringer. Dette er en grunn til at jeg foreslo å sette ned en skattekommisjon for å se på mulige forbedringer i skattesystemet vårt. Et skatteforlik med flere partier, der blant annet endringer i formuesskatten kan være et av elementene, kan bidra til å skape forutsigbarhet og stabilitet i skattesystemet for årene fremover. Invitasjonen til en skattekommisjon står fortsatt ved lag.

For det varslede søksmålet mot formuesskatten fra Lars Oscar Øvstegård m.fl. vil departementet ta stilling til dette når og dersom det mottar en stevning. Det er ikke riktig at departementet har nektet saksøkerne adgang til domstolene. I varselet er det imidlertid oppgitt at et eventuelt søksmål vil bli fremmet som et såkalt fastsettelsessøksmål, det vil si uten at det er et konkret skattevedtak som angripes. Slike generelle søksmål, som ikke knytter seg til prøving av et reelt og konkret vedtak, er det en høy

terskel i norsk rett for å få prøvd. Hovedregelen er at det bare kan anlegges søksmål om konkrete rettskrav.

SPØRSMÅL NR. 1907

Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 24. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

I lys av statsrådens overprøving av Statsforvalterens innsigelser mot Kongsberg kommunes reguleringsplaner, vil statsråden også se på andre innsigelsessaker Statsforvalteren har mot kommuner, i tilfeller hvor nye renseanlegg er godt over halvveis i bygging og innfasing, vil det være aktuelt å gripe inn mot Statsforvalterens innsigelser slik at for eksempel Fredrikstad og Sarpsborg kommer videre i sine byggesaker?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren har fremmet innsigelser mot flere reguleringsplaner i Fredrikstad og Sarpsborg kommuner fordi kommunene ikke oppfyller nye, strenge rensekrav for avløpsvann. Dette skjer til tross for at Fredrikstad og Sarpsborg er godt over halvveis i byggingen av nye renseanlegg med samlede prognoser på 4 milliarder kroner som vil stå ferdig innen utgangen av 2026.

Samtidig ser vi at kommunalministeren nylig grep inn i en tilsvarende sak i Kongsberg, der hun godkjente to utbygginger som Statsforvalteren hadde fremmet innsigelser mot på samme grunnlag. I Kongsberg har man ennå ikke påbegynt byggingen av nytt renseanlegg, og det vil først stå ferdig i 2029-2030, altså flere år senere enn i Fredrikstad og Sarpsborg.

Ministeren begrunnet avgjørelsen for Kongsberg med at det er viktig å vurdere ulike hensyn opp mot hverandre, og at det var «veldig gode grunner» for at Kongsberg skulle få komme i gang med å trygge nye arbeidsplasser og boliger. Et av argumentene var hensynet til forsvarsindustrien, som selvsagt er svært relevant.

Regionen har Borg Havn, som er en viktig NATO-havn med strategisk betydning for forsvaret, og burde derfor også kunne vurderes som en forsvarskommune med tilsvarende behov for utvikling.

Kan statsråden redegjøre for hvilke kriterier som legges til grunn når departementet overprøver Statsforvalterens innsigelser i slike saker, og hvorfor samme skjønnsmessige vurdering ikke er gjort for Fredrikstad og

Sarpsborg, som er kommet langt i bygging av helt nye renseanlegg som oppfyller kravene.

Svar:

Det følger av plan- og bygningsloven § 5-4 at statsforvalteren og andre regionale og statlige organer kan fremme innsigelse til kommunale arealplaner som er i strid med nasjonale eller vesentlig regionale interesser. Innsigelsessaker som ikke blir løst gjennom dialog mellom kommunen og innsigelsesmyndigheten, blir sendt til Kommunal- og distriktsdepartementet for endelig avgjørelse.

Jeg har nylig avgjort to innsigelsessaker i Kongsberg kommune. Avgjørelsene innebærer at reguleringsplanen for et nytt boligområde på Moane og reguleringsplanen for et nytt næringsbygg for Kongsberg Defence and Aerospace på Utsikten, er godkjent. Dette gir forutsigbarhet om arealbruken for kommunen og for grunneiere og utbyggere.

Ved godkjenning av planene har jeg lagt vekt på at den planlagte arealbruken er i tråd med kommuneplanens arealdel og at den nye bebyggelsen skal knyttes til kommunalt avløpsanlegg som er under oppgradering. Det er presisert i vedtakene at utbygging i tråd med planene forutsetter at den nye bebyggelse kan knyttes til et avløpsanlegg som har kapasitet og driver i tråd med tillatsen etter forurensningsloven. Dette vilkåret følger av plan- og bygningsloven § 27-2, og avklares i byggesaksbehandlingen.

Jeg er ikke kjent med status for de andre innsigelsessakene om samme tema som er til behandling i kommunene, og kan ikke uttale meg konkret om disse sakene.

SPØRSMÅL NR. 1908**Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 24. april 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hva vil det koste å utvide reglene for sletting av studiegjeld for grunnskolelærere til å omfatte barnehagelærere?

BEGRUNNELSE:

Ber om anslag på kostnad i 2026 og helårsvirkning.

Svar:

Den eksisterende gjeldssletteordningen for lærere gir i dag låntakere som har fullført grunnskole- eller lektorutdanning på normert tid, og som jobber som lærer i minst stillingsgrad 50 % i tre av de første seks årene etter endt utdanningsløp, rett til å få slettet et engangsbeløp av egen studiegjeld. Det er ulike satser for gjeldssletting i denne ordningen etter type lærerutdanning. Ordningen står omtalt i forskrift om tilbakebetaling av utdanningsgjeld § 60-64.

Budsjetteffekten av å innføre en lignende ordning for barnehagelærere varierer basert på hvilke kriterier som legges til grunn for ordningen. Dette inkluderer både hvilken sats som legges til grunn for ordningen, om

ordningen skal ha tilbakevirkende kraft eller påbegynne opptjening fra 2026.

En innretning hvor låntakere som har fullført barnehagelærerutdanning på normert tid og har arbeidet i barnehage i tre av de siste seks årene etter endt utdanning, hvor det blir gitt sletting av et engangsbeløp på 51 000 kroner uten tilbakevirkende kraft, har en varig kostnad på anslagsvis 71,4 mill. kroner, basert på erfaringstall. Dersom ordningen etter denne innretningen innføres i 2026 kommer imidlertid først kostnaden i 2029, gitt kravet om å ha arbeidet i sektoren i minst tre av de første seks årene etter endt utdanning.

Dersom det legges til grunn en tilsvarende innretning, men med tre års tilbakevirkende kraft (slik at studenter som fullførte studiene i 2023 får gjeldsslette i 2026), har tiltaket en halvårskostnad på 31,6 mill. kroner i 2026-budsjettet. Kostnaden vil stige gradvis til 63,2 mill. kroner i 2027 og 67,3 mill. kroner i 2028, med en varig kostand på 71,4 mill. kroner fra og med 2029. Alle tall er anslag, ut fra erfaringstall. Kostnaden vil selvsagt påvirkes av hvor mange som faktisk vil kunne benytte ordningen.

Ved innføring av en ny gjeldssletteordning må det også påberegnes noen ekstra kostnader til IT-utvikling og forvaltning hos Lånekassen.

SPØRSMÅL NR. 1909**Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 22. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hva vil være provenyvirksomheten av å fjerne tidsavgrensningen i pendlerfradraget?

Svar:

Skattytere som bor utenfor hjemmet på grunn av arbeidet, kan etter nærmere regler kreve fradrag for merutgifter til kost og losji, jf. skatteloven § 6-13, eller få dette dekket av arbeidsgiver, jf. skatteloven § 5-15 første ledd bokstav q nr. 1. I budsjettet for 2018 ble fradraget for merutgifter

til kost og losji for pendlere og fradraget for kost og losji tidsbegrenset til 24 måneder. Skattytere som på grunn av arbeidet bytter både kommune for pendlerbosted og arbeidssted, kan imidlertid kreve fradrag for kost- og losjikostnader for 24 nye måneder.

Departementet har ikke sikre tall på hvor mange pendlere som krever fradrag for kost og losji fordelt på de ulike satsene, og som har sammenhengende arbeidssopphold i mer enn 24 måneder. Da tidsbegrensningen ble fjernet fra 2018, ble provenyøkningen anslått til om lag 300 mill. kroner påløpt og 150 mill. kroner bokført. I

anslaget ble det lagt til grunn at halvparten av pendlerne som krevde fradraget i 2018, har sammenhengende arbeidsopphold i mer enn 24 måneder. Dersom tilsvarende

forutsetninger legges til grunn, kan provenytapet ved å avvike tidsavgrensningen anslås til 380 mill. kroner påløpt og 300 mill. kroner bokført. Anslaget er usikkert.

SPØRSMÅL NR. 1910

Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 28. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan jeg be om anslag på brutto nasjonalinntekt i mill. kroner nominelt i 2025, 2026 og 2027 og anslag på ODA-godkjent bistand i statsbudsjettet 2025 i mill. kroner?

Svar:

I Nasjonalbudsjettet 2025 ble bruttonasjonalinntekten (BNI) anslått til 5 740,4 mrd. kroner for 2025. Det ble ikke publisert anslag for BNI i 2026 og 2027. Oppdatert anslag på BNI for 2025 vil bli publisert i revidert nasjonalbudsjett i mai.

Stortinget har vedtatt et samlet bistandsbudsjett for 2025 på 58 044 mill. kroner. Utenriksdepartementets anslag er at om lag 57 877 mill. kroner vil bli godkjent som offisiell utviklingsbistand (ODA) etter kriteriene fra OECDs utviklingskomité DAC. Inkludert i dette anslaget er 375 mill. kroner til tapsavsetning for den nye statlige garantiordningen for fornybar energi i utviklingsland. Regelverket for rapportering av garantier som ODA er under modernisering, og det er usikkert om tapsavsetningen kan rapporteres som ODA. Mulige tiltak i 2025 som ikke er 100 pst. i tråd med OECD/DACs ODA-regelverk er omtalt i Prop. 1 S (2024-2025) for Utenriksdepartementet, bl.a. på s. 67-68.

SPØRSMÅL NR. 1911

Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Sandra Bruflot

Besvart 28. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor mange brudd på arbeidstidsbestemmelsene var det registrert i de regionale helseforetakene i 2024 og frem til i dag?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om en tabell med total oversikt over de ulike RHF-ene hver for seg og som viser tall per måned. Ber også om at leger og sykepleiere får hver sine kolonner.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt nylig avgitte svar på spørsmål nr. 1667 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, som nettopp berørte brudd på arbeidstidsbestemmelsene i helseforetakene. I dette svaret omtales både noe av kompleksiteten knyttet til det aktuelle regelverket og utfordringer med å kartlegge de etterspurte opplysninger – herunder at det er forskjell på avvik fra arbeidsmiljøloven og brudd på arbeidsmiljøloven. Det er også et faktum at et enkeltavvik kan generere flere mulige brudd på flere arbeidstidsbestemmelser samtidig. Dette medfører blant annet at de absolutte tallene

for brudd og mulige brudd på arbeidstidsbestemmelsene isolert sett kan synes svært store, men holdt opp imot det totale antall vakter som gjennomføres av ansatte i spesialisthelsetjenesten fremstår tallene likevel relativt lave. Tabellene under er derfor supplert med opplysninger om antall vakter.

De regionale helseforetakene ser behovet for å ha god oversikt over brudd og mulige brudd på arbeidstidsbestemmelsene, og de retter alle en stor innsats mot å kunne redusere omfanget. I forbindelse med besvarelse av dette spørsmålet har Helse- og omsorgsdepartementet fått oversiktene under fra de regionale helseforetakene.

Helse Sør-Øst RHF

Helse Sør-Øst RHF	Antall brudd totalt	Leger	Sykepleiere
2024			
Januar	19 623	2 088	9 459
Februar	20 593	2 354	10 046
Mars	20 403	2 476	9 773
April	18 930	2 191	8 818
Mai	19 063	1 753	9 093
Juni	24 475	2 569	11 280
Juli	24 442	2 536	11 135
August	22 921	2 508	10 522
September	23 840	2 561	11 358
Oktober	23 505	2 490	10 884
November	25 038	2 516	11 705
Desember	23 031	2 187	10 960
2024 samlet	265 864	28 229	125 033
2025			
Januar	24 694	3 885	10 049
Februar	23 803	4 194	9 717
Mars	26 447	4 541	10 888
Samlet så langt i år	74 944	12 620	30 654
Antall ansatte i 2024	84 972		
Totalt antall vakter i 2024	13 049 577		

Helse Vest RHF

Helse Vest RHF	Antall mulige brudd, alle yrkesgrupper ekskl. leger	Mulige brudd vernebestemmelser leger	Mulige brudd sykepleiere (ekskl. jordmødre)
2024			
Januar	7 473	4 090	3 581
Februar	7 831	4 413	3 796
Mars	8 105	5 154	3 998
April	7 090	4 265	3 547
Mai	7 188	4 026	3 503
Juni	9 607	5 652	4 506
Juli	10 687	6 845	4 875
August	10 247	6 035	4 636
September	9 166	5 945	4 113
Oktober	8 491	5 913	4 093
November	9 084	6 029	4 316
Desember	8 286	5 508	3 857
2024 samlet	103 255	63 875	48 821
2025			
Januar	7 136	4 231	3 442
Februar	7 079	4 651	3 580
Mars	8 180	5 530	3 971
April	4 852	2 663	2 459
Samlet så langt i år	27 247	17 075	13 452
Antall ansatte i 2024	35 754		
Totalt antall vakter i 2024	3 944 905		

Helse Midt-Norge RHF

Helse Midt-Norge RHF	Antall brudd totalt	Leger	Sykepleiere
2024			
Januar	11 218	1 109	4 702
Februar	11 467	1 091	4 686
Mars	12 570	1 158	5 362
April	15 139	1 210	5 553
Mai	14 933	1 219	6 386
Juni	13 677	1 111	5 408
Juli	16 224	1 312	6 560
August	14 479	1 201	5 936
September	14 973	1 146	5 753
Oktober	14 740	1 119	5 873
November	16 854	1 298	5 949
Desember	13 354	1 356	5 044
2024 samlet	169 628	14 330	67 212
2025			
Januar	10 849	1 132	4 187
Februar	10 482	1 102	3 870
Mars	11 837	1 234	4 778
Samlet så langt i år	33 168	3 468	4 187
Antall ansatte i 2024	22 683		
Totalt antall vakter i 2024	3399840		

Helse Nord RHF

Helse Nord RHF	Antall brudd totalt	Leger	Sykepleiere
2024			
Januar	5 064	1 502	3 562
Februar	5 696	1 631	4 065
Mars	5 685	1 705	3 980
April	5 177	1 361	3 816
Mai	4 776	1 130	3 646
Juni	6 269	1 870	4 399
Juli	6 035	1 734	4 301
August	6 607	1 741	4 866
September	6 761	1 673	5 088
Oktober	6 452	1 487	4 965
November	6 619	1 661	4 958
Desember	6 063	1 388	4 675
2024 samlet	71 204	18 883	52 321
2025			
Januar	4 701	1 430	3 271
Februar	5 148	1 483	3 665
Mars	6 166	1 648	4 518
April	2 571	756	1 815
Samlet så langt i år	18 586	5 317	13 269
Antall ansatte i 2024	19 881		
Totalt antall vakter i 2024	2 372 385		

Oversiktene over viser at andelen vakter med mulige brudd på arbeidstidsbestemmelsene i 2024 i de ulike regionene var som følger: Helse Sør-Øst 2,04 %, Helse Vest 2,62 %, Helse Midt-Norge 4,98 % og Helse Nord 3,00 %.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at deres noe høyere relative andel skyldes forberedelser og innføring av Helseplattformen i alle helseforetakene i regionen, og at de så langt i år ser en nedgang. I perioden januar til og med mars i år var den samlede andelen vakter med mulige brudd på arbeidstidsbestemmelsene i Helse Midt-Norge på 3,66 %.

SPØRSMÅL NR. 1912**Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 25. april 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Viser til avtalen om prinsipp for tallgrunnlag m.m. i jordbrukspolitikken og Meld. St. 10 (2024-2025) Prinsipper for tallgrunnlag m.m. i jordbrukspolitikken.

Med utgangspunkt i disse, hva blir den anslagsvise årlige økningen i bevilgningsbehovet frem til 2027 for å nå målet om inntektsutjevning i 2027?

Svar:

Regjeringen har de siste årene prioritert å øke inntektsmulighetene for jordbruket, med sikte på at det gjennomsnittlige inntektsgapet mellom jordbruket og sammenligningsgruppen skal tettes innen 2027, under de avgrensninger og forutsetninger som framgår av Meld. St. 11 (2023–2024) og Meld. St. 10 (2024–2025) og Stortingets behandling av disse. Som det går fram av Budsjettnemnda for jordbruket sin innstilling 1b, avgitt 14. april, ([https://](https://www.nibio.no/tema/landbruksokonomi/grunnlagsmateriale-til-jordbruksforhandlingene)

www.nibio.no/tema/landbruksokonomi/grunnlagsmateriale-til-jordbruksforhandlingene) ligger det an til at denne målsettingen kan bli nådd allerede i 2025, dersom regnskapsresultatet blir i tråd med nemndas budsjett. Det skjer som følge av bedre markedsutvikling og mer moderat kostnadsutvikling enn forutsatt i 2024.

Gitt at målet om inntektsutjevning nås i 2025, innebærer det at kostnaden med målsettingen framover vil følge av det som skal til for å følge inntektsutviklingen for sammenligningsgruppen. Kostnaden ved det vil avhenge av markedsutviklingen, kostnadsutviklingen, produktivitetsutviklingen osv., dvs. om lag som før opptrappingen startet i 2021. Det vil følge en ekstrakostnad med Stortingets vedtak om å redusere timetallet per årsverk i jordbruket til 1 700 timer fra 2027. Denne kostnaden er i størrelsesorden 500–600 mill. kroner, avhengig av inntektsnivået.

SPØRSMÅL NR. 1913**Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 28. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Løvemammaene som har barn med ulike diagnoser forteller om en hverdag som i tillegg til å være preget av barnas sykdom, er preget av enorme mengder søppel som medisiner og medisinsk forbruksmateriell er pakket inn i.

Vil statsråden gå i dialog med produsenter av medisinsk utstyr og medisiner for å redusere mengden plast og papp som brukes for å pakke inn utstyret, og vil han sørge for at der det er behov for ekstra søppeldunk i familiene pga. søppel fra medisinsk bruk, så kan det bli et av kriteriene for tildeling av grunnstønad?

Svar:

Emballasje er viktig for å ivareta kvalitet og holdbarhet til legemidler og medisinsk utstyr ved lagring og transport.

Legemidler godkjennes av europeiske legemiddelmynigheter i ulike samarbeidsprosedyrer der også Norge deltar, mens produsentene av medisinsk utstyr påser at produktene oppfyller kravene i regelverket. Begge produktgruppene er underlagt et omfattende internasjonalt regelverk som skal sikre at produktene er effektive. Vurderinger av om produkter er overemballert er ikke en del av godkjenningsordningen for legemidler og CE-merkingen av medisinsk utstyr.

I tillegg til emballasje inneholder legemidler og medisinsk utstyr pakningsvedlegg og brukerveiledning på papir. Dette er pålagt i regelverket for legemidler og medisinsk utstyr for å sikre brukerne tilgang til god brukerveiledning. For å redusere miljøbelastningen, har EU utarbeidet egne regler om elektronisk bruksanvisning for profesjonell bruk av visse typer medisinsk utstyr. Forslag til nytt europeisk regelverk for legemidler åpner for nasjo-

nale muligheter for å erstatte papirpakkingsvedlegg med elektroniske løsninger. Direktoratet for medisinske produkter jobber sammen med Felleskatalogen, Legemiddelindustrien, Farma Norge AS, Apotekforeningen og Funksjonshemmedes fellesorganisasjon for økt bruk av digitale pakkingsvedlegg i befolkningen. Når nytt regelverk for legemidler tillater det, vil departementet jobbe for en gradvis utfasing av pakkingsvedlegg på papir i Norge.

Ny emballasjeforordning i EU trådte i kraft 11. februar 2025 og vil gjelde fra 18 måneder etter dette. Arbeidet med å innlemme rettsakten i EØS-avtalen og i norsk rett pågår. Formålet med forordningen er å fremme miljømessig bærekraft gjennom hele emballasjeverdikjeden, beskytte miljøet mot negative virkninger fra emballasje og emballasjeavfall, bidra til å fremme en sirkulær økonomi, samt bidra til et velfungerende indre marked. Forordningen gjelder med noen unntak også for legemidler og medisinsk utstyr og vil derfor på sikt få betydning for bruken av plast og pappemballasje i legemidler og medi-

sinsk utstyr, så lenge mennesker og dyrs helse og sikkerhet ivaretas.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet som har ansvar for regelverket om grunnstønad, er blitt forelagt den delen av spørsmålet som gjelder dette regelverket og svarer følgende:

«Arbeids- og inkluderingsdepartementet viser til at grunnstønad ytes til en person som på grunn av varig sykdom, skade eller lyte, har visse nødvendige ekstraavgifter. Det er et vilkår at den løpende ekstraavgiften minst tilsvarer sats 1 på drøyt 9 000 kroner. Høyeste sats (sats 6) tilsvarer knapt 45 000 kroner. Hvilke utgifter som kan dekkes, er uttømmende regulert i folketrygdloven. Dette gjelder ekstraavgifter til drift av tekniske hjelpemidler, til transport, til hold av førerhund eller servicehund, til fordyret kosthold ved nødvendig spediell diett og som følge av slitasje på klær og sengetøy. Avfallsinnsamling er en kommunal oppgave. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har ikke oversikt i hvilken grad kommunene tar ekstra betalt for større/flere søppeldunker og i så fall hvor stor en slik ekstraavgift er. Det vil uansett ikke være naturlig at folketrygdens grunnstønadsordning skal utvides for å dekke ev. økte utgifter knyttet til oppgaver som kommunene har ansvar for.»

SPØRSMÅL NR. 1914

Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 24. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Jeg viser til utenriksministerens uttalelser om at dette ikke er tiden for å utfordre EØS-avtalen. ESA mener regjeringens direktetildeling av Sørlandsbanen til Vy strider mot EØS-avtalen og fortsetter sin gransking av tildelingen.

Er dette en konflikt regjeringen ønsker å ta med EU nå?

BEGRUNNELSE:

Allerede da regjeringen kunngjorde direktetildelingen av Sørlandsbanen til Vy, i oktober i fjor, varslet ESA at de ville granske saken og at de var bekymret for hvorvidt tildelingen var lovlig. Regjeringen har argumentert for sitt syn i dialog med ESA, men ESA mener fortsatt at tildelingen er i strid med EØS-avtalen. Regjeringen har nå fått en siste frist til 24. april på å svare. Dersom Norge heller ikke denne gangen vinner fram, vil ESA ta saken opp for EFTA-domstolen.

Svar:

For denne regjeringen er EØS-avtalen grunnmuren i vårt samarbeid med Europa. Representanten Helleland viser til uttalelser fra utenriksministeren om at dette ikke er tiden for å utfordre EØS-avtalen. Dette er jeg helt enig i. Jeg har i flere sammenhenger, også overfor EFTAs overvåkingssorgan ESA, påpekt at vår jernbanepolitikk skal foregå innenfor rammene av det gjeldende regelverket i EØS-avtalen.

EØS-avtalen inneholder et institusjonelt rammeverk som skal sikre at avtalepartene etterlever sine forpliktelser etter avtalen. Et sentralt element er opprettelsen av EFTAs overvåkingsorgan som skal påse at nasjonale myndigheter i EØS/EFTA-statene etterlever sine EØS-forpliktelser, og hvor uenighet om forståelse av regelverket kan bringes inn for EFTA-domstolen for endelig avklaring. Det pågår for tiden en sak for ESA der ESA viser til at de er usikre på om Norge har opptrådt i tråd med de aktuelle EØS-reglene. Norske myndigheter er bedt om å kommentere på ESAs siste brev i saken, som del av den ordinære prosedyren for denne type saker. Jeg er opptatt av å få frem både vår forståelse av EØS-reglene og redegjøre for

saken på en god måte slik at ESA kan treffe en eventuell beslutning på riktige premisser.

I de mer enn tretti årene EØS-avtalen har vært i bruk har et betydelig antall saker blitt behandlet av ESA og EFTA-domstolen. Ofte bidrar disse sakene til at rettstilstanden blir tydeligere og at det dermed blir en-

klere å etterleve EØS-avtalen. Dette er etter mitt syn også et sunt tegn på at EØS-avtalen og dens mekanismer for å løse uenigheter og klargjøre avtalepartenes forpliktelser virker. Det er for meg noe helt annet enn å utfordre EØS-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 1915

Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 28. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er det mulig å få anslag på hva det vil koste å innføre gratis tog for pensjonister utenom rushtiden?

Tiltaket kan, pga. dagens organisering og inngåtte avtaler, ikke gjennomføres uten en dialog og enighet med berørte fylker og togoperatører og en etablering av kompensasjonsordninger for fylker og togoperatører.

Svar:

Representanten etterspør kostnadene ved å innføre gratis reiser med tog utenom rushtid for personer over 67 år.

Kostnadene er grovt beregnet til om lag 300 millioner 2025-kroner årlig dersom ordningen teoretisk sett kun gjelder tog utenfor takstsamarbeidsområdene. Det er imidlertid lite realistisk å begrense tiltaket til tog utenfor takstsamarbeidsområdene, da dette kan omgås ved å kjøpe billetter som starter eller slutter utenfor takstsamarbeidsområdet. For eksempel kan den reisende kjøpe en billett fra Oslo S til Drammen, som ligger utenfor takstsamarbeidsområdet, selv om den reisende kun skal til Asker, og reisen vil da være gratis. Dersom også reiser med tog innenfor takstsamarbeidsområdene inkluderes, øker kostnadene med om lag 50 millioner kroner, til totalt 350 millioner kroner per år. Beregningene er beheftet med stor usikkerhet og bygger på grove anslag. Kostnader og effekter må derfor kvalitetssikres nærmere før et eventuelt tiltak iverksettes.

Det er en målsetning at det er enkelt å reise kollektivt. Ett viktig tiltak for å gjøre kollektivreisen enkel for de reisende, er å ha lik pris på ulike kollektivmidler og billetter som gjelder på tvers av kollektivslag. Vi har derfor i de store byområdene takstsamarbeidsavtaler mellom staten og fylkeskommunene som sikrer disse godene. Å innføre gratis reise med kun tog vil innebære ulike priser for tog og annen kollektivtransport i takstsamarbeidsområdene, og bryter dermed med prinsippet om lik pris. Det utfordrer også dagens organisering, hvor fylkeskommunene har takstmyndighet for kollektivtransporten foruten om tog.

SPØRSMÅL NR. 1916**Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 28. april 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Så med interesse hvordan Europakommisjonens president von der Leyen totalt avviste premisset i spørsmålet om EU ville ramme Norge med tolltiltak: «Norge er og vil forbli i det indre markedet».

Har utenriksministeren fått noen konkrete signaler på at det var en fare for at Norge ikke skulle være en del av det indre markedet?

Svar:

Jeg er glad for den gode og hyppige dialogen Regjeringen har med EU-kommisjonen, på alle nivåer. Dette gjelder ikke minst om hvordan vi sammen skal verne om felles interesser knyttet til det indre markedet, hvor Norge har vært delaktig i over 30 år gjennom EØS-avtalen. Den nære dialogen omhandler også temaer som faller utenfor EØS-avtalens virkeområde. Handelspolitikk, tollpolitikk og utenrikspolitikk er noen av områdene avtalen ikke dekker. Dagens handelspolitiske situasjon aktualiserer

problemstillinger knyttet til EØS-avtalens blindsoner, og EUs horisontale politikktutfordring.

Det er EØS-avtalen som formelt sett sikrer at Norge er en del av det indre markedet. Vår deltakelse i det indre markedet ligger fast og har vært avgjørende for norsk velferd, norsk næringsliv og norske arbeidsplasser i hele landet gjennom 30 år. I den geopolitiske rivaliseringen vi nå ser, er det en utfordring for Norge at vi deltar i det indre marked, men er utenfor EUs felles handelspolitikk og tollunion.

Norges klare posisjon er at både EØS-avtalens formål og innhold tilsier at globale beskyttelsestiltak EØS-avtalepartene imellom ikke er i tråd med EØS-avtalen. Samtidig er det ikke gitt at alle land deler den vurderingen. Regjeringen har derfor tett kontakt med EU. I vår dialog med EU, sist i forbindelse med statsministerens møte med EU-kommisjonens president Ursula von der Leyen 7. april, opplever vi stor forståelse for Norges rolle og bidrag til vårt felles marked. Regjeringen vil fortsatt jobbe aktivt opp mot EU for å ivareta norske interesser.

SPØRSMÅL NR. 1917**Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 24. april 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at søkere om akkreditering og fagområdeakkreditering av fagskoleutdanninger kan få svar på søknaden innen det som har vært et normalt tidsrom, dvs. innen 6 måneder, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at de søknadene som pr. d.d. ligger i søknadskøen, kan få svar innen neste søknadsfrist august 2025?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med endringer i fagskoleloven ble det åpnet for fagområdeakkreditering av nye studier. Det er etter spørsmålsstillers syn positivt. Særlig med tanke på at vi

trenger at fagskolene kan tilpasse sine tilbud til næringslivets behov. Flere fagskoler har gitt tilbakemeldinger om lange saksbehandlingstider. Både for fagområdeakkreditering og for godkjenning av nye studier. Et eksempel er Gokstadakademiet som statsråden selv trakk frem som et eksempel under fremleggelsen av fagskolemeldingen. Skolen har spesialisert seg innen fagområder som cybersikkerhet, backend programmering og apputvikling. Skolen har søkt godkjenning for et AI studie. Det er nå snart 2 år siden søknaden ble sendt, og man risikerer at innholdet er utdatert før søknaden er ferdig behandlet. Et annet eksempel er musikkinstrument akademiet som har søkt godkjenning og fått tilbakemelding på at på grunn av lang søknadskø, vil de sakene som kom inn høsten 2024

vil ikke bli behandlet før i 2026. Dette har å gjøre med ressurser hos NOKUT.

Svar:

Jeg vil takke stortingsrepresentant Raja for spørsmålet. De siste årene har det vært en stor vekst i både fagskoleutdanninger og fagskolestudenter. Regjeringen satser på høyere yrkesfaglig utdanning. Stortinget har i revidert nasjonalbudsjett for 2023 bevilget 3,5 mill. kroner til NOKUT for arbeid med tilsyn og akkreditering i høyere yrkesfaglig utdanning. I 2025 ble bevilgningen til NOKUT økt med 12,5 mill. kroner for å styrke arbeidet med kapasitet til akkreditering, tilsyn og evaluering. I 2024 og 2025 har NOKUT tatt flere grep for å redusere behandlingstiden av søknader, blant annet ved å digitalisere og effektivisere saksbehandlingsprosessene.

NOKUT har mottatt mange søknader om akkreditering, noe som har skapt utfordringer. Dette er samtidig et tegn på at fagskoleutdanning er høyst relevant for og etterspurt av arbeidslivet. Det har imidlertid også vært flere omfattende søknader fra høyskoler og universiteter, i tillegg til at NOKUT har gjort en innsats for å ferdigstille den tredje runden med periodiske tilsyn av kvalitetsarbeidet ved høyskoler og universiteter, som har medført press på kapasiteten i NOKUT. Dette har til sammen ført til at

det har vært utfordrende å få behandlet søknadene i ønskelig takt. Det pågår nå prosesser som vil gjøre det mulig for flere utdanningsinstitusjoner å få utvidet sine faglige fullmakter.

Regjeringen har lagt til rette for at fagskoler kan søke om å få utvidede fullmakter til å akkreditere fagskoleutdanning selv. Det gjør at de raskere kan svare på arbeidslivets behov. Endringer i fagskoleloven som trådte i kraft 1. august 2024, åpner for at fagskoler kan søke NOKUT om å få institusjonsakkreditering. En institusjonsakkreditering gir fagskolen fullmakt til selv å opprette nye og endre eksisterende fagskoleutdanninger innenfor alle fagområder. Departementet arbeider nå med å fastsette krav for institusjonsakkreditering i fagskoleforskriften. Innføringen av institusjonsakkreditering vil på sikt derfor kunne bidra til å redusere antall søknader om akkreditering av både utdanninger og fagområder som NOKUT må behandle.

NOKUT vil fortsatt ha en høyere restanse på akkrediteringssøknader ved utgangen av 2025 enn ønsket. Jeg er kjent med at NOKUT har klare ambisjoner om å nå en mer normalisert saksbehandlingstid innen 2026. NOKUT planlegger for to søknadsfrister for akkreditering av fagskoleutdanninger i 2025, og for fagområdeakkreditering vil det fortsatt være én søknadsfrist i året.

SPØRSMÅL NR. 1918

Innlevert 9. april 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 22. april 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for om det er i tråd med god forvaltningspraksis og utredningsinstruksen å vedta en forskrift med vektingsfaktorer som ikke var en del av høringen?

BEGRUNNELSE:

Energidepartementet skriver i høringsnotatet til «Forslag til endring i energimerkeforskriften for bygninger – endringer i beregningsmetode for energikarakter og justering av energikarakterskala»:

«På bakgrunn av en samlet vurdering har NVE anbefalt en primærenergifaktor på 0,8 for fjernvarme. Det innebærer at bygg som har fjernvarme som oppvarmingsløsning vil få et 20 prosent lavere beregnet energiforbruk sammenlignet med

dagens løsning. Dette er en vesentlig justering, og sammen med justeringene i energikarakterskalaen vil dette løse utfordringen det har vært for aktører som ønsker A-bygg å velge løsninger som samspiller godt med kraftsystemet. Det er likevel argumenter for at fjernvarme burde vektes lavere enn 0,8, med bakgrunn i fjernvarmens samspill med kraftsystemet og effektiv ressursutnyttelse. Departementet vil vurdere en lavere vektingsfaktor og ønsker særlig innspill på en primærenergifaktor for fjernvarme ned mot 0,6. Selv om det er stor variasjon mellom fjernvarmeleverandører, mener departementet det bør være én felles faktor for fjernvarme.

NVE har anbefalt en primærenergifaktor på 0,9 både for biogass og for fast og flytende biobrensel.»

Vedtatte vektingsfaktorer i forskrift 23. desember 2009 nr. 1665 om energimerking av bygninger og energivurdering av varme- og klimaanlegg på 0,45 for fjernvarme

og bioenergi var ikke med som alternativer i høringsnotatet til Energidepartementet.

Rødt er positiv til endringer som øker bruken av fjernvarme. Dette spørsmålet gjelder egentlig ikke hva som er riktige vektingsfaktorer for ulike energibærere i forskriften. Jeg ønsker kun svar på om departementet har fulgt utredningsinstruksen og om det er god forvaltningsspraksis å fastsette vektingsfaktorer som ikke var med i høringen.

Svar:

Da forslag til endringer i energimerkeforskriften for bygninger ble sendt på høring ba Energidepartementet særlig om innspill på nivåene til de foreslåtte primærenergifaktorene (vektingsfaktorene). Et bredt spekter av relevante aktører ga innspill i høringen, og det kom totalt inn rundt 80 høringssvar. Tilnærmet alle tok stilling til vektingsfaktorene i sine innspill. En stor andel av høringsinstansene

pekte også på at vektingsfaktoren på fjernvarme burde settes utenfor spennet 0,6-0,8, som høringsnotatet presenterte.

Det er ingen tvil om at valg av vektingsfaktorer var en sentral del av forslaget som ble sendt på høring. Departementet har vurdert at høringsinstansene på en tydelig og god måte la fram sine argumenter for og imot vektingsfaktorer på ulike nivåer. På bakgrunn av dette ble det vurdert at saken er tilstrekkelig belyst, og at en ny høring ikke ville bidratt til vesentlig ny informasjon.

Jeg mener vektingsfaktorene som vi nå har fastsatt er de som best svarer på utfordringene vi har ønsket å adressere. Det er bra for samfunnet å legge til rette for energiløsninger som avlaster kraftsystemet der det er mulig, slik at strøm frigjøres til andre formål. Med vektingsfaktor 0,45 sikrer vi at oppvarmingsløsninger som avlaster kraftsystemet likestilles med energieffektive oppvarmingsløsninger basert på strøm.

SPØRSMÅL NR. 1919

Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 25. april 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Regelrådet er eit uavhengig forvaltingsorgan som skal sørge for at bedriftene våre ikkje blir påført unødvendige kostnader frå nytt/ endra regelverk. Regelrådet gir i ei ny uttale forslaget om Norgespris «rødt lys» og slår fast at forslaget ikkje er tilstrekkelig utgreia, er særleg uheldig for små og mellomstore bedrifter og kan bremse teknologiutvikling og straumsparing.

Vil Energidepartementet lytte til innspela frå Regelrådet, følge Utredningsinstruksen og gjennomføre ny høyring før ei sak blir fremja for Stortinget?

GRUNNGJEVING:

Spørsmålet gjeld «Høring av forslag til ny lov om Norgespris og strømstønad til husholdninger» som blei sendt ut 10. mars med høringsfrist 21. april.

Regelrådet har vurdert høringsnotatet og konkluderer med at forslaget ikkje er tilstrekkeleg utgreia. Regelrådet har vurdert beslutningsgrunnlaget til nye lover og forskrifter for å sikre gode rammevilkår for næringslivet sidan 2016.

Frå Regelrådet sitt høringssvar:

«Regelrådet mener det burde vært vurdert om forslaget kan føre til høyere og mer variable strømpriser, og høyere pristopper, og gjennom det påvirke norsk næringsliv. Virkningen Norgespris kan få på strømpriser og pristopper er kun svært kortfattet vurdert. Regelrådet mener dette er en svakhet ved utredningen. Det burde vært vurdert hvor store prisendringer forslaget kan føre til og hvordan dette kan påvirke næringslivet generelt, og små og mellomstore virksomheter spesielt.

Det burde også vært grundigere vurdert om forslaget kan påvirke etterspørselen for bedrifter som leverer produkter og tjenester innen energieffektivisering.

Departementet har ikke vurdert alternative ordninger til Norgespris, men det er vurdert alternative innretninger av ordningen. Regelrådet mener det burde vært vurdert ordninger der husholdningene eksponeres for prissignaler og har insentiver til strømsparing, samtidig som målet om forutsigbarhet og å trygge husholdningenes strømutfgifter ivaretas.

Regelrådet mener utredningen er for kortfattet og overordnet sett i forhold til hvor omfattende forslaget er. Regelrådet mener at forslaget kan komme til å bremse teknologiutvikling som legger til rette for smartere strømstyring og energieffektivisering. Regelrådet mener målene med forslaget ikke kan nås til en relativt lav kostnad for næringslivet.»

Svar:

Regjeringen har varslet at vi ønsker å innføre Norgespris på strøm, med sikte på at ordningen trer i kraft fra 1. oktober 2025. Forslag til lov om Norgespris og strømstønad til husholdninger har vært på høring, hvor vi har bedt om

innspill på flere viktige elementer i Norgesprisordningen. Norgespris behandles på vanlig måte, og vi jobber nå med å vurdere alle innkomne høringsinnspill. Regjeringen vil etter planen fremme en lovproposisjon for Stortinget som kan behandles i løpet av vårsesjonen.

SPØRSMÅL NR. 1920

Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Per Olav Tyldum

Besvart 24. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Trehusbyen Levanger har jobbet med å utvikle ny kunnskap og skape engasjement om kulturmiljøer som ressurs i grønn omstilling. Byen er i dag en nasjonal og regional læringsarena for framtidens arkitekter og tradisjonshåndverkere.

Hvordan vurderer statsråden viktigheten av å etablere et tverrfaglig og nivåovergripende kunnskapssenter for nasjonale kulturmiljøer, og hvordan kan statsråden bidra til å få etablert et slikt kunnskapssenter for kulturmiljø i Trehusbyen Levanger?

BEGRUNNELSE:

Trehusbyen Levanger som ett av 13 nasjonale kulturmiljøer, ble fredet i 2018. I samarbeid med flere aktører planlegges det et byhistorisk kunnskapssenter knyttet Trehusbyen. Målet er å etablere et sektor- og nivåovergripende, tverrfaglig, nasjonalt møtepunkt for kompetansebygging innen bygningsvern, tradisjonshåndverk, arkitektur, sirkulærøkonomi og ombruk/gjenbruk av bygninger.

Byens rike historie, mange års erfaringer som forvalter av et fredet kulturmiljø, samt nærhet til spesialkompetanse, kunnskap, erfaring og nettverk er et betydelig fortrinn i satsingen.

Riksantikvarens bevaringsstrategier og Regjerings arbeid med ny Kulturmiljølov vil legge føringer for framtidens kulturmiljøpolitikk. Kulturmiljøforvaltningen er tverrfaglig og sektor- og nivåovergripende, og framtidens forvaltning vil kreve samhandling og nye arbeidsmåter. Sentralt i politikktutforming vil være behovet for lokal og regional kunnskap og kompetanse.

Med bakgrunn i klimautfordringer og økt oppmerksomhet på beredskap, vil det være nødvendig å utvikle ny kunnskap og kompetanse, ikke minst med tanke på bedre ressursutnyttelse ved økt samarbeid mellom of-

fentlig, privat og frivillig sektor. Samtidig vil det bli økende etterspørsel etter tilbud for rekruttering og faglig utvikling blant tradisjonshåndverkere og arkitekter, spesielt med søkelys på bevaring og transformasjon av eksisterende bygninger.

Et byhistorisk kunnskapssenter vil være en ressurs for skoler og universiteter og tilby læringsmuligheter for studenter og forskere. Dette vil fremme samarbeid med utdanningsinstitusjoner og forskningsmiljøer, bidra til rekruttering til kulturarvfeltet, og legge til rette for internasjonalt samarbeid.

Svar:

Dette initiativet synes å være et flott eksempel på hvordan kulturmiljø kan være en ressurs i samfunnsutviklingen. Når kompetanse innen bygningsvern, tradisjonshåndverk, arkitektur, byutvikling og sirkulærøkonomi ses i sammenheng, vil det bidra til det grønne skiftet på en god måte.

Det finnes bygningsvernssentre og andre rådgivningstjenester i mange ulike former rundt om i landet. Disse er initiert lokalt og regionalt, og er ofte samarbeid mellom flere aktører fra blant annet kulturmiljøforvaltningen, museumssektoren, kommuner, håndverkere mv. Dette er i tråd med de nye bevaringsstrategiene som oppfordrer til samarbeid og mer koordinert virkemiddelbruk på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Jeg ønsker alle initiativer der ulike aktører kan møtes, bygge kompetanse og videreformidle kunnskap og tjenester velkommen.

SPØRSMÅL NR. 1921**Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 22. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for status for utvidelse av eksisterende og innføring av nye produsentansvarsordninger, og hva som er status for EU-krav på området og når disse ev. blir innført i Norge?

BEGRUNNELSE:

Produsentansvarsordninger er et viktig virkemiddel for å sørge for økt gjenbruk, og EU har foreslått utvidet produsentansvar på flere områder. Miljødirektoratet har også hatt oppdrag om å utrede forskriftsendringer på området.

Svar:

Miljømyndighetene arbeider med endring av to eksisterende produsentansvarsordninger og innføring av tre nye produsentansvarsordninger. Miljødirektoratet er videre bedt om å vurdere virkemidler for økt materialgjenvinning av isolerglassruter, inkludert å vurdere å utvide dagens produsentansvarsordning for PCB-holdige ruter.

Når det gjelder endringer i de to eksisterende ordningene for emballasje og batterier, har Klima- og miljødepartementet mottatt Miljødirektoratets endelige

anbefalinger etter høring. Departementet har mål om å fastsette forskriftsendringene for emballasje før sommeren i år, og for batterier når EUs vedtatte batteriforordning er innlemmet i EØS-avtalen.

I februar ble det enighet i EU om endringer i rammedirektivet om avfall. Endringene innebærer blant annet krav om at landene skal innføre utvidet produsentansvar for tekstiler innen 30 måneder etter at direktivet trer i kraft. Dette er endringer til et regelverk som er innlemmet i EØS-avtalen. Miljødirektoratet utarbeider nå et forslag til forskrift for å gjennomføre kravene i norsk rett, som vil sendes på høring før det vedtas.

Forslagene til nye produsentansvarsordninger for enkelte engangsprodukter av plast og for utstyr av plast fra fiskeri, fritidsfiske og akvakultur, har begge vært på høring. Miljødirektoratet har anbefalt ytterligere endringer etter høring for engangsprodukter av plast, som vil kreve en ny begrenset høring. For utstyr av plast fra fiskeri, fritidsfiske og akvakultur vil Miljødirektoratet sende sine endelige anbefalinger til Klima- og miljødepartementet i løpet av våren. Departementet har mål om å fastsette disse forskriftene innen utgangen av oktober i år. Ordningene vil gjennomføre krav i EUs direktiv om plastprodukter.

SPØRSMÅL NR. 1922**Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Trine Fagervik****Besvart 24. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden sette i gang prosess med omklassifisering av fylkesvei 82 til riksvei?

BEGRUNNELSE:

Et enstemmig fylkesting i Nordland har stilt seg bak Senterpartiets forslag om å be staten ta et større ansvar for infrastrukturen i Andøy kommune og fylkesveg 82. Fylkestinget i Nordland er tydelig på at infrastrukturutfordringene på Andøya truer både fremdriften og effekten

av investeringer som bygger direkte på nasjonale strategier og vedtak fattet i Stortinget. Fylkestinget i Nordland og fylkesrådet peker på omklassifisering av fylkesvegen, eller særskilt tilskudd til fylkeskommunen som vegeier som nødvendig.

Svar:

Som en del av [prioriteringsoppdraget](#) Statens vegvesen leverte til Samferdselsdepartementet i forbindelse med Nasjonal transportplan 2025-2036 foreslo etaten å om-

klassifisere enkelte fylkesveistreknings med viktige funksjoner for totalforsvaret til riksvei. Fylkesvei 82 i Nordland var ikke en av de foreslåtte strekningene. I Nasjonal transportplan 2025-2036 la Ap-/Sp-regjeringen opp til at de foreslåtte strekningene skulle forbli fylkesvei og foreslo i stedet å opprette en øremerket ordning for tilskudd til fylkeskommunene for å ruste opp kritiske bruer for militær mobilitet, noe som ble fulgt opp i Prop. 1 S for 2025 for Samferdselsdepartementet.

Veglova § 3 andre ledd omhandler omklassifisering av riksvei. Vegdirektoratet er delegert myndighet til å omklassifisere fylkesvei til riksvei etter bestemmelsen etter nærmere gitte kriterier. Det er i utgangspunktet ikke praksis for å omklassifisere enkeltstreknings fra fylkesvei til riksvei. Veglovens § 3 om omklassifisering blir i hovedsak benyttet for riksvei når omklassifiseringen er en del av

utbyggingsprosjekter, der ny riksvei ligger i tidligere veitrase med en annen klassifisering.

Fylkeskommunen har ansvar for planlegging, drift, vedlikehold og investering på eget veinett. Fylkesveinettet er omfattende og har viktige funksjoner som sikrer et helhetlig veinett for persontransport, næringsliv og for den samlede beredskapen. Det er derfor mange fylkesveier som tjener viktige funksjoner. Regjeringen har over flere år styrket de økonomiske rammebetingelsene for fylkeskommunene gjennom økning av de frie inntektene. Jeg har tillit til at fylkeskommunene er sitt ansvar bevisst og at de prioriterer utbedringer av viktige deler av eget veinett. Jeg finner det derfor ikke naturlig at Samferdselsdepartementet skal ta initiativ til å sette i gang en prosess om omklassifisering av én enkeltstrekning.

SPØRSMÅL NR. 1923

Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 24. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Vil regjeringen sørge for å få en oversikt over hvor mange frikjøpte fylkespolitikere det er, og hvordan utviklingen har vært de senere årene, herunder lønnsnivå?

BEGRUNNELSE:

Viser til mitt skriftlige spørsmål nr. 1818 og statsrådens svar. Statsråden svarer at hun ikke har en slik oversikt noe som er underlig all den tid en har relativt detaljert statistikk over de fleste yrker og lønnsnivå, men for fylkespolitikere eksisterer ikke en oppdatert oversikt. Undertegnende mener det bør være full åpenhet rundt dette da det er en viktig del av den politiske debatten knyttet til fylkeskommunens fremtid og demokratiets kår. Jeg håper derfor at statsråden vil ta initiativ til at det blir laget en slik oversikt sånn at man kan følge utviklingen og det blir synlig for skattebetalerne å se hvordan dere skattepenger blir forvaltet.

Svar:

Som jeg viser til i mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1818, har de som har et kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv krav på erstatning for tapt inntekt og godtgjøring for sitt arbeid. Den som taper inntekt som følge

av et kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv, har krav på erstatning opp til et visst beløp per dag. Det er det enkelte kommunestyre og fylkesting som selv fastsetter forskrift om slik erstatning. Det skal fastsettes ulike sats for dokumenterte og ikke-dokumenterte tap. Utgangspunktet er at det skal gis full kompensasjon, men det kan likevel settes et maksimumsbeløp som vil gi de fleste med tillitsverv full kompensasjon for tapet. Dersom tapet ikke kan dokumenteres, må tapet sannsynliggjøres.

Kommunestyret og fylkestinget skal selv også gi forskrift om arbeidsgodtgjøring. Godtgjøringen fastsettes ut fra hvor stor arbeidsmessig belastning vervet innebærer. Som nevnt i mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1818 har ikke kommuneloven regler om hvordan godtgjøringen skal fastsettes og heller ikke størrelsen på godtgjøringen. Dette henger sammen med det kommunale selvstyret. Kommunene og fylkeskommunene er organisert på ulike måter, og de står selv nærmest til å vurdere hva som er rimelig godtgjøring for de ulike kommunale og fylkeskommunale tillitsvervene.

Departementet har ingen rolle i å fastsette satsene for erstatning for tapt inntekt, arbeidsgodtgjøring eller andre ytelser til folkevalgte i kommunene og fylkeskommunene. Departementet har heller ingen generell oversikt over satsene for erstatning og godtgjøring den enkelte kommune og fylkeskommune har fastsatt, eller hvor

mange folkevalgte som mottar disse ytelsene, herunder frikjøp. Jeg vurderer det ikke som aktuelt på nåværende tidspunkt å innhente statistikk over hvor mange frikjøpte fylkespolitikere det er, herunder lønnsnivå.

Jeg er enig med representanten i at det er viktig med åpenhet om kommunal og fylkeskommunal forvaltning. KOSTRA (KOMmune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. Kommunene og fylkeskommunene skal blant annet rap-

portere opplysninger om økonomi, herunder utgifter og inntekter knyttet til politisk styring. Opplysningene skal rapporteres til SSB som publiserer opplysningene på KOSTRA – SSB. Dette gir grunnlag for å sammenligne ressursbruk knyttet til politisk styring mellom kommuner og mellom fylkeskommuner. Informasjon som representanten etterspør vil kreve rapportering på et høyere detaljnivå enn i dag, og det er foreløpig ikke planer om å kreve slik rapportering fra kommuner og fylkeskommuner.

SPØRSMÅL NR. 1924

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 25. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Det er høy etterretningstrussel i Norge. I Nordland har vi flere lokasjoner som er av interesse for utenlandsk etterretning. Politiet i Vesterålen og Ofoten melder at de ikke har tilstrekkelige ressurser til å håndtere den økte trusselen. Dette knytter seg spesielt til Forsvarets aktivitet på Evenes og satsingen på Andøya innenfor forsvar og space.

Vil statsråden sørge for at det tildeles ressurser spesifikt til å håndtere den økte trusselen ved disse lokasjonene?

BEGRUNNELSE:

Tidligere i mars ble to personer pågrepet for ulovlig droneflyvning i tilknytning rakettoppskytning på Andøya. Viser til NRK-sak om ulovlig droneflyvning 20.03.2025 på Andøya, samt at politimesteren i Nordland har måtte omprioritere midler for å øke kapasiteten til politiet på de nevnte områdene. Den tildelingen går ut over de øvrige oppgavene til politiet i Nordland.

Man er kjent med at en øremerking av midler til dette formålet lå til vurdering hos den forrige justisministeren, men det har ikke skjedd noe siden Senterpartiet gikk ut av regjering.

Svar:

Regjeringen har styrket arbeidet mot fremmed etterretning i Nordland politidistrikt. I 2023 ble politiets budsjett økt med 71,3 millioner kroner og PSTs budsjett økt med 49,3 millioner kroner til økt kapasitet til å avdekke sammensatte trusler og etterretning i Nord-Norge. Styrkingen

var nødvendig i en ny sikkerhetspolitisk situasjon etter Russlands angrepskrig på Ukraina. Styrkingen er varig.

I tillegg til dette, er budsjettet til Nordland politidistrikt økt med 83 millioner kroner i 2025 ifølge Politidirektoratet, sammenlignet med 2024. Økningen inkluderer ikke kompensasjon for lønnsoppgjøret i 2024 som fordeles i etterkant pga. forsinket lønnsoppgjør i 2024.

Politimesteren i hvert distrikt har ansvar for å fordele midler innenfor politidistriktets budsjett, og prioriterer etter lokale forhold og behov. Jeg har tillit til at politimestrene gjør de prioriteringene som er riktige for sitt distrikt, både hva gjelder fordeling av budsjettmidler og organiseringen generelt.

SPØRSMÅL NR. 1925**Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen****Besvart 28. april 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Har statsråden en oversikt over hvor mye av sykefraværet i Norge som er knyttet til at den sykemeldte venter på utredning og/eller behandling, og hva er den samlede samfunnsøkonomiske kostanden knyttet til dette sykefraværet?

BEGRUNNELSE:

Helsevesenet vårt har kapasitetsutfordringer, og ventetiden på mange behandlinger kan være omfattende. Samtidig er det en rekke private helsetilbud som har ledig kapasitet som kunne bidratt om regjeringen la opp til en større bruk av disse tilbudene. Veldig mange av de som står i helsekø er sykemeldt i denne perioden man står i kø. Det er en stor belastning for den det gjelder, for arbeidsgiver og for samfunnet som helhet.

Svar:

Det norske sykefraværet er for høyt, og regjeringen arbeider for å få det ned. Det høye sykefraværet medfører en stor kostnad for både staten, arbeidsgivere og arbeidstakere. Det er derfor ikke ønskelig for noen om arbeidstakere forblir sykmeldte lenger enn nødvendig i påvente av behandling eller utredning i helsevesenet.

Regjeringen arbeider for å få ventekøene ned. Innsatsen sykehusene legger ned gir resultater. Det var 46 700 færre personer som ventet på helsehjelp ved utgangen av mars i år sammenlignet med utgangen av mars i fjor.

Jeg har imidlertid ikke kjennskap til hvor mye av sykefraværet som kan knyttes til at sykmeldte venter på utredning og/eller behandling. En beregning av den samlede samfunnsøkonomiske kostnaden knyttet til dette sykefraværet vil kreve en større utredning og er ikke mulig å gjennomføre innenfor gitte tidsrammer for besvarelse av spørsmål fra Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1926**Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Jan Grønningen****Besvart 28. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden at den nye finansieringsnøgelen for tilskudd til studiesentre ivaretar behovene i fylker som allerede har etablert en omfattende struktur for desentralisert utdanning, og vil statsråden vurdere justeringer i modellen for å unngå urimelige utslag i slike regioner?

BEGRUNNELSE:

I 2025 ble tilskuddsordningen for studiesentre flyttet fra Kunnskapsdepartementet til Kommunal- og distriktsdepartementet. Samtidig ble det innført en ny fordelingsnøkkel som i hovedsak bygger på sentralitetsindeks og befolkningsstørrelse, og som fordeler midlene flatt – uavhengig av antall studiesentre, eksisterende utdanningstilbud eller tidligere investeringer.

Denne endringen har skapt bekymring i flere fylker, blant annet i Trøndelag, hvor det allerede finnes en godt utbygd struktur for desentralisert utdanning. Fylkeskommunen har over tid investert betydelige ressurser i utvikling av studiesentre og utdanningstilbud i samarbeid med UH-sektoren. En modell som ikke tar hensyn til dette, kan føre til en dramatisk reduksjon i tilskuddsmidler og svekke et velfungerende og etterspurt utdanningstilbud i distriktene.

For å sikre likeverdig tilgang til utdanning i hele landet, må fordelingsnøgelen også gjenspeile behov og aktivitet – ikke bare demografi og sentralitet. Spørsmålet er derfor hvordan statsråden vurderer modellens treffsikkerhet og om det er aktuelt å gjøre justeringer for å ivareta regioner med en allerede etablert struktur og høy aktivitet innen desentralisert utdanning.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet fikk overført ansvaret for tilskuddsordningen for studiesentre fra Kunnskapsdepartementet i 2024 med virkning fra budsjettåret 2025. Bakgrunnen var erkjennelsen av studiesentrenes viktige funksjon med å bedre tilgangen på kvalifisert arbeidskraft i distriktene. Studiesentrene mobiliserer studenter, kartlegger utdanningsbehov og legger til rette for desentraliserte og/eller fleksible utdanningstilbud som etterspørres lokalt. Der avstanden til en fagskole eller en campus blir stor, er studiesentrenes funksjon særlig viktig. De gjør det mulig for flere å ta utdanning og fylle kompetansegap lokalt.

Mangel på kompetent arbeidskraft varierer mellom regioner, distrikter og mellom næringer og bransjer. Utdanningsnivåene og bruk av etter- og videreutdanning (EVU) variere mellom regioner. Nærheten til utdanning- og kompetansetilbud er også høyst ulik i landet. Den demografiske utviklingen forsterker sårbarheten i mange distriktskommuner. Vi må sørge for at befolkningen har den kompetansen som fremtidens arbeidsmarked etterspør. Det er nødvendig å utdanne eller kvalifisere innbyggere lokalt gjennom desentralisert og/eller fleksibel utdanning og ha lokale og regionale strategier for å møte rekrutterings- og kompetanseutfordringer fremover.

Fra 2025 forvalter fylkeskommunene midlene til studiesentrene i tråd med regionale planer og prioriteringer, og i samråd med regionale kompetansefora og andre relevante partnerskap. Fylkeskommunenes ansvar for den regionale kompetansepolitikken som karriereveiledning for voksne, videregående opplæring og høyere yrkesfaglige utdanning, gir et godt grunnlag for å definere en helhetlig utdannings- og kompetansepolitikk – godt koblet på næringslivets kompetansebehov.

Studiesentrene inngår i kap. 553 post 60 Kompetanse og arbeidskraft i distriktene under KDDs budsjett med en ramme på 112,94 mill. kroner totalt for 2025. Posten er inndelt i to ordninger, henholdsvis Mobilisere

til utdanning og kompetanseutvikling i distriktene og Tilskudd til studiesentre i distriktene. Midlene til førstnevnte ordning kan benyttes til studiesentre, men ikke motsatt. Midlene over 60 posten fordeles til fylkeskommunene, med unntak av Oslo.

Fra 2025 er studiesenterordningen en distriktspolitisk ordning som betyr at utfordringene distriktene står overfor vektlegges sterkere når midlene skal fordeles. Distriktskommunenes svake tilgang på kvalifisert arbeidskraft, avstand til etablerte studiesteder og lav befolkningstetthet vektlegges.

Fordelingsmodellen for 60-posten er todelt: Den regionale komponenten gir et grunnbeløp på 3,5 mill. kroner til alle fylkeskommuner, utenom Oslo da alle fylkeskommuner har et ansvar for regional kompetansepolitikk. Den distriktsrettede komponenten skal styrke tilrettelegging av desentraliserte utdannings- og kompetansetilbud i distriktsområder, definert som kommuner i sentralitetsklasse 4, 5 og 6. Distriktskomponenten beregnes ut fra andel av befolkningen som er registrert i de 120 kommunene i landet med aller lavest skår på distriktsindeksen Distriktsindeksen 2024 - regjeringen.no. Støtten til studiesentrene retter seg derfor i større grad mot distriktsområder. Fordelingsmodellen sørger for at fylkeskommuner med områder med store utfordringene, mottar mest midler over 60-posten. Modellen bidrar til å utjevne geografiske forskjeller mellom fylkene.

Det er positivt at Trøndelag har vært i front og etablerte flere studiesentra. Og jeg forstår bekymringen i regionen over at midlene over 60-posten kanskje ikke strekker til.

Likevel mener jeg at vår finansieringsmodell er målrettet. Vi har overført midlene til fylkeskommunene og på den måten gitt dem muligheter til å prioritere midlene ut fra behov i egen region. Innenfor dagens budsjettamme gir fordelingsmodellen en forutsigbar finansiering fremover, med forbehold om Stortingets årlige bevilgninger.

SPØRSMÅL NR. 1927

Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg

Besvart 25. april 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statsråden gikk i 2023 ut med ambisjoner om å bygge vindkraft langs norske motorveier. Vindkraft langs veier

er ganske vanlig i andre europeiske land, og kan medføre minimalt med naturinngrep. Siden 2023 har det likevel rimelig vært stille fra regjeringen her.

Hva konkret har regjeringen gjort siden 2023 for å få på plass konfliktfri vindkraft langs norske motorveier, og hvis det fortsatt ikke har kommet vindkraft på plass her, vil regjeringen nå gjennomføre grep for å gjøre dette lettere tilgjengelig å bygge ut i fremtiden?

Svar:

Regjeringen er positiv til utvikling av fornybarprosjekter med små miljøvirkninger og at samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter gis konsesjon. Slik det også frem-

går av den aktuelle saken fra 2023, er det imidlertid opp til aktørene å eventuelt utvikle og søke om konsesjon for konkrete prosjekter, dersom konsesjon er nødvendig. Departementet har ingen slike prosjekter til behandling nå, men jeg står ved oppfordringen fra 2023 til næringen om til å utvikle slike prosjekter, og merker meg at blant annet Nye Veier, Bane NOR og Statens vegvesen har fått utført rapportene «Muligheter for kraftproduksjon i forbindelse med bygging av vei og jernbane» og «Potensial for kraftproduksjon ved utvalgte samferdselsprosjekter».

SPØRSMÅL NR. 1928

Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 24. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Er en mulig sentralisering av dialysetilbudet i Askim del av en ønsket politikk fra regjeringen, eller er det helseforetakene som på eget initiativ vurderer å flytte slike tjenester som følge av stramme budsjetter?

BEGRUNNELSE:

Dialysetilbudet ved Helsehuset i Askim ser ut til å være truet av mulig flytting til Sykehuset Østfold, Kalnes. Dette skaper stor uro blant pasienter og lokalsamfunn, særlig fordi mange av pasientene er alvorlig syke og har behov for behandling tre ganger i uken, ofte over lang tid.

I Smaalenenes avis forrige uke kommer det frem at slike vurderinger skjer uten dialog med kommunen eller pasientene. Det bryter med prinsippene i helsefellesskapene og samarbeidsreformen, som skal sikre at lokal kunnskap og pasienters behov tas med i beslutningsprosesser. Samtidig viser erfaringene at lange reiser til og fra dialysebehandling har store konsekvenser for pasientenes helse og livskvalitet.

Dialysen i Askim ble etablert etter sterkt lokalt engasjement i 2005, og har tidligere vært truet av nedleggelse. Dersom det nå på ny vurderes å sentralisere tilbudet, er det viktig å få avklart om dette skjer som del av en politisk ønsket utvikling, eller utelukkende på initiativ fra helseforetakene, eksempelvis som følge av pressede budsjetter.

Svar:

Vi må legge til rette for at pasienter med nyresvikt får god oppfølging og behandling. Selv om dialyse er krevende og tar mye tid, kan pasientene leve aktive liv hvis de får god behandling.

Det er ikke politiske initiativ som ligger bak eventuelle endringer i dialysetilbudet i Østfold. I planene for nytt stråle- og somatikkbygg ved Sykehuset Østfold HF, vurderer sykehuset å samle all sykehus-dialyse på Kalnes fra 2030. Tjenesten ytes i dag både i Askim og i Moss. Ifølge Helse Sør-Øst RHF er bakgrunnen effektiv ressursbruk knyttet til færre helsepersonell og flere pasienter som trenger dialyse i årene som kommer. Sykehuset Østfold HF opplyser at effektiv bruk av personellet i denne sammenhengen gjelder både hvordan og hvor medarbeiderne arbeider, og hvilke rom som er tilgjengelige ved de ulike lokalisasjonene.

Ifølge de som er ansvarlige for dialysetilbudet, er det først og fremst best mulig utnyttelse av tilgjengelige personellressurser som er bakgrunnen for at det nå blir vurdert endringer i dialysetilbudet fra 2030. Sykehuset Østfold HF opplyser dessuten at det er medisinske grunner til å samle sykehusdialyse på Kalnes. Det vil blant annet være mulig å gi bedre faglige vurderinger, fordi nyrelege får hyppigere mulighet til å se til pasientene.

Jeg er enig med representanten Ulstein i at det er krevende for pasienter med nyresvikt som trenger behandling med dialyse å måtte reise til sykehus flere ganger i uken. For mange pasienter vil det være mulig å tilby hjemmedialyse. De regionale helseforetakene har fått et

mål om at 30 % av pasientene får dialyse hjemme. Samtidig må hjemmedialyse være pasientens eget valg. Mange sykehus har oppnådd målet, og noen sykehus har en andel på over 40% av nyresviktpasientene som får hjemmedialyse.

Tilgangen på personell gjør at det i årene framover vil være svært viktig at sykehusene organiserer be-

handlingstilbud på en hensiktsmessig måte. For mange pasienter er hjemmedialyse et godt alternativ, og Sykehuset Østfold HF opplyser at de fremover vil øke andelen pasienter som kan få hjemmedialyse. Pasienter som er i hjemmedialyse følges regelmessig av dialysesykepleier og nyrelege.

SPØRSMÅL NR. 1929

Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg

Besvart 24. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvor mange politiske flyktninger med samisk bakgrunn som venter på å få asylsøknaden sin behandlet, og for hvorfor det har tatt så lang tid med behandlingen av disse søknadene?

BEGRUNNELSE:

Andrei Danilov er fra Noazovárrí på Kolahalvøya i Russland, men har siden mars 2022 oppholdt seg i Norge som følge av den farlige situasjonen for mennesker med samisk bakgrunn i Russland. Situasjonen for russiske samer har blitt gradvis verre siden 2014, og de senere årene kjenner vi til at flere er tvangsmobilisert til den russiske frontlinja i Ukraina. Andre som er opposisjonelle til Kreml-regimet risikerer fengsling under vanskelige forhold, eller verre.

Den 2. mars i år markerte tre år siden Andrei for første gang søkte om politisk asyl i Norge. Han har enda ikke fått innvilget status. Andrei er dessverre ikke alene om å mangle svar på asylsøknaden og vi er gjort kjent med minst to andre eksempler på at mennesker med samisk-russisk bakgrunn venter uholdbart lenge på å få svar. De blir boende på mottak, får ikke integrert seg, og heller ikke blitt ordentlig med i den samiske kulturutøvelsen all den tid de ikke har normale borgerrettigheter.

Sametinget har tatt til orde for at samiske migrant-er fra Russland bør særbehandles i asylprosessen. De har ofte lettere for å integreres i Norge, som følger av felles kultur og historie med de samiske områdene i Nord-Norge. Sametinget har ikke fått gehør for dette.

Svar:

UDI publiserer jevnlig statistikk over hvem som søker og får innvilget beskyttelse (asyl) i Norge, sortert etter blant

annet statsborgerskap, kjønn og alder. Det føres imidlertid ikke statistikk over asylsøkeres etniske bakgrunn, og det er følgelig ikke mulig å tallfeste antallet asylsøkere eller flyktninger med samisk bakgrunn.

Av samme grunn er det heller ikke mulig å hente ut saksbehandlingstider for sakene representanten omtaler i begrunnelsen for sitt spørsmål. Utlendingsforvaltningen har vært under betydelig press over tid, og i en del sakstyper har dette ført til lengre saksbehandlingstid enn det som er ønskelig. UDI styrket i 2024 innsatsen på de eldste sakene, og behandler nå asylsaker hovedsakelig fra 2022 og 2023.

Mange asylsøkere venter lenge på å få svar, og det er ikke vanskelig å forstå at det er en påkjenning. Jeg har tillit til at UDI jobber for å finne de beste tiltakene for mest mulig effektiv saksbehandling samlet sett, innenfor de rammene som er gitt av Stortinget og departementet. Samtidig fortsetter vi å følge opp saksbehandlingstidene i styringsdialogen med UDI.

SPØRSMÅL NR. 1930**Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 28. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan det bes om anslag på hva det vil koste å utvide barnerabatten på tog (0-17 år) til å bli en barne- og ungdomsbillett opp til og med f.eks. 20 eller 21 år?

Svar:

Representanten etterspør kostnadene ved å utvide dagens rabatt på enkeltbillett for barn og unge mellom 6 og 17 år til for eksempel 20 eller 21 år. Jeg legger her til grunn at representantens forslag innebærer en utvidelse av ordningen som ble iverksatt 1. oktober 2024, hvor rabatten for barn på tog utenfor takstsamarbeidsområdene ble økt fra 50 til 75 prosent. Denne rabatten gjelder for fjern- og regiontog på alle strekninger som ikke er omfattet av rute-, takst- og billettsamarbeid der passasjerene reiser med tog til pris satt av fylkeskommunen.

Samferdselsdepartementet ga i fjor Jernbanedirektoratet i oppdrag å vurdere revisjon av sosiale rabatter i kollektivtransporten. I sitt svar på dette oppdraget, anbefaler direktoratet at en eventuell utvidelse av dagens rabatt for barn og unge baseres på de eksisterende passasjerkategoriene og aldersgrensene. Dette innebærer at utvidelsen bør gjelde for ungdom i alderen 18 og 19 år.

Dersom ungdom i alderen 18 og 19 år, som i dag betaler voksenpris for enkeltbillett, skal omfattes av ordningen med 75 prosent rabatt på togreiser utenfor de fylkeskommunale takstsamarbeidsområdene, er kostnaden grovt anslått til om lag 70 millioner kroner per år i 2025-kroner. Dersom rabatten også skal gjelde for ungdom i alderen 20 og 21 år, øker den samlede kostnaden til anslagsvis 140 millioner kroner årlig. Anslagene bygger på grove beregninger og forutsetninger, og er derfor forbundet med betydelig usikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 1931**Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Trine Fagervik****Besvart 28. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Direktør i Helse Nord, Marit Lind, uttalte i styremøte at tilgang på areal og økonomi går foran foretrukket alternativ, Sandnessjøen, når det gjelder reisevei og pasientsikkerhet. Nå skal pasientene i Vefsn vurderes og sorteres før de sendes til rett sykehus.

Mener statsråden at pasientsikkerheten og kortest mulig reisetid er tilstrekkelig ivarettatt for pasienter når hensynet til økonomi og areal kommer først og mener statsråden det er tillitsvekkende at man velger å holde 7-800 ledig areal utenom når vurderingen gjøres?

BEGRUNNELSE:

I styremøte 14.mars sier Helse Nord-direktør Marit Lind følgende «Jeg håper dere tror meg, men hvis tilgangen på areal og økonomi hadde tillatt det ville vi gått for at alle indremedisinske og akutt og døgnpasienter fra Mosjøen

skulle gå til Sandnessjøen, for alle tre kommunene. Det ville vært den mest fordelaktige løsningen er min vurdering, men slik vi ser det er det ikke mulig. OG det er jo begrundet i arealutfordringene i Sandnessjøen. (...og økonomi - omtales videre i innlegget)

Det er stor uenighet om hvorvidt det er tilgjengelig areal. Ansatte ved sykehuset i Sandnessjøen har utarbeidet forslag til disponering, men disse ble ikke engang lagt ved styrepapirene. Når tillitsvalgte og fagfolk ikke blir lytta til er det ikke tillitsvekkende og beslutninger gjøres uten at saken er tilstrekkelig opplyst. Helse Nord valgte å gjøre om vedtaket fra Helgelandssykehuset, som tok opp i seg disse bekymringene.

Svar:

Sykehusstrukturen ved Helgelandssykehuset HF har vært diskutert over flere tiår. Jeg behandlet struktursaken i

foretaksmøtet i Helse Nord RHF 3. juli i fjor. Beslutningen her innebærer at Mosjøen sykehus ikke lenger skal være akuttsykehus. I dette foretaksmøtet fikk Helse Nord RHF i samarbeid med Helgelandssykehuset HF, ansvar for å avslutte funksjons- og oppgavedelingen ut over somatiske akuttfunksjoner, inkludert tilbudene ved lokalisasjonene i Mosjøen og DMS i Brønnøysund.

Før Helse Nord RHF behandlet saken om funksjons- og oppgavedeling ved Helgelandssykehuset HF i styremøtet 14. mars, ble styret også satt inn i saken i møte 26. februar gjennom en orienteringssak. Jeg er kjent med at

det var mange ulike forhold som måtte avveies før beslutningen ble tatt, blant annet tilgang på areal og økonomi. Dette er rammebetingelser som alle virksomheter må forholde seg til.

Helgelandssykehuset HF skal nå gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser og sikre nødvendig styrking av den prehospitale beredskapen før endringen i de somatiske akutt- og døgnfunksjonene i Mosjøen gjennomføres. Pasientsikkerheten skal ivaretas. Alle pasienter har krav på nødvendig helsehjelp i samsvar med behov, uansett sykehustilhørighet og reisevei.

SPØRSMÅL NR. 1932

Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 28. april 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan arbeider regjeringen med å utarbeide en ny lov eller lovendringer for å følge opp anmodningsvedtak nr. 728 om å utrede hvordan staten kan overta inndrivningen ved de mer åpenbare tilfellene av lønnstyper, og når kan man forvente at dette arbeidet ferdigstilles?

BEGRUNNELSE:

Den 7. juni 2024 vedtok Stortinget anmodningsvedtak nr. 728, som lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan staten kan overta inndrivningen ved de mer åpenbare tilfellene av lønnstyper, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte - med sikte på innføring i 2025.»

Den 15.11.24 svarte statsråden på spørsmål fra Alexander Stokkebø (H) om regjeringens oppfølging av anmodningsvedtak nr. 728. Statsråden svarte at gjennomføring av anmodningsvedtaket krever en ny lov og at en offentlig etat opprettes eller utpekes til å administrere ordningen.

Regjeringen har til tross for dette ikke fulgt opp arbeidet med å lage en ny lov i statsbudsjettet og har heller ikke gitt noen klare signaler på at arbeidet med en ny lov eller lovendringer er påbegynt.

Svar:

Jeg vil først vise til at denne regjeringen har fremmet forslag om endringer i rettshjelpsloven. I Prop. 103 L (2024–

2025) er det blant annet foreslått å innføre fri rettshjelp i saker om inndrivelse av lønn, noe som vil styrke den juridiske hjelpen til ofre for lønnstyper.

Som angitt i mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse fra representant Stokkebø 15. november 2024, har vi tradisjon for å benytte trepartssamarbeidet i spørsmål som berører arbeidslivet. Vi har derfor møtt hovedorganisasjonene på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden for å diskutere hvordan innsatsen mot lønnstyper kan innrettes mest effektivt fremover. Tilbakemeldingen fra partene var at det er viktig at det ikke etableres ordninger som kan bidra til å bygge opp under en kriminell virksomhet på statens bekostning og at det er andre tiltak enn etablering av en ordning hvor staten overtar arbeidsgivers lønnsforpliktelse, som kan være mer effektive for å sikre de sårbare arbeidstakerne. Vi tar med oss denne tilbakemeldingen i det videre arbeidet og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når arbeidet er ferdigstilt.

SPØRSMÅL NR. 1933

Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 28. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Har statsråden oversikt over kostnadene brukt til innleie og andelen innleide på Ullevål sykehus, Rikshospitalet og Aker sykehus de siste fem årene eller i perioden 2019-2023?

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslag i FriFagbevegelse 07.04.2025 om hvor mye sykehusene og kommunene betalte for innleide sykepleiere, leger og andre helsearbeidere fra helsevikarbyråene i årene 2019-2023. Oversikten viser at det ble leid inn helsevikarer for nær 6 milliarder kroner i sykehusene og 13 milliarder i kommunene.

Svar:

I anledning spørsmålet er det innhentet opplysninger fra Helse Sør-Øst RHF. Oversikten over innleie ved Oslo universitetssykehus HF for perioden 2019-2024 fremgår av tabellen under. De aktuelle tallene er ikke fordelt på de ulike geografiske lokalisasjonene for helseforetaket, da mange enheter har en tverrgående organisering og det følgelig ikke er en hensiktsmessig strukturering av rapporteringen for virksomheten.

Oslo universitetssykehus HF ble stiftet 1. desember 2008 ved en sammenslåing av virksomheter i daværende Aker universitetssykehus HF, Rikshospitalet-Radiumhospitalet HF og Ullevål universitetssykehus HF. Oslo universitetssykehus HF har i dag 15 klinikker med virksomhet som er fordelt på mer enn 40 ulike steder.

	År					
Kostnad og andel	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Innleiekostnader	238 717	187 954	192 161	266 063	187 659	118 215
Totale lønnskostnader*	14 587 270	15 039 793	15 847 981	16 679 979	17 906 377	18 739 436
Innleie som andel av totale lønnskostnader	1,6 %	1,2 %	1,2 %	1,6 %	1,0 %	0,6 %

*Totale lønnskostnader omfatter fast lønn, overtid og ekstrahjelp, offentlige tilskudd og refusjoner vedrørende arbeidskraft og annen lønn.

Som det fremgår av oversikten, som også synliggjør innleie som andel av totale lønns-kostnader, så er omfanget av innleie ved Oslo universitetssykehus HF relativt begrenset. Dette er også i tråd med det hovedinntrykket man har av innleie i spesialisthelsetjenesten for øvrig.

Det ble som kjent gjort innstramminger i regelverket for innleie fra bemanningsbyråer fra 1. april i 2023. Det ble samtidig gitt et unntak fra bestemmelsene for innleie av helsepersonell. Dette ble begrunnet i behov for å sikre en forsvarlig drift av helsetjenester. Det er formidlet tydelige styringskrav i flere omganger til de regionale helseforetakene om både å foreta en kritisk gjennomgang av behov for innleie av personell, og redusere omfanget. Dette følges opp i alle de fire regionene med et aktivt arbeid for å redusere omfanget av innleie.

SPØRSMÅL NR. 1934**Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 2. mai 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Kan finansministeren legge frem hvor mye staten går glipp av i arbeidsgiveravgift ved at bedrifter utenfor tiltaksso-
nen pendler inn ansatte på oppdrag i tiltaksso-
nen (arbeidsgiveravgiftsone 5) med 14 dagers turnus pr. måned,
og dermed får fritak fra å betale arbeidsgiveravgift?

BEGRUNNELSE:

Helt siden innføringen i 1975 har differensiert arbeids-
giveravgift vært et viktig virkemiddel for å stimulere til
bosetting og sysselsetting i distriktene. Dette er et virkem-
iddel som stimulerer til økt sysselsetting gjennom lavere
kostnad på bruk av arbeidskraft. De områder som anses
mest perifere med behov for sterke tiltak er Nord Troms
og Finnmark og de er fritatt for arbeidsgiveravgift (sone 5).

Opprinnelig ordning hadde en innretning som
tilsa at dersom hovedkontor og minst 50 % av ar-
beidsinntekten var i tiltaksso-
nen så kunne ansatte utføre
arbeider i andre soner uten å svare for arbeidsgiveravgift
(0 %). En kraftfull og god ordning for bedrifter lokalisert i
tiltaksso-
nen som dessverre ble terminert i 2010 fordi det
var mistanke om misbruk, noe som senere viste seg å ikke
medføre riktighet.

Ordningen med redusert arbeidsgiveravgift i til-
takssonen er ytterligere svekket i senere tid. Det kunne
beregnes redusert i arbeidsgiveravgift dersom 50 % av ar-
beidsinntekten ble utført i arbeidsgiversone med redusert
arbeidsgiveravgift over en periode på 2 måneder. Denne
perioden er i senere tid redusert til 1 måned.

Det medfører at bedrifter utenfor tiltaksso-
nen kan pendle inn ansatte inn i tiltaksso-
nen med 14 dagers tur-
nus pr. måned og da benytte seg av pendlerturnus med
lengere arbeidsdager, og samtidig få fritak fra å betale ar-
beidsgiveravgift. Dette gjør at selskaper som er etablert i
høyavgiftssone kan utføre arbeid i lavavgiftssone, med
ambulerende virksomhet (pendling), og nyte godt av lav
avgift når det arbeides mer en halvparten av en måned.

Dette har ført til en konkurranseulempe for be-
drifter som er lokalisert i tiltaksso-
nen, fordi de lokale be-
driftene ikke kan benytte seg av pendlerturnusen. Denne
ordningen som i utgangspunktet ble innført for å styrke
konkurransekraften i tiltaksso-
nen, bidrar nå til at det
lønnes for bedrifter å etablere seg utenfor tiltaksso-
nen og pendle inn ansatte.

Svar:

Utgangspunktet for ordningen med differensiert arbeids-
giveravgift er at foretak skal bruke den satsen som gjelder
der de har sin økonomiske aktivitet. Normalt vil dette
være sammenfallende med der foretaket er registrert i En-
hetsregisteret. For visse former for aktivitet som skjer flere
steder, typisk bygg- og anleggsvirksomhet og arbeidsut-
leie (ambulerende virksomhet), er det behov for å mod-
ifisere utgangspunktet om at det er registreringssonen
som er avgjørende.

Det er derfor gitt særregler for ambulerende virk-
somhet dersom hoveddelen av arbeidstakerens arbeid
utføres i en annen sone enn der arbeidsgiver er registrert,
og det på grunn av virksomhetens art ikke kreves at det
registreres en underenhet i sonen hvor arbeidet utføres.
I disse tilfeller gjelder det unntak fra hovedregelen om å
bruke satsen i registreringssonen. Særreglene skal sikre at
det gis støtte i tråd med formålet med ordningen som er
å bidra til sysselsetting og motvirke befolkningsnedgang
i distriktene. Særreglene består av to deler som har ulik
begrunnelse:

Ved ambulerende virksomhet i en sone med høy-
ere sats enn den som gjelder i registreringssonen, må ar-
beidsgiver bruke denne høyere satsen for lønn knyttet til
slik aktivitet. Denne delen av særreglene skal forhindre
tilpasninger i strid med formålet med ordningen.

Den andre delen av særreglene gjelder ved ambul-
erende virksomhet i en sone med lavere sats enn registre-
ringssonen. I tråd med denne regelen kan en bruke den
lavere satsen for lønn i den sonen der arbeidet utføres.
Unntaksregelen innebærer at alle aktører som utøver
virksomhet innenfor virkeområdet av et visst omfang, blir
behandlet likt.

Unntakene for ambulerende virksomhet kommer
bare til anvendelse der arbeidstakeren utfører hoveddel-
en av sitt arbeid den gjeldende kalendermåneden i en an-
nen avgiftssone enn registreringssonen. Med hoveddelen
av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall ar-
beidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeids-
giveren i løpet av kalendermåneden.

Særreglene for ambulerende virksomhet er en del
av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift ESA har
godkjent for perioden 2022–2027. Eventuelle endringer
av ordningen må notifiseres til og godkjennes av ESA før
de kan tre i kraft.

Om virksomheter med ambulerende virksomhet
innenfor innsatssonen heller hadde benyttet satsen for
arbeidsgiveravgift der hovedenheten er registrert, hadde

dette økt påløpt proveny for arbeidsgiveravgiften med om lag 90 mill. kroner i 2025, hvorav 75 mill. kroner bokføres i 2025.

Anslaget er basert på egenfastsatte tall for arbeidsgiveravgift for 2024 fremskrevet til 2025 med anslag for årslønnsveksten. Anslaget tar ikke hensyn til at foretak i vanskeligheter og at enkelte arbeidsgivere innenfor sektorrunntatte aktiviteter, kan benytte redusert sats i arbeids-

giveravgiften opp til et fribeløp på 850 000 kroner. Etter kommunesammenslåinger vil enkelte kommuner ikke lenger kun bestå av én sone innenfor arbeidsgiveravgiften. Anslaget er likevel basert på virksomhetenes adresse i kommunen, og det er da benyttet en gjennomsnittlig sats for de ulike sonene innenfor kommunen. Dette har trolig liten innvirkning på provenyanslaget.

SPØRSMÅL NR. 1935

Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 28. april 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Kan kulturministeren si noe om status i arbeidet med et nasjonalt mandat for Internasjonalt Samisk Filminstitutt, og hvordan regjeringen vil følge opp dette økonomisk?

ISFI i tilknytning til utredningen og komme tilbake til Stortinget på egnet måte om dette.

BEGRUNNELSE:

I anmodningsvedtak 206 av 16. desember 2024 ba Stortinget regjeringen, i samarbeid med aktuelle aktører, om å utrede et nasjonalt mandat for Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI), med mål om å definere hovedansvaret for forvaltning og finansiering av det samiske filmfeltet.

Vedtaket er tydelig på at formålet med utredningen er å legge til rette for at ISFI får et nasjonalt mandat og blir hovedansvarlig institusjon for utviklingen av det samiske filmfeltet. Dette er en viktig strukturell endring som vil sikre en bærekraftig utvikling av den samiske filmbransjen, sett i lys av Sannhets- og Forsoningskommisjonens rapport og Stortingets vedtak i denne saken.

Svar:

Anmodningsvedtak nr. 206 ble fattet av Stortinget den 16. desember 2024. Vedtaket lyder:

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med aktuelle aktører utrede et nasjonalt mandat for Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI), med mål om å definere hovedansvaret for forvaltning og finansiering av det samiske filmfeltet.»

Vedtaket følges opp i samsvar med prosedyrene som statsministerens kontor har fastsatt for behandling av anmodningsvedtak. Jeg har satt i gang arbeidet med å utrede et nasjonalt mandat for ISFI. Jeg vil vurdere eventuelle økonomiske konsekvenser av et endret mandat for

SPØRSMÅL NR. 1936**Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 28. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Ifølge medieoppslag og Naturvernforbundets undersøkelser impregnerer oppdrettsnæringen merder med tralopyril, som oppgis å være PFAS-basert. PFAS er ikke-nedbrytbare miljøgifter som Miljødirektoratet advarer sterkt mot og Norge arbeider internasjonalt for å forby.

Kan statsråden bekrefte at tralopyril er PFAS-basert og brukes i oppdrett, og forklare hvorfor han tillater at et stoff som Norge arbeider internasjonalt for å forby, brukes i store mengder i norsk oppdrettsnæring, dvs. matproduksjon?

BEGRUNNELSE:

Oppdrettsnæringen går nå over fra å impregnere merder med kobberbaserte midler til å bruke andre midler, deriblant tralopyril. Utfasing av kobber skjer for å redusere miljøgiftbelastning.

Tralopyril oppgis å være et ikke nedbrytbart PFAS-stoff som kan være opptil 2400 giftigere enn kobber. Norske miljømyndigheter advarer sterkt mot PFAS-stoffer og Norge arbeider internasjonalt for å forby hele denne stoffgruppa. Det er da overraskende at bruk av slike stoffer brukes i Norges største matproduserende næring, oppdrett. Det er behov for å avklare hvilken evt. miljøforbedring overgang fra kobber til tralopyril gir.

Ifølge medieoppslag er tralopyril gjenfunnet i laksekjøtt og blåskjell. Disse sakene har vært omtalt i DN, E24 og andre media og fulgt opp av Norges Naturvernforbund med Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet viste i sine svar dels til at EU ikke har gjennomført fullstendig vurdering av dette stoffet, og at oppdretterne selv har ansvar for å forhindre forurensing ved bruk av stoffet. Men det stilles ingen tilsynelatende krav, gjøres visstnok ingen kontroller, og store mengder er tillatt bruk. Miljødirektoratet har foreslått at bruken skal få fortsette til 2027, fordi Norge ikke har tid til å gjøre en fullstendig evaluering av stoffet.

En føre-var-tilnærming, som er et grunnprinsipp i norsk miljøpolitikk, skulle tilsi det stikk motsatte. Eff Norge anser som svært farlig og er en ledende pådriver for å forby internasjonalt, selvsagt må forbys brukt i norsk matproduksjon inntil det evt. er påvist med sikkerhet at stoffet er helt ufarlig for miljø eller matkvalitet.

Svar:

Norske myndigheter jobber aktivt for å stanse bruk og utslipp av per- og polyfluoreerte alkylstoffer (PFAS). Norge har felles regelverk med EU på kjemikalieområdet gjennom EØS-avtalen, og norske miljømyndigheter bruker betydelige ressurser på å styrke og videreutvikle dette kjemikalierregelverket. Norge har blant annet sammen med fire andre europeiske land fremmet et forslag om et generelt forbud mot bruk av PFAS i Europa under kjemikalierregelverket REACH, og deltar sammen med EU-landene i arbeidet med å vurdere biocidprodukter på det europeiske markedet.

Tradisjonelt har norsk oppdrettsnæring brukt kobberbaserte impregneringsmidler for å forhindre begroing på nøter. Kobber er et miljøfarlig grunnstoff som ikke brytes ned. Bruken av kobberbaserte impregneringsmidler i norsk fiskeoppdrett er de siste årene kraftig redusert, og det har skjedd en overgang til andre metoder og produkter, blant annet produkter med biocidet tralopyril.

Stoffer og produkter som skal brukes for å forhindre begroing på oppdrettsnøter i EU/EØS må være godkjent etter EUs biocidforordning, eller være omfattet av unntak som følger av en nasjonal overgangsordning. Godkjenning forutsetter at miljørisikoen ved bruk av produktet vurderes å være akseptabel, på bakgrunn av omfattende dokumentasjon og grundige risikovurderinger.

Tralopyril ble godkjent i EU/EØS i 2015, og godkjenningsperioden utløper i 2027. Miljødirektoratet er i gang med en fornyet vurdering av det aktive stoffet tralopyril som grunnlag for beslutning om stoffet fortsatt skal være godkjent i EU/EØS.

I dag finnes det to produkter som er godkjent i Norge som inneholder tralopyril til bruk for å hindre begroing på oppdrettsnøter. I tillegg er produkter med tralopyril i blanding med sinkpyrition tillatt etter den nasjonale overgangsordningen. Miljødirektoratet vurderer nå nye tralopyril-produkter og flere søknader er på gang.

Tralopyril faller inn under definisjonen for PFAS. Siden alle biocider vurderes grundig under biocidforordningen er biocider unntatt den generelle restriksjonen som er foreslått under kjemikalierregelverket REACH. Generelt er hovedutfordringen med bruk av PFAS-er at de hopper seg opp i miljøet og brytes svært sakte ned. I forbindelse med revurderingen av tralopyril ser Miljødirektoratet på nedbrytningen av stoffet. Enkelte studier viser at persistente PFAS-komponenter, som trifluoreddiksyre (TFA), ikke dannes under nedbrytningen av tralopyril i vannmiljøet, men at tralopyril raskt brytes ned til stoffer

som finnes naturlig i sjøvann. Miljødirektoratet er ikke ferdig med vurderingen.

Når det gjelder utslipp til miljø reguleres dette av forurensningsregelverket og krav i tillatelser. Oppdretterne er etter regelverket ansvarlige for å ha kunnskap om miljøpåvirkningen av egne utslipp og å vurdere tiltak for å redusere miljøvirkningene. Dette inkluderer tiltak for å redusere utslipp av miljøfarlige stoffer fra impregnerte

nøter, for eksempel ved vask av nøter, overvåking for å følge med på hva som skjer i miljøet og rapportering av bruk av impregneringsmidler til myndighetene. Disse kravene er tatt inn i det nye forurensningsregelverket for oppdrett i sjø som regjeringen innførte i 2024. Dette vil gi myndighetene bedre oversikt over bruk og utslipp av impregneringsmidler i bransjen og dermed et bedre grunnlag for fremtidig oppfølging og regulering.

SPØRSMÅL NR. 1937

Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 25. april 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Er det mulig at det kan gis unntak for rabiesvaksine på hund for omkjøring via «rabiesland» når hundeier uforskyldt havner i en situasjon der omkjøring er eneste mulighet for å komme seg hjem med hunden, at du for eksempel kan få kjøre på raskest mulige lovlige måte gjennom landet?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet stilles fordi E6 i Nord-Troms med ujevne mellomrom er stengt. Skjer det, er eneste omkjøringsveg gjennom Finland hvis du er på veg nordover til Finnmark.

En stengt E6 får store konsekvenser for Finnmark siden fylket blir avskåret fra resten av Norge. Trailere med varer som er på veg til Finnmark må kjøre en omveg på flere hundrede kilometer gjennom Finland. Det samme må vanlige folk som er på veg nordover.

For folk og varer blir dette noen timer ekstra på vegen. Men har du hund i bilen som ikke er ID-merket og rabiesvaksinert, så slipper du ikke inn i Norge igjen fordi du har kjørt gjennom Finland som har status som et rabiesland siden det er påvist rabies der.

Det er ikke påvist rabies i Norge. Derfor må hunder fra «rabiesland», eller som oppholder seg der som skal inn i Norge, ha gyldig rabiesvaksine nettopp for å hindre spredning av rabies til Norge.

Alle problemer ville være løst om at alle hunder i Norge måtte rabiesvaksineres. Men slike krav har vi ikke i dag.

Sist i uke 15 var E6 over Kvænangsfjellet i Nord-Troms stengt i flere timer på grunn av uvær selv om vegen nettopp er utbedret for å unngå stenging. I vårfloppen

i 2022 ble Badderen bru i Kvænangen kommune tatt av vannmassene. E6 var stengt i flere dager etter det.

I begge disse tilfellene var Finland eneste omkjøringsmulighet.

Det er altså fullt lovlig å ha hund som ikke er ID-merket og rabiesvaksinert. Og det er fullt mulig uforskyldt å oppleve at Finnmark er delt fra resten av landet, og at en er på feil side av vegstengingen.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at stenging av E6 i Nord-Troms skaper store utfordringer ved kjøring mellom Nord-Troms og Finnmark. I mange tilfeller vil det da være naturlig å bruke omkjøringsmuligheten via Finland. Kjæledyrregelverket åpner imidlertid ikke for å gi unntak fra kravene, selv om man uforskyldt havner i en situasjon der omkjøring via Finland er eneste mulighet for å komme hjem.

Norge har god dyrehelse. Rabies, som er dødelig for mennesker og dyr, har ikke vært påvist på fastlandet de siste 200 årene. Dette gjør at vi har fått innvilget fristatus for rabies.

Regelverket for forflytning av kjæledyr til Norge krever at hunder er identitetsmerket, og har et hundepass utfyllt av veterinær. I tillegg skal hunden som hovedregel, ha gyldig rabiesvaksine og ormekur mot parasitten revens dvergbendelorm. Fordi Finland i likhet med Norge er fri for revens dvergbendelorm, så trenger man ikke å parasittbehandle hunder ved direkte ankomst til Norge fra Finland.

Et godt råd er derfor å vaksinere hunden mot rabies, dersom det er risiko for at man kan havne i denne situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 1938**Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 28. april 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Holmefjordutvalget presiserte at lovfesting av krav om norsk lønn og styrking av tilskuddsordningen «henger nøye sammen og vil ikke ha tilsiktet effekt dersom de innføres hver for seg» og åpnet for at reglene ikke skulle gjelde for skip med et internasjonalt operasjonsmønster og som unntaksvis tar laster mellom norske havner.

Hvorfor ser regjeringen bort fra flere av anbefalingene til det partssammensatte Holmefjordutvalget?

Svar:

Vi har grundig vurdert anbefalingene til Holmefjordutvalget, og basert lovforslaget på utvalgets anbefalinger. Utvalget ga to hovedanbefalinger, for det første å innføre et krav om norske lønns- og arbeidsvilkår på skip i norske farvann, og for det andre å styrke og i større grad lovfeste tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk.

Når det gjelder utvalgets anbefaling om å styrke tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk, vurderer regjeringen dette i forbindelse med de årlige budsjettprosessene. Jeg viser for ordens skyld til at Solberg-regjeringen i sitt siste budsjettforslag, kort tid etter at Holmefjordutvalget hadde gitt sin anbefaling, foreslo et betydelig kutt i tilskuddsordningen. Denne regjeringen videreførte tilskuddsmodellen for NIS-lasteskip og økte makstaket fra Solberg-regjeringens forslag på 189 000 kroner, til 220 000 kroner per sysselsatt i samtlige tilskuddsmodeller, utenom NIS-generell. Dette var en stor satsing på tilskuddsordningen sammenlignet med det lave nivået i Solberg-regjeringens forslag.

Jeg er svært glad for at det er høy aktivitet i maritim næring, og at om lag 14 000 sjøfolk er omfattet av ordningen. Dette er en økning fra tidligere år. Regjeringen har i 2025 videre økt makstakene for utbetaling i ordningen til 225 500 kroner, og videreført støttesatsen på 26 pst. for arbeidstakere omfattet av den generelle tilskuddsmodellen for skip i NIS.

I tillegg vil innføringen av krav om norske lønnsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel være et viktig tiltak for å sikre sysselsetting av norske sjøfolk. Formålet med å innføre et krav om norske lønnsvilkår er å beskytte arbeidstakere i det norske arbeidsmarkedet, og motvirke urettferdig konkurranse i markedet for innenriks skipsfart. Et rettferdig arbeidsliv til sjøs vil bidra til at næringsvirksomhet i Norge skjer på like vilkår, skape forutsigbarhet og gjøre maritim næring til en mer attraktiv yrkesvei.

Departementet har særlig vurdert utvalgets anbefaling om det bør innføres et unntak langs kysten «for skip i internasjonal fart, som unntaksvis frakter gods mellom norske havner». Det vises til departementets begrunnelse i Prop. 88 L (2024–2025) Endringer i allmenngjøringsloven og petroleumsloven mv. (allmenngjøringslovens anvendelse på innenriks skipsfart og rettighetshaveres plikt til å sørge for norske lønnsvilkår på skip) punkt 7.3.3. Et slikt unntak vil potensielt kunne føre til store omgåelsesmuligheter av kravet, og bety at skip som omfattes av unntaket kan tilby kabotasjeoppdrag til betydelig lavere kostnader enn sammenlignbare skip som ikke omfattes av unntaket. Et unntak ville også gjøre kravet mindre konsistent og mer krevende å håndheve.

I sum vil både regjeringens styrking av tilskuddsordningen og forslaget om å innføre norske lønnsvilkår på skip bidra til å sikre sysselsetting av norske sjøfolk og rederienes konkurransekraft.

SPØRSMÅL NR. 1939**Innlevert 10. april 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 28. april 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen gå frem for å få ESAs vurdering av regjeringens nye forslag til norsk lønn i norske farvann og sørge for at den blir oversendt Stortinget før de eventuelt kan vedta forslaget?

BEGRUNNELSE:

Kabotasjeforordningen innebærer en særlig konsultasjonsplikt med ESA i henhold til EØS-avtalen. Næringsdepartementet konsulterte EFTAs overvåkningsorgan (ESA) i forbindelse med høringen av regjeringens forslag i 2024, der ESA konkluderte med at forslaget var uforenelig med EØS-retten. Når det gjelder regjeringens nye forslag har regjeringen valgt å ikke konsultere ESA i forkant. Statsråden uttalte imidlertid på pressekonferansen 4. april at regjeringen vil informere Stortinget om det kommer en uttalelse fra ESA som kan ha betydning for behandling av lovsaken.

Svar:

Departementet har sendt et brev til ESA der vi orienterer om fremleggelsen av lovproposisjonen og de vurderin-

gene som er gjort med hensyn til kabotasjeforordningens virkeområde. Forordningen gir EØS-skipsredere adgang til å yte sjøtransporttjenester i en EØS-stat (maritim kabotasje).

I brevet til ESA vises i hovedsak til de vurderingene som er gjort i Prop. 88 L (2024–2025) Endringer i allmenngjøringsloven og petroleumsloven mv. (allmenngjøringslovens anvendelse på innenriks skipsfart og rettighetshaveres plikt til å sørge for norske lønnsvilkår på skip) punkt 5.3. Jeg vurderer at lovforslaget ikke er i strid med EØS-avtalen, og at kravene som foreslås, er egnet og nødvendige for å beskytte arbeidstakere på skip i norske farvann og på norsk sokkel og for å motvirke urettferdig konkurranse i markedet for innenriks skipsfart.

Det er i proposisjonen punkt 5.8 vist til at vi vil informere ESA om det fremlagte lovforslaget, og videre informere Stortinget om det kommer en uttalelse fra ESA som kan ha betydning for behandlingen av lovsaken. I brevet til ESA har jeg indikert at Stortinget forventes å behandle saken i løpet av vårsesjonen.

Jeg vil orientere Stortinget om en eventuell uttalelse fra ESA så snart den foreligger.

SPØRSMÅL NR. 1940**Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 28. april 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Har kulturministeren eller andre ved Kulturdepartementet hatt møter med ulike bedriftskunstforeninger for å diskutere de uheldige konsekvensene av ny pengespillov, og ev. når vil ministeren ta initiativ til å endre loven slik at bedriftskunstforeninger kan fortsette med årlige lotteri for sine medlemmer?

BEGRUNNELSE:

Gjennom medieoppslag i bl.a. november og januar har vi kunnet lese hvordan ny pengespillov hardt rammer bransjekunstforeninger og ikke minst kunstnere selv som taper inntekter.

Salg av bilder til landets bedriftskunstforeninger og deres årlige lotterier til foreningens medlemmer, er en viktig inntektskilde for kunstnere over hele landet.

Til tross for at foreningene drives på frivillig basis, anses slike lotteri nå som ulovlige.

Etter hva jeg forstå har alt flere bedriftskunstforeninger stanset sin virksomhet.

Dette vil selvsagt få konsekvenser for både galleri og kunstnere.

I en artikkel på tv2. No kan vi lese følgende :

“Det var kunstforeningen for de ansatte ved Oslo politidistrikt som først oppdaget at bedriftskunstforeninger trolig var å regne som pengespill i den nye loven fra 2022. Politi-kunstforeningen søkte derfor om et unntak hos Lotteritilsynet med begrunnelse om at virksomheten var frivillig, ikke-kommersiell og ikke å betrakte som et lotteri som genererte inntekter.

De politiansatte ble ikke hørt, og heller ikke en anke til Lotterinemnda førte frem. Nemnda anførte at foreningen består av voksne mennesker som dyrker en fritidsinteresse, og at det var for liten grad av frivillighet til å få unntak.”

I samme artikkel sier Statssekretær Erlend Hanstveit i Kulturdepartementet at han forstår at styrene i bedriftskunstforeningene opplever dette som veldig strengt. Han står imidlertid fast på enerettsmodellen til Norsk Tipping og Rikstoto, men sier at man gjerne tar et møte med den som er rammet av den nye loven. I januar 2025 gientas denne invitasjonen, men det har vært stille om mulige løsninger. Nå er vi langt ut i april og det begynner å haste for mange av landets bedriftskunstforeninger.

<https://www.tv2.no/nyheter/innenriks/kunstnerne-ras-er-mot-lotterilov-helt-uforstaelig/17300268/>

<https://www.tv2.no/nyheter/innenriks/kunstlotterier-stoppet-av-lov-om-pengespill-uforstaelig/17208952/>

Svar:

Vi er avhengige av å begrense omfanget av private lotterier for å bevare en konsistent og sammenhengende enerettsmodell på pengespillområdet. Jeg har likevel forståelse for bedriftskunstforeningens synspunkter. Det er liten grunn til å tro at det knytter seg vesentlige spilleproblemer til kunstlotterier. Samtidig kan slike lotterier være en viktig inntektskilde for kunstnere og gallerier, samt styrke kunstinteressen i befolkningen.

Statssekretær Erlend Hanstveit hadde 25. mars d.å. et møte med en rekke aktører fra kunstmiljøet. Tonen i møtet var konstruktiv, og vi fikk ny informasjon om bedriftskunstforeningenes virksomhet. Foreningene har innrettet sin virksomhet på ulike måter, og det er ikke åpenbart at alle former for kunstlotteri er omfattet av pengespilldefinisjonen i pengespilloven § 2. Departementet vil derfor vurdere hvilke former for kunstlotteri som må regnes som pengespill, og hvilke som går klar av lovens virkeområde.

Eventuelle videre tiltak som lov- eller forskriftsendringer vil vi måtte komme tilbake til når denne vurderingen foreligger.

SPØRSMÅL NR. 1941

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 24. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil regjeringa sørge for at den nye tingretten for Hardanger, Voss og Samnanger kan fungere på beste måte ved å sikre politijuristar og arrest i Odda?

GRUNNGJEVING:

Gjenoppretting av tingretten i Hardanger er i rute og ny sorenskrivar er tilsett. Det er imidlertid bekymring frå både politi og tingrett at det i dag ikkje er politijuristar eller arrest i Odda, sjølv om alt legg til rette for det no når den nye tingretten med auka ansvarsområde blir gjenopna. Det vil vere avgjerande for ein velfungerande tingrett at desse tenestene blir tilbudd lokalt. Eg ber om at stats-

råden ikkje berre viser til at dette er politidistriktet sitt ansvar å prioritere, men at det blir innhenta opplysningar om kva som er gjort for å tilsette politijurist, kva som er planane for dette framover og likeså kva som er distriktet sitt mål for arresten i Odda, og kva som er regjeringa sin plan for å få sikre nødvendige tenester rundt tingretten i Hardanger.

Svar:

Det er politiet sitt ansvar å fastsette lokal organisering, prioritering og ressursbruk innanfor gjeldande rammer. Politiet gjer slike vurderingar i samråd med andre relevante aktørar, som kommunar og domstolar. Politidistriktet og andre lokale aktørar har best kunnskap om lokale ut-

fordringar, moglegheiter og behov. Eg vil ikkje detaljstyre politiet på innsatsfaktorar som bemanning, lokalar eller

tenester, men er oppteken av at politiet nyttar ressursane slik at dei får best mogleg effekt, til nytte for samfunnet.

SPØRSMÅL NR. 1942

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 28. april 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Kan statsråden gjere greie for regjeringa sitt arbeid for å få på plass BankID eller annan elektronisk ID for blant anna flyktningar, då dei ulike bankane har ulike retningslinjer for å BankID?

GRUNNGJEVING:

Fleire flyktingetenester melder at det er eit stort problem at dei som bur i mottak, særleg er ein bekymra for integrering av ungdom, ikkje får oppretta bankkonto og andre tenester, fordi dei ikkje har tilgang til BankID. Manglande eID med høgt sikkerheitsnivå kan føre til digitalt utanfor-skap, og det gjer det vanskelegare for flyktningane å bli sjølvstendige. Per i dag er det kun private selskap som har høgt sikkerheitsnivå når det kjem til elektronisk ID. Fleire bankar seier at det ikkje kan gi ut BankID til personar som ikkje kan norsk eller engels, som eit døme på hindringar i dagens system. Det trengs altså ei offentlig løysing for innlogging med høgt sikkerheitsnivå.

Svar:

Elektronisk identitet (eID) er nødvendig for å få tilgang til en rekke digitale offentlige tjenester. eID er med andre ord en grunnleggende forutsetning for å delta i det digitale Norge. Derfor er det viktig for meg at alle får tilgang til den eID-en de har behov for. I digitaliseringsstrategien Fremtidens digitale Norge 2024–2030 har regjeringen satt som mål at vi vil sikre at alle får ta del i digitaliseringen.

De alternative løsningene for eID er MinID, BankID, Buypass ID og Commfides. MinID kan brukes til tjenester som ikke krever innlogging på høyt sikkerhetsnivå. De øvrige alternativene kan også brukes til tjenester med høyt sikkerhetsnivå. Dette innebærer at MinID for eksempel ikke gir tilgang til Helsenorge og deler av tjenestene fra NAV, som krever høyt sikkerhetsnivå. Regjeringen publiserte i 2023 en nasjonal strategi for eID i offentlig sektor. Målet med strategien er blant annet at personer som i dag ikke får utstedt eID på et tilstrekkelig høyt sikkerhetsnivå,

eller av ulike årsaker ikke kan bruke eID på egen hånd, blir sikret tilgang til å delta i det digitale Norge. Strategien danner et grunnlag for videre arbeid med eID på høyeste sikkerhetsnivå, og etablering av bedre digitale løsninger for fullmakt. Disse tiltakene følges opp av Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og Digitaliseringsdirektoratet gjennom handlingsplanen for nasjonal strategi for eID i offentlig sektor.

Løsningen for personer som av ulike grunner ikke får utstedt BankID, eller ikke kan bruke denne tjenesten selv, er fullmakt eller vergemål. Gjennom disse løsningene kan fullmektigen eller vergen gjennom sin eID få tilgang til ulike tjenester på vegne av den som har gitt fullmakt eller er underlagt vergemål.

Jeg mener at dagens løsning kan forbedres, slik at det blir enklere for flere å få tilgang til digitale offentlige tjenester. Digitaliseringsdirektoratet, Skattedirektoratet og Utlendingsdirektoratet utreder for tiden hvordan en komplementær eID til eksisterende løsninger i markedet kan etableres, i offentlig regi. Utredningen skal foreligge ved utgangen av 2025, deretter skal den kvalitetssikres før utviklingsarbeidet tar til. Dessuten utvikler Digitaliseringsdirektoratet nå en digital fullmaktsløsning som skal gjøre det lettere å få tilgang til digitale offentlige tjenester uten at fullmaktshaver vil være nødt til å presentere sin fullmakt for hver tjeneste. Løsningen skal kunne registrere fullmakter som kan gi tilgang til tjenester som finnes i Altinn, blant annet fra Skatteetaten. Løsningen skal, etter planen, gjøres tilgjengelig i 2025.

Dette er med andre ord høyt på agendaen for regjeringen, og vi arbeider for å ha løsningene klare så raskt som mulig. Alle skal med, også digitalt.

SPØRSMÅL NR. 1943**Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 28. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hvorfor velger regjeringen å se bort fra de dokumenterte dynamiske effektene av skatteletter, slik blant annet Scheel-utvalget løftet frem, og erkjenner finansministeren at målrettede skatteletter kan bidra til økt verdiskaping i samfunnet og faktisk kan styrke statsfinansene over tid – fremfor å svekke dem?

BEGRUNNELSE:

Venstresiden fremstiller ofte skatteletter som rene kostnader for staten, uten å vise til de dynamiske virkningene slike lettelsers kan ha på verdiskaping, sysselsetting og investeringer.

Scheel-utvalget – som ble nedsatt i 2013 for å gi råd om en fremtidsrettet skattepolitikk – anslo at lavere skatter kunne ha en selvfinansieringsgrad på 20–40 prosent ved reduksjon i selskapsskatten og en selvfinansieringsgrad på 17 prosent ved reduksjon i inntektsskatten.

Svar:

Departementet ser ikke bort fra dynamiske effekter av skattelettelsers. Slike virkninger vil normalt ha begrenset betydning på kort sikt, men kan ha større betydning på lang sikt. Det skyldes at det er tidkrevende å investere i ny realkapital, etablere nye bedrifter, opparbeide ny kompetanse for arbeidskraften mv. I kapittel 7 i Finansdepar-

tementets Beregningskonvensjoner 2022 beskrives slike langsiktige atferdsvirkninger.

Skattelettelsers som gjør det mer lønnsomt å investere i Norge, vil kunne øke investeringene, noe som igjen kan gi økt skattegrunnlag for selskapsskatten. Økte investeringer vil også kunne øke etterspørselen etter arbeidskraft, gjøre arbeidskraften mer produktiv og dermed gi høyere lønninger. På den måten vil også skattegrunnlaget for arbeidsinntekter øke. Slike atferdseffekter vil gi økt verdiskaping i økonomien, og deler av den økte verdiskapningen vil tilfalle det offentlige gjennom økte skatteinntekter. På den måten kan provenytapet ved å redusere skattenivået delvis bli veid opp for gjennom økte skatteinntekter. Såkalt selvfinansieringsgrad måler hvor stor del av provenytapet som blir dekket inn gjennom økte skatteinntekter som følge av atferdsendringer. Alle skatter som påvirker skattyternes atferd, vil ha slike dynamiske effekter.

Det er imidlertid ikke faglig grunnlag for å hevde at skattelettelsers vil styrke statsfinansene i Norge. For at skattelettelsers skal styrke statsfinansene, må de såkalte selvfinansieringsgradene være høyere enn 100 pst. Det er liten grunn til å tro at dette er tilfelle for skatteartene i det norske skattesystemet. For eksempel antyder tallene som spørsmålsstilleren refererer til, at selvfinansieringsgraden for skattelettelsers for selskaper og personer er et godt stykke under 100 pst. Det betyr at slike skattelettelsers, selv om de kan ha positive virkninger for verdiskaping i økonomien, må finansieres, enten ved kutt i offentlige utgifter eller økning i andre skatter og avgifter.

SPØRSMÅL NR. 1944**Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 25. april 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

RME har vedtatt at det kun skal utbetales 39 millioner kroner av de rapporterte 1,7 mrd. kroner som Statnett hadde tilgjengelig i flaskehalsinntekter for andre kvartal 2025. Statsråden har tidligere sagt at dette er en viktig ord-

ning for å utjevne prisforskjellene. Nytt av året er at NO2 også har hatt høyere strømpris enn de andre prissonene gjennom vinteren, og ikke bare svært stor forskjell gjennom sommerhalvåret.

Mener statsråden er riktig at ikke mer av flaskehalsinntektene utbetales, og at ikke mer skal gå til NO2?

Svar:

Jeg vil understreke at alle flaskehalsinntekter kommer nettkundene til gode gjennom lavere nettleie. Utbetalingerne gjennom den midlertidige ordningen utbetalt av regionalnettselskapene gir raskere tilbakeføring av deler av disse inntektene og skal kompensere i områder med høye kraftpriser. Ordningen fungerer ved at Statnetts flaskehalsinntekter fordeles til nettselskaper i regionalt og lokalt nett, dersom kraftprisene i deres prisområde overstiger en fastsatt terskelverdi. Terskelverdien på 35 øre per kWh er satt med utgangspunkt i historiske kraftpriser og er ment å skille ut perioder med ekstraordinær prisbelastning. Utbetalingerne skal kun dekke kostnader til nettap over denne terskelen.

For andre kvartal 2025 har RME beregnet at det kun er nettselskaper i Sør- og Øst-Norge som har kraftpriser høye nok til å utløse støtte. I Vest-Norge er behovet allerede dekket gjennom tidligere utbetalinger, og i Nord- og

Midt-Norge er kraftprisene for lave til at ordningen kommer til anvendelse.

Statnett rapporterte at det var 1,7 milliarder kroner i flaskehalsinntekter tilgjengelig for dette kvartalet. RME har etter gjeldende regelverk kun anledning til å fatte vedtak om utbetaling for kostnader til nettap som faktisk overstiger terskelverdien på 35 øre per kWh. På bakgrunn av beregningene er det vedtatt at det skal utbetales 39 millioner kroner i dette kvartalet. Det betyr ikke at resten av midlene blir borte. Midlene som ikke utbetales i denne runden, kommer fortsatt kundene til gode gjennom lavere tariffer i transmisjonsnettet.

Denne ordningen er et viktig og målrettet tiltak i situasjoner med høye kraftpriser. Den ble innført nettopp for å sikre at Statnetts merinntekter raskt kan komme nettkundene til gode, og særlig i de områdene som opplever de høyeste kraftprisene. Samtidig bidrar ordningen til å dempe behovet for brå endringer i nettleien og til å sikre forutsigbarhet for både selskaper og kunder. Jeg mener derfor at ordningen fungerer etter hensikten, og at det er riktig å holde fast ved det regelverket som nå gir støtte til kunder i NO2 når behovet faktisk er til stede.

SPØRSMÅL NR. 1945

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 16. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

På hvilken måte har statsråden sørget for at vedtaket om dobbeltspor Stokke-Sandefjord følges opp og når kan man forvente at bestilling/avtale fra Jernbanedirektoratet for oppdraget og effektene som ønskes oppnådd følges opp og gis til Bane NOR?

BEGRUNNELSE:

Anmodningsvedtaket fra Stortinget til regjeringen i forbindelse med NTP 2025-2036 er tydelig for dobbeltsporet Stokke-Sandefjord. Utbygging av parsellen er viktig for togpendlerne i Vestfold og har stor samfunnsøkonomisk verdi, både for Vestfolds innbyggere og for å utløse potensial for større andel reisende som velger tog som sitt foretrukne transportmiddel. På BaneNor sine nettsider per 11.04.25 står det om utbyggingen:

«Bane NOR har lenge arbeidet med planer for to tog i timen i hver retning mellom Oslo og Skien. Det er vedtatt en komunedelplan for dobbeltspor mellom Stokke og Sandefjord,

og vi har også utarbeidet en nedskalert løsning som kan gi to tog i timen på strekningen uten bygging av dobbeltspor. Bane NOR avventer videre føringer for fremdrift».

Informasjonen kan tyde på at man ikke har fulgt opp anmodningen og den tydelige bestillingen i NTP 2025-2036.

Svar:

Som jeg allerede har gjort rede for i svar på spørsmål 1569 fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, er regjeringens oppfølging av Stortinget behandling av NTP beskrevet i Prop.1 S 2024-2025, vedtak 836. Om oppfølgingen av Stokke-Torp-Sandefjord sier vedtaket:

«Innenfor Statens vegvesens og Jernbanedirektoratets porteføljer vil noen prosjekter ha særskilt prioritet. Dette gjelder prosjektene som er prioritert og angitt med oppstart i første seksårsperiode i Nasjonal transportplan 2025–2036, samt prosjektene E10 Nappstraumen–Å, rv. 15 Strynefjellet (inkl. arm til Geiranger) og Stokke–Torp– Sandefjord på Vestfoldbanen i tråd med Stortingets anmodningsvedtak. Målet er å starte opp disse prosjektene i første seksårsperiode. For prosjektet

Stokke–Torp–Sandefjord er det behov for å jobbe videre med å optimalisere infrastrukturløsningen som vil gi to tog i timen i grunnrute til Skien, med sikte på å redusere kostnadene og bedre den samfunnsøkonomiske lønnsomheten».

Regjeringen har siden fulgt opp vedtaket i tildelingsbrevet til Jernbanedirektoratet for 2025, der tilbudsforbedringen som skal gi to tog i timen til Skien er

innlemmet i porteføljen med tilbudsforbedringer som er prioritert i planens første seksårsperiode. Det er satt av 30 millioner kr til planarbeidet i budsjettet for 2025.

Den videre fremdriften for planlegging og prioritering av oppstart vurderes gjennom sektorens porteføljeprioritering og de årlige budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 1946

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 23. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan jeg få en fullstendig oversikt, fordelt på RHF, over hvor mange ukesverk og kroner som er brukt på ukentlig rapportering av ventetidsløftet (Ønsker også innsyn i hva som står i rapportene)?

BEGRUNNELSE:

Dagens Medisin har dokumentert at elleve sykehus og ett RHF til sammen har brukt mer enn 44 ukesverk på ukesrapporter i uke 10 til Ventetidsløftet. Kun seks foretak har gjort et anslag på den økonomiske kostnaden for rapporteringen i uke 10. Den totale pengebruken for de seks er på 362 000 kroner, ifølge Dagens Medisin. Det fremkommer at en rekke sykehus og RHF avslår innsynsbegjæringen.

Svar:

Ventetidsløftet ble signert 13. mai 2024 med mål om å snu trenden og sørge for en markant reduksjon i ventetider. I revidert nasjonalbudsjett og nysalderingen i 2024 ble det tilført betydelige ekstraressurser og varige bevilgningsøkninger til de regionale helseforetakene for å muliggjøre arbeidet med kortere ventetider. Gjeldende budsjettrammer for 2025 legger til rette for å redusere ventetidene i tråd med styringskravene for 2025, som er at gjennomsnittlig ventetider for påbegynt helsehjelp skal være på samme nivå som i 2019. I juni skal de gjennomsnittlige ventetidene for påbegynt helsehjelp være lik eller under nivået i juni 2019.

Utviklingen i begynnelsen av 2025 viste at det var behov for å gjøre korrigerende tiltak i begynnelsen av 2025 for å få kontroll med utviklingen. For å kunne følge utviklingen utover vinteren og våren 2025, la jeg opp til ukentlige møter mellom departementet og de regionale

helseforetakene fra 21. februar og så lenge det er nødvendig for å få kontroll på situasjonen.

Hver fredag ser departementet og de regionale helseforetakene i fellesskap på utviklingen og hvordan man ligger an i forhold til de regionale helseforetakenes egne kapasitetsberegninger for å nå styringsmålene. Det er viktig informasjon i oppfølgingen av de regionale helseforetakene og bidrar også til erfaringsutveksling mellom de regionale helseforetakene. Det utfordrer også eier og gir bedre innsikt med tanke på å ta riktige beslutninger slik at vi får ventetidene ned og holder disse på et varig lavere nivå.

Jeg mener det er avgjørende at helseforetakene og de regionale helseforetakene har god oversikt over pasientflyt, kapasitet og aktivitet for å nå styringsmålene. De ukentlige møtene understøtter dette og bidrar til at styringsmålene nås. Dette er viktig for pasientene. Jeg vil minne om at de regionale helseforetakene alltid har jobbet med statistikk, tall og analyser, og har forutsetninger for å gjøre det. Det er helt avgjørende for så store organisasjoner for å vite at man er på rett vei. De regionale helseforetakene forvalter enorme ressurser på samfunnets vegne og har mange ansatte, og at de har innsikt i kritiske styringsparametre er en forutsetning for å ivareta ansvaret de har.

Representanten har etterspurt oversikt over ressursbruken knyttet til ukentlig rapportering. Som representanten er klar over, så ba Dagens medisin om det samme. De regionale helseforetakene avsto innsynet, fordi det Dagens medisin ba om ikke er samlet i et dokument eller dokumenter, og det er heller ikke mulig med enkle fremgangsmåter å etablere et slikt dokument, jf. offl. § 9:

«Alle kan krevje innsyn i ei samanstilling av opplysningar som er elektronisk lagra i databasane til organet dersom samanstillinga kan gjerast med enkle framgangsmåtar.»

Helse- og omsorgsdepartementet opprettholdt vurderingen da saken ble påklaget til departementet. Helse- og omsorgsdepartementet sitter i likhet med de regionale helseforetakene ikke på informasjonen som etterspørres.

Representanten har tilgang til de samme dataene vi får ukentlig, men da på månedsbasis via Folkehelseinstituttets nettsider. Her finnes status for antallet ventende og gjennomsnittlige ventetider for påbegynt helsehjelp

og for ventende pasienter. I tillegg får departementet i møtene informasjon om hvordan de regionale helseforetakene ligger an i forhold til egne kapasitetsberegninger for å nå styringsmålene, som er knyttet til hvor mange pasienter som har ventet over 90 dager. De regionale helseforetakene informerer også om status for ekstrapoliklinikk, overføring av pasienter til avtalespesialistene og til andre sykehus, samt overføring av pasienter til private virksomheter.

SPØRSMÅL NR. 1947

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 28. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden be Helsedirektoratet fremskynde og levere sin anbefaling om lungekreftscreening innen februar 2026?

BEGRUNNELSE:

Lungekreft er den sykdommen som tar flest liv i Norge. Hvert år får opp mot 3 500 personer sykdommen, og omtrent 2 200 personer dør årlig av lungekreft. Prognosene for denne type kreft er dårlige, og bare i overkant av 30% er i live fem år etter diagnosen. Den høye dødeligheten for lungekreft kan delvis forklares ved at den oppdages sent. Sykdommen gir som regel diffuse symptomer som ikke varsler om at noe er galt, og vil hos mange utvikle seg til å bli av alvorlig grad før den oppdages.

Fremgang innenfor medisinsk diagnostisering og behandling gjør det mulig å effektivt finne, behandle og redde mennesker fra å dø av lungekreft. Å finne kreften før den utvikler seg er vesentlig, og lungekreftscreening muliggjør nettopp dette. EU-kommisjonen anbefaler å innføre lungekreftscreening for nåværende og tidligere røykere, da det er de som røyker eller har røykt er mest utsatt for lungekreft. Det er også slik at de med lavest inntekt og utdanning oftere får og dør av lungekreft. Et lungekreftscreeningprogram med planlagt hjelp til røykeslutt til de som ønsker dette, vil bidra sterkt for å få ned sykdomsbyrden og utjevne sosiale forskjeller.

Helsedirektoratet er av HOD bedt om å utrede lungekreftscreening som nasjonalt program, en oppgave som ble gitt allerede i 2019. Arbeidsgruppen ble ikke nedsett før sensommer 2024, men leverte sin rapport i februar i år. Det videre arbeidet hos Helsedirektoratet inkluderer

blant annet en helseøkonomisk konsekvensanalyse, som skal gjennomføres av Oslo Economics og leveres våren 2026. Fristen ble satt av Helsedirektoratet og betyr at endelig rapport kommer akkurat for sent til at man kan ta stilling til lungekreftscreening etter budsjettkonferansen for 2027 har gått i mars 2026, og en eventuell oppstart for et program kan da realistisk hei først bli tidligst 2028.

Unødvendige utsettelse betyr at mange av de over 2 000 som vil dø av lungekreft hvert år fremover, som kunne oppdaget og fått behandling for sin sykdom på et tidlig stadium, likevel ikke får det. Dersom leveringen fremskyndes med 1-2 måneder kan man unngå å tape et helt år i budsjettprosessen.

Svar:

I Nasjonal kreftstrategi 2025-2035 Felles innsats mot kreft, er det et mål å tilby mer presise screeningprogrammer med høy oppslutning og innføre screeningprogrammer for blant annet lungekreft. Som stortingsrepresentant Wilhelmsen Trøen er jeg utålmodig. Samtidig må vi prioritere godt hva ressursene brukes til og hvilke tjenester som skal tilbys til enhver tid for å oppnå mest mulig helse for pengene, samt ivareta en særlig forpliktelse overfor mennesker med de største behovene. Derfor er det så viktig at det foretas en grundig vurdering av de ulike aspektene ved screening, før det igangsettes nye kreftscreeningprogrammer. I tillegg til utarbeidelse av et kunnskapsgrunnlag der en oppsummerer forskning og effekt basert på tilgjengelige data, må det foretas en utredning av etiske, juridiske, organisatoriske, logistiske, faglige og personellmessige konsekvenser ved innføring av et nasjonalt screeningtilbud.

Forslag til nye screeningprogram må også drøftes og belyses ut fra etablerte prinsipper for nasjonale screeningprogrammer i Norge og prioriteringskriteriene. Det betyr at det må utarbeides en helseøkonomisk analyse og en vurdering av budsjettmessige, administrative og personellmessige konsekvenser av å innføre screeningspro-

grammet i Norge. Det er faglige vurderinger som legges til grunn for valg av nasjonale kreftscreeningprogram. Så snart det foreligger et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag kan det tas stilling til nødvendige bevilgninger, og vi jobber for å sikre en så rask som mulig faglig forsvarlig fremdrift i saken.

SPØRSMÅL NR. 1948

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 28. april 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Studiested Nesna har over 100-årig historie med å utdanne lærere og være et nav for lærerprofesjonen med forskning og godt fagmiljø. Det var noe av bakgrunnen for at Ap-Sp-regjeringen gjenopprettet studiestedet og finansierte det spesifikt.

Hvor mye finansiering går spesifikt til Nesna som del av Nord Universitets økonomiske tildeling i 2025, hvordan følger statsråden opp disponeringen av disse midlene, og forventer statsråden etablering av senter for desentralisert og distriktsretta utdanning og forskning innenfor denne ramma?

BEGRUNNELSE:

Viser til tidligere svar fra statsråden om Nesna, Dokument nr. 15:1425 (2024-2025). Der omtales blant annet 61,8 mill. kroner som Nesna-bevilgningen i Nord Universitets ramme for 2023, samt 30 mill. kroner til Nord Universitet for styrking av fleksibel og desentralisert utdanning i regionen.

Nordland fylkesting, regionen og kommunene har støttet opp om etableringen av Senter for desentralisert og distriktsretta utdanning og forskning. Med store midler bevilget til det de siste årene, vil det være hensiktsmessig med et senter som kan gi en oversikt over nytteverdi og effekt, samt funn og ringvirkninger, av denne satsingen som flere utdanningsinstitusjoner er en del av sammen med for eksempel studiesenter rundt i hele landet.

Svar:

Arbeiderpartiet og Senterpartiet har de siste årene styrket satsingen på fleksibel og desentralisert utdanning i Norge. Det handler om å nå flest mulig og møte ulike menneskers behov, som kan være forskjellige som følge av blant

annet livssituasjon og ønsket om kompetanseutvikling ved siden av jobb. Nesna er et godt eksempel på verdien av desentralisert profesjonsutdanning. For oss er det viktigste å sikre en levende campus på Nesna og et studietilbud som er i tråd med regionens kompetansebehov. I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022 vedtok Stortinget å bevilge 60 mill. kroner til Nord universitet på kap. 260 for å tilby høyere utdanning på Nesna fra og med høsten 2022, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 272, jf. Innst. 12 S (2021–2022) og Prop. 1 S (2021–2022). Fra og med 2023 er midlene innlemmet i rammebevilgningen til Nord universitet.

Statlige universiteter og høyskoler er rammefinansierte, noe som innebærer at de har et selvstendig ansvar for å disponere bevilgningen for å nå de målene og føringene som er satt for sektoren og den enkelte institusjon på en best mulig måte. Føringen knyttet til Nord universitets midler til Nesna, er at Nord universitet skal videreføre et lærested og tilby høyere utdanning på Nesna. Kunnskapsdepartementet følger opp måloppnåelsen til Nord universitet på dette området på lik linje som departementet følger opp andre forventninger til universitetene og høyskolene. I 2022 var midlene spesifisert og fordelt mellom ekstrakostnader for henholdsvis personell, bygg og infrastruktur. Nord universitet har siden 2022 hatt et utviklingsprosjekt med mål om å utvikle Nesna til et attraktivt studiested.

Årsrapportene fra Nord universitet viser at de revitaliserer og videreutvikler Nesna som studiested. Blant annet har de tatt initiativ til å prøve ut en ny modell for grunnskolelærerutdanning for 1.-10. trinn på Nesna. Utdanningen er samlingsbasert og nettstøttet. Målet er å etablere en grunnskolelærerutdanning som i enda større grad vil svare på regionale og lokale kompetansebehov. Den vil blant annet gi studentene kompetanse til å undervise i flere fag og på flere alderstrinn enn de ordinære

grunnskolelærerutdanningene. Første opptak til prøveordningen er planlagt høsten 2025. Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU) har etablert en egen forskningsgruppe på Nesna med søkelys på utdanning i rurale strøk. Gruppen vil blant annet utføre følgeforskning på den nye grunnskolelærerutdanningen for 1.–10. trinn. Dette vil gi verdifull kunnskap om utdanninger i distriktene.

Fra høsten 2025 vil det også bli etablert plasser i arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning på Nesna. I tillegg har Nord universitet startet arbeidet med utvikling av et utdanningstilbud i havbruk på Nesna, med planlagt oppstart i oktober 2025. Dette er en del av en satsing for å styrke utdannings- og forskningsmiljøet innen marin og

blå økonomi i regionen. Samlet mener jeg at dette viser at Nord universitet ivaretar forventningene om satsingen på og utviklingen av Nesna som studiested på en god måte.

En eventuell etablering av et senter for desentralisert og distriktsrettet utdanning er ikke en del av føringene som er lagt for midlene, og dette er et faglig spørsmål som det ligger til Nord universitet å vurdere innenfor universitetets faglige autonomi og økonomiske rammebetingelser.

Jeg har tillit til at Nord universitet tar sitt ansvar på alvor, og utvikler studiested Nesna og tilpasser studietilbudet i tråd med arbeidslivets behov, lokalt, regionalt og nasjonalt. Jeg ser frem til å følge med på utviklingen videre.

SPØRSMÅL NR. 1949

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 24. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

I 2022 ble det innført en forbrenningsavgift. Nå er norsk avgift ca. dobbelt så høy som det reelle svenske nivået, og norske anlegg er mindre konkurransedyktig i et marked dominert av Sverige. Sverige har innlemmet avfallsforbrenning i EU ETS, men har p.t. ca. 30 % frikvoter og bruker en CO₂-beregningsfaktor som er betydelig lavere enn den norske. Ulikt avgiftsnivå gir konkurransevridding i markedet, og norske anlegg kan i liten grad legge avgiften over på kundene.

Vil statsråden sikre norsk forbrenning og redusere avgiften?

BEGRUNNELSE:

Norwaste har nettopp gjort en undersøkelse blant de åtte største avfallsforbrenningsanleggene i Norge, og kartlagt tilstanden med tall for 2024.

Lokal forbrenning med høye krav til rensing er en styrke, framfor lang transport og usikker rensing ved andre anlegg i utlandet. Fjernvarme er dessuten en stor ressurs vi kan hente mye energi fra, som og kan bidra til å ta av toppene på de kaldeste dagene for strømforbruket, samt bidra til generelt økt energisikkerhet og -beredskap.

Svar:

Regjeringen er godt kjent med den økonomiske situasjonen i markedet for avfallsforbrenning, og har allerede foreslått tiltak som kan bedre situasjonen for avfallsforbrennings- og fjernvarmeaktører. Regjeringen varslet 10. mars i år at «staten skal bidra til opprettholdelse og utvikling av samfunnsøkonomisk lønnsom fjernvarme, og regjeringen vil foreslå økonomiske tiltak for å sørge for likebehandling mellom husholdningene som bruker fjernvarme og husholdningene som bruker strøm». Senere i mars sendte energiministeren forslag om å tilby Norgespris og strømstønad til husholdninger som bruker fjernvarme, på høring. Forslaget innebærer at fjernvarmeprodusentene kan ta høyere priser uten at det går på bekostning av husholdninger som bruker fjernvarme til oppvarming.

Samtidig utgjør utslipp fra avfallsforbrenning over tre prosent av norske ikke-kvotepliktige utslipp av klimagasser (EUs innsatsfordelingsforordning). Dersom vi skal kunne innfri våre klimaforpliktelser på en kostnadseffektiv måte, bør avfallsnæringen stå overfor de samme prisene på utslipp som øvrige utslipp under innsatsfordelingsforordningen. I overkant av 85 prosent av alle norske utslipp av CO₂ er priset gjennom enten avgift eller kvoteplikt. Formålet med forbrenningsavgiften er å bidra til kostnadseffektive reduksjoner av utslipp av klimagasser. Avgiften skal også bidra til å redusere andre miljøskader fra avfall, herunder bidra til en forsvarlig håndtering av farlig

avfall. Jeg mener at det ikke er riktig å avhjelpe de økonomiske utfordringene til næringen gjennom å redusere avgiften på avfallsforbrenning.

I likhet med for andre skatter og avgifter vil regjeringen ta stilling til nivå på avgiften på avfallsforbrenning i forbindelse med statsbudsjettet for 2026 og utarbeidelse av regjeringens klimaplan i klimastatus og -plan for 2026.

SPØRSMÅL NR. 1950

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 28. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvilke dialog har helseministeren hatt med kommunene som er berørt?

BEGRUNNELSE:

26. mars stilte jeg spørsmål til helseministeren om de kuttene UNN har gjort angående ambulanse i Troms. Jeg fikk til svar:

“Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse nord om hvordan UNN har sørget for en god prosess rundt vurderingen av ambulansetilbudet i Troms. UNN har hatt møte med de kommunene hvor det er foreslått endringer i ambulansestructuren, spesielt der det er stasjonert dagambulanse, som representanten viser til.”

Min oppfatning etter dialog med kommuner og tillitsvalgte er at den prosessen ikke har vært god i det hele tatt. Når jeg konfronterte helseministeren med det i mitt spørsmål spørretimen så svarte han:

“Hvis kommunene opplever at det er forbedringspotensial der, håper og tror jeg at UNN følger opp det. Jeg skal også videreformidle det.”

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 1648 til skriftlig besvarelse fra representanten Borch og mitt svar i spørretimen 26. mars 2025.

Det er helseforetak og kommuner som sammen har ansvaret for akuttberedskapen. Jeg har følgelig ikke hatt noen direkte kontakt med kommunene i denne saken. Jeg har bedt Helse Nord RHF om mer informasjon om hvilken dialog Universitetssykehuset Nord-Norge HF har hatt med kommunene i denne prosessen.

I svaret fra Helse Nord RHF går det fram at i den videre prosessen, etter fellesmøtet i januar, har Universitetssykehuset Nord-Norge HF valgt å starte de konkrete

vurderingene og ROS-analyse i samarbeid med Karlsøy kommune. Helse Nord RHF opplyser at de andre kommunene er informert om dette, og at planen er at det skal gjøres tilsvarende prosess områdevis.

Helse Nord RHF viser videre i sitt svar til Meld. St. 23 (2024–2025) Fornye, forsterke, forbedre - Framtidens allmennlegetjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus. De viser til omtalen i meldingen om at Helse- og omsorgsdepartementet vil gi Helsedirektoratet i oppdrag å revidere veilederen for samarbeidsavtalene om akuttmedisinske tjenester og at disse bør være mer konkrete enn det som er lagt til grunn til nå. Helse Nord RHF mener derfor det er naturlig å sette prosessen i bero, og sikre en bred og god prosess med kommunene når den reviderte veilederen fra Helsedirektoratet er klar.

